

Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych Grupy Energa za rok 2021

SPIS TREŚCI

LIST PREZES ZARZĄDU – IWONY WAKSMUDZKIEJ-OLEJNICZAK	4
ŁAD KORPORACYJNY [G]	
1. MODEL DZIAŁALNOŚCI BIZNESOWEJ	5
1.1. O Grupie Energa	6
1.1.1. Grupa Energa i jej akcjonariusze	6
1.1.2. Kluczowe spółki	7
1.1.3. Główne produkty i marki	9
1.1.4. Lokalizacja działalności i główne aktywa produkcyjne	10
1.1.5. Struktura zarządcza	12
1.1.6. ESG w kulturze organizacyjnej	13
1.1.7. Interesariusze Grupy	14
1.1.8. Inicjatywy branżowe i organizacje	16
1.2. Strategiczny Plan Rozwoju Grupy Energa	17
1.3. Informacja dotycząca kwalifikacji działalności zgodnie z Taksonomią	21
1.4. Dostawcy Grupy	26
1.5. Bezpieczeństwo danych osobowych	30
2. ETYKA I PRZECIWDZIAŁANIE KORUPCJI	32
2.1. Wartości organizacji i normy zachowania	33
2.2. Mechanizmy zgłaszania nieprawidłowości dotyczących przestrzegania etyki	34
2.3. System zarządzania zgodnością (Compliance) w Grupie Energa	35
2.4. Przeciwdziałanie korupcji	35
2.5. Opis stosowanych polityk	36
2.6. Procedury należytej staranności	37
3. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM NIEFINANSOWYM	38
3.1. Zintegrowany System Zarządzania Rysykiem	39
3.2. Rysyka środowiskowo-energetyczne	42
3.3. Rysyka społeczne	44
3.4. Rysyka pracownicze	45
3.5. Pozostałe ryzyka niefinansowe	46
ŚRODOWISKO [E]	
4. DBAŁOŚĆ O ŚRODOWISKO	49
4.1. Zarządzanie oddziaływaniem na środowisko w Grupie Energa	50
4.1.1. Inwestycje mające wpływ na środowisko	50
4.1.2. Kluczowe projekty w obszarze Badań, Rozwoju i Innowacji	51
4.2. Zużycie surowców	53
4.3. Zużycie wody	54
4.4. Efektywność energetyczna i zużycie energii	56
4.5. Emisja gazów cieplarnianych	62
4.6. Emisja zanieczyszczeń, w tym tlenków azotu i siarki	64
4.7. Zagospodarowanie odpadów	66
4.8. Zagospodarowanie ścieków	69
4.9. Bioróżnorodność oraz ochrona źródeł wody	70
4.10. Zgodność z Rekomendacjami TCFD	72
4.11. Opis stosowanych polityk	75
4.12. Procedury należytej staranności	75
SPOŁECZEŃSTWO [S]	
5. TRWAŁE RELACJE Z KLIENTAMI	77
5.1. Odbiorcy energii elektrycznej i usług Grupy Energa	78
5.2. Działania dialogowe adresowane do klientów	79
5.3. Odpowiedzialna komunikacja	79
5.4. Monitorowanie satysfakcji klientów	81
5.5. Spełnianie oczekiwań klientów poprzez produkty i usługi	84
5.6. Rozwój indywidualnej energetyki prosumenckiej	85
5.7. Postępowanie na wypadek skargi	86
5.8. Spadek przerw w dostawie energii i czasu ich trwania	87
5.9. Najważniejsze inwestycje modernizacyjne	87

5.10. Opis stosowanych polityk	89
5.11. Procedury należytej staranności	90
6. ZAANGAŻOWANIE SPOŁECZNE	91
6.1. Społeczeństwo jako filar działań zrównoważonego rozwoju Grupy Energa	92
6.2. Działania dialogowe prowadzone z lokalną społecznością i ich rezultaty	93
6.3. Pośredni wpływ ekonomiczny na społeczności lokalne	94
6.4. Kluczowe inicjatywy prowadzone w lokalnych społecznościach	95
6.5. Wolontariat pracowniczy	106
6.6. Liczba działań o negatywnym wpływie na lokalną społeczność	107
6.7. Opis stosowanych polityk	107
6.8. Procedury należytej staranności	108
7. ODPOWIEDZIALNY PRACODAWCA	109
7.1. Pracownicy – największa wartość Grupy Energa	110
7.2. Struktura zatrudnienia w Grupie Energa	110
7.3. Świadczenia dodatkowe dla pracowników	114
7.4. Oferta rozwojowa w Grupie Energa	115
7.5. Programy promocji zdrowia dla pracowników	116
7.6. Działania dialogowe z pracownikami Grupy Energa i organizacjami reprezentującymi pracowników	117
7.7. System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy	118
7.8. Poszanowanie praw człowieka	122
7.8.1. Różnorodność i równość szans	122
7.8.2. Przeciwdziałanie mobbingowi i dyskryminacji	123
7.9. Opis stosowanych polityk i procedury należytej staranności	125
INFORMACJE O SPRAWOZDANIU	129
TABELA GRI	134
ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH GRUPY ENERGA ZA 2021 ROK	140

Szanowni Państwo,

przed Państwem sprawozdanie z działalności niefinansowej Energi w 2021 roku. Jest to pierwsze sprawozdanie obejmujące swoim zakresem pełny rok funkcjonowania firmy w Grupie ORLEN.

Integracja Energi i PKN ORLEN to wieloetapowy proces i duże wyzwanie biznesowe, które wymaga od nas pełnego zaangażowania. To przedsięwzięcie wiąże się także z umocnieniem na liście naszych priorytetów aktywnego udziału w procesie transformacji energetycznej, której liderem w Europie Środkowo-Wschodniej jest Grupa ORLEN.

Głównym założeniem *Strategii ORLEN 2030* jest osiągnięcie neutralności emisyjnej do 2050 roku. Obowiązki wynikające z prawa europejskiego stawiają przed całą organizacją ambitne, ale możliwe do realizacji wyzwania dotyczące przeciwdziałaniu zmianom klimatu i minimalizacji ich wpływu na model biznesowy tworzonego koncernu multienergetycznego.

W 2021 roku kilkanaście spółek Grupy Energa pomyślnie przeszło zewnętrzny audyt zarządzania środowiskowo-energetycznego, przedłużając na kolejny rok swoją obecność w rejestrze EMAS. System ten obecnie obejmuje łącznie 381 obiektów. W kolejnych latach Energa spodziewa się dodawać do rejestru EMAS kolejne odnawialne źródła energii: farmę fotowoltaiczną PV Gryf o mocy zainstalowanej ok. 20 MW, pięć mniejszych farm fotowoltaicznych o łącznej mocy ok. 5 MW oraz będącą w trakcie procesu akwizycji PV Wielbark o docelowej mocy zainstalowanej 62 MW.

”

Bycie liderem transformacji energetycznej w regionie i w kraju nie jest możliwe bez realizacji celów ESG (environmental, social responsibility, corporate governance). Zrównoważone inwestowanie, w oparciu o wymienione czynniki ESG, powinno znaleźć się na liście priorytetów każdego nowoczesnego i odpowiedzialnego przedsiębiorstwa.

Nowy kurs obrany przez Energe znalazł swoje odzwierciedlenie w opracowanej *Strategii Zrównoważonego Rozwoju* oraz w *Polityce Klimatycznej* firmy. Właściwy kierunek rozwoju został potwierdzony po raz kolejny przez agencję Vigeo Eiris, która przyznała Enerdze 46 punktów w corocznym ratingu ESG. Jest to najwyższy wynik w historii raportowania danych niefinansowych Spółki, a jednocześnie o 4 punkty wyższy niż ubiegłoroczny, również rekordowy pod tym względem. Wierzymy, że kompleksowo przygotowane plany działań doprowadzą nas do ich wdrożenia, przynoszącego satysfakcjonujące rezultaty.

Realizując nasze cele biznesowe, nie zapominamy też o naszej społecznej odpowiedzialności. Energa aktywnie wspiera kulturę, sport i działania edukacyjne. Współpracuje z licznymi instytucjami pomocowymi, angażując się przedsięwzięcia na rzecz m.in. osób wykluczonych społecznie. Szczególną uwagę poświęcono inicjatywom na rzecz realizacji celu 7. Zrównoważonego rozwoju (SDG) – *Czysta i dostępna energia* – czego najlepszym przykładem jest nowy projekt własny *Domy Dobrej Energii*, polegający na montażu paneli fotowoltaicznych na dachach domów dziecka. Stale wspieramy służbę zdrowia, która stawia czoła pandemii. Chcemy być aktywnym liderem pozytywnych zmian wszędzie tam, gdzie prowadzimy działalność biznesową.

Naszą siłą są bez wątpienia pracownicy. W Grupie Energa jest ich niemal 9 tysięcy. Dbamy nie tylko o ich rozwój zawodowy, ale także staramy się nieść pomoc w trudnych sytuacjach życiowych. Tylko w 2021 roku Fundacja Energa przekazała darowizny ponad 500 osobom fizycznym, w tym ponad 70 pracownikom oraz ich bliskim. Liczba obdarowanych pracowników Grupy wzrosła w stosunku do 2020 roku, zwiększyła się też kwota przekazanych im środków. To właśnie okazywane w ten sposób wsparcie jest kolejnym, niezwykle istotnym filarem funkcjonowania odpowiedzialnego biznesu.

Oddaję w Państwa ręce *Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych Grupy Energa za 2021 rok* i serdecznie zapraszam do jego lektury.

Iwona Waksmundzka-Olejniczak
Prezes Zarządu Energi SA

A person in a dark suit and tie is shown from the chest down, holding a large, glowing yellow arrow pointing upwards. The arrow is bright and has a lens flare effect. Overlaid on the image is a blue grid with small squares at the intersections. Several orange lines with dots at the end are drawn across the grid, some forming circular patterns. The background is a blurred cityscape at night.

1. Model działalności biznesowej

1.1. O Grupie Energa

1.1.1. Grupa Energa i jej akcjonariusze

Jesteśmy jedną z czterech największych krajowych spółek energetycznych i jednym z trzech największych dostawców energii elektrycznej w Polsce. Nasza podstawowa działalność obejmuje **wytwarzanie, dystrybucję, obrót** energią elektryczną i ciepłą oraz obrót gazem.

Dostarczamy i sprzedajemy prąd ponad 3,2 mln klientów, zarówno gospodarstwom domowym, jak i przedsiębiorcom. Jesteśmy też trzecim największym zintegrowanym operatorem systemu dystrybucyjnego (OSD) w Polsce pod względem wolumenu dostarczanej energii.

Silnym i stabilnym sektorem działalności Energi jest dystrybucja. Sieć dystrybucyjna składa się z linii energetycznych o łącznej długości 193 tys. km oraz ok. 62 tys. stacji transformatorowych. Obejmuje swoim zasięgiem obszar blisko 75 tys. km², co stanowi ok. 24% powierzchni kraju.

Akcjonariusze Grupy Energia

Struktura kapitału zakładowego Energi SA

Akcje Energi SA są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie od 2013 roku. Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień sporządzenia niniejszej informacji, strategicznym akcjonariuszem Energi jest PKN ORLEN, który posiada 90,92% akcji Spółki, co daje 93,28% głosów na jej Walnym Zgromadzeniu.

Kapitał zakładowy Spółki wynosi obecnie 4 521 612 884,88 zł i dzieli się na 414 067 114 akcji o wartości nominalnej 10,92 zł (słownie: dziesięć złotych dziewięćdziesiąt dwa grosze) każdej z nich. Wyróżniane są akcje:

1. serii AA w liczbie 269 139 114 (słownie: dwieście sześćdziesiąt dziewięć milionów sto trzydzieści dziewięć tysięcy sto czternaście) o numerach od nr AA 00000001 do nr AA 269139114, które są akcjami zwykłymi,
2. serii BB w liczbie 144 928 000 (słownie: sto czterdzieści cztery miliony dziewięćset dwadzieścia osiem tysięcy) o numerach od nr BB 00000001 do nr BB 144928000, które są akcjami uprzywilejowanymi co do prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu, przy czym 1 akcja uprzywilejowana daje prawo do 2 (słownie: dwóch) głosów na Walnym Zgromadzeniu.

Akcje Energi SA według serii i rodzajów

Seria	Rodzaj akcji	Akcje	(%)	Głosy	(%)
AA	zwykłe na okaziciela	269 139 114	65,00	269 139 114	48,15
BB	imiennie uprzywilejowane*	144 928 000	35,00	289 856 000	51,85
RAZEM		414 067 114	100,00	558 995 114	100,00

* Jedna akcja uprzywilejowana daje prawo do 2 głosów na Walnym Zgromadzeniu.

Aktualna struktura akcjonariatu Energi SA oraz struktura głosów na Walnym Zgromadzeniu

Nazwa akcjonariusza	Akcje	(%)	Głosy	(%)
PKN ORLEN SA*	376 488 640	90,92	521 416 640	93,28
pozostali	37 578 474	9,08	37 578 474	6,72
RAZEM	414 067 114	100,00	558 995 114	100,00

* PKN ORLEN SA posiada 144 928 000 akcji imiennych serii BB, uprzywilejowanych co do prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu, przy czym 1 akcja uprzywilejowana daje prawo do 2 głosów na Walnym Zgromadzeniu.

1.1.2. Kluczowe spółki

W 2021 roku w strukturze Grupy Energia doszło do następujących zmian:

- **Utworzenie spółki CCGT Ostrołęka Sp. z o.o.**
Spółka została zawiązana 11 stycznia 2021 roku przez Energię SA, która objęła wszystkie udziały w kapitale zakładowym tej spółki. CCGT Ostrołęka Sp. z o.o. ma realizować projekt budowy elektrowni gazowo-parowej w Ostrołęce.
- **Utworzenie spółki Energi Green Development Sp. z o.o.**
Spółka została zawiązana w dniu 20 stycznia 2021 roku przez Energię SA, która objęła wszystkie udziały w kapitale zakładowym tej spółki. Utworzenie Energi Green Development jest spowodowane potrzebą rozwoju i integracji w Grupie Energia i Grupie Kapitałowej ORLEN projektów z zakresu energetyki odnawialnej – głównie wiatrowych i fotowoltaicznych. Spółka ma skupiać kompetencje wykonawcze w zakresie rozwoju farm.
- **Utworzenie spółek Energi MFW 1 Sp. z o.o. (w organizacji) i Energi MFW 2 Sp. z o.o. (w organizacji)**
Spółki zostały zawiązane w dniu 26 marca 2021 roku przez Energię OZE SA, która objęła w nich 100% udziałów. Spółki zostały utworzone w związku z planowaną realizacją inwestycji w morskie farmy wiatrowe.
- **Sprzedaż spółki Energi Ochrona Sp. z o.o. spółce ORLEN Ochrona Sp. z o.o.**
W dniu 30 czerwca 2021 roku zawarta została umowa sprzedaży 100% udziałów spółki Energi Ochrona Sp. z o.o. na rzecz ORLEN Ochrona Sp. z o.o. ze skutkiem na dzień 31 lipca 2021 roku. Transakcja została zrealizowana w ramach Programu Integracji i Transformacji Biznesowej PKN ORLEN i Grupy Energia.

- **Sprzedaż spółki Energa Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o. spółce ORLEN Centrum Usług Korporacyjnych Sp. z o.o.**
16 listopada 2021 roku zawarta została warunkowa umowa sprzedaży 100% udziałów spółki Energa Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o. na rzecz ORLEN Centrum Usług Korporacyjnych Sp. z o.o. 16 grudnia 2021 roku strony podpisały akt przeniesienia udziałów ze skutkiem na dzień 22 grudnia 2021 roku. Transakcja została zrealizowana w ramach Programu Integracji i Transformacji Biznesowej PKN ORLEN i Grupy Energa.
- **Przeniesienie części majątku Energa Kogeneracja Sp. z o.o. na ECARB Sp. z o.o.**
W dniu 15 lutego 2021 roku nastąpiło wydzielenie i przeniesienie części majątku spółki Energa Kogeneracja Sp. z o.o., w tym akcji imiennych PGG SA na spółkę przejmującą ECARB Sp. z o.o. w zamian za udziały w podwyższonym kapitale zakładowym ECARB Sp. z o.o., które zostały objęte przez wspólników spółki dzielonej: Energa SA oraz Energa OZE SA.

Dodatkowo na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa Energa posiadała udziały we wspólnych przedsięwzięciach – Polska Grupa Górnicza SA, Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o., ElectroMobility Poland SA oraz w jednostce stowarzyszonej – Polimex-Mostostal SA.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku w skład Grupy Energa wchodziły Energa SA oraz 24 spółki zależne.

Miejsce spółki w Grupie Energa	Podmiot Wiodący	Nazwa spółki	Liczba spółek
DYSTRYBUCJA	Energa Operator SA	Energa Operator SA	2
		Energa Operator Wykonawstwo Elektroenergetyczne Sp. z o.o.	
SPRZEDAŻ	Energa-Obrót SA	Energa-Obrót SA	4
		Energa Oświetlenie Sp. z o.o.	
		Energa Slovakia s.r.o.	
		Enspirion Sp. z o.o.	
WYTWARZANIE	Energa OZE SA	Energa OZE SA	10
		Energa Kogeneracja Sp. z o.o.	
		Energa Ciepło Ostrołęka Sp. z o.o.	
		Energa Ciepło Kaliskie Sp. z o.o.	
		Energa Elektrownie Ostrołęka SA	
		Energa Serwis Sp. z o.o.	
		CCGT Grudziądz Sp. z o.o.	
		CCGT Gdańsk Sp. z o.o.	
		Energa MFW 1 Sp. z o.o.	
		Energa MFW 2 Sp. z o.o.	
USŁUGI I POZOSTAŁE	Energa SA	Energa SA	9
		Energa Informatyka i Technologie Sp. z o.o.	
		Energa Logistyka Sp. z o.o.	
		Energa Invest Sp. z o.o.	
		Centrum Badawczo-Rozwojowe im. M. Faradaya Sp. z o.o.	
		Energa Finance AB	
		ECARB Sp. z o.o.	
		CCGT Ostrołęka Sp. z o.o.	
		Energa Green Development Sp. z o.o.	

1.1.3. Główne produkty i marki

Dystrybucja

W spółkach Linii Biznesowej Dystrybucji skoncentrowana jest działalność związana przede wszystkim z dystrybucją energii elektrycznej.

Liderem Linii jest Energa Operator, która na podstawie decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki jest Operatorem Systemu Dystrybucji (OSD) na obszarze obejmującym ok. ¼ powierzchni Polski. Zgodnie z wymogami koncesji na działalność dystrybucyjną, Energa Operator odpowiada za rozwój, eksploatację i modernizację infrastruktury dystrybucyjnej na obszarze swojego funkcjonowania oraz za zapewnienie dostawy energii o prawidłowych parametrach jakościowych odbiorcom przyłączonym do swojej sieci elektroenergetycznej.

Wytwarzanie

Działalność spółek Linii Biznesowej Wytwarzania koncentruje się na generowaniu energii elektrycznej i ciepłej, a także przesył ciepła do odbiorców. Do produkcji energii wykorzystywane są: woda, wiatr, biomasa, promieniowanie słoneczne oraz węgiel kamienny.

Liderem Linii jest Energa OZE. Spółka koordynuje działalność grupy w ramach: wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, wytwarzania energii elektrycznej i/lub ciepłej w elektrowni systemowej, elektrociepłowniach i ciepłowniach, przesyłu i dystrybucji ciepła, świadczenia usług systemowych, świadczenia usług wspierających.

Spółki Linii Biznesowej Wytwarzanie dostarczają ciepło własnymi sieciami ciepłowniczymi odbiorcom w Kaliszu i Ostrołęce. Grupa Energa posiada największy wśród polskich grup energetycznych udział energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych w produkcji własnej.

Sprzedaż

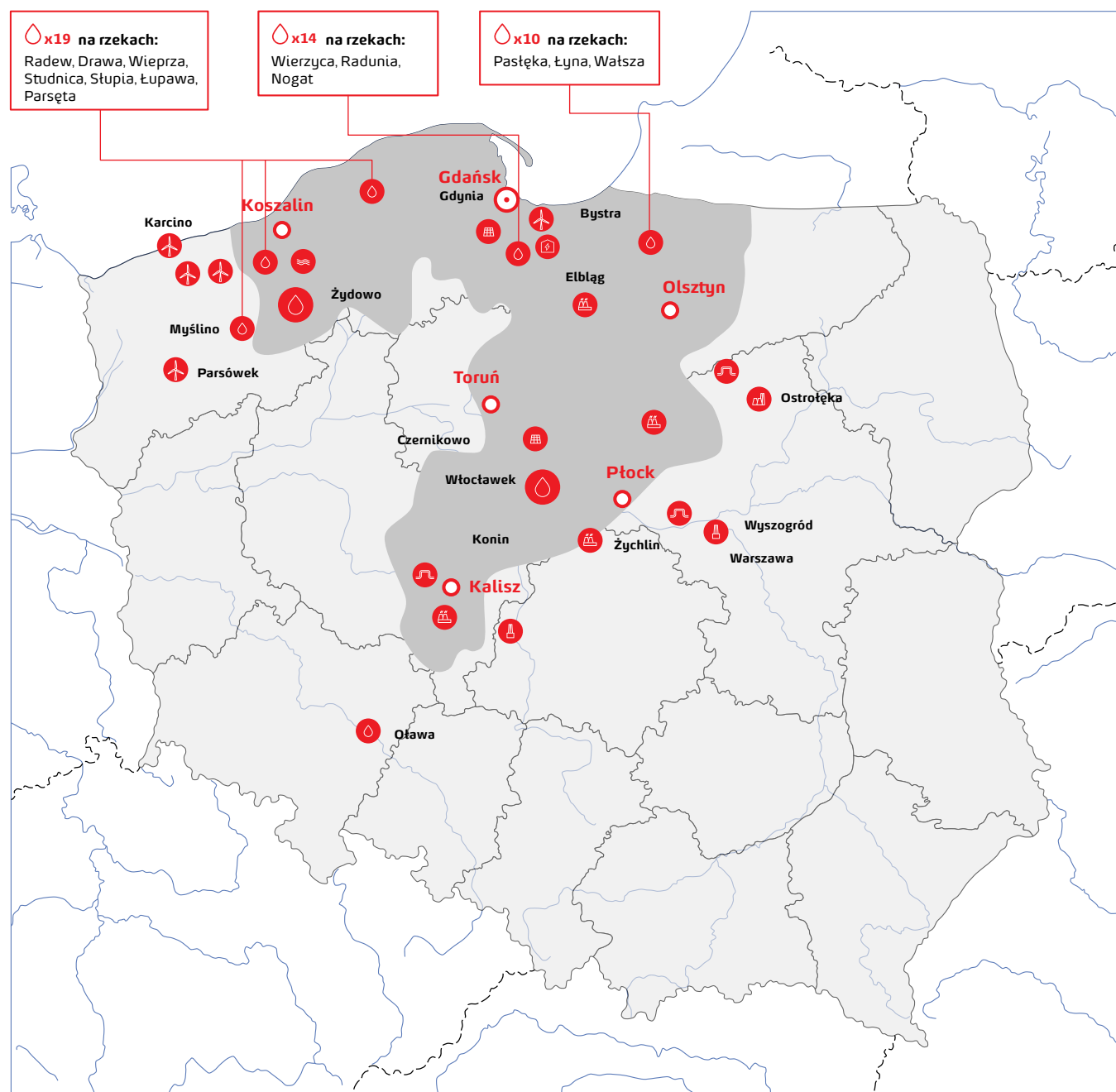
Działalność spółek Linii Biznesowej Sprzedaży skoncentrowana jest na obrocie energią elektryczną i gazem, a także na obsłudze klientów. Liderem jest Energa Obrót. W ramach głównej działalności spółka handluje energią oraz gazem na krajowym i międzynarodowym rynku hurtowym, a także sprzedaje energię i gaz klientom indywidualnym, biznesowym oraz instytucjonalnym. Energa Obrót oferuje innowacyjne, proekologiczne technologie i usługi związane np. z efektywnością energetyczną, świadczeniem usług ładowania samochodów elektrycznych na swoich stacjach oraz z montażem fotowoltaiki. Spółka sprzedaje energię elektryczną 3,2 mln klientów, z czego ponad 2,6 mln to gospodarstwa domowe.

Usługi i pozostałe

W ramach Grupy Energa działalność prowadzą również spółki kapitałowe bezpośrednio zależne od Energi SA, świadczące usługi wspierające procesy biznesowe spółek Grupy i realizujące zadania w istotnych dla Grupy Energa obszarach, np. administracyjnym czy ochrony osób i mienia.

1.1.4. Lokalizacja działalności i główne aktywa produkcyjne

Grupa Energa posiada **62 obiekty wytwórcze**, 44 małe elektrownie wodne, 2 duże elektrownie wodne, 6 farm wiatrowych, 3 farmy fotowoltaiczne, 1 elektrownię systemową, 4 elektrociepłownie i 2 ciepłownie. Ponadto spółka Energa OZE posiada magazyn energii przy farmie wiatrowej Bystra.

farma wiatrowa

elektrownia szczytowo-pompowa

farma fotowoltaiczna

elektrociepłownia

elektrownia systemowa

ciepłownia

sieć ciepłownicza

mała elektrownia wodna

duża elektrownia wodna

magazyn energii

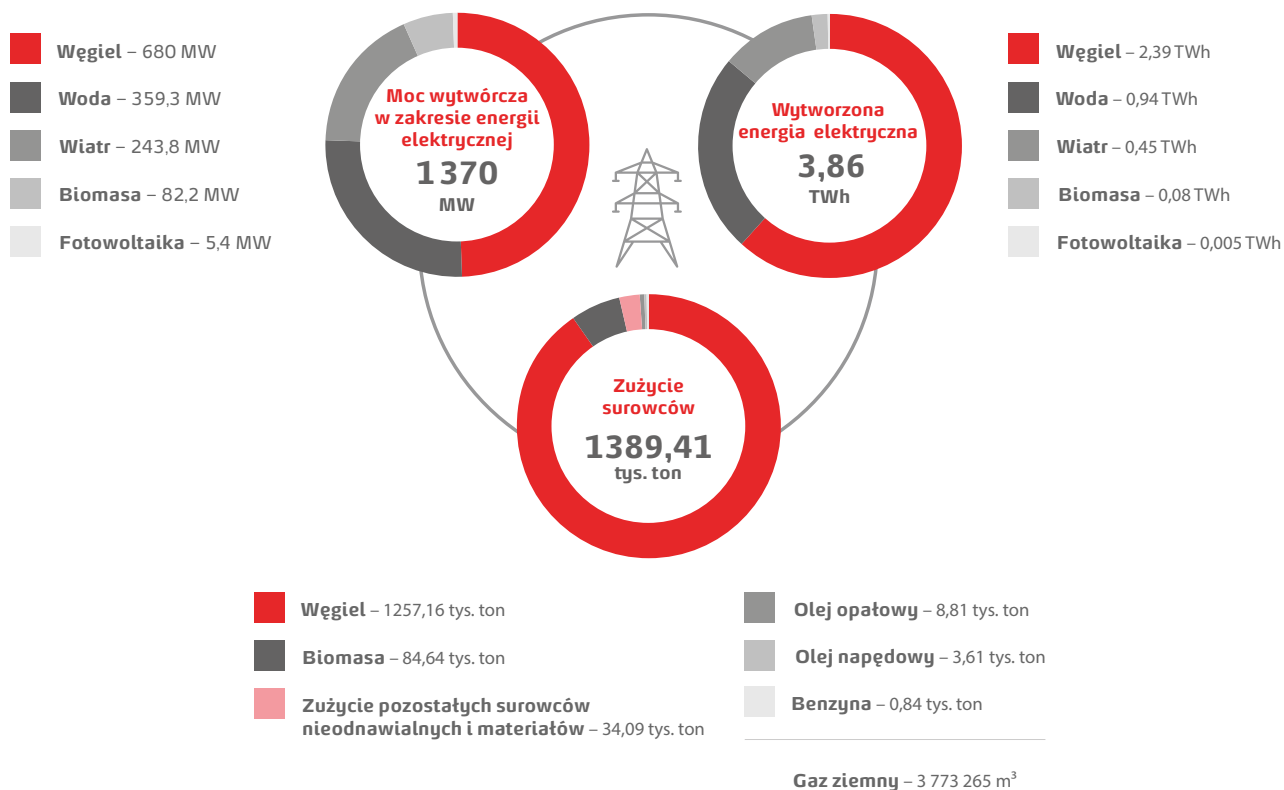
dystribucja energii elektrycznej

siedziba Energa SA

oddziały Energi Operatora

1.1.5. Struktura zarządcza

Energa SA jest spółką akcyjną, podmiotem dominującym w Grupie Energa. Zgodnie z Kodeksem spółek handlowych, organami spółki akcyjnej są Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, Rada Nadzorcza i Zarząd. Poniżej prezentujemy strukturę zarządczą Energi SA.

W ramach Rady Nadzorczej funkcjonują:

- Komitet Audytu w składzie: Paula Ziemiańska-Książak, Sylwia Kobyłkiewicz, Trajan Szuladziński, Agnieszka Terlikowska-Kulesza,
- Komitet Nominacji i Wynagrodzeń w składzie: Sylwia Kobyłkiewicz, Agnieszka Terlikowska-Kulesza, Agnieszka Żyro.

Paula Ziemiańska-Książak, Agnieszka Terlikowska-Kulesza oraz Trajan Szuladziński spełniają kryteria niezależności przewidziane dla niezależnego członka rady nadzorczej w § 24 ust. 3 Statutu Spółki.

Na podstawie uchwały nr 1313/VI/2021 Zarządu Spółki Energa SA z dnia 17 listopada 2021 roku w sprawie ustalenia wewnętrznego podziału kompetencji pomiędzy Członków Zarządu Energa SA oraz systemu zastępstw, postanowiono, w zaprezentowany poniżej sposób, powierzyć nadzór funkcjonalny nad następującymi obszarami działalności Spółki:

Prezes Zarządu

- strategia Grupy Energa,
- zarządzanie majątkiem strategicznym,
- analizy rynkowe i rozwój Grupy,
- fuzje i przejęcia,
- audyt, kontrola,
- zarządzanie ryzykiem strategicznym,
- bezpieczeństwo,
- polityka personalna Grupy, w tym zatrudnienie członków organów spółek Grupy Energa,
- dialog społeczny,
- zarządzanie przez cele.

Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych

- zarządzanie organizacją,
- obsługa prawna,
- nadzór korporacyjny i właścicielski w Grupie,
- zarządzanie łańcem organizacyjnym/korporacyjnym Grupy.

Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych

- planowanie i analizy finansowe,
- sprawozdawczość finansowa i konsolidacja,
- polityka finansowa,
- zarządzanie ryzykiem finansowym Grupy,
- kontroling biznesowy,
- relacje inwestorskie,
- relacje z interesariuszami.

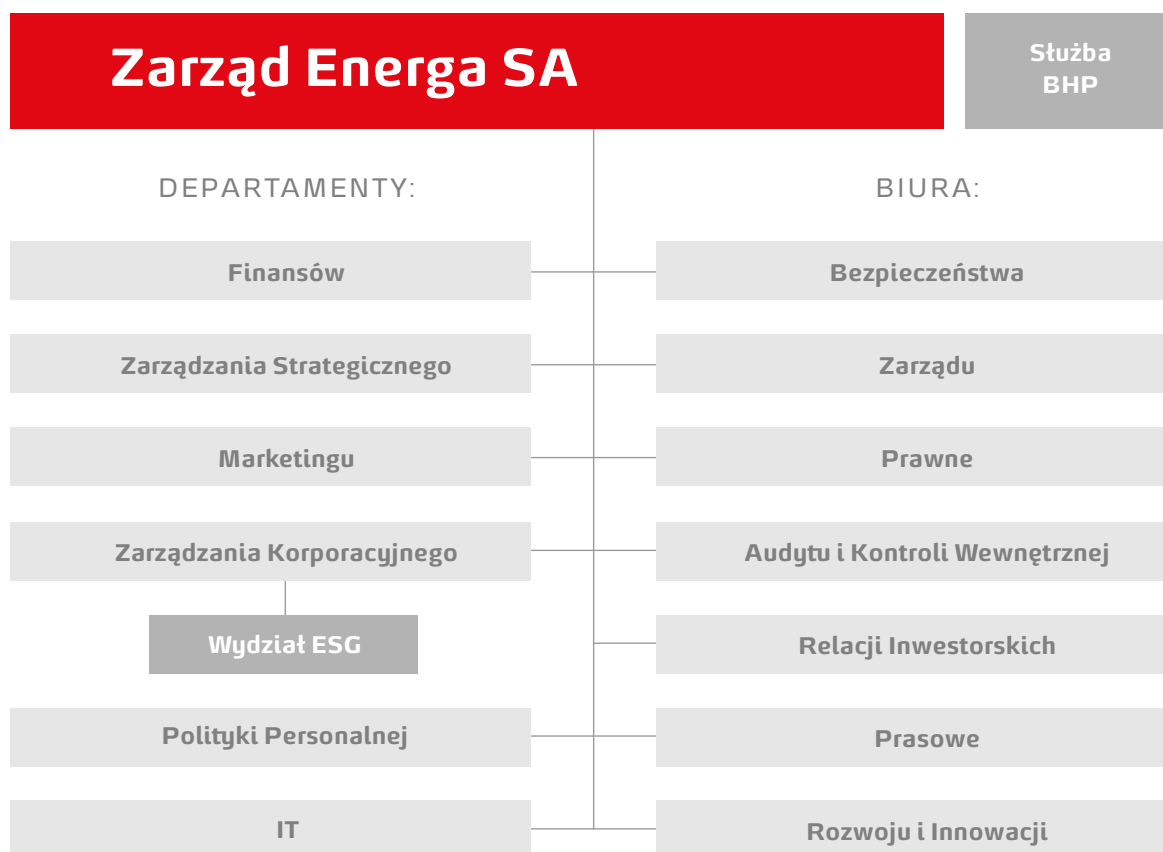
Wiceprezes Zarządu ds. Operacyjnych

- polityka regulacyjna,
- polityka środowiskowa,
- obszar badawczo-rozwojowy i innowacyjny,
- obszar IT,
- operacyjny nadzór nad realizacją inwestycji majątkowych poprzez członkostwo w komitetach sterujących.

Wiceprezes Zarządu ds. Komunikacji

- marketing i sponsoring,
- komunikacja wewnętrzna i zewnętrzna,
- CSR i relacje z otoczeniem,
- obsługa prasowa.

Struktura organizacyjna Energi SA

1.1.6. ESG w kulturze organizacyjnej

Energa dwukrotnie pozyskała finansowanie w formule ESG-linked. Pierwszy raz w wysokości 2 mld zł we wrześniu 2019 roku. Drugi raz, wysokości 120 mln € w lipcu 2020 roku. Oznacza to, że wskaźniki dotyczące obszaru środowiskowego, społecznego i ładu organizacyjnego są oceniane przez zewnętrzną agencję ratingową rok do roku, przez cały okres trwania kredytu. Rating ESG jest przekazywany bankowi, a jego poziom wpływa na korektę wysokości marży kredytowej w danym roku.

W celu poprawiania wyników Grupy w obszarze ESG, Energa stale rozszerza spektrum narzędzi wykorzystywanych do wewnętrznej analizy wskaźników. Rozpoczęte zostały prace nad Kodeksem ESG, który jest kompleksowym dokumentem usprawniającym proces agregacji danych, będących przedmiotem zainteresowania instytucji krajowych i międzynarodowych. Działania na rzecz poprawy ogólnej oceny poszczególnych obszarów ESG zostały sprecyzowane w opracowanej *Strategii Zrównoważonego Rozwoju 2021-2023 Grupy ORLEN*. Dokument ten definiuje cel Agendy Zrównoważonego Rozwoju, którym jest prowadzenie działalności biznesowej zapewniające spójność celów biznesowych z celami społecznymi oraz środowiskowymi, uwzględniające długofalowe potrzeby interesariuszy. Ponadto *Strategia Zrównoważonego Rozwoju Grupy ORLEN 2021-2023* określa diagnozę potrzeb ESG oraz analizuje występujące luki w tym obszarze, precyzyjnie identyfikując pojawiające się szanse i przedstawiając konkretne działania pozwalające na osiągnięcie założonych rezultatów.

Jednocześnie trwają prace nad kompleksową treścią *Polityki Klimatycznej Grupy Energa do 2030 roku*, uwzględniającej najnowsze oczekiwania interesariuszy krajowych i międzynarodowych w obszarze raportowania ujawnień klimatycznych.

Właściwy kierunek rozwoju został potwierdzony, po raz kolejny, przez agencję Vigeo Eiris, która przyznała Enerdze 46 punktów w corocznym ratingu ESG. Jest to najwyższy wynik w historii Spółki, który poprawił ubiegłoroczną ocenę o 9,52%.

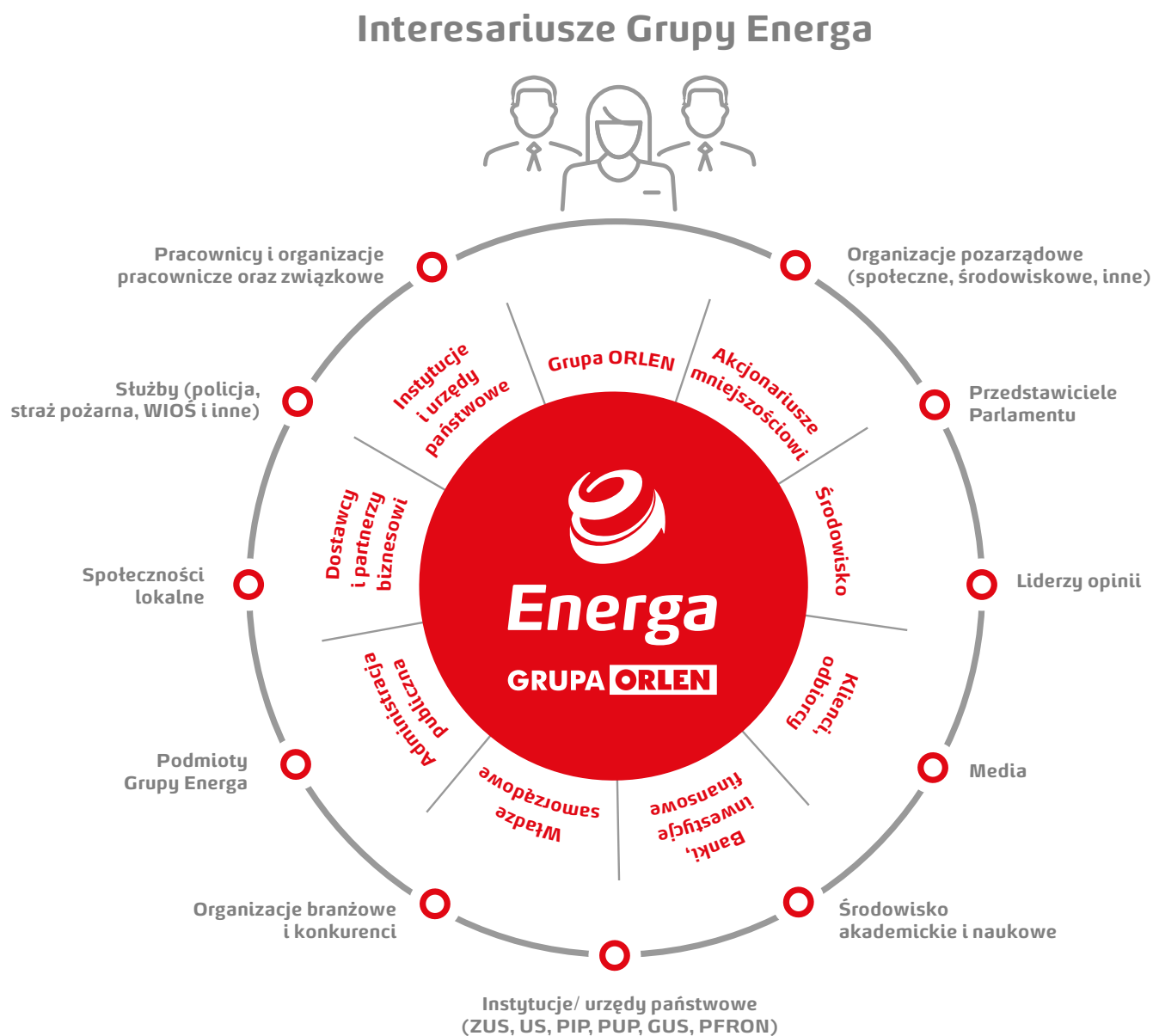
1.1.7. Interesariusze Grupy

Mapowanie interesariuszy

Zarządzanie relacjami z interesariuszami jest istotnym elementem naszej Strategii odpowiedzialnego biznesu i zrównoważonego rozwoju. Dążymy do budowania długofalowych, trwałych relacji, które tworzą wartość dla wszystkich stron dialogu. Transparentna i rzetelna komunikacja, otwartość na dialog i perspektywę interesariuszy leżą u podstaw naszej działalności.

W 2021 roku nie odnotowano zmian w strukturze akcjonariatu oraz nie zidentyfikowano nowych interesariuszy.

Mapa interesariuszy Grupy Energa

Kanały komunikacji z interesariuszami

Częstotliwość i forma kontaktu z poszczególnymi grupami interesariuszy dostosowana jest do charakteru danej grupy. Informacje na temat potrzeb i oczekiwań interesariuszy są brane pod uwagę w procesie podejmowania decyzji biznesowych na różnych szczeblach zarządczych. Dialog z interesariuszami prowadzimy za pomocą różnorodnych kanałów komunikacji:

Interesariusze Grupy Energa	Kanały komunikacji
Grupa ORLEN	Raporty, sprawozdania, korespondencja, komunikacja bezpośrednia, spotkania, warsztaty.
Akcjonariusze mniejszościowi	Komunikacja bezpośrednia, strona www.ir.energa.pl , raporty bieżące, okresowe i inne wydarzenia (m.in. spotkania 1+1 i konferencje, transmisje, chaty, roadshows, warsztaty z analitykami, Dzień Inwestora Indywidualnego, Energa w Akcji), zgromadzenie wspólników.
Środowisko	Raporty niefinansowe, raporty dla instytucji, koordynowanie realizacji zarządzeń pokontrolnych Państwowych Służb Ochrony Środowiska (PIOŚ/WIOŚ/RDOŚ); co roku utrzymanie Grupy Energa w rejestracji EMAS, co 3 lata – odnowienie rejestracji w EMAS (wniosek do GDOŚ).
Klienci, odbiorcy	Spotkania indywidualne, korespondencja, komunikacja kanałami elektronicznymi, komunikacja poprzez kampanie marketingowe, podejmowanie interwencji, udzielanie wyjaśnień, infolinie.
Banki, instytucje finansowe	Korespondencja, cykliczne raportowanie, spotkania indywidualne, komunikacja kanałami elektronicznymi.
Władze samorządowe (publiczne)	Konsultacje, spotkania bezpośrednie, korespondencja, komunikacja kanałami elektronicznymi.
Administracja publiczna (państwowa)	Korespondencja, komunikacja kanałami elektronicznymi, wizyty studyjne, konsultacje, działania lobbingowe, cykliczne raportowanie w sytuacjach kryzysowych, spotkania.
Dostawcy i partnerzy biznesowi	Wymiana informacji, kontakty telefoniczne, korespondencja, publikacje na stronach internetowych, rejestr kwalifikowanych wykonawców oraz dostawców, komunikacja kanałami elektronicznymi.
Przedstawiciele Parlamentu	Korespondencja, spotkania, udział w posiedzeniach Komisji i zespołów parlamentarnych, wizyty studyjne, konsultacje.
Liderzy opinii	Udzielanie informacji, prezentacje i wykłady, wizyty studyjne.
Spółeczności lokalne	Dialog ze społecznościami lokalnymi podczas konsultacji społecznych prowadzonych w czasie trwania procesu inwestycyjnego, rozpatrywanie wniosków, działalność edukacyjna, działania społeczne prowadzone przez Fundację Energa, sponsoring wydarzeń ważnych dla lokalnej społeczności (w tym sportowych i kulturalnych).
Pracownicy i organizacje pracownicze oraz związkowe	Intranet, portal pracowniczy, prowadzenie konsultacji oraz uzgodnień, spotkania Zarządu z pracownikami oraz organizacjami związkowymi, <i>Emisja</i> i inne publikacje wewnętrzne, konkursy dla pracowników, szkolenia i warsztaty, spotkania integracyjne, wspólna realizacja projektów. Dialog ze społecznościami lokalnymi podczas konsultacji społecznych prowadzonych w czasie trwania procesu inwestycyjnego, rozpatrywanie wniosków, działalność edukacyjna, działania społeczne prowadzone przez Fundację Energa, sponsoring wydarzeń ważnych dla lokalnej społeczności (w tym sportowych i kulturalnych).
Podmioty Grupy Energa	Konsultacje, spotkania, wymiana informacji, komunikacja kanałami elektronicznymi, cykliczne spotkania Rady Nadzorczej.
Organizacje pozarządowe (społeczne, środowiskowe, inne)	Współpraca w ramach prowadzonych projektów, sponsoring, odpowiedzi na pytania, korespondencja, strony internetowe, działania CSR z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu oraz działalności Fundacji Energa, komunikacja kanałami elektronicznymi.
Środowisko akademickie i naukowe	Spotkania, targi pracy, projekty i konferencje, wsparcie finansowe, <i>Acta Energetica</i> , programy stypendialne i stażowe, konkursy, wspólne przedsięwzięcia badawcze, rozwojowe i edukacyjne.
Media	Raporty bieżące i komunikaty, wywiady, konferencje prasowe i spotkania indywidualne, strona internetowa.
Organizacje branżowe i konkurenci	Udział w pracach organizacji, udział w konferencjach branżowych, wspólne projekty, konsorcja, wspólne raporty, działania lobbingowe, komunikacja kanałami elektronicznymi, konsultacje.
Służby (policja, straż pożarna, WIOŚ i inne)	Bieżąca współpraca, korespondencja, sponsoring, wspólne akcje, kursy i szkolenia.
Instytucje/urzędy państwowe (ZUS, US, PIP, PUP, GUS, PFRON)	Korespondencja, sprawozdawczość, przekazywanie informacji cyklicznie i na bieżąco według potrzeb.

Zagadnienia istotne dla interesariuszy

Energa systematycznie informuje o przyjętych planach, zamierzeniach i działalności operacyjnej spółek, które wpływają na jej otoczenie, a także analizuje i komunikuje oddziaływania otoczenia na Grupę. Corocznie prowadzony jest dialog poświęcony wyłącznie raportowaniu niefinansowemu. W 2021 roku, ze względu na ograniczenia spotkań stacjonarnych spowodowanych pandemią koronawirusa, dialog ten przeprowadzono w formie indywidualnych wywiadów z ekspertami zewnętrznymi, przeprowadzonych zdalnie za pomocą narzędzi teleinformatycznych. W wyniku analizy uzyskanych odpowiedzi, została zaktualizowana lista tematów istotnych do *Sprawozdania na temat informacji niefinansowych Grupy Energa za 2021 rok*. Więcej informacji na temat metodyki raportowania znajduje się w rozdziale *Informacje o sprawozdaniu*.

W wyniku analizy rozmów z interesariuszami, zaktualizowano aspekty uznawane za najbardziej istotne oraz dokonano ich podziału na ekonomiczne, środowiskowe i społeczne.

Ekonomiczne:

- Wyniki ekonomiczne uzyskane w 2021 roku przez Grupę Energa.
- Strategia biznesowa, w tym zarządzanie zrównoważonym rozwojem i ryzykami.

Środowiskowe

- Rozwój odnawialnych źródeł energii w produkcji energii elektrycznej i ciepłej.
- Strategia zarządzania środowiskowo-energetycznego.
- Zapobieganie zmianom klimatu - dążenie do neutralności klimatycznej.
- Kluczowe inwestycje mające wpływ na środowisko.

Społeczne

- Świadczenie usług dla społeczeństwa jako element zaangażowania Grupy Energa w inicjatywy wspierające rozwój gospodarczy i ekonomiczny kraju.
- Energa odpowiedzialnym pracodawcą - dbałość o rozwój pracowników i dialog z pracownikami.
- Działalność na rzecz społeczeństwa.

1.1.8. Inicjatywy branżowe i organizacje

Zarządzanie obszarem relacji instytucjonalnych pozostaje w kompetencjach Departamentu Zarządzania Korporacyjnego i jest realizowane w ramach prac Wydziału ESG. W związku z umową o współpracy w Grupie Energa, spółki, z wyłączeniem Energi Operatora, chcące przystąpić do jakiegokolwiek stowarzyszenia, organizacji lub innej instytucji, zobowiązane są zwrócić się do Energi SA z wnioskiem o wydanie opinii w tej sprawie oraz uzyskać pozytywną opinię przed podjęciem decyzji dotyczącej przystąpienia do stowarzyszenia, organizacji lub innej instytucji. Grupa Energa aktywnie włącza się w działalność wielu organizacji branżowych, specjalistycznych i biznesowych.

Zaangażowanie pracowników w pracę tych organizacji pozwala na wymianę doświadczeń, zdobywanie nowej wiedzy i integrację ekspertów branży energetycznej. Grupa Energa buduje w ten sposób trwałe relacje z otoczeniem, wnosząc w nie cenny wkład merytoryczny. Członkostwo w organizacjach pozwala na wymianę wiedzy, cennego doświadczenia oraz dobrych praktyk z przedstawicielami całego sektora energetycznego w Polsce.

Aktywne członkostwo w organizacjach w 2021 roku:

Device Language Message Specification

EU DSO Entity

European Distribution System Operators for Smart Grids (EDSO)

Izba Energetyki Przemysłowej i Odbiorców Energii

Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie

Izba Gospodarcza Energetyki i Ochrony Środowiska

Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych SA

Klub Polskich Laboratoriów Badawczych POLLAB

Komitet Techniczny nr 276 ds. Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy przy Polskim Komitecie Normalizacyjnym

Konsorcjum do spraw rejestracji Ubocznych Produktów Spalania

Konsorcjum REACH z siedzibą w Warszawie

Międzynarodowe Stowarzyszenie Kontrolerów ICV

Ogólnokrajowa Sieć Laboratoriów Nadzorowanych LABIOMEN

Polska Fundacja Narodowa

Polski Komitet Energii Elektrycznej

Polski Komitet Wielkich Sieci Elektrycznych/CIGRE
 Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej
 Polskie Stowarzyszenie Paliw Alternatywnych
 Polskie Towarzystwo Elektrociepłowni Zawodowych
 Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej
 Pracodawcy Pomorza
 Prime Alliance
 Stowarzyszenie Audytorów Wewnętrznych IIA Polska
 Stowarzyszenie Elektryków Polskich
 Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych
 Stowarzyszenie Eurelectric
 Stowarzyszenie Forum Odpowiedzialnego Biznesu
 Stowarzyszenie Polska Izba Magazynowania Energii i Elektromobilności
 Stowarzyszenie Polska Unia Ubocznych Produktów Spalania
 Stowarzyszenie Polskich Skarbników
 Towarowa Giełda Energii SA
 Towarzystwo Elektrowni Wodnych
 Towarzystwo Gospodarcze Polskie Elektrownie
 Towarzystwo Obrotu Energią z siedzibą w Warszawie
 Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych PZU
 Związek Pracodawców Energetyki ENERGIA

Związek Pracodawców Energetyki Polskiej

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców
 Związek Wzajemności Członkowskiej ENERGIA Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych

Pogrubionym drukiem oznaczono organizacje, w których w organach zarządczych lub nadzorczych w 2021 roku znajdował się przedstawiciel Energa Grupa ORLEN.

1.2. Strategiczny Plan Rozwoju Grupy Energa

31 maja 2021 roku Rada Nadzorcza Energi SA podjęła uchwałę o zatwierdzeniu *Strategicznego Planu Rozwoju Grupy Energa na lata 2021-2030 (SPR)*. *Strategiczny Plan Rozwoju* zastępuje *Strategię Grupy Energa na lata 2016-2025*, wyznaczając ramy działania i rozwoju Grupy Energa do 2030 roku, zgodnie z ogłoszoną przez PKN ORLEN, akcjonariusza strategicznego spółki, *Strategią Grupy Kapitałowej ORLEN do 2030 roku*.

Realizacja Strategii w 2021 roku oraz perspektywy rozwoju na 2022 rok

Nadrzędnym celem spółki jest wzrost wartości przedsiębiorstwa gwarantujący zwrot z zainwestowanego kapitału dla akcjonariuszy. Ponadto spółka realizuje zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa energetycznego Polski. Poprzez duży udział działalności regulowanej w strukturze biznesowej, Grupa utrzymuje status przedsiębiorstwa o zrównoważonym profilu ryzyka.

Linia Biznesowa Dystrybucja

Linia Biznesowa Dystrybucja w Grupie Energa konsekwentnie dąży do objęcia pozycji lidera wśród Operatorów Systemów Dystrybucyjnych (OSD) poprzez zwiększenie efektywności i niezawodności sieci w połączeniu z najwyższą jakością obsługi klienta. W 2022 roku planowany budżet na realizację inwestycji w Linii Biznesowej Dystrybucja kształtuje się na poziomie wyższym od ubiegłorocznego (+4%). Dodatkowo wartość planu inwestycyjnego Energi Operatora od 2022 roku będzie zwiększona o nakłady inwestycyjne na komercyjne przyłączanie podmiotów zgodnie z art. 7 ust. 9 ustawy Prawo Energetyczne, a które będą refinansowane przez podmioty zewnętrzne.

Nakłady inwestycyjne Energi Operatora stanowią 99,9% wszystkich wydatków inwestycyjnych Linii Biznesowej Dystrybucja.

Kluczowe kierunki inwestowania Energi Operatora w 2022 roku to:

- dalsze przyłączanie nowych odbiorców i nowych źródeł oraz związana z tym budowa nowych sieci,
- rozbudowa i przebudowa sieci w celu zapewnienia możliwości obsługi zwiększonego zapotrzebowania na moc, w szczególności w zakresie sieci WN,
- przebudowa/modernizacja sieci dystrybucyjnej na wszystkich poziomach napięć w celu poprawy ciągłości zasilania odbiorców (SAIDI/SAIFI) i utrzymania wymaganych parametrów jakościowych dostaw energii elektrycznej oraz redukcji strat sieciowych, takie jak:
 - przebudowa napowietrznych gotych linii SN przebiegających przez tereny leśne i zadrzewione na linie kablowe i/lub przewody napowietrzne izolowane,
 - automatyzacja sieci SN,
 - wymiana niesieciowanych (awaryjnych) kabli SN,
 - wymiana przewodów linii nN na izolowane wraz z przyłączami,
 - budowa nowych powiązań linii SN,
 - wymiana transformatorów WN/SN,
- przyłączenie ogólnodostępnych stacji ładowania oraz infrastruktury ładowania drogowego transportu publicznego,
- przyłączanie do sieci magazynów energii,
- zakup i montaż infrastruktury inteligentnego opomiarowania, których realizacja wynika ze zmian wprowadzonych w Prawie Energetycznym Dz.U. 2021 poz. 1093, zgodnie z artykułem 11t oraz w Ustawie o rynku mocy wprowadzającej wymóg dla wszystkich odbiorców, za wyjątkiem odbiorców komunalnych, realizacji odczytów danych o zużyciu energii w okresach godzinowych i na tej podstawie dokonywania rozliczeń opłaty mocowej, zaczynając od stycznia 2021 roku. Ponadto w Ustawie o odnawialnych źródłach energii, art. 4.2a obowiązuje OSD do odczytów u wszystkich wytwórców i prosumentów w trybie godzinowym energii pobranej i wprowadzonej do sieci. Od 1 kwietnia 2022 roku wprowadzony został obowiązek rozliczania tych klientów na bazie odczytanych profili godzinowych,
- dostosowanie sieci Energi Operatora do wymagań określonych w Rozporządzeniu Komisji (UE) 2017/2196 z dnia 24 listopada 2017 roku, które ustanowiło Kodeks Sieci dotyczący stanu zagrożenia i stanu odbudowy systemów elektroenergetycznych – tzw. kodeks NC ER (*network code on electricity emergency and restoration*). Celem tych inwestycji jest uzyskanie zdolności pracy wyznaczonych obiektów przez okres 24 godzin, w razie utraty podstawowego źródła zasilania energią i zapewnienie wymaganej funkcjonalności określonej w *Planie Odbudowy dla Krajowego Systemu Elektroenergetycznego*.

Poza ww. inwestycjami Energia Operator planuje w 2022 roku kontynuować dalszy rozwój sieci i systemów teleinformatycznych wspierających realizację kluczowych procesów biznesowych w spółce oraz prowadzić dalszą rozbudowę i modernizację floty pojazdów, w szczególności w zakresie ciężkiego sprzętu technicznego do realizacji prac na sieci.

W 2021 roku kontynuowany był proces optymalizacji i rozwoju sieci TETRA. Prowadzone prace skupiły się na optymalizacji zasięgu sieci wzdłuż ciągów odbudowy oraz w miejscach, gdzie zlokalizowane są kluczowe obiekty elektroenergetyczne objęte wdrożeniem kodeksu sieci NC ER. Wybudowano i uruchomiono stacje bazowe w Białym Borze, Nakli, Nasielsku, Linowie i Turku. Na podstawie analiz pracy sieci dokonano również szeregu optymalizacji dla stacji bazowych oraz kluczowych obiektów dyspozytorskich, które poprawiają efektywność eksploatacji sieci TETRA. Na 2022 rok zaplanowano uruchomienie kolejnych stacji bazowych, które zakończą kluczowe działania optymalizujące pokrycie sygnałem TETRA obszaru działania Energi Operatora, ze szczególnym uwzględnieniem kluczowych obiektów energetycznych objętych wdrożeniem kodeksu NC ER.

Linia Biznesowa Dystrybucja w Grupie Energia od roku 2016 wspiera i realizuje strategię przyjętą przez Unię Europejską polegającą na dekarbonizacji energetyki, zmniejszaniu emisji w sektorze transportu, w szczególności na obszarach miejskich. Głównym działaniem zmierzającym w tym kierunku jest budowa przez Energę Operatora 279 stacji ładowania pojazdów elektrycznych na obszarze 8 miast: Gdańsk, Gdynia, Koszalin, Elbląg, Olsztyn, Płock, Toruń i Włocławek. W 2021 roku ukończono budowę wszystkich stacji ładowania, z których do końca 2021 roku przekazano 273 stacje ładowania do Operatora Ogólnodostępnych Stacji Ładowania. Pozostałe 6 stacji czeka na przeprowadzenie badań przez UDT. Opiswane urządzenia charakteryzują się dużymi poborami mocy w dość krótkim czasie. Obserwujemy, że przy większej skali urządzeń oraz użytkowników samochodów elektrycznych OSD będzie musiał sprostać licznym wyzwaniom, przygotowując swoją sieć do rozwijającego się dynamicznie rynku elektromobilności. Sytuacja spotęguje się, gdy standardem ładowania będzie również możliwość oddawania energii do sieci z samochodów elektrycznych (V2G). W 2022 roku wszystkie wybudowane 279 stacje ładowania, zgodnie z zapisami nowelizacji Ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych, będą musiały zostać sprzedane.

W 2022 roku Energia Operator będzie kontynuować wdrażanie Systemu Obsługi Sprzedaży o charakterze bilingu z elementami CRM, w którym jest już obsługiwanych 100% odbiorców przyłączonych do sieci nN. Na ten rok zaplanowane są trzy okna migracyjne obejmujące odbiorców przyłączonych do sieci SN. Rozwijane będą zaplanowane wcześniej funkcjonalności pozwalające na obsługę innych niż standardowe punkty poboru. Dodatkowo wdrażane będą zmiany w systemie pozwalające OSD na dostosowanie się do zmieniających się wymogów legislacyjnych m.in. w zakresie obsługi prosumenta zbiorowego, publikowania danych dla prosumentów w zakresie nowego obowiązku sumarycznego bilansowania danych w godzinach, obsługi spółdzielni energetycznych. Rozwój ten związany jest również z dostosowaniem systemów informatycznych

Energi Operatora do Centralnego Systemu Informacji Rynku Energii (CSIRE), który będzie wdrożony przez OSP. CSIRE będzie miejscem do wymiany danych o punktach poboru, klientach, umowach, danych pomiarowych i danych rozliczeniowych pomiędzy OSD, Sprzedawcami, Wytwórcami, podmiotami odpowiedzialnymi za bilansowanie handlowe w ramach obsługi detalicznego rynku energii w Polsce.

Wzrost ilości mikroinstalacji stymulowany był rządowym programem *Mój Prąd 2021*, zapewniającym dofinansowanie generacji prosumenckiej, co przełożyło się na wykładniczy przyrost liczby prosumentów oraz mocy zainstalowanej w mikroinstalacjach, zwłaszcza na obszarach wiejskich i podmiejskich. Kolejna edycja programu *Mój Prąd* planowana do uruchomienia w 2022 roku, oprócz mikroinstalacji fotowoltaicznych zakłada dofinansowywane systemów zarządzania energią, magazynów energii, ciepła i chłodu oraz zakupu i montażu ładowarek do samochodów. W związku z powyższym, wyzwaniem dla Energi Operatora w 2022 roku będzie zachowanie bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej na poziomie niskiego napięcia pomimo zwiększającej się mocy generacji prosumenckiej.

W 2022 roku następuje wdrożenie strategicznych zmian rynkowych, takich jak obsługa prosumenta zbiorowego oraz publikowanie danych dla prosumentów po sumarycznym zbilansowaniu w godzinach, obsługa spółdzielni energetycznych, obsługa magazynów energii elektrycznej, przygotowanie planów wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej – zgodnie z nowym Rozporządzeniem Rady Ministrów.

W dalszym ciągu obserwowany jest duży wzrost zainteresowania budową i przyłączaniem nowych obiektów OZE. Historycznie, według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku, obiektów realizowanych procesem przyłączeniowym (bez mikroinstalacji) do sieci Energi Operatora było 1324 szt. wytwórców o łącznej mocy ponad 4365 MW.

Realizacja zadań związanych z przyłączeniem OZE będzie w dalszym ciągu jednym z głównych wyzwań Energi Operatora w 2022 roku i w kolejnych latach.

Rok 2022 będzie kolejnym rokiem obowiązywania nowego modelu regulacji jakościowej na lata 2018-2025 wprowadzonego w 2019 roku przez Prezesa URE i opisanego w dokumencie pn. *Regulacja jakościowa w latach 2018-2025 dla Operatorów Systemów Dystrybucyjnych* – wersja z dnia 29 maja 2019 roku. Nowa regulacja jakościowa wprowadziła daleko idące zmiany m.in. w zakresie podziału i kalkulacji wskaźników niezawodności zasilania, kalkulacji zwrotu z zaangażowanego kapitału, wysokości kosztów operacyjnych uwzględnianych w taryfie oraz regulacji jakościowej. Prezes URE określił przy tym bardzo ambitne cele poprawy kluczowych wskaźników efektywności, których realizacja (przede wszystkim obszarowych wskaźników regulacyjnych niezawodności zasilania: CTP i CP oraz wskaźników czasu realizacji przyłączenia CRP) będzie miała bezpośredni wpływ na przychód regulowany spółki w części dotyczącej zwrotu z kapitału – poziom wykonania w 2022 roku znajdzie odzwierciedlenie w taryfie na 2024 rok.

Rok 2022 będzie kolejnym rokiem realizacji działań w ramach dostosowania infrastruktury Energi Operatora, niezbędnej do odbudowy Krajowego Systemu Elektroenergetycznego, do wymogów Rozporządzenia Komisji (UE) 2017/2196 z dnia 24 listopada 2017 roku ustanawiającego kodeks sieci dotyczący stanu zagrożenia i stanu odbudowy systemów elektroenergetycznych. Spółka Energia Operator jest zobligowana do realizacji tych zadań przed końcem 2022 roku.

W 2021 roku zakończono budowę następujących stacji GPZ (110 kV/SN) lub rozdzielni 110 kV: Mątowy, Różyna, Zakrzewo (Oddział w Olsztynie), Głinojeck, Windyki (Oddział w Płocku), Parnowo, Rowy (Oddział w Koszalinie), Fitowo (Oddział w Toruniu), Karsin (Oddział w Gdańsku).

Zgodnie z zapisami ustawy Prawo energetyczne (art. 16), Prezes Urzędu Regulacji Energetyki uznał za uzgodnioną aktualizację *Planu Rozwoju Energi Operator SA w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną na lata 2020-2025*. Informując o niniejszym uzgodnieniu, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wyznaczył w okresie obowiązywania *Planu Rozwoju 2020-2025* wysokość nakładów uzasadnionych do kalkulacji taryfy dystrybucyjnej.

Aspiracją Linii Biznesowej Dystrybucja jest bycie liderem wdrażania innowacyjnych rozwiązań i współpraca w tym zakresie z innymi krajami europejskimi. Energia Operator wdraża nowatorskie rozwiązania w takich obszarach jak: inteligentna sieć, inteligentne opomiarowanie, zaawansowane systemy zarządzania majątkiem sieciowym i diagnostyki kabli, inteligentne magazynowanie energii oraz system obsługi sprzedawców i odbiorców. Działania OSD skupiają się również na współpracy z innym OSD w ramach międzynarodowych projektów badawczo-rozwojowych. Projekty te mają na celu opracowanie mechanizmów dla rozwoju i integracji przyszłego rynku energii oraz stworzenie ze strony OSD warunków dla nowych usług na rynku. Obejmują one w szczególności elastyczność sieci i usługi elastyczności oraz wsparcie klientów w aktywnej roli na rynku energii, a w szczególności budowanie nowych rozwiązań dla wspólnot energetycznych.

Ważnym elementem w obszarze badań i rozwoju jest budowanie współpracy z Uczelniami Wyższymi i instytucjami naukowymi. W ramach prowadzonych działań rozwijana jest współpraca z lokalnymi instytucjami badawczymi tj. Politechniką Gdańską, Instytutem Energetyki Oddział Gdańsk, Instytutem Maszyn Przepływowych PAN.

W 2022 roku planowane jest rozpoczęcie budowy nowej hali szkoleniowej na Poligonie szkoleniowym Energi Operatora w Bąkowie. Będzie ona składała się z zadaszanej przestrzeni z liniami napowietrznymi i złączami kablowymi nN oraz z dwóch sal szkoleniowych i zaplecza socjalnego.

W zakresie planu inwestycyjnego na 2022 rok została utworzona nowa podgrupa inwestycyjna dotycząca *Dostosowania sieci nN ze względu na parametry jakościowe związane ze wzrostem udziału prosumentów*. Łącznie zostanie zmodernizowanych 63,29 km linii napowietrznych nN oraz 0,86 km linii kablowych nN.

Energa Operator Wykonawstwo Elektroenergetyczne pomimo wielu ograniczeń i obostrzeń związanych z epidemią SARS-CoV-2 w latach 2020-2021 prowadziła nieprzerwaną działalność związaną z realizacją zakontraktowanych zleceń związanych z budową i modernizacją sieci elektroenergetycznej Energi Operatora. Spółka stanowi nie tylko rezerwę strategiczną zasobów wykonawczych dla Energi Operatora na wypadek awarii masowych w sieci elektroenergetycznej Energi Operatora, ale również w przypadku wyłączenia części elektromonterów Pogotowia Energetycznego w następstwie wystąpienia zwiększonej liczby izolacji i kwarantanny.

Linia Biznesowa Wytwarzanie

Spółka Energa OZE realizuje kierunki rozwoju spójne z ogłoszoną w 2020 roku *Strategią Grupy Kapitałowej ORLEN do 2030 roku*, zakładającą m.in. osiągnięcie celów klimatycznych oraz *Strategicznym Planem Rozwoju Grupy Energa 2021-2030* przyjętym 31 maja 2021 roku. Realizowane zadania w 2022 roku będą głównie dotyczyły działań związanych z wdrożeniem nowych mocy wytwórczych OZE:

1. Budowa i oddanie do eksploatacji farmy fotowoltaicznej PV Wielbark o łącznej mocy 62 MW.
2. Budowa i oddanie do eksploatacji farmy fotowoltaicznej PV Gryf o mocy 19,8 MW.
3. Budowa i oddanie do eksploatacji pięciu projektów PV o mocy ok 4,2 MW.
4. Eksploatacja nowo wybudowanego, prototypowego, hybrydowego magazynu energii na terenie Farmy Wiatrowej Bystra zrealizowanego w ramach międzynarodowej współpracy ze stroną japońską. Wypracowane zostały także dalsze plany dotyczące funkcjonowania magazynu w realiach rynku energetycznego poprzez udział magazynu w Rynku Mocy, co zapewni dodatkowe źródło przychodu z tytułu świadczonych usług. W tym celu niezbędna jest przebudowa GPZ Bystra, która rozpocznie się w 2022 roku.
5. Energa OZE będzie kontynuować prace związane z projektem *Morskich Farm Wiatrowych*, w tym przede wszystkim kompetencji serwisu morskich farm wiatrowych oraz projektów badawczo-rozwojowych w tym zakresie. Wspólnie i pod nadzorem PKN ORLEN złożonych zostało część wniosków o wydanie pozwoleń na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą (PSZW), a w dalszej kolejności składane będą kolejne wnioski.
6. W ramach prac B+R spółka będzie kontynuować prace na rzecz pływającej instalacji fotowoltaicznej, tj. przygotowań do realizacji farmy o mocy 0,5 MW zlokalizowanej na zbiorniku wodnym przy Elektrowni Wodnej Łapino.

W 2022 roku Linia Biznesowa Wytwarzanie realizować będzie szereg działań operacyjnych i organizacyjnych. Ponadto będzie kontynuować działania zapoczątkowane w poprzednich latach, wynikające z projektów zainicjowanych w ramach integracji z PKN ORLEN.

Linia Biznesowa Sprzedaż

Spółka Energa Obrót jest podmiotem wiodącym Linii Biznesowej Sprzedaż realizującym podstawową działalność związaną z obrotem energią elektryczną oraz obsługą klienta.

Energa Obrót prowadzi handel na hurtowym rynku energii elektrycznej oraz sprzedaje energię elektryczną i gaz klientom indywidualnym, biznesowym i instytucjonalnym. Oferuje innowacyjne, proekologiczne technologie i usługi, związane np. z efektywnością energetyczną, świadczeniem usługi ładowania samochodów elektrycznych na swoich stacjach czy z montażem fotowoltaiki. Sprzedaje energię elektryczną do 3,2 mln klientów z czego ponad 2,9 mln stanowią klienci taryfy G. Spółka swoją działalność na rynku sprzedaży koncentruje na rozwoju usług i ofert. Energa Obrót przykłada wagę do optymalizacji procesów obsługi klientów, rozwoju kanałów elektronicznych i zapewnienia wysokiej jakości usług.

Podmioty przypisane do Linii Biznesowej Sprzedaż prowadzą działalność w następujących obszarach biznesowych:

1. Usługi zarządzania popytem na energię elektryczną – w głównej mierze są to usługi redukcji zapotrzebowania na moc (DSR), na polecenie Operatora Systemu Przesyłowego.
2. Dostarczanie profesjonalnych usług telekomunikacyjnych związanych z siecią dyspozytorskiej łączności krytycznej TETRA.
3. Obsługi w zakresie kompleksowej usługi oświetleniowej oraz usług konserwacji oświetlenia.

Zgodnie ze *Strategicznym Planem Rozwoju Grupy Energa na lata 2021-2030* do celów Linii Biznesowej Sprzedaż należy przede wszystkim skuteczna cyfryzacja oraz redukcja kosztów działalności podstawowej.

2021 rok charakteryzował się bezprecedensową skalą wzrostów cen nie tylko uprawnień do emisji, ale także wszystkich surowców energetycznych, tj. gazu, węgla oraz ropy. Przyczyniło się to do rekordowego poziomu notowań energii elektrycznej na europejskich rynkach energetycznych, w tym także na rynku polskim. W pierwszej połowie 2021 roku ceny energii elektrycznej w Polsce determinowane były przede wszystkim przez ceny uprawnień do emisji. Utrzymywały się one od listopada 2020 roku, nawet pomimo majowej korekty, w silnej tendencji wzrostowej wspieranej brakiem aukcji na początku roku, czynnikami atmosferycznymi, pojawiającymi się przewidywaniami prognozami dla tego rynku mówiącymi o cenach EUA na poziomie nawet 100 EUR/t oraz wyznaczonym na koniec czerwca 2021 roku terminem umorzenia uprawnień za poprzedni rok. W drugiej połowie 2021 roku trend wzrostowy na rynku EUA przybrał na sile, co dostrzegalne było przede wszystkim w ostatnim kwartale. Dużo niższe niż rok wcześniej stany napełnienia magazynów gazu w całej Europie (zwłaszcza w Niemczech, co przyczyniło się do większej generacji z węgla i tym samym wyższe zapotrzebowanie na EUA), silna konkurencja z Azji (z uwagi na blisko 20% wzrost zużycia gazu r/r), ograniczona podaż surowców energetycznych

(gazu oraz węgla, zwłaszcza z rosyjskich źródeł) oraz opóźnione zakończenie budowy Nord Stream 2 i przeciągający się proces jego certyfikacji przy jednoczesnym wyższym zapotrzebowaniu (w związku z gospodarkami odradzającymi się z pandemicznego spowolnienia) wywołały na rynku spore zamieszanie, windując jednocześnie ceny uprawnień do emisji do kolejnych rekordowych poziomów. Historyczny szczyt notowań EUA odnotowano 8 grudnia 2021 roku, kiedy to ich cena osiągnęła 90,75 EUR/t, co oznacza wzrost o prawie 178% od początku roku.

1.3. Informacja dotycząca kwalifikacji działalności zgodnie z Taksonomią

Informacja dotycząca kwalifikacji działalności zgodnie z Taksonomią

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 roku w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (dalej: Rozporządzenie 2020/852) wprowadza obowiązek ujawnienia w skonsolidowanym oświadczeniu na temat informacji niefinansowych, danych na temat tego, w jaki sposób i w jakim stopniu prowadzona działalność kwalifikuje się jako zrównoważona środowiskowo¹.

Kryteria służące ustaleniu, czy dana działalność gospodarcza jest zrównoważona, zostały ustanowione w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) 2021/2139 z dnia 4 czerwca 2021 roku uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 poprzez ustanowienie technicznych kryteriów kwalifikacji służących określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu lub w adaptację do zmian klimatu, a także określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządza poważnych szkód względem żadnego z pozostałych celów środowiskowych (dalej: Techniczne kryteria kwalifikacji).

Obowiązek związany z ujawnieniem działalności kwalifikującej się do systematyki w skonsolidowanym oświadczeniu na temat informacji niefinansowych został doprecyzowany w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) 2021/2178 z dnia 6 lipca 2021 roku uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 przez sprecyzowanie treści i prezentacji informacji dotyczących zrównoważonej środowiskowo działalności gospodarczej, które mają być ujawniane przez przedsiębiorstwa podlegające art. 19a lub 29a dyrektywy 2013/34/UE, oraz określenie metody spełnienia tego obowiązku ujawniania informacji (dalej: Rozporządzenie 2021/2178)².

Zgodnie z art. 10 Rozporządzenia 2021/2178 ujawnia się udział procentowy działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki i działalności gospodarczej niekwalifikującej się do systematyki w łącznym obrocie, nakładach inwestycyjnych i wydatkach operacyjnych (dalej: kluczowe wskaźniki wyników, kluczowe wskaźniki). Działalność kwalifikująca się do systematyki to działalność opisana w Technicznych kryteriach kwalifikacji, które obejmują działalności 13 sektorów gospodarki. Obowiązek ujawnienia informacji dotyczących działalności gospodarczej kwalifikującej się do systematyki Taksonomii powstaje niezależnie od tego czy ta działalność gospodarcza spełnia jakiegokolwiek lub wszystkie Techniczne kryteria kwalifikacji.

Skonsolidowane ujawnienia Grupy Energa

Zgodnie z art. 8 Rozporządzenia 2020/852 oraz art. 10 ust. 2 Rozporządzenia 2021/2178, Energa jako niefinansowa jednostka dominująca ujawnia udział procentowy działalności gospodarczej Grupy Energa kwalifikującej się do systematyki Taksonomii i działalności gospodarczej niekwalifikującej się do tej systematyki w łącznym obrocie (przychodach), nakładach inwestycyjnych (CapEx) i wydatkach operacyjnych (OpEx) oraz niezbędne informacje jakościowe.

Grupa Energa dokonała kwalifikacji swojej działalności na podstawie opisu działalności zawartych w Załączniku I i II Technicznych kryteriów kwalifikacji oraz pomocniczo stosując zawarte w nich kody NACE³.

Kwalifikacja działalności do systematyki nie oznacza, że działalność ta jest zgodna z Technicznymi kryteriami kwalifikacji i będzie wносиła istotny wkład w realizację jednego z dwóch celów zawartych w Taksonomii. Ocena, czy kwalifikująca się do systematyki działalność Grupy Energa wноси istotny wkład w realizację jednego z dwóch celów środowiskowych, tj. łagodzenia zmian klimatu lub adaptacji do zmian klimatu, zostanie dokonana za kolejny okres sprawozdawczy.

Przedstawione w niniejszej publikacji informacje o działalności Grupy Energa nie wyczerpują wszystkich działań o charakterze zrównoważonym podejmowanych w roku 2021. Ze względu na specyficznie uregulowane w Taksonomii obszary zrównoważonego działania, nie wszystkie działania mogą zostać przedstawione w *Sprawozdaniu*.

¹ Zrównoważona środowiskowo działalność to, zgodnie z art. 3 Rozporządzenia 2020/852, działalność, która wноси istotny wkład w realizację co najmniej jednego ze wskazanych w Rozporządzeniu celów środowiskowych, nie szkodzi pozostałym celom środowiskowym, spełnia minimalne gwarancje, w tym z zakresu praw człowieka oraz spełnia wymogi technicznych kryteriów kwalifikacji.

² Rozporządzenie 2020/852, Techniczne kryteria kwalifikacji oraz Rozporządzenie 2021/2178 określane dalej jako "Taksonomia".

³ Kody NACE są kodami prowadzenia działalności gospodarczej wprowadzonymi Rozporządzeniem (WE) Nr 1893/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 roku w sprawie statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej NACE Rev. 2 i zmieniającym rozporządzenie Rady (EWG) nr 3037/90 oraz niektóre rozporządzenia WE w sprawie określonych dziedzin statystycznych.

Grupa Energa konsekwentnymi działaniami buduje pozycję regionalnego lidera transformacji energetycznej, wdrażając czyste, przyjazne środowisku technologie oraz energetykę opartą o nisko- i zeroemisyjne źródła wytwarzania. Grupa Energa realizuje *Strategię na rzecz zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnego biznesu*, która jest spójna ze *Strategią Grupy Energa na lata 2016-2025*.

Grupa przyjęła zobowiązania osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 roku i zamierza do tego czasu zrealizować cele klimatyczne określone warunkami *Porozumienia Paryskiego* oraz *Zielonym Ładem* przyjętym przez Unię Europejską.

Główne działania Grupy Energa obejmują: dekarbonizację i poprawę efektywności energetycznej, rozwój energetyki odnawialnej oraz efektywne wykorzystanie zasobów dzięki transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym.

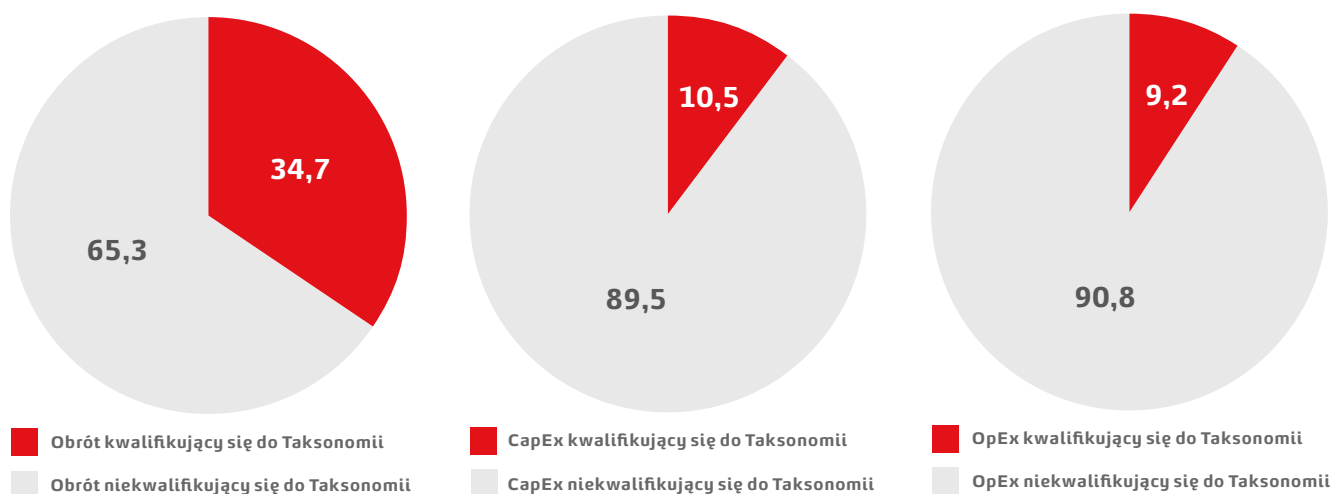
Energa opracowuje *Politykę klimatyczną Grupy Energa do 2030 roku*. Powołany został również Zespół ds. sporządzenia Strategii dekarbonizacji Grupy Energa, który rozpoczął prace analityczne dotyczące emisyjności poszczególnych Linii Biznesowych.

Główny cel *Polityki klimatycznej Grupy Energa* to systematyczne ograniczanie emisji gazów cieplarnianych, przede wszystkim dzięki dalszemu intensywnemu rozwojowi OZE. Bezpieczeństwo energetyczne zostanie zapewnione poprzez przejściowe stosowanie technologii opartych na niskoemisyjnych paliwach gazowych. Grupa planuje również wzrost elektromobilności i rozwój energetyki rozproszonej.

Projekty te będą rozwijane i należy spodziewać się, że nakłady inwestycyjne ponoszone w kolejnym okresie zostaną ujęte w prezentowanych działalnościach zrównoważonych Grupy Energa.

Warto zwrócić uwagę, że Komisja Europejska przyjęła akt uzupełniający Taksonomię, który przewiduje techniczne kryteria kwalifikacji dla niektórych rodzajów działalności gospodarczej w sektorach gazu ziemnego i energetyki jądrowej.

Dodatkowo nadmienić należy, że lista działalności kwalifikujących się do Taksonomii będzie się poszerzać. Obecnie trwają prace nad technicznymi kryteriami kwalifikacji dla kolejnych czterech celów środowiskowych, tj. zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich, przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, zapobieganie zanieczyszczeniom i jego kontrola, ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów, co może oznaczać, że kolejne działalności Grupy Energa znajdą się na liście działalności kwalifikujących się do Taksonomii.

Zasady rachunkowości

W celu obliczenia proporcji obrotu, nakładów inwestycyjnych i wydatków operacyjnych kwalifikujących się do systematyki Taksonomii zastosowano te same zasady rachunkowości, które mają zastosowanie do sporządzania skonsolidowanych rocznych sprawozdań finansowych Grupy Energa. Przy kalkulacji wskaźników dla Grupy uwzględniono odpowiednie wyłączenia konsolidacyjne, stosowane w ramach sporządzania sprawozdań finansowych. W prezentacji kluczowych wskaźników wyłączono sprzedaż wewnątrzgrupową i obrót wynikający ze zużycia własnego. Zaznaczyć należy, że żadna część przychodów, CapEx i OpEx, nie została policzona podwójnie.

W odniesieniu do obrotu podstawę do wyliczenia kluczowego wskaźnika stanowiły skonsolidowane przychody Grupy Energa za rok 2021, ujawnione w *Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Energa*, w *Skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków lub strat oraz w Nocie 10 (segmenty działalności)*.

W odniesieniu do nakładów inwestycyjnych, podstawę do wyliczenia kluczowego wskaźnika stanowiły nakłady inwestycyjne Grupy Energa obejmujące zwiększenie rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych, nieruchomości inwestycyjnych oraz aktywów z tytułu prawa do użytkowania wraz z kapitalizacją kosztów finansowania zewnętrznego, ujęte w *Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w Nocie 13 Rzeczowe aktywa trwałe*, w *Nocie 14 Aktywa niematerialne* oraz w *Nocie 15 Aktywa z tytułu prawa do użytkowania*.

Grupa Energa w mianowniku CapEx nie ujmuje otrzymanych nieodpłatnie praw majątkowych, które zostały zaprezentowane w *Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w Nocie 14 Aktywa niematerialne*.

W odniesieniu do wydatków operacyjnych, podstawę do wyliczenia kluczowego wskaźnika stanowiły wydatki operacyjne Grupy Energa obejmujące bezpośrednie nieskapitalizowane koszty dotyczące badań i rozwoju, działań związanych z renowacją budynków, leasingiem krótkoterminowym, konserwacją i naprawami oraz wszelkie inne bezpośrednie wydatki związane z bieżącą obsługą rzeczowych aktywów trwałych. Ustalając bezpośrednie wydatki związane z bieżącą obsługą składników rzeczowych aktywów trwałych, wzięto pod uwagę koszty utrzymania, w szczególności koszty konserwacji i naprawy maszyn, koszty materiałów konserwacyjnych, koszty IT dedykowane do utrzymania ruchu, koszty serwisu. Wartość OpEx uwzględnia koszt usług konserwacji i napraw świadczonych również wewnątrz Grupy Energa.

Działalności kwalifikujące się do systematyki Taksonomii

Lista działań kwalifikujących się do objęcia systematyką Taksonomii została określona w wyniku kompleksowego przeglądu działalności Grupy Energa. Jednostka Dominująca Grupy Energa sprawowała nadzór nad procesem przygotowania kluczowych wskaźników, weryfikując dane finansowe związane z działalnościami kwalifikowanymi, aby nie doszło do podwójnego przypisania jakiegokolwiek wartości do kluczowych wskaźników.

Taksonomia wymaga interpretacji zarówno w odniesieniu do działalności kwalifikujących się do jej systematyki, jak i ustalenia kluczowych wskaźników wyników dla tych działalności.

Interpretacja działalności gospodarczej przedstawiona przez Komisję Europejską⁴ kładzie nacisk na rezultat, wskazując, że działalność gospodarcza ma miejsce, gdy zasoby takie jak kapitał, towary, praca, techniki wytwarzania lub produkty pośrednie są łączone w celu wytworzenia określonych towarów lub usług. Biorąc to pod uwagę, kwalifikowane do systematyki Taksonomii są działalności gospodarcze, w wyniku których wytwarzane są produkty lub usługi.

Jednocześnie należy dodać, że Grupa Energa poniosła nakłady na leasing i eksploatację samochodów elektrycznych, jednakże wielkość tych wydatków jest poniżej określonych przez Grupę Energa progów istotności związanych z ujawnieniami dotyczącymi Taksonomii i działalność ta nie została ujęta w kluczowych wskaźnikach.

Kluczowy wskaźnik związany z obrotem

Grupa Energa przy ustalaniu kluczowego wskaźnika obrotów brała pod uwagę działalności, które generują przychód ujęty w *Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok 2021*.

Kluczowy wskaźnik wyników związany z obrotem ustalono dzieląc przychody netto ze sprzedaży produktów lub świadczenia usług związanych z działalnością gospodarczą Grupy Energa podlegającą systematyce Taksonomii przez skonsolidowane przychody Grupy Energa. Kluczowy wskaźnik związany z obrotem dla działalności kwalifikującej się do Taksonomii wynosi 34,7% a odsetek Obrotu (przychodów) dla działalności niekwalifikującej się do Taksonomii wynosi 65,3%.

Największy udział we wskaźniku związanym z obrotem ma: działalność związana z przesyłem i dystrybucją energii elektrycznej 29,6%, produkcją energii elektrycznej z energii wodnej 1,9%, produkcją energii elektrycznej z energii wiatrowej 1,4%.

Kluczowy wskaźnik związany z obrotem został obliczony na podstawie danych finansowych dotyczących sprzedaży odbiorcom zewnętrznym produktów i usług zakwalifikowanych do Taksonomii.

⁴ Draft Commission notice on the interpretation of certain legal provisions of the Disclosures Delegated Act under Article 8 of EU Taxonomy Regulation on the reporting of eligible economic activities and assets.

Tabela 1. Wartość obrotu kwalifikującego się do systematyki Taksonomii w podziale na działalności

Kwalifikująca się działalność gospodarcza (numer, nazwa)	Opis działalności w Grupie Energa	Obrót w mln zł ⁵
4.1 Produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii fotowoltaicznej	Działalność w zakresie eksploatacji źródeł opartych na technologii fotowoltaicznej, produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii fotowoltaicznej	3,1
4.3 Produkcja energii elektrycznej z energii wiatrowej	Działalność w zakresie eksploatacji źródeł opartych na technologii wiatrowej, produkcja energii elektrycznej z energii wiatrowej	198,0
4.5 Produkcja energii elektrycznej z energii wodnej	Eksploatacja elektrowni przepływowych i zbiornikowych, produkcja energii elektrycznej z energii wodnej	264,9
4.9 Przesył i dystrybucja energii elektrycznej	Dystrybucja energii elektrycznej, budowa/rozbudowa i przebudowa sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej	4 142,0
4.10 Magazynowanie energii elektrycznej	Eksploatacja elektrowni szczytowo-pompowej, produkcja i sprzedaż energii elektrycznej; eksploatacja magazynu energii w postaci baterii litowo-jonowych oraz kwasowo-ołowiowych	78,1
4.15 Dystrybucja w systemach ciepłowniczych/chłodniczych	Eksploatacja i modernizacja sieci ciepłowniczych; dystrybucja energii cieplnej	68,0
4.20 Kogeneracja energii cieplnej/chłodniczej i energii elektrycznej z bioenergii	Kogeneracja energii cieplnej/chłodniczej i energii elektrycznej wytworzonej z biomasy	85,4
6.15 Infrastruktura wspomagająca niskoemisyjny transport drogowy i transport publiczny	Budowa infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych	2,0
7.3 Montaż, konserwacja i naprawa sprzętu zwiększającego efektywność energetyczną	Realizacja prac zwiększających efektywność energetyczną zainstalowanych urządzeń	0,7
7.6 Montaż, konserwacja i naprawa systemów technologii energii odnawialnej	Montaż instalacji fotowoltaicznych	20,7
Suma działalności kwalifikującej się do Taksonomii		4 862,9
Działalność niekwalifikująca się do Taksonomii		9 153,1
Suma		14 016,0

W przychodach ze sprzedaży energii uwzględniono sprzedaż praw majątkowych oraz gwarancji pochodzenia.

Kluczowy wskaźnik związany z nakładami inwestycyjnymi

Kluczowy wskaźnik związany z nakładami inwestycyjnymi ustalono dzieląc sumę nakładów inwestycyjnych związanych z działalnościami kwalifikującymi się do systematyki Taksonomii przez całkowite nakłady inwestycyjne Grupy Energa.

Ustalając proporcję nakładów inwestycyjnych związanych z działalnościami kwalifikującymi się do Taksonomii w całkowitej wartości nakładów inwestycyjnych Grupy Energa uwzględniono nakłady inwestycyjne związane z działalnościami opisanymi w Tabeli 2, w tym również nakłady inwestycyjne, ponoszone na własne potrzeby wskazane w pkt 7.3 i 7.6.

W przypadku, gdy te same rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne wykorzystywane były w celu zaspokajania potrzeb wewnętrznych, dokonano dezagregacji nakładów inwestycyjnych. Ustalając wartość nakładów inwestycyjnych (licznik), wzięto pod uwagę stopień wykorzystania aktywów lub wartości niematerialnych. Wartości związane z nakładami inwestycyjnymi były alokowane do licznika tylko raz.

Kluczowy wskaźnik nakładów inwestycyjnych związanych z działalnością kwalifikującą się do systematyki Taksonomii wynosi 10,5%. Największy udział w tym wskaźniku mają: nakłady inwestycyjne związane z przesyłem i dystrybucją energii elektrycznej 4,9% oraz produkcją energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii fotowoltaicznej 4%. Odsetek nakładów dla działalności niekwalifikującej się do Taksonomii wynosi 89,5%.

Kluczowy wskaźnik związany z wydatkami operacyjnymi

Kluczowy wskaźnik związany z wydatkami operacyjnymi ustalono dzieląc sumę wydatków operacyjnych związanych z działalnościami kwalifikującymi się do systematyki Taksonomii przez wydatki ogółem.

Ustalając proporcję wydatków operacyjnych związanych z działalnościami kwalifikującymi się do Taksonomii w całkowitej wartości wydatków operacyjnych Grupy Energa uwzględniono wydatki operacyjne związane z działalnościami opisanymi w Tabeli 2.

⁵ Przedstawione wartości dotyczą działalności kwalifikującej się do systematyki związanej z łagodzeniem zmian klimatu.

Przy ustalaniu kluczowego wskaźnika OpEx związanego z działalnością podlegającą systematyce Taksonomii zastosowano te same zasady dezagregacji oraz alokacji, jak przy ustalaniu nakładów inwestycyjnych.

Kluczowy wskaźnik wydatków operacyjnych związanych z działalnością kwalifikującą się do systematyki Taksonomii wynosi 9,2%. Największy udział w tym wskaźniku mają wydatki operacyjne związane z produkcją energii elektrycznej z energii wodnej – 3,3% oraz dystrybucją w systemach ciepłowniczych/chłodniczych – 3,2%. Odsetek kosztów operacyjnych związanych z działalnością niekwalifikującą się do systematyki Taksonomii wynosi 90,8%.

Tabela 2. Wartość nakładów inwestycyjnych (CapEx) oraz wydatków operacyjnych (OpEx) z tytułu produktów lub usług powiązanych z działalnością gospodarczą kwalifikującą się do systematyki Taksonomii

Kwalifikująca się działalność gospodarcza (numer, nazwa)	Opis działalności w Grupie Energia	CapEx w mln zł ⁶	OpEx w mln zł ⁷
4.1 Produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii fotowoltaicznej	Działalność w zakresie eksploatacji źródeł opartych na technologii fotowoltaicznej, produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii fotowoltaicznej	110,9	0,1
4.3 Produkcja energii elektrycznej z energii wiatrowej	Działalność w zakresie eksploatacji źródeł opartych na technologii wiatrowej, produkcja energii elektrycznej z energii wiatrowej	4,1	6,6
4.5 Produkcja energii elektrycznej z energii wodnej	Eksploatacja elektrowni przepływowych i zbiornikowych, produkcja energii elektrycznej z energii wodnej	11,1	12,5
4.9 Przesył i dystrybucja energii elektrycznej	Dystrybucja energii elektrycznej, budowa/rozbudowa i przebudowa sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej	136,9	1,5
4.10 Magazynowanie energii elektrycznej	Eksploatacja elektrowni szczytowo-pompowej, produkcja i sprzedaż energii elektrycznej; eksploatacja magazynu energii w postaci baterii litowo-jonowych oraz kwasowo-ołowiowych	2,1	2,2
4.15 Dystrybucja w systemach ciepłowniczych/chłodniczych	Eksploatacja i modernizacja sieci ciepłowniczych; dystrybucja energii cieplnej	3,9	12,1
4.20 Kogeneracja energii cieplnej/chłodniczej i energii elektrycznej z bioenergii	Kogeneracja energii cieplnej/chłodniczej i energii elektrycznej wytworzonej z biomasy	16,2	<0,1
6.15 Infrastruktura wspomagająca niskoemisyjny transport drogowy i transport publiczny	Budowa infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych	0,2	0,3
7.3 Montaż, konserwacja i naprawa sprzętu zwiększającego efektywność energetyczną	Realizacja prac zwiększających efektywność energetyczną zainstalowanych urządzeń	9,0	<0,1
7.6 Montaż, konserwacja i naprawa systemów technologii energii odnawialnej	Montaż instalacji fotowoltaicznych	0,4	<0,1
Suma działalności kwalifikującej się do Taksonomii		294,8	35,4
Działalność niekwalifikująca się do Taksonomii		2 507,4	347,6
Suma		2 802,2	383,0

^{6,7} Przedstawione wartości dotyczą działalności kwalifikującej się do systematyki związanej z łagodzeniem zmian klimatu.

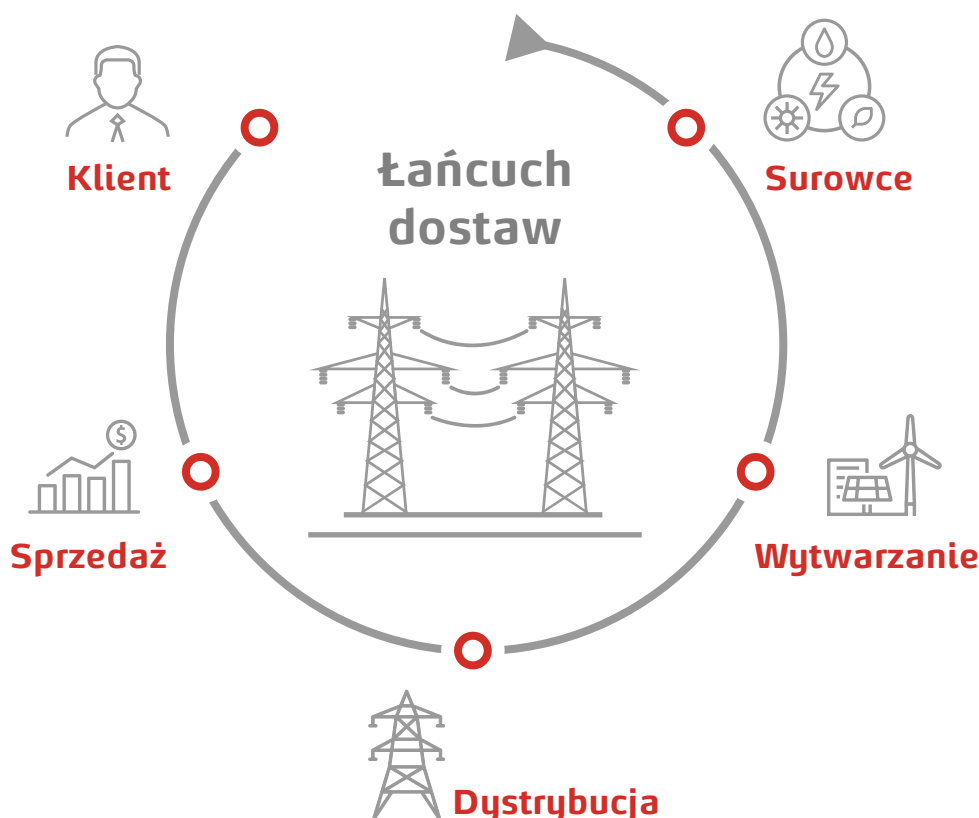
1.4. Dostawcy Grupy

Dostawcy mają fundamentalne znaczenie dla ciągłości procesów dostarczania energii do naszych klientów. Łańcuch dostaw doskonalimy w taki sposób, aby coraz precyzyjniej zapewniał nadzór nad jakością dostarczanych zakupów. Łańcuch składa się z takich etapów jak:

- pozyskiwanie surowców energetycznych,
- wytwarzanie,
- dystrybucja energii elektrycznej i ciepła,
- sprzedaż do klienta.

Do kluczowych dostawców w łańcuchu dostaw zaliczamy głównie dostawców paliw (węgiel, biomasa itp.) oraz elementów infrastruktury energetycznej (przewody elektroenergetyczne, stacje transformatorowe, rozłączniki, liczniki itp.). Uporządkowany łańcuch dostaw ma na celu głównie optymalizację kosztów i minimalizację ryzyk zakupowych. Model zakupowy w Grupie Energa zorganizowany jest w oparciu o dwa centra zakupowe.

- **Energa Logistyka** – realizuje wszystkie zakupy z wyłączeniem IT i OT, w tym zarówno zakupy operacyjne usług, dostaw oraz robót budowlanych, jak i zakupy strategicznych materiałów elektroenergetycznych i pozostałych, wraz z usługą ich magazynowania.
- **Energa Informatyka i Technologie** – realizuje zakupy z obszaru IT i OT.

Realizacja celów zakupowych w Grupie Energa ma na celu maksymalizację efektu synergii w Grupie, z uwzględnieniem warunków rynkowych i zasad konkurencji. W tym celu kompleksowe zarządzanie kategoriami zakupowymi powierzono centrom zakupowym. Zasady współpracy zostały natomiast określone w *Umowie o współpracy w Grupie Energa*, ze szczególnym uwzględnieniem *Polityki zakupowej*, która jest dokumentem wyznaczającym standardy zarządzania zakupami w Grupie Energa.

W Grupie Energa funkcjonuje jednolite drzewo kategorii zakupowych, tworzące obszerny i uporządkowany katalog asortymentu zakupowego. Drzewo kategorii zakupowych zbudowane jest z trzech grup kategorii: podstawowych, wspierających i uzupełniających.

Główne rodzaje zaangażowanych dostawców przez Energa Logistyka (producenci i dystrybutorzy poniższego asortymentu):

1. Kable nn.
2. Kable SN.
3. Przewody ASXSN.
4. Przewody gołe.
5. Przewody niepełnoizolowane.
6. Transformatory SN/nn.
7. Transformatory WN/SN.
8. Osprzęt do transformatorów.
9. Kable elektroenergetyczne WN (systemy kablowe).
10. Przewody elektroenergetyczne do układania na stałe.
11. Żerdzie i elementy ustojowe.
12. Kablowe rozdzielnice szafowe i szafki pomiarowe nn.
13. Rozdzielnice stacyjne SN i nn.
14. Wyłączniki i rozłączniki SN o budowie zamkniętej.
15. Łączniki SN o budowie otwartej z osprzętem.
16. Łączniki nn z osprzętem.
17. Izolatory i osprzęt izolacyjny.
18. Osprzęt do linii napowietrznych i kablowych.
19. Osprzęt do ochrony i zabezpieczenia sieci.
20. Urządzenia pomiarowe.
21. Elektroenergetyczna automatyka zabezpieczeniowa.
22. Aparaty WN.
23. Aparatura pomiarowa.

Główne kategorie IT/OT zarządzane przez Energa Informatyka i Technologie:

1. Oprogramowanie korporacyjne i stanowiskowe.
2. Oprogramowanie infrastrukturalne.
3. Drukarki, kopiarki, skanery.
4. Sprzęt serwerowy.
5. Sprzęt stanowiskowy informatyczny.
6. Usługi IT.
7. Systemy telekomunikacyjne.
8. Urządzenia abonenckie.
9. Urządzenia sieci danych.
10. Oprogramowanie urządzeń telekomunikacyjnych.
11. Usługi abonenckie.
12. Usługi sieci danych.
13. Usługi serwisowe.
14. Usługi rozwoju oprogramowania.

Wielkość kapitału trafiającego do lokalnych dostawców

Poniżej przedstawiamy przepływy wydatków do dostawców lokalnych w poszczególnych województwach – przygotowane dla dwóch centrów zakupowych funkcjonujących w Grupie:

1. Energa Logistyka (w zakresie wszystkich zakupów oprócz zakupów teleinformatycznych).
2. Energa Informatyka i Technologie (w zakresie zakupów teleinformatycznych).

Udział wydatków przeznaczonych na usługi lokalnych dostawców w spółce Energa Logistyka

Region	Wydatki przeznaczone na korzystanie z usług dostawców ogółem [mln PLN]	Wydatki przeznaczone na korzystanie z usług lokalnych dostawców [mln PLN]	Procent wydatków przeznaczony na lokalnych dostawców [%]
Dolnośląskie	5,21	-	-
Kujawsko-pomorskie	7,02	2,19	31,21%
Lubelskie	1,47	-	-
Lubuskie	0,40	-	-
Łódzkie	3,32	-	-
Małopolskie	72,60	-	-
Mazowieckie	50,92	2,27	4,45%
Opolskie	16,90	-	-
Podkarpackie	4,24	-	-
Podlaskie	1,27	-	-
Pomorskie	39,40	17,89	45,41%
Śląskie	46,37	-	-
Świętokrzyskie	18,23	-	-
Warmińsko-mazurskie	30,20	1,34	4,45%
Wielkopolskie	19,70	2,46	12,50%
Zachodniopomorskie	1,74	1,00	57,51%
Zagraniczni	10,37	-	-
RAZEM	329,36	27,15	8,24%

Całkowita liczba dostawców Energi Logistyka zaangażowanych przez organizację oraz szacunkowa liczba dostawców w całym łańcuchu dostaw wyniosła 1544. Wartość dostaw to 329,36 mln zł. Energa Logistyka w 2021 roku współpracowała z dwoma dostawcami zagranicznymi (co stanowi 0,13% udziału w ogólnej liczbie dostawców), a wartość dostaw zagranicznych podmiotów wyniosła ok. 10,37 mln zł (co stanowi 3,15% udziału w ogólnej wartości dostaw).

Udział wydatków przeznaczonych na usługi lokalnych dostawców w spółce Energa Informatyka i Technologie

Region	Wydatki przeznaczone na korzystanie z usług dostawców ogółem	Wydatki przeznaczone na korzystanie z usług lokalnych dostawców	Procent wydatków przeznaczony na lokalnych dostawców
Dolnośląskie	-	-	0%
Kujawsko-pomorskie	-	866,08	0%
Lubelskie	-	665,09	0%
Lubuskie	-	31,74	0%
Łódzkie	-	290,30	0%
Małopolskie	-	1 812,51	0%
Mazowieckie	-	39 121,24	0%
Opolskie	-	-	0%
Podkarpackie	-	3 371,37	0%
Podlaskie	-	-	0%
Pomorskie	97 035,87	25 707,46	26%
Śląskie	-	24 064,23	0%
Świętokrzyskie	-	-	0%
Warmińsko-mazurskie	-	167,60	0%
Wielkopolskie	-	399,86	0%
Zachodniopomorskie	-	538,36	0%
RAZEM	97 035,87	97 035,87	100%

Całkowita liczba dostawców Energi Informatyki i Technologii, z którymi spółka zawarła umowy w 2021 roku, wyniosła 246, natomiast płatności w roku 2021 wykonane zostały do 394 wykonawców o łącznej wartości 97 035,87 tys. zł netto. Energa Informatyka i Technologie dokonywała płatności w 2021 roku wyłącznie do dostawców krajowych. EITE, będąc jednocześnie centrum usług IT i centrum zakupowym dla spółek Grupy Energa, w swoim podejściu zakupowym uwzględnia metodykę ITIL®, będącą obszerną kompilacją najlepszych praktyk i procesów z dziedziny planowania, dostarczania i wspierania usług IT. EITE stosuje to jako kryterium określające jakość i efektywność zarządzania usługą IT – w tym zakupami IT.

W roku 2021 Energa Informatyka i Technologie odnotowała zmiany w strukturze łańcucha dostaw.

Porównując dane z lat 2020 oraz 2021, łącznie w obu latach zamówienia lub umowy podpisało 381 unikatowych dostawców, z czego jedynie 34,4% dostawców otrzymało zamówienia zarówno w roku 2020, jak i 2021, 35,4% dostawców zeszłorocznych nie podpisało zamówienia w roku 2021, a 30,2% dostawców było dostawcami nowymi, którzy w roku 2020 nie podpisali z nami zamówienia. Niewątpliwie największy wpływ na skalę efektu bazy miała pandemia związana z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. Panująca trudna sytuacja na świecie, m.in. utrudnienia w międzynarodowej wymianie handlowej, niedostępność komponentów oraz braki w magazynach – to wszystko sprawiło, iż zachwiany został łańcuch dostaw.

Tak duża rotacja wykonawców spowodowana jest zatem tym, iż zamówienia kierowane były do wykonawców będących w stanie sprostać terminom realizacji dostaw.

W roku 2021 Grupa Energa nie odnotowała zmian w strukturze łańcucha dostaw w stosunku do lat poprzednich. Zmiana właściciela spowodowała, że podjęto decyzję o wprowadzeniu nowych, ujednoliconych w Grupie ORLEN, standardów zakupowych, w tym – procesu wyboru i oceny dostawców. Proces integracji funkcji zakupowej rozpoczął się w 2021 roku, a wynikające z niego zmiany wdrażane będą począwszy od 2022 roku.

Do najistotniejszych realizowanych inicjatyw należą:

- Wprowadzenie jednolitej *Instrukcji Zakupowej* obowiązującej w Grupie Energa. Nowa *Instrukcja Zakupowa* została opracowana na bazie instrukcji funkcjonującej w PKN ORLEN i będzie obowiązywała we wszystkich spółkach z Grupy Energa. Pozwoli to na ujednolicenie procesów oraz struktury łańcucha dostaw w całej Grupie.
- Wdrożenie w Grupie Energa Platformy Zakupowej CONNECT. Nowe narzędzie zakupowe w postaci Platformy Zakupowej CONNECT usprawni znacząco procesy zakupowe, zwiększy ich transparentność, ułatwi udział w postępowaniach zakupowych dostawcom i pozwoli na wyeliminowanie dokumentacji papierowej.

- Zmiana obowiązującego drzewa kategorii zakupowych i wprowadzenie Centralnego Drzewa Kategorii Zakupowych (CDK) obowiązującego z Grupie ORLEN. CDK umożliwi jednakowe grupowanie usług, dostaw i robót budowlanych w całej grupie ORLEN. Jednolite drzewo usprawni proces zarządzania kategoriami zakupowymi i zoptymalizuje synergię zakupów.

Wpływ dostawców

Utrzymywanie stałej, wieloletniej współpracy z kluczowymi dostawcami daje nam gwarancję znajomości dostawcy również w aspekcie jego odpowiedzialności społecznej. Jesteśmy świadomi korzyści wynikających z odpowiedzialnego prowadzenia biznesu. Staramy się, by dbałość o etykę, poszanowanie praw człowieka i troska o środowisko naturalne były podzielane nie tylko przez poszczególne podmioty Grupy, ale również przez naszych partnerów. Każdy obecny i potencjalny dostawca i kontrahent podlega systemowej weryfikacji w celu zapewnienie bezpieczeństwa Enerdze SA w związku z ryzykiem nawiązania współpracy z partnerem działającym wbrew przepisom prawa lub naruszającym interes prawny, ekonomiczny lub wizerunkowy Spółki. Wszystkie umowy podpisywane w Enerdze SA zawierają klauzule obligatoryjne, w których dostawcy i kontrahenci oświadczają, że w prowadzonej działalności stosują zasady etyki, przeciwdziałania korupcji, przestrzegania praw pracowniczych i praw człowieka, przestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz działania zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska. Wykonawcy oświadczają, że zachowują należyłą staranność przy weryfikacji swoich dostawców, również pod kątem prawidłowości ich rozliczeń podatkowych ze szczególnym uwzględnieniem rozliczeń z tytułu podatku od towarów i usług.

Wytyczne dla wykonawców w zakresie zasad odbioru robót budowlanych w Enerdze Operatorze obligują wykonawcę do poinformowania o wszelkich awariach środowiskowych spowodowanych działalnością i sposobach ich usunięcia.

1.5. Bezpieczeństwo danych osobowych

W nawiązaniu do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia Dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych – RODO), w Grupie Energia ujednolicono zarządzanie bezpieczeństwem danych osobowych, dostosowując rozwiązania do nowych wytycznych i wymagań.

Ponadto przeprowadzono szereg działań wynikających z procesów integracji grup kapitałowych Energia i PKN ORLEN. W 2021 roku wprowadzono nowe brzmienie regulacji pn. *Polityka bezpieczeństwa danych osobowych w Grupie Energia* oraz zapewniono bieżącą obsługę wszystkich spółek Grupy w zakresie ochrony danych osobowych, w tym obsługi incydentów ochrony danych.

Celem *Polityki bezpieczeństwa danych osobowych w Grupie Energia* jest zapewnienie przez spółki Grupy Energia realizacji obowiązków w zakresie przetwarzania danych osobowych osób fizycznych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Zasady i procedury opisane w *Polityce* mają na celu dochowanie należytej staranności przez pracowników Grupy Energia przy działaniach dotyczących przetwarzania danych osobowych, m.in. realizacji wszelkich praw osób, których dane dotyczą, procesów dotyczących naruszeń ochrony danych osobowych czy wykonywania obowiązków informacyjnych.

Polityka opisuje mechanizmy kontrolne, w tym określa role, zadania, zakres odpowiedzialności w *Schemacie struktury zarządzania ochroną bezpieczeństwa danych osobowych w Grupie Energia*. Biuro Bezpieczeństwa monitoruje stosowanie *Polityki Bezpieczeństwa Danych Osobowych* poprzez prowadzenie stałego nadzoru nad strukturą ochrony danych osobowych w Grupie.

W roku 2021 działalność Departamentu Usług Ochrony Danych Osobowych determinowała sytuacja pandemiczna związana z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2. Kolejne wzrosty zachorowań i konieczność stosowania obostrzeń zmuszała do stałego dostosowywania i modyfikowania modelu działań.

W 2021 roku Departament Usług Ochrony Danych Osobowych realizował także szkolenia z zakresu zasad ochrony danych osobowych dla pracowników spółek Grupy Energia. Łącznie w 2021 roku przeszkolono 513 pracowników w ramach szkoleń tradycyjnych, w trybie zdalnym w formie szkoleń e-learningowych, zaktualizowano także platformę e-learningową, dostosowując materiały szkoleniowe do przyjętych regulacji wewnętrznych i zasad ochrony danych.

W 2021 roku Departament Usług Ochrony Danych Osobowych nie realizował nowych zadań audytowych, co było w dużej mierze efektem obiektywnych trudności wynikających z ograniczeń pandemicznych. W tej sytuacji skoncentrowano się w 2021 roku na monitorowaniu wdrożenia rekomendacji i zaleceń wynikających z audytów przeprowadzonych w roku 2020.

W 22 spółkach Grupy oraz podmiotach zewnętrznych, w których świadczone są usługi z zakresu ochrony danych osobowych, przeprowadzono analizę ryzyka w celu identyfikacji obszarów i poziomów ryzyk związanych z przetwarzaniem danych osobowych.

W roku 2021 Departament Usług Ochrony Danych Osobowych obsłużył 50 zdarzeń w zakresie ochrony danych osobowych interesariuszy, w tym klientów, z czego 42 przypadki zidentyfikowano jako naruszenia bezpieczeństwa danych osobowych.

W 20 przypadkach uznano za konieczne zgłoszenie naruszeń do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych. Naruszenia były obsługiwane bez opóźnień, z należytą szczegółowością i z uwzględnieniem obowiązku zgłoszenia naruszenia w terminie 72 godzin od chwili jego potwierdzenia.

Na przestrzeni 2021 roku udzielono także 114 odpowiedzi w ramach realizacji praw osób, których dane są przetwarzane przez spółki Grupy Energa.

Lista wskaźników zaprezentowanych w rozdziale:

GRI 102-1	Nazwa organizacji
GRI 102-2	Opis działalności organizacji, główne marki, produkty i/lub usługi
GRI 102-3	Lokalizacja siedziby głównej organizacji
GRI 102-4	Lokalizacja działalności operacyjnej
GRI 102-5	Forma własności i struktura prawna organizacji
GRI 102-6	Obsługiwane rynki
GRI 102-7	Skala działalności
GRI 102-9	Łańcuch dostaw
GRI 102-10	Znaczące zmiany w raportowanym okresie dotyczące wielkości organizacji, jej struktury, własności lub łańcucha dostaw
GRI 102-13	Członkostwo w stowarzyszeniach i organizacjach
GRI 102-15	Opis kluczowych wpływów, szans i ryzyk
GRI 102-18	Struktura nadzorcza organizacji wraz z komisjami podlegającymi pod najwyższy organ nadzorczy, które są odpowiedzialne za podejmowanie decyzji dotyczących wpływów ekonomicznych, środowiskowych i społecznych
GRI 102-20	Odpowiedzialność na szczeblu kierowniczym za kwestie ekonomiczne, środowiskowe i społeczne
GRI 102-40	Lista grup interesariuszy angażowanych przez organizację raportującą ujęta w formie schematu
GRI 102-42	Podstawy identyfikowania i selekcji interesariuszy angażowanych przez organizację
GRI 102-43	Opis tego, jak wygląda podejście do angażowania i komunikacji z interesariuszami, włączając częstotliwość angażowania według typu i grupy interesariuszy
GRI 102-44	Kluczowe tematy i problemy poruszane przez interesariuszy
GRI 203-1	Wspierane inwestycje infrastrukturalne i usługi
GRI 204-1	Część wydatków na lokalnych dostawców
GRI 418-1	Zasadne skargi dotyczące naruszenia prywatności klientów i utraty danych
G4-EU1	Maksymalna osiągalna moc wytwórcza w podziale na główne rodzaje surowca
G4-EU2	Ilość energii wyprodukowanej netto w podziale na główne źródła energii
G4-EU4	Długość naziemnych i podziemnych linii transmisyjnych i dystrybucyjnych według systemu regulacyjnego (km)

2. Etyka i przeciwdziałanie korupcji

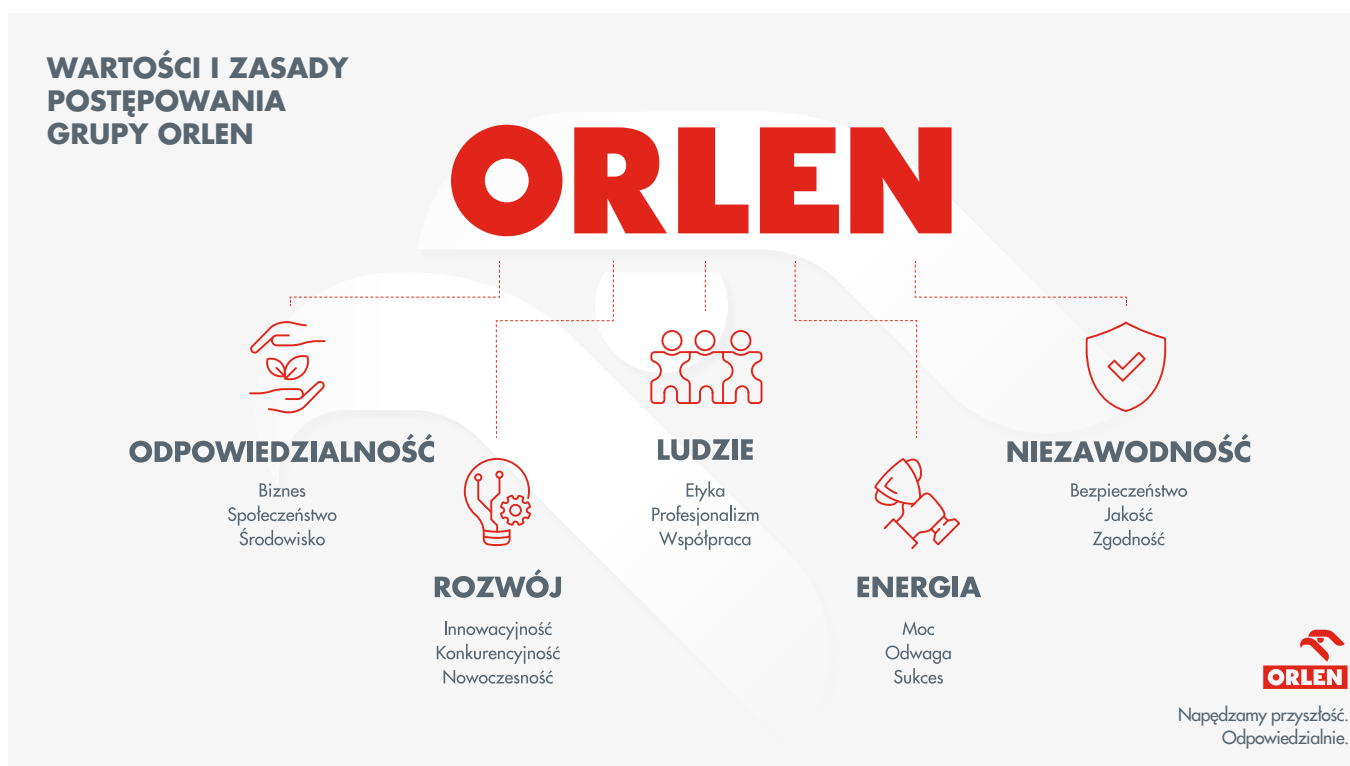
2.1. Wartości organizacji i normy zachowania

Grupa Energa przywiązuje dużą wagę do budowy i utrzymywania kultury etycznej organizacji. Nie ma wątpliwości co do tego, że podstawą dla realizacji misji i wizji firmy, jej ciągłego rozwoju i wzrostu oraz osiągania celów biznesowych jest zgodność działań, decyzji, postaw i zachowań wszystkich pracowników z wymogami mającymi swoje źródło w wartościach etycznych. Wyżej wymienione wymogi związane są również z przepisami obowiązującego prawa, wytycznymi instytucji nadzorczych, regulacjami wewnętrznymi oraz z innymi regulacjami, w zgodności z którymi zobowiązane są działać podmioty Grupy Energa.

Jednym z kluczowych elementów realizowanych w ramach powyższych założeń jest zapewnienie rozwiązań proceduralnych i organizacyjnych umożliwiających zgłaszanie naruszeń prawa oraz ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa, które są zgodne z obowiązującymi wymaganiami prawnymi oraz wypracowanymi standardami. Ponadto monitorowane są prace legislacyjne prowadzące do ukształtowania nowych przepisów w zakresie przeciwdziałania naruszeniom prawa i ochrony sygnalistów.

Podstawową regulacją w obszarze etyki i zgodności jest *Kodeks etyki Grupy Kapitałowej ORLEN*, który z uwagi na zmiany struktury właścicielskiej Spółki, w wyniku której Grupa Energa stała się częścią Grupy ORLEN, zastąpił z końcem 2021 roku *Kodeks Etyki Grupy Energa*. Reguluje on kwestie etyczne związane z funkcjonowaniem grupy kapitałowej i jej pracowników, a co za tym idzie – zasady postępowania zarówno w relacjach z otoczeniem zewnętrznym, jak i wewnątrz Grupy. Jego zapisy są ściśle oparte na strategicznych wartościach organizacji, takich jak: odpowiedzialność, rozwój, ludzie, energia i niezawodność. Wszyscy pracownicy mają obowiązek zapoznać się z zasadami i standardami zawartymi w *Kodeksie etyki*, co potwierdzane jest podpisaniem oświadczenia zamieszczanego w aktach osobowych. Nowi pracownicy zaznajamiani są z dokumentem podczas wstępnego szkolenia. W przypadku aktualizacji wszelkich regulacji, w tym także *Kodeksu etyki*, pracownicy niezwłocznie otrzymują na ten temat informację za pośrednictwem dostępnych kanałów komunikacji wewnętrznej, takich jak e-mail czy intranet. Te nadrzędne wartości są w *Kodeksie etyki* szczegółowo opisane.

Strategiczne wartości wynikające z Kodeksu etyki Grupy Kapitałowej ORLEN:

Wartości i zasady postępowania

Podstawą strategii działania Grupy Energa, będącej częścią Grupy Kapitałowej ORLEN, w dążeniu do realizacji celów biznesowych są wartości zapisane w *Kodeksie*: odpowiedzialność, rozwój, ludzie, energia, niezawodność. Towarzyszą im również zasady postępowania wskazujące zachowania preferowane w organizacji. Wartości i zasady stanowią o naszej kulturze organizacyjnej, wyróżniają nas na rynku i pozytywnie wpływają na wizerunek Grupy Energa, a także przewagę konkurencyjną i relacje wewnętrzne. Są wpisane w planowanie, myślenie i działanie wszystkich pracowników.

2.2. Mechanizmy zgłaszania nieprawidłowości dotyczących przestrzegania etyki

W razie wątpliwości w kwestiach dotyczących wartości i zasad etycznych funkcjonujących w Grupie Energa lub w przypadku odstępstw od nich pracownicy mogą zwrócić się do komórki ds. Compliance drogą mailową na adres compliance@energa.pl w Enerdze SA lub bezpośrednio do swoich przełożonych. Zarząd Energi SA powołał Pełnomocnika ds. Zarządzania Systemem Zgodności (Compliance), pełniącego w organizacji rolę instytucji rzecznika ds. etyki, który odpowiada m.in. za zgodność działań organizacji (i jej pracowników) ze standardami wskazywanymi w *Kodeksie etyki*.

Pracownicy informowani są o mechanizmach umożliwiających uzyskanie porad dotyczących właściwych zachowań w kwestiach etycznych za pomocą intranetu oraz w trakcie dedykowanych tej tematyce szkoleń. Zgłoszenia ewentualnych naruszeń można dokonać anonimowo, poprzez przesłanie wiadomości na skrzynkę compliance@energa.pl z dowolnego adresu e-mail. Każda wiadomość traktowana jest w sposób poufny, a osoba zgłaszająca dany problem jest chroniona przed potencjalnymi negatywnymi skutkami zgłoszenia naruszeń.

Zgodność działań Grupy Energa z obowiązującym prawem, regulacjami wewnętrznymi i standardami etycznymi stanowi podstawę kultury organizacyjnej Grupy Energa, a także działań i decyzji podejmowanych przez jej pracowników. Specyfika i skala działalności Koncernu, oraz obecne otoczenie prawno-regulacyjne i rynkowe, generują potrzebę funkcjonowania efektywnego Systemu zarządzania zgodnością (Compliance), umożliwiającego weryfikację i zarządzanie zgodnością z obowiązującym prawem i regulacjami wewnętrznymi. Rozwiązania i mechanizmy, które są w tym zakresie wdrażane, pozwalają realizować najwyższe standardy w tym zakresie.

2.3. System zarządzania zgodnością (Compliance) w Grupie Energa

Przedsiębiorstwa takie jak Grupa Energa – działające na ogromną skalę, w restrykcyjnie regulowanych, strategicznych sektorach gospodarki, z dużą liczbą klientów i pracowników – szczególnie narażone są na ryzyko działań niezgodnych z obowiązującym prawem, przyjętymi regulacjami wewnętrznymi, standardami i wartościami. Możliwą konsekwencją nieprawidłowości są sankcje w wymiarze prawnym, finansowym i wizerunkowym. Odpowiedzią na to zagrożenie jest System zarządzania zgodnością (Compliance) w Grupie Energa, czyli zestaw mechanizmów ograniczających w firmach ryzyko ponoszenia negatywnych konsekwencji wynikających z nieprzestrzegania obowiązujących regulacji (zewnętrznych i wewnętrznych) oraz innych wymogów. System Compliance, wdrożony w Grupie Energa, nawiązuje do międzynarodowych standardów ISO, najlepszych praktyk w zarządzaniu zgodnością oraz specyfiki różnorodności i skali działań Grupy Energa. Dzięki efektywnej realizacji procesu zarządzania zgodnością w spółkach Grupy Energa, w ramach Systemu Compliance, możliwe jest uzyskanie obrazu stanu zgodności organizacji z istotnymi wymaganiami oraz jednolite podejście do zarządzania zgodnością – z dążeniem do eliminacji niezgodności i tym samym korzyścią dla wszystkich interesariuszy Grupy.

System zarządzania zgodnością (Compliance) w Grupie Energa obejmuje w szczególności:

- identyfikację tych obszarów działalności podmiotów Energi, w których ryzyko i konsekwencje potencjalnego naruszenia obowiązujących przepisów są szczególnie wysokie,
- ocenę i monitorowanie realizacji wymagań przez organizację,
- system zgłoszeń incydentów naruszeń przepisów,
- komunikację i odpowiednie raportowanie stanu zgodności w podmiotach,
- działania podnoszące poziom wiedzy i świadomości pracowników na temat przyjętych standardów etycznych i ryzyka braku zgodności, w tym zasad postępowania pozwalających na jego ograniczenie i wykrywanie przypadków niezgodności,
- doradztwo i wsparcie dla pracowników w kwestiach związanych ze zgodnością.

Wdrożenie Systemu Compliance w Grupie Energa zostało uhonorowane nagrodą *Compliance Award 2020*, w kategorii *Pomysł Compliance Roku 2020* przyznaną przez Instytut Compliance (instytucję naukowo-szkoleniową skupiającą naukowców i ekspertów w branży compliance). Ponadto odpowiednio w kwietniu 2020 roku i kwietniu 2021 roku, wdrożenie zostało uznane za wzorcową praktykę CSR w Raportach Odpowiedzialnego Biznesu w Polsce w latach 2019 i 2020 – corocznych publikacjach Stowarzyszenia Forum Odpowiedzialnego Biznesu opisujących najlepsze praktyki polskich firm w obszarze społecznej odpowiedzialności biznesu.

2.4. Przeciwdziałanie korupcji

W ramach Grupy Energa obowiązuje *Polityka przeciwdziałania nadużyciom i konfliktowi interesów*. Zapewnia standaryzację wymagań wobec pracowników dotyczących reagowania na jakiegokolwiek przejawy naruszeń obowiązującego prawa, wewnętrznych regulacji oraz innych zasad i standardów, w szczególności tych, które mogą być zakwalifikowane jako korupcja, defraudacja czy inne formy nadużycia lub konfliktu interesów.

W celu utrwalenia wiedzy na temat zapisów dokumentu i obowiązujących na jego mocy procedur, prowadzone są działania informacyjne i edukacyjne skierowane do pracowników grupy kapitałowej. W raportowanym okresie realizowane były szkolenia e-learningowe w zakresie przeciwdziałania nadużyciom oraz konfliktowi interesów.

Ponadto w celu wzmocnienia etycznej kultury organizacyjnej, w szczególności w kontekście uczciwego postępowania oraz wykluczenia czynów nieuczciwej konkurencji, wprowadzono *Zasady przyjmowania i wręczania prezentów*, jako jednolity dokument obowiązujący wszystkie podmioty Grupy Energa.

Funkcjonujący system zgłaszania nadużyć umożliwia anonimowe sygnalizowanie naruszeń. Dodatkowo zgłoszenia mogą być również dokonywane przez osoby z zewnątrz organizacji (w tym partnerów biznesowych, klientów). W szczególnych przypadkach, stosownie do skali i charakteru potencjalnego nadużycia (wg uznania zgłaszającego), adresatem zgłoszenia może być również Zarząd lub Rada Nadzorcza Energi SA.

Mając na uwadze bezpieczeństwo biznesowe Energi oraz w celu dochowania należytej staranności, kontrahenci, z którymi spółki z Grupy Energa zamierzają współpracować lub współpracują, podlegają weryfikacji. Podmioty Grupy Energa są zobowiązane również do monitorowania działalności kontrahentów w okresie współpracy oraz niezwłocznego reagowania na wszelkie okoliczności, które mogą niekorzystnie wpływać na przebieg współpracy, szczególnie w przypadku zagrożenia należytego wypełnienia podjętych zobowiązań.

Przeciwdziałanie mobbingowi i dyskryminacji

Zasady i tryb składania przez pracowników zgłoszeń dotyczących działań noszących znamiona mobbingu i dyskryminacji, jak również innych działań niepożądanych, uregulowane zostały w *Polityce przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w Grupie Energa*. Więcej na ten temat w rozdziale *Kwestie pracownicze i prawa człowieka*.

Działania antykonkurencyjne, praktyki antymonopolowe

W ramach prowadzonej działalności spółki Grupy Energa dokładają starań, by przestrzegać prawa ochrony konkurencji, przeciwdziałając takim zachowaniom i decyzjom pracowników oraz działaniom i porozumieniom przedsiębiorców, które mogłyby zostać uznane za sprzeczne z zasadami i przepisami dot. uczciwej konkurencji, ze szkodą dla klientów, kontrahentów i firm konkurencyjnych.

2.5. Opis stosowanych polityk

Poniżej prezentujemy listę obowiązujących polityk i wewnętrznych aktów organizacyjnych, służących regulacji obszaru etyki i przeciwdziałaniu korupcji w Grupie Energa:

- **Kodeks etyki Grupy Kapitałowej ORLEN** – dokument stanowi o standardach etycznego postępowania oczekiwanych od pracowników spółek Grupy Kapitałowej ORLEN, której częścią jest Grupa Energa, w tym wartościach istotnych dla kultury organizacyjnej i zasadach postępowania w relacjach z interesariuszami i otoczeniem oraz relacjach wewnętrznych pomiędzy spółkami Grupy i ich pracownikami.
- **Polityka przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w Grupie Energa** – celem dokumentu jest zdefiniowanie pojęć mobbingu, dyskryminacji i molestowania, z zakazem wszelkich przejawów takich zachowań ze strony pracowników, jak również określenie mechanizmów i zasad postępowania właściwych dla przeciwdziałania, sygnalizowania i reagowania na zaobserwowane przypadki zachowań niepożądanych, z określeniem m.in. kanałów zgłoszeń incydentów w tym obszarze oraz reguł, przebiegu i uczestników postępowań wyjaśniających.
- **Polityka przeciwdziałania nadużyciom i konfliktowi interesów w Grupie Energa** – regulacja definiuje pojęcie nadużycia (w tym defraudacji, korupcji i konfliktu interesów) z opisem zasad postępowania i mechanizmów służących przeciwdziałaniu, identyfikacji, wyjaśnianiu i reagowaniu na stwierdzone przypadki takich zachowań. Każde zgłoszenie potencjalnego lub faktycznego nadużycia, z wykorzystaniem przewidzianych dokumentem kanałów zgłoszeń, staje się przedmiotem postępowania wyjaśniającego i dalszych kroków zależnych od dokonanych ustaleń.
- **Zasady przyjmowania i wręczania prezentów w Grupie Energa** – dokument określa reguły postępowania pracowników właściwe dla przyjmowania i wręczania prezentów, wprowadzając jednoznaczną naczelną zasadę, w myśl której zabronione jest przyjmowanie i wręczanie prezentów, których wartość, rodzaj lub okoliczności przyjęcia bądź przekazania prowadzą lub mogą prowadzić do powstania konfliktu interesów lub nadużycia i tym samym budzą wątpliwości w kontekście zgodności z prawem i standardami etycznymi oraz mogą negatywnie wpłynąć na interes i wizerunek Grupy Energa.
- **Polityka zarządzania zgodnością w Grupie Energa** – dokument mówi o zarządzaniu zgodnością w Grupie Energa, wskazując strukturę organizacyjną, uczestników i reguły funkcjonowania Systemu Compliance, tj. zestawu rozwiązań i mechanizmów służących ograniczeniu ryzyka ponoszenia negatywnych konsekwencji nieprzestrzegania obowiązujących regulacji oraz przyjętych standardów i wartości. *Polityka Compliance* obejmuje w szczególności kwestie: identyfikacji obszarów działalności Grupy Energa obciążonych szczególnym ryzykiem braku zgodności, ewidencji przepisów, oceny zgodności z wymaganiami, a także komunikacji i raportowania stanu zgodności w Grupie Energa oraz zgłaszania niezgodności, edukacji i podwyższania świadomości pracowników w tym zakresie.

2.6. Procedury należytej staranności

Grupa Energa i Energa SA, jako podmiot dominujący Grupy, dokładają starań, by zapewnić efektywną realizację wskazanych powyżej regulacji wewnętrznych w spółkach Grupy. Przejawia się to w szeregu rozwiązań o charakterze regulacyjnym, organizacyjnym i procesowym, nakierowanych na przeciwdziałanie, wykrywanie, wyjaśnianie i reagowanie na zaistniałe zjawiska i zachowania pracowników sprzeczne z przyjętymi standardami.

Do najbardziej istotnych działań organizacji w tym zakresie zaliczyć należy:

- szkolenia pracowników w obszarze etyki, przeciwdziałania nadużyciom, konfliktom interesów i niepożądanym zachowaniom w sferze relacji pracowniczych (mobbing, dyskryminacja, molestowanie);
- ustalenie struktur organizacyjnych z precyzyjnie określonymi zakresami odpowiedzialności właściwymi dla zagadnień przeciwdziałania nadużyciom (w tym korupcji) i konfliktowi interesów, przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji oraz zarządzania zgodnością z kluczowymi wymogami;
- funkcjonujące zasady i rozwiązania procesowe właściwe dla zgłoszeń naruszeń regulacji w tym obszarze – ze wskazaniem szeregu kanałów zgłoszeń (w tym możliwością zgłoszeń anonimowych), określeniem zasad dot. przyjęcia zgłoszenia, realizacji postępowań wyjaśniających i dalszych działań adekwatnych do ustaleń, skali i charakteru zgłoszenia. Osobom dokonującym zgłoszenia przysługuje prawo do zachowania poufności danych, a w przypadku pracowników – również do ochrony przed represjami, dyskryminacją i innym niesprawiedliwym traktowaniem. Sprawcy działań odwetowych podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej;
- rozwiązania mające na celu rejestrowanie, monitorowanie i komunikowanie ryzyk i incydentów naruszeń wymogów w omawianym obszarze (w postaci stosownych sprawozdań, raportów i publikacji), celem realizacji efektywnego nadzoru i kontroli podejmowanych działań ze strony kadry kierowniczej i organów spółek Grupy.

Jednocześnie w Enerdze SA, zgodnie z wytycznymi zawartymi m.in. w *Dobrych praktykach spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych*, funkcjonują podlegające ocenie m.in. ze strony Rady Nadzorczej Spółki, skuteczne systemy kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem oraz nadzoru zgodności działalności z prawem (*Compliance*), a także funkcja audytu i kontroli wewnętrznej. Równoległe funkcjonowanie tych systemów i uwzględnianie w ich zakresie także zagadnień właściwych dla obszaru etyki i przeciwdziałania korupcji przyczynia się do realizacji efektywnego nadzoru i kontroli nad omawianym obszarem, obligując organizację do planowania, realizacji i monitorowania działań pozwalających na obniżenie poziomu występujących ryzyk.

Lista wskaźników zaprezentowanych w rozdziale:

GRI 102-16 Wartości organizacji, kodeks etyki, zasady i normy zachowań

GRI 102-17 Mechanizmy rozstrzygania i zgłaszania wątpliwości

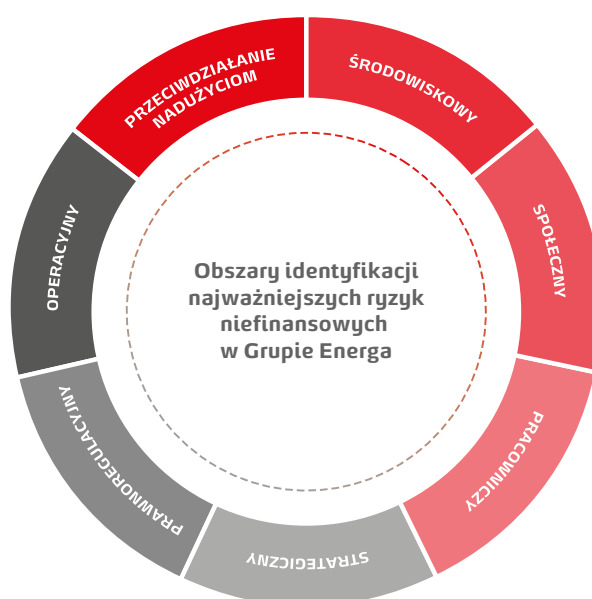
3. Zarządzanie ryzykiem niefinansowym

3.1. Zintegrowany System Zarządzania Ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem w Grupie Energa to proces realizowany w trybie ciągłym, mający na celu identyfikację potencjalnych zdarzeń, mogących wywierać wpływ na realizację strategii i celów biznesowych. Proces jest ukierunkowany jednocześnie na utrzymanie ryzyka w ustalonych granicach. Bazuje na międzynarodowych standardach (ISO, COSO II, FERMA) i obejmuje wszystkie linie biznesowe oraz poziomy organizacji. Przebiega od poziomu komórek organizacyjnych do najwyższego kierownictwa, od spółek Grupy Energa po podmiot dominujący – Enerę SA.

Formalne ramy Zintegrowanego Systemu Zarządzania Ryzykiem w organizacji są wyznaczone przez Politykę zarządzania ryzykiem w Grupie Energa, będącą częścią Umowy o współpracy w Grupie Energa. Regulacja umożliwia m.in. posługiwanie się jednolitymi zasadami, wskazuje także poszczególne etapy i role w procesie zarządzania ryzykiem.

Ryzyka niefinansowe, w ramach Systemu Zarządzania Ryzykiem w Grupie Energa, zidentyfikowane są w następujących obszarach:

Zintegrowany System Zarządzania Ryzykiem

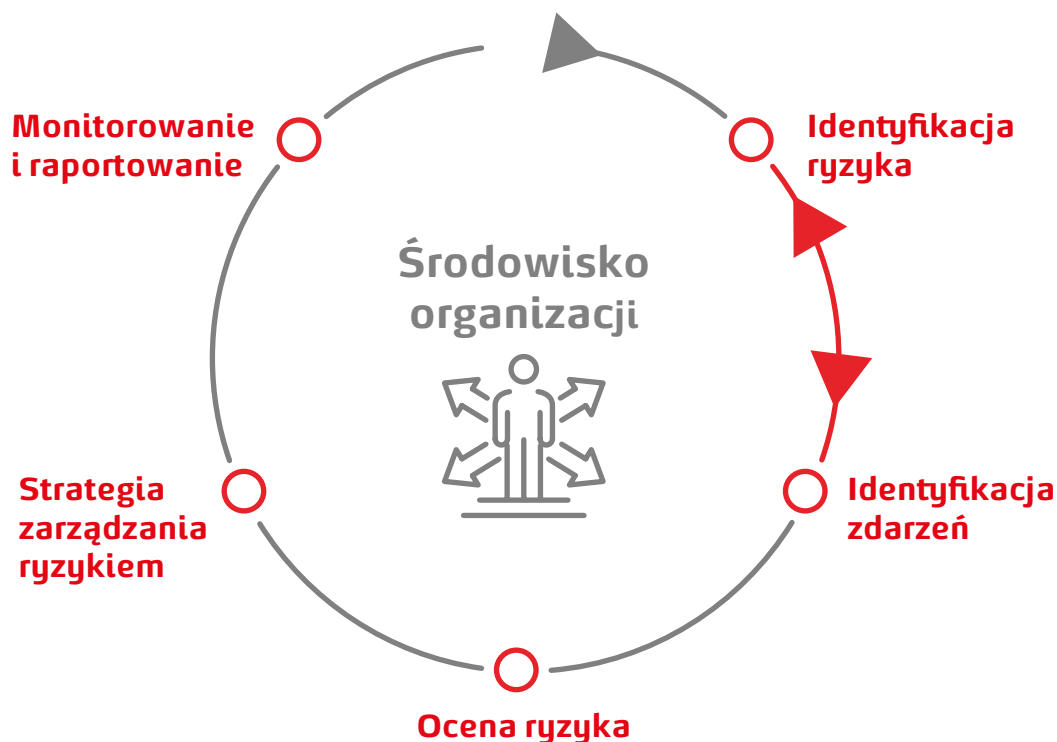
Funkcjonujący w Grupie Energa System Zarządzania Ryzykiem integruje i uwzględnia różne procesy określone dla konkretnych ryzyk.

Zintegrowany System Zarządzania Ryzykiem w Grupie Energa

- Zarządzanie ryzykiem wpływającym na strategię i cele.
- Zarządzanie ryzykiem środowiskowo-energetycznym (EMAS, ISO 14001, ISO 50001).
- Zarządzanie ryzykiem bezpieczeństwa informacji (ISO 27001).
- Zarządzanie ryzykiem przerwania ciągłości działania (ISO 22301).
- Zarządzanie ryzykiem ochrony danych osobowych (szacowanie ryzyka ODO, DPIA).
- Zarządzanie ryzykiem cyberbezpieczeństwa (Ustawa o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa).
- Zarządzanie ryzykiem compliance (System Zarządzania Zgodnością).
- Zarządzanie ryzykiem zawodowym.
- Zarządzanie ryzykiem finansowym (ryzyko stopy procentowej, walutowe, kredytowe, płynności).
- Zarządzanie ryzykiem w projektach.
- Zarządzanie ryzykiem handlowym.
- Zarządzanie ryzykiem IT/OT.

Proces zarządzania ryzykiem

Holistyczny model systemowego podejścia do zarządzania różnymi rodzajami ryzyk w Grupie Energa przedstawia schemat:

Środowisko organizacji stanowi podstawę dla wszystkich pozostałych elementów procesu Zarządzania Ryzykiem. Kształtuje świadomość ryzyka wśród pracowników. Obejmuje zarówno zewnętrzny, jak i wewnętrzny kontekst organizacji, uwzględniając m.in.:

- aspekty społeczne i kulturowe, polityczne, regulacyjne, ekonomiczne, technologiczne i środowiskowe,
- relacje z interesariuszami,
- ład organizacyjny, struktury organizacyjne i operacyjne,
- strategię i cele,
- kulturę organizacyjną,
- regulacje, normy i wytyczne,
- role i zakresy odpowiedzialności.

Identyfikacja ryzyka łączy się bezpośrednio z możliwością identyfikacji zdarzenia, stanowi element występujący w zamiennej kolejności procesu. Przykładowymi metodami identyfikacji ryzyk są: analiza SWOT, Metoda Delficka, analiza PEST i BIA, analiza interesariuszy lub analiza raportów i sprawozdań. Pełna identyfikacja ryzyka obejmuje:

- budowanie wstępnej listy ryzyk, która uwzględnia szanse i zagrożenia oraz kontekst organizacji,
- określenie wpływu ryzyk na cele zarządcze spółki,
- umiejscowienie ryzyka na podstawie modelu ryzyka,
- wskazanie właściciela ryzyka,
- opisanie ryzyka w sposób prosty i precyzyjny,
- określenie czynników wewnętrznych i zewnętrznych oraz skutków w obszarze zidentyfikowanego ryzyka.

Identyfikacja zdarzeń stanowi element procesu, który może występować w zamiennej kolejności z identyfikacją ryzyka lub go uzupełniać. Dalsze działania po zidentyfikowaniu zdarzenia ryzyka to:

- zgłoszenie zdarzenia przez pracownika do komórki ds. ryzyka,
- rejestracja zdarzenia w dedykowanym systemie,
- opis i analiza zdarzenia uwzględniające bieżącą aktualizację i plan działania wobec ryzyka,
- powiadomienie właściwych interesariuszy o wystąpieniu zdarzenia.

Ocena ryzyka uwzględnia ocenę prawdopodobieństwa oraz wpływu ryzyka, na podstawie których określana jest istotność ryzyka. Ocena obejmuje:

- ryzyko wrodzone, czyli bez mechanizmów kontrolnych,
- ryzyko rezydualne, czyli ryzyko z uwzględnieniem mechanizmów kontrolnych,
- ryzyko oczekiwane, czyli ryzyko po realizacji planów działań wobec ryzyka.

Strategia zarządzania ryzykiem określana jest po przeprowadzeniu analizy i oceny ryzyka rezydualnego dla każdego ze zidentyfikowanych ryzyk. W zależności od oceny ryzyka może sprowadzać się ona do:

1. Akceptacji ryzyka, oznaczającej sytuację, w której:

- mechanizmy kontrolne ograniczają ryzyko optymalnie i nie ma konieczności podejmowania dodatkowych działań,
- mechanizmy kontrolne nie ograniczają ryzyka optymalnie, ale podejmowanie dodatkowych działań w zakresie ograniczania ryzyka nie jest uzasadnione lub nie jest możliwe.

2. Braku akceptacji ryzyka, oznaczającej sytuację, w której możliwe są:

- unikanie ryzyka,
- podjęcie lub zwiększenie ryzyka w celu wykorzystania szansy,
- usunięcie czynników lub skutków ryzyka,
- transfer ryzyka,
- wzmocnienie mechanizmów kontrolnych.

Monitorowanie i raportowanie obejmuje regularne weryfikowanie i nadzór nad identyfikacją ryzyka, identyfikacją zdarzeń, oceną ryzyka oraz wdrażaniem strategii zarządzania ryzykiem. Monitorowanie i raportowanie obejmuje także sam system zarządzania ryzykiem, składa się z działań bieżących i okresowych (cyklicznych).

W ramach systemowego podejścia do zarządzania ryzykiem realizowane są:

Bieżące zarządzanie ryzykiem

Identyfikacja i ocena ryzyka oraz określenie strategii zarządzania ryzykiem m.in. przy projektach, programach, zespołach zadaniowych i bieżących działaniach, w kontekście wydarzeń wewnątrz i na zewnątrz Grupy Energa.

Cykliczny monitoring najważniejszych ryzyk

Polega na weryfikacji aktualności czynników i skutków ryzyka oraz statusu realizacji planów działań, wpływających na ocenę najważniejszych ryzyk, prowadzony w cyklach miesięcznych.

Cykliczne zarządzanie ryzykiem

Przeglądy ryzyka polegające na identyfikacji i ocenie ryzyka oraz określeniu strategii zarządzania ryzykiem w kompleksowym ujęciu, na wszystkich poziomach organizacji i Grupy Energa (podmioty, linie biznesowe, podmiot dominujący) w cyklach półrocznych (dwa razy do roku).

Role i odpowiedzialności w Systemie Zarządzania Ryzykiem

Skuteczne i efektywne działania, realizowane w ramach procesu zarządzania ryzykiem, podejmowane są dzięki jasnemu podziałowi ról i odpowiedzialności w Systemie:

Pracownicy

Przekazują informacje nt. zdarzeń i ryzyk.

Właściciel ryzyka

Zarządza ryzykiem, odpowiada za bieżącą i okresową analizę ryzyka, opracowuje i realizuje strategię zarządzania ryzykiem, monitoruje i utrzymuje ryzyko w określonych granicach.

Komórka ds. ryzyka

Koordynuje proces zarządzania ryzykiem, przeprowadza przeglądy ryzyka, prowadzi cykliczny monitoring najważniejszych ryzyk, raportuje wyniki do najważniejszego kierownictwa, analizuje i wspiera szacowanie poziomu istotności ryzyka w organizacji.

Zarząd

Sprawuje nadzór i określa kierunki zarządzania ryzykiem, przyjmuje wyniki raportowania ryzyka, w tym w szczególności wyznacza apetyt na ryzyko i strategię zarządzania ryzykiem.

Komórka ds. audytu wewnętrznego

Dokonyuje niezależnej i obiektywnej oceny elementów *Systemu Zarządzania Ryzykiem* oraz uwzględnia wyniki raportowania ryzyka w ramach realizowanych zadań.

Komitet Audytu

Monitoruje skuteczność *Systemu Zarządzania Ryzykiem*.

Narzędzia wspierające System Zarządzania Ryzykiem

Systemowe zarządzanie ryzykiem realizowane jest za pomocą narzędzi utrzymywanych i rozwijanych w ramach wewnętrznych kompetencji w Grupie Energa, takich jak:

Karta ryzyka	jednolity w całej Grupie formularz służący do opisu i oceny ryzyka.
Karta zdarzenia	jednolity w całej Grupie formularz służący do opisu i zgłaszania zdarzeń materializacji ryzyka.
Rejestr ryzyk/zdarzeń	zestawienie wszystkich ryzyk/zdarzeń spółki bądź całej Grupy, umożliwiające wykonywanie analiz i generowanie statystyk.
Mapa ryzyka	graficzna prezentacja wielkości wpływu i prawdopodobieństwa oraz istotności oceny ryzyk.
Model ryzyka	zestawienie głównych obszarów i kategorii ryzyka, które pozwala na kompleksową identyfikację ryzyk oraz umożliwia porównanie i agregację ryzyk we wszystkich obszarach działalności Grupy Energa.
Witryna ERM	dedykowany obszar w ramach środowiska Microsoft SharePoint, umożliwiający archiwizację i wersjonowanie dokumentacji, zgłaszanie zdarzeń, zarządzanie uprawnieniami.

3.2. Ryzyka środowiskowo-energetyczne

Ryzyka, które mogą skutkować negatywnym wpływem na środowisko, są zidentyfikowane i zarządzane w spółkach Grupy Energa. Wynikają one m.in. z konieczności dążenia do neutralności klimatycznej, przestrzegania regulacji prawnych, pozwoleń, norm i standardów w zakresie ochrony środowiska, a także ograniczeń inwestycyjnych na obszarach szczególnie chronionych. Zamiary i kierunek działania spółek Grupy w odniesieniu do efektów jej działalności środowiskowej i efektywności energetycznej opisuje *Polityka środowiskowo-energetyczna Grupy Energa*. Do ryzyk środowiskowych należą ryzyka klimatyczne, tj. ryzyka dotyczące zarówno łagodzenia zmian klimatu (zmniejszania negatywnego wpływu organizacji na klimat), jak i ryzyka związane z przystosowaniem funkcjonowania Grupy Energa do zmian klimatu. Ważnym kryterium, które determinuje Grupę Energa w działaniach na rzecz klimatu, jest zobowiązanie dominującego akcjonariusza Grupy Energa, tj. PKN ORLEN, do osiągnięcia neutralności emisyjnej w 2050 roku. W związku z tym Energa efektywnie zwiększa udział zeroemisyjnych źródeł odnawialnych w produkcji energii.

W celu zwiększenia odporności na skutki zmian klimatu Energa:

- włączyła system zarządzania energią w *Zintegrowany System Zarządzania Środowiskowo-Energetycznego*, zgodny z *Rozporządzeniem EMAS* oraz normami *ISO 14001* i *ISO 50001*,
- opracowuje główne kierunki działań w tym zakresie w przygotowywanej *Polityce klimatycznej Grupy Energa do 2030 roku*,
- tworzy modele biznesowe odporne na skutki zmian klimatu w średnio- i długookresowej perspektywie,
- systematycznie redukuje zużycie surowców, wody i energii,
- zwiększa bezpieczeństwo dostaw energii poprzez wprowadzanie narzędzi informatycznych w obszarze doskonalenia monitoringu i zarządzania wskaźnikami awaryjności.

W sektorze energetycznym zmiany klimatu wpływają na procesy związane z wytwarzaniem i dystrybucją energii elektrycznej oraz na popyt na energię elektryczną i ciepłą.

Ryzyka związane ze zmianami klimatycznymi to:

- ryzyka fizyczne (krótkotrwałe i długotrwałe), które są głównie pochodną zmiennych warunków pogodowych, w tym sytuacji ekstremalnych,
- ryzyka związane z transformacją w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ), tj. gospodarki niskoemisyjnej i odpornej na zmiany klimatu.

Krótkotrwałe ryzyko fizyczne	Związane ze wzrostem częstotliwości, intensywności wiatrów oraz wahaniami temperatur, co powoduje awarie sieci dystrybucyjnych i przyczynia się do generowania kosztów usuwania tych awarii, a także zmniejszania efektywności energetycznej. W celu przeciwdziałania temu ryzyku w Grupie Energa podejmowane są działania zmierzające do zwiększania odporności sieci. Modernizowane są linie dystrybucyjne. Wprowadzony został system cyfrowej łączności, który pozwala na szybkie ustalenie miejsca i przyczyn awarii. Ponadto wymiana napowietrznych przewodów na izolowane lub na podziemne linie kablowe zmniejsza liczbę zakłóceń wywołanych zmianami klimatycznymi, a zwłaszcza minimalizuje liczbę przerw w dostawie energii elektrycznej i prawdopodobieństwo powstawania pożarów wywołanych zwarciami. Działaniami na rzecz poprawy stabilności sieci oraz mniejszych strat energii elektrycznej w sieciach dystrybucyjnych jest również budowa magazynów energii elektrycznej.
Długotrwałe ryzyko fizyczne	Dotyczy obniżania, zwłaszcza latem, poziomu wód w rzekach i zbiornikach wodnych, co zmniejsza sprawność jednostek wytwórczych. Aby zapobiec temu ryzyku, w elektrowniach wodnych Energi OZE SA prowadzone są systematyczne działania modernizacyjno-remontowe, których celem jest wzrost efektywności energetycznej tych elektrowni. Energa Elektrownie Ostrołęka SA zbudowała na Narwi specjalny jaz piętrzący wodę, który zapewnia odpowiedni poziom wody dla jej poboru na cele chłodnicze, niezależnie od warunków atmosferycznych, takich jak susza czy zator lodowy. Pozwala to na zachowanie ciągłości pracy bloków energetycznych.
Ryzyka związane z transformacją w kierunku GOZ (gospodarki o obiegu zamkniętym)	Obejmują ryzyka technologiczne, finansowe, regulacyjne, społeczne, w tym reputacyjne. Transformacja ta w Grupie Energa jest możliwa dzięki: rozwojowi wysokosprawnych nisko- i zeroemisyjnych układów wytwarzania, magazynowaniu, dystrybucji energii, a także optymalizacji gospodarowania wodą oraz surowcami nieodnawialnymi.

Aby zminimalizować ryzyka technologiczne i finansowe, w ramach dekarbonizacji planuje się m.in. budowę niskoemisyjnych elektrowni gazowo-parowych w technologii CCGT, charakteryzujących się wysoką sprawnością oraz niską awaryjnością. Grupa Energa przygotowuje system energetyczny do zmieniających się warunków klimatycznych, uwzględniając szczyt zimowy oraz letnie zapotrzebowanie na energię. W tym celu zwiększana jest elastyczność systemu w odniesieniu do rosnącej liczby niestabilnych źródeł odnawialnych poprzez budowę magazynów energii i poprawę funkcjonowania pracy sieci przesyłowych i dystrybucyjnych (inteligentne oprogramowanie).

Aby zmniejszyć ryzyko regulacyjne, aspekty klimatyczne zostały uwzględnione w modelu biznesowym Grupy Energa i w przyjętych wewnętrznych dokumentach strategicznych.

Grupa Energa zmniejsza ryzyka społeczne, tworząc inicjatywy skierowane do swoich interesariuszy dotyczące łagodzenia skutków zmian klimatu i przystosowania się do tych zmian. Linia Biznesowa Sprzedaży oferuje klientom indywidualnym i biznesowym kompleksowe usługi związane z projektowaniem i montażem paneli fotowoltaicznych, wpisując się tym samym w funkcjonujący w Polsce trend. Udostępnia też klientom produkt w formie audytu energetycznego przedsiębiorstwa, dostarczając rozwiązania i narzędzia służące racjonalizacji i zmniejszaniu zużycia energii. Wpływa to zarówno na oszczędności po stronie klientów, jak i na redukcję emisji CO₂ w związku z niższym zapotrzebowaniem energetycznym.

Grupa Energa wspiera również rozwój rozproszonych OZE, w szczególności mikroinstalacji. Umożliwia włączanie coraz większej liczby prosumentów do swojej sieci dystrybucyjnej i aktywizuje odbiorców dla poprawy efektywności użytkowania energii.

Dostosowywanie systemu energetycznego do zmian klimatu wpływa pozytywnie na osiągnięte wyniki finansowe Grupy Energa (m.in. poprzez oszczędności, bardziej pozytywny wizerunek Grupy wśród interesariuszy lub wzrost zdolności kredytowej w instytucjach wspierających rozwój zielonych linii biznesowych). Reakcją na ryzyka związane ze zmianą klimatu są obecnie przygotowywane regulacje wewnętrzne pt. *Polityka klimatyczna Grupy Energa do 2030 roku* oraz *Strategia dekarbonizacji Grupy Energa*.

3.3. Ryzyka społeczne

Ryzyko związane z prowadzonymi działaniami Grupy Energa wpływającymi na jej wizerunek

Zidentyfikowane i zarządzane jest na poziomie Energi SA. Ryzyko jest ograniczane m.in. przez przyjęcie modelu centralizacji marketingu na poziomie Energi SA, a także stosowanie w jej spółkach zależnych zasad komunikacji marketingowej, zasad komunikacji zewnętrznej, komunikacji wewnętrznej i księgi tożsamości. Prowadzony jest monitoring mediów i otoczenia pod kątem obecności marki oraz bieżąca współpraca i podtrzymywanie relacji z interesariuszami. Wykonywane są badania satysfakcji klienta i rozpoznawalności marki Energa. Kreowana jest polityka w zakresie programów społecznych, mająca na celu zwiększenie wartości marki. Dodatkowo na poziomie Energi SA zidentyfikowane i zarządzane jest ryzyko związane z działaniami sponsoringowymi. Łagodzenie ryzyka zapewnione jest dzięki stosowaniu *Zasad prowadzenia działalności sponsoringowej* oraz analizom aktywności działalności sponsoringowej realizowanej przez Grupę Energa.

Ryzyko związane z prawidłowym i terminowym przekazywaniem informacji do ratingów, rankingów i raportów z obszaru ESG, a także właściwym wyborem wspieranych interesariuszy

Zidentyfikowane i zarządzane jest na poziomie Energi SA. Do kluczowych mechanizmów mitygujących ryzyka z tego obszaru należą m.in.: *Strategia na rzecz zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnego biznesu Grupy Energa* oraz dialog z interesariuszami.

Ryzyka dotyczące jakości i standardów obsługi klienta w Grupie Energa

Zarządzane są zarówno z poziomu Energi SA (nadzór), jak i spółki sprzedażowej czy dystrybucyjnej (działalność operacyjna). W Grupie Energa funkcjonują *Zasady nadzoru i koordynacji procesów obsługi klientów w Grupie Energa*. Na bieżąco kontrolowane są standardy obsługi oraz monitorowane wskaźniki klienckie. Na stronach internetowych spółek znajdują się niezbędne poradniki oraz formularze dla klientów dotyczące sposobu zgłaszania i realizacji spraw.

Ryzyka związane z komunikacją, zarówno z mediami, jak i przedstawicielami rynku kapitałowego

Zidentyfikowane i zarządzane są na poziomie Energi SA. Ryzyka ograniczane są m.in. poprzez prowadzenie komunikacji zewnętrznej w imieniu Grupy Energa (z wyłączeniem Linii Biznesowej Dystrybucji) przez Biuro Prasowe Energi SA, tj. monitoring mediów i bieżące reagowanie na występujące sytuacje, regularny kontakt z dziennikarzami, przygotowywanie komunikatów prasowych odnośnie bieżącej działalności czy organizowanie konferencji lub briefingów prasowych dotyczących kluczowych wydarzeń i planów. Ponadto ryzyka ograniczane są poprzez wykonywanie giełdowych obowiązków informacyjnych, wynikających z notowania akcji Energi SA na GPW oraz *Polityki informacyjnej w zakresie relacji inwestorskich w Grupie Energa*, a także bieżący kontakt z analitykami.

3.4. Ryzyka pracownicze

Ryzyko związane z zapewnieniem odpowiednich kompetencji i właściwej kadry

Osiągnięcie oczekiwanego wzrostu efektywności i zaangażowania pracowników Grupy Energa oraz określanie standardów interakcji z rynkiem pracowniczym czy procesami kadrowo-płacowymi zidentyfikowane i zarządzane jest na poziomie Energi SA oraz – na poziomie operacyjnym – w poszczególnych spółkach. Głównymi mechanizmami mitygującymi to ryzyko są zidentyfikowane kierunki działań HR określone w dokumentach wewnętrznych, m.in. do dokumentów tych należą: *Polityka zarządzania potencjałem Pracowników Grupy Kapitałowej ORLEN*, *Polityka zarządzania wiekiem w Grupie Energa*, *Zasady nadawania w spółkach Grupy Energa Tytułu Zastępcy Pracownik*, *Zasady rekrutacji w Spółkach Grupy Energa*, *Polityka przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w Grupie Energa*, *Kodeks etyki Grupy Kapitałowej ORLEN*, regulaminy pracy, regulaminy wynagradzania, a ponadto monitoring przepisów prawnych z zakresu prawa pracy, monitoring wskaźników związanych z obszarem pracowniczym (controlling personalny), wyznaczanie i rozliczanie celów dla kadry, cykliczne szkolenia czy inicjatywy podejmowane przez komórki personalne.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę na fakt, iż Energa zarządza m.in. ryzykiem zachowań nieetycznych, w tym mobbingiem i dyskryminacją, dbając o zapewnienie najwyższych standardów przejrzystości działania, gwarancję etyki i poczucia bezpieczeństwa wśród pracowników. Prowadzone są działania podnoszące świadomość pracowników m.in. poprzez szkolenia.

Funkcjonują dedykowane kanały ułatwiające sygnalizowanie niepożądanych sytuacji. Powołano Radę ds. przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji, zespoły interwencyjne, Komisję Wyjaśniającą i jej Koordynatora, które mają na celu rozstrzygnięcie zasadności zgłoszonej skargi, zapobieganie działaniom niepożądanym w przyszłości oraz zapewnienie ochrony i wsparcia pracownikom.

Ryzyko koronawirusa i jego wpływu na Grupę Energa

Dotyczy rozprzestrzeniania się choroby COVID-19 wywołanej wirusem SARS-CoV-2, a także ewentualnych skutków wirusa/choroby, wpływających na działalność spółek zależnych od Energi SA. Ryzyko ograniczane jest m.in. poprzez realizację jednolitych zaleceń Zespołu ds. monitorowania zagrożenia COVID-19 z poziomu Energi SA, takich jak: analizowanie informacji o zagrożeniach, rekomendacja pracy zdalnej, dostarczenie środków ochrony, dezynfekcji i monitoringu temperatury, bieżąca komunikacja z pracownikami. Dodatkowo podejmowane są działania zgodnie z wytycznymi i instrukcjami na wypadek zakażenia, jakie zostały opracowane w spółkach, uwzględniające specyfikę pracy w danej spółce. Poszczególne spółki zaplanowały adekwatne do potrzeb i możliwości mechanizmy kontrolne, m.in. umowy ramowe z laboratoriami w zakresie badań genetycznych RT-PCR lub refundację badań wykonywanych przez pracowników oraz współpracowników na obecność koronawirusa.

Ryzyko z obszaru BHP i ppoż.

Dotyczy wypadków przy pracy oraz chorób zawodowych osób pozostających w stosunku pracy, a także możliwości wystąpienia pożarów na terenie spółek zależnych Energi, zidentyfikowane i zarządzane jest we wszystkich spółkach Grupy Energa. Ryzyko ograniczane jest m.in. poprzez stosowanie *Polityki BHP Grupy Energa*, szkolenia pracowników w zakresie BHP i ppoż. czy realizację zadań przez służby BHP zgodnie z *Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie służby BHP*. Prowadzony jest monitoring przepisów prawnych oraz współpraca ze Społeczną Inspekcją Pracy.

Ryzyko związane z dialogiem i relacjami ze związkami zawodowymi

Dotyczy utrzymania relacji pomiędzy pracodawcą a przedstawicielami pracowników. Grupa Energa kładzie szczególny nacisk na utrzymywanie odpowiednich relacji ze stroną społeczną – prowadzona jest wspólna polityka dialogu społecznego w całej organizacji, przekazywane są informacje o planowanych zmianach. W poszczególnych spółkach Grupy Energa obowiązują układy zbiorowe pracy oraz porozumienia zbiorowe.

3.5. Pozostałe ryzyka niefinansowe

Obszar strategiczny

Ryzyka związane z realizacją Wieloletniego Planu Inwestycji Strategicznych i Strategicznego Planu Rozwoju Grupy Energa

Kluczowe ryzyka w tym obszarze dotyczą zakłóceń oraz istotnych odchyleń dla zadanych KPI celów wskazanych m.in.:

- w obszarze wytwarzania, tj. budowa nowych mocy OZE, optymalizacja wykorzystania Energa Elektrownie Ostrołęka SA po 2025 roku, redukcja emisyjności CO₂, inwestycje w aktywa gazowe,
- w obszarze dystrybucji, tj. rozwój sieci dystrybucyjnej, przyłączenie do sieci nowych odbiorców, dostosowanie do wzrostu mocy OZE, utrzymanie jakości dostaw energii elektrycznej,
- w obszarze sprzedaży, tj. poprawa wyników w podstawowej działalności detalicznej, zwiększanie liczby klientów, rozwój oferowanych usług i produktów.

Ryzyka mitygowane są m.in. poprzez: realizację inwestycji wskazanych w *Wieloletnim Planie Inwestycji Strategicznych Grupy Energa na lata 2021-2030* - zgodnie z kryteriami planów inwestycyjnych, bieżący nadzór nad realizacją planu inwestycyjnego, zgodnie z *Polityką Zarządzania Majątkiem w Grupie Energa* i *Polityką IT Grupy Energa*, monitoring celów Grupy i nakładów inwestycyjnych określonych w *Strategicznym Planie Rozwoju Grupy Energa do 2030 roku*, zapisy w umowach z wykonawcami, zabezpieczające przesunięcie w harmonogramie i zmiany budżetu.

Ryzyka projektowe/ inwestycyjne

Związane z inwestycjami prowadzonymi w ramach Grupy Energa i jej spółek zależnych oraz kapitałowym zaangażowaniem Energi w inne przedsięwzięcia. W ramach zarządzania ryzykami prowadzone są m.in. bieżąca kontrola i monitoring inwestycji na poziomie operacyjnym i strategicznym, kontroling nakładów inwestycyjnych, raportowanie wykonania inwestycji w dedykowanym systemie informatycznym, cykliczne warsztaty na temat odchyleń w ramach największych CapEx-ów, zaadresowanie dużych tematów inwestycyjnych w strukturze projektowej.

Ryzyka rynkowe

Ryzyka związane z dużym wzrostem cen energii elektrycznej i gazu na rynku hurtowym i bieżącym, wzrostem cen uprawnień CO₂ czy wzrostem cen paliw w kontekście realizacji zapotrzebowania klientów czy wymogów regulacyjnych i prawnych. Ryzyka uwzględniają również wzrost zapotrzebowania PSE na energię wyprodukowaną przez aktywa w Ostrołęce oraz zabezpieczenie uprawnień do emisji CO₂, a także dynamiczny przyrost prosumentów i straty powodowane ubytkiem dystrybucyjnym. Ograniczeniem ryzyka są m.in. dokumenty wewnętrzne obowiązujące w spółce Energa Obrót SA, regulujące działania i plany związane z zarządzaniem obszarem (w tym zarządzaniem ryzykiem) handlu hurtowego oraz realizacja działań wynikających z *Regulaminu obrotu Rynku Towarów Giełdowych Towarowej Giełdy Energii SA*, *Regulaminu obrotu Zorganizowanej Platformy Obrotu Towarowej Giełdy Energii SA* oraz *Regulaminu Giełdowej Izby Rozrachunkowej*. Prowadzony jest bieżący monitoring zmian w prawie, udział w procesie konsultacji projektów aktów prawnych czy współpraca w ramach Towarzystwa Obrotu Energią, w tym prace w grupach roboczych na poziomie ministerstw.

Ryzyko dotyczące sytuacji polityczno-gospodarczej na terytorium Ukrainy*

Ryzyko związane z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, wpływającym m.in. na wzrost cyberzagrożeń, wzrost cen – w szczególności energii elektrycznej, gazu, paliw oraz pogorszenie kursów wymiany PLN do głównych walut (EUR, USD), a także wpływającym na zaburzenia dostaw surowców energetycznych i dostępności pracowników na rynku pracy. W ramach zarządzania ryzykiem prowadzone są m.in. następujące działania: powołanie Sztabu kryzysowego na poziomie Grupy Energa oraz zespołów roboczych w poszczególnych spółkach mających reagować na wszelkie zdarzenia wpływające na funkcjonowanie Spółek Grupy, stała współpraca z organami, służbami i instytucjami właściwymi w sprawach bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego. Przygotowano niezbędną, dodatkową obsadę osobową w celu realizacji procesów krytycznych wchodzących w zakres zapewnienia ciągłości świadczenia usług kluczowych. Dodatkowo zlecono bieżący monitoring obszaru teleinformatycznego pod kątem wystąpienia ewentualnych zdarzeń zagrażających nieprzerwanemu działaniu systemów IT i telekomunikacyjnych oraz prowadzone są działania świadomościowe skierowane do pracowników, mające za zadanie uwrażliwienie ich na zagrożenia mogące wystąpić w spółkach i przypomnienie obowiązujących zasad reagowania.

* Ryzyko zidentyfikowane w 2022 roku przed publikacją *Sprawozdania*.

Obszar prawno-regulacyjny

Ryzyka regulacyjne dotyczące zmian legislacyjnych

Wpływające na funkcjonowanie poszczególnych linii biznesowych Grupy Energia. Mogą one prowadzić do pogorszenia płynności, konieczności modyfikacji planów inwestycyjnych czy podwyższenia kosztów działalności. Są jednocześnie szansą na przyjęcie takich rozwiązań prawnych, które umożliwią pozyskanie dodatkowych środków finansowych lub zagwarantują system wsparcia dla aktywów Koncernu. W celu ograniczenia potencjalnych skutków ryzyk regulacyjnych Energia m.in. monitoruje zmiany w prawie, uczestniczy w procesie legislacyjnym, w tym monitoruje i opiniuje inicjatywy legislacyjne, współpracuje z PKN ORLEN SA w zakresie formułowania stanowisk, aktywnie działa w stowarzyszeniach branżowych w sektorze elektroenergetycznym za pośrednictwem przedstawicieli Grupy.

Ryzyko prawne dotyczące prowadzonych przez podmioty Grupy Energia lub przeciwko nim postępowań sądowych i administracyjnych

Identyfikowane i zarządzane jest zarówno na poziomie Energi SA, jak i poszczególnych spółek, będących stroną postępowań. W celu łagodzenia ryzyk prawnych, i ograniczania ich skutków, realizowane są działania wynikające z *Zasad koordynacji pomocy prawnej w Grupie Energia* oraz prowadzona jest współpraca z zewnętrznymi kancelariami prawnymi. Prowadzony jest monitoring zgodności w ramach Systemu Compliance, a także opiniowanie umów z zakresu sponsoringu, CSR, PR i umów doradztwa zawieranych w trybie bezprzetargowym, pod kątem compliance. Dokonuje się również analizy sporów sądowych pod kątem potencjału ugodowego oraz prowadzony jest monitoring otoczenia prawnego i regulacyjnego w zakresie istotnych zmian.

Ryzyko ochrony danych osobowych

Swym zakresem obejmuje kwestie zapewnienia prywatności i bezpieczeństwa informacji danych podmiotów oraz dostosowania do przepisów w zakresie ochrony danych osobowych (RODO). W Grupie Energia funkcjonuje *Polityka bezpieczeństwa danych osobowych* obejmująca m.in. zasady powierzenia przetwarzania danych osobowych, zasady postępowania z naruszeniami, zasady pozyskiwania zgód na przetwarzanie danych osobowych, zasady realizacji obowiązków informacyjnych w zakresie przetwarzania danych, zasady realizacji praw podmiotów danych w Grupie Energia czy zasady szkoleń z ochrony danych osobowych. Opracowana została regulacja dotycząca retencji danych, a dodatkowo na poziomie Energi SA działania realizuje Koordynator ds. ODO oraz wydawane są rekomendacje ze strony Forum ODO.

Obszar przeciwdziałania nadużyciom

Ryzyko dotyczące sytuacji i zachowań związanych z nadużyciami

W tym konflikcie interesów, korupcją i defraudacją, możliwych do popełnienia przez pracowników spółek Grupy Energia, zidentyfikowane i zarządzane jest zarówno na poziomie Energi SA, jak i kluczowych spółek Grupy Energia. W celu ograniczenia możliwości wystąpienia korupcji i innych nadużyć realizowane są obowiązki wynikające z *Polityki przeciwdziałania nadużyciom i konfliktowi interesów w Grupie Energia* oraz *Zasady przyjmowania i wręczania upominków w Grupie Energia*, m.in. w zakresie wykluczenia czynów nieuczciwej konkurencji w relacjach z kontrahentami i podmiotami zewnętrznymi. Ponadto przyjęty został *Kodeks etyki Grupy Kapitałowej ORLEN*, wskazujący na wartości, jakimi powinni kierować się pracownicy i organizacja. Organizowane są szkolenia dla pracowników i akcje informacyjne. Prowadzone jest zarządzanie zgodnością w obszarze nadużyć, a także opiniowanie umów i weryfikacja kontrahentów.

Obszar operacyjny

Ryzyka dotyczące podstawowej działalności poszczególnych spółek Grupy Energa

Identyfikowane i zarządzane są zgodnie z *Polityką zarządzania ryzykiem w Grupie Energa*. Oprócz ryzyk związanych z prowadzeniem core-businessu, takich jak m.in. ryzyko zakłóceń dostaw materiałów, ryzyko niedoboru węgla i biomasy, ryzyko awarii majątku, w obszarze operacyjnym znajduje się również ryzyko bezpieczeństwa osób i mienia, w tym ryzyko cyberbezpieczeństwa, które dotyczy incydentów mogących mieć niekorzystny wpływ na działalność organizacji. Ryzyko dotyczy przede wszystkim systemów informatycznych wykorzystywanych do świadczenia usługi kluczowej. Ryzyko identyfikowane i zarządzane jest m.in. w kontekście wymogów ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa, w spółkach uznanych za operatorów usług kluczowych, a także w spółce będącej podmiotem świadczącym usługi z zakresu cyberbezpieczeństwa.

Ryzyko przerwania ciągłości działania

Związane jest z przerwaniem krytycznej działalności, identyfikowane jest m.in. w obszarze dystrybucji i wytwarzania. Ryzyko uwzględnia kwestie dot. dyspozycyjności urządzeń, ich sprawności oraz wydajności, jak również wpływ czynników atmosferycznych i hydrologicznych oraz zdarzeń losowych. W ramach zarządzania ryzykiem dokonywane są okresowe przeglądy i ocena stanu urządzeń i maszyn, stosowane są strategie i plany ciągłości działania, procedury awaryjne i odtworzeniowe, plany ochrony infrastruktury oraz zasady postępowania w sytuacji kryzysowej.

Ryzyko systemów IT/OT

Związane jest z zapewnieniem spójności realizacji poszczególnych projektów portfela IT ze zdefiniowanym celem, budżetem, zakresem i harmonogramem, a także dostępnością, integralnością i poufnością systemów teleinformatycznych, w tym powiązań/integracji pomiędzy nimi. Ryzyka dotyczące systemów IT, jak również systemów technologicznych (OT), zarządzane są w poszczególnych spółkach. Stosowana w Grupie Energa *Polityka IT Grupy Energa* określa zasady funkcjonowania obszaru IT oraz wybrane kwestie dotyczące obszaru OT.

Lista wskaźników zaprezentowanych w rozdziale:

GRI 102-11 Wyjaśnienie, czy i w jaki sposób organizacja stosuje zasadę ostrożności

GRI 102-15 Opis kluczowych wpływów, szans i ryzyk

4. Dbąłość o środowisko

4.1. Zarządzanie oddziaływaniem na środowisko w Grupie Energia

Grupa Energia wdraża działania realizując zarówno założenia Europejskiego Zielonego Ładu, jak i przepisów krajowych wyznaczających ramy i ścieżki transformacji energetycznej w Polsce. W roku 2021 przyjęliśmy *Wieloletni Plan Inwestycji Strategicznych na lata 2021-2030 (WPIS)* oraz *Strategiczny Plan Rozwoju Grupy Energia do 2030 roku*. Zgodnie z tymi dokumentami planujemy realizację przedsięwzięć, które odpowiadać będą na potrzeby i wyzwania wynikające z trwającej transformacji energetycznej, jak również wspierać cele opisane dla segmentu energetyki w *Strategii Grupy ORLEN 2030*. Zgodnie z WPIS planujemy w ciągu najbliższych 10 lat zwiększyć moc zainstalowaną w odnawialnych źródłach energii do wysokości ok. 2,4 GWe. Istotny jest dla nas również rozwój energetyki prosumenckiej i rozproszonej, w tym powstawanie obszarów zrównoważonych energetycznie (klastry energii, spółdzielnie energetyczne). Podnosi to poziom dynamiki pracy systemów dystrybucyjnych, co z kolei wymusza większą automatyzację sieci elektroenergetycznych i ich dostosowywanie do standardów Smart Grid, w czym krajowym liderem jest Energia Operator. Wszystkie nasze działania wspierane są przez stale doskonalony zintegrowany system zarządzania środowiskowo-energetycznego zgodny z *Rozporządzeniem EMAS* oraz normami *ISO 14001:2015, ISO 50001:2018*.

4.1.1 Inwestycje mające wpływ na środowisko

Realizując *Strategię Rozwoju na lata 2021-2030* i *Wieloletni Plan Inwestycji Strategicznych na lata 2021-2030*, ponieśliśmy w roku 2021 nakłady inwestycyjne w wysokości 2,1 mld zł, z czego 1,5 mld zł stanowiły inwestycje w Linii Biznesowej Dystrybucji. Modernizacja linii energetycznych oraz stacji GPZ, a także inwestycje w odnawialne źródła energii, przyczyniają się do redukcji emisji gazów cieplarnianych i poprawy wyniku energetycznego. Nakłady na ochronę środowiska w Grupie Energia w 2021 roku wyniosły ponad 457 mln zł (ok. 444 mln zł w 2020 roku), w tym nakłady inwestycyjne służące zmniejszaniu wpływu na środowisko stanowiły ponad 197 mln zł (ok. 238 mln zł w 2020 roku).

Kluczowe inwestycje przynoszące efekt środowiskowo-energetyczny w roku 2021

Energia OZE

- W drugim kwartale 2021 roku wykonano modernizację części elektroenergetycznych elektrowni wodnych Rosnowo i Strzegomino wraz z wymianą transformatorów. Działania modernizacyjne poprawiły bezpieczeństwo obsługi elektrowni i niezawodność procesu wytwórczego. Zastąpienie transformatorów olejowych suchymi żywicznymi zabezpiecza środowisko przed ewentualnym wyciekami i przedostaniem się substancji ropopochodnych do gleby i wody.
- Zakończono budowę farmy fotowoltaicznej Gryf na terenie gminy Przykona, co zapewni dodatkowe ok. 20 MW zielonej energii w polskim systemie elektroenergetycznym. Oddanie obiektu do eksploatacji planowane jest na 2022 rok.
- Dokonano akwizycji instalacji fotowoltaicznych zajmujących powierzchnię ponad 27 ha, o mocy 12 MW, na farmie PV Wielbark. Docelowo projekt PV Wielbark będzie obejmował łącznie moc zainstalowaną ok. 62 MW pozyskiwaną z ok. 140 tys. paneli fotowoltaicznych. Realizacja ostatniej części transakcji planowana jest na 2023 rok.
- Rozpoczęto budowę pięciu mniejszych farm fotowoltaicznych o łącznej mocy zainstalowanej ok. 5 MW, których uruchomienie planowane jest na 2022 rok. Dwie z nich są zlokalizowane w Samolubiu (woj. warmińsko-mazurskie) a pozostałe w Czernikowie (woj. kujawsko-pomorskie), Przykonie (woj. wielkopolskie) oraz w Pierzchałach (woj. warmińsko-mazurskie).

Energia Kogeneracja

- Kontynuowano program inwestycyjny w Elektrociepłowni w Elblągu. Pod koniec marca 2021 zamontowano trzy kotły wodne wysokotemperaturowe typu UNIMAT UT-HZ o mocy cieplnej 38 MWt każdy. Nowe kotły Elektrociepłowni Elbląg charakteryzują się wysoką wydajnością dzięki zastosowaniu techniki trójciągowej oraz zintegrowanego ekonomizera, a także najlepszej jakości materiałów izolacyjnych. Pozwala to osiągnąć najwyższą możliwą efektywność energetyczną procesu produkcji ciepła. Urządzenia mogą spalać nie tylko sieciowy gaz ziemny, ale w przyszłości także inne paliwa, jak np. biogaz/biometan lub wodór. Ostatnim elementem programu inwestycyjnego w Elektrociepłowni Elbląg będzie budowa układu trzech silników gazowych o mocy cieplnej 10 MWt każdy. Oddanie do eksploatacji kogeneracyjnego układu silników gazowych przewidywane jest na koniec 2025 roku.
- Zakończono również prace optymalizacyjne bloku biomasowego w Elektrociepłowni Elbląg, dzięki którym zwiększono zainstalowaną moc cieplną do 60 MWt. Celem optymalizacji było obniżenie kosztów produkcji energii oraz uelastycznienie pracy jednostki. Dotychczas mogła ona pracować, korzystając jedynie z chłodzenia wodą z rzeki Elbląg (układ upustowo-kondensacyjny). Obecnie, w zależności od potrzeb miejskiej sieci ciepłowniczej i sytuacji na rynku energii, źródło może pracować wykorzystując do chłodzenia wodę z sieci ciepłowniczej.

Energia Ciepło Kaliskie

- Kontynuowano inwestycje mające na celu poprawę jakości powietrza w Kaliszu poprzez rozbudowę miejskiej sieci ciepłowniczej i przyłączenie nowych odbiorców. W ramach walki ze smogiem (tj. zanieczyszczeniami pochodzącymi głównie z gospodarstw domowych) Energia Ciepło Kaliskie przyczynia się do zmiany sposobu ogrzewania budynków mieszkalnych z indywidualnego m.in. węglowego na ciepło systemowe. W roku 2021 spółki **Energia Ciepło Kaliskie** i **Energia Serwis** przyłączyły do miejskiej sieci ciepłowniczej na terenie objętym *Programem ochrony powietrza dla strefy Miasto Kalisz* dwa obiekty korzystające dotychczas z innych sposobów ogrzewania. Pozwoliło to na likwidację w centrum Kalisza 10 mieszkaniowych układów grzewczych wykorzystujących inne źródła ciepła (w tym piece węglowe) oraz 1 lokalną kotłownię węglową.

Energia Oświetlenie

- Prowadzono projekty i działania ukierunkowane na poprawę efektywności energetycznej. W ramach tych działań spółka realizowała zadania inwestycyjne związane z modernizacją infrastruktury oświetlenia drogowego, co umożliwiło wymianę około 24 338 opraw oświetleniowych starego typu (rtęciowe, sodowe) na energooszczędne. Oszacowano, że pozwoli to uzyskać oszczędności energii elektrycznej na poziomie około 6 914, 820 MWh rocznie, tj. 594, 568 Toe/rok, i ograniczyć emisję CO₂ o 4 826,54 t/rok.
- Kontynuowano projekty związane z rozwojem elektromobilności. Wybudowano 5 nowych stacji ładowania zintegrowanych ze słupami oświetleniowymi. Realizacja projektów związanych z rozwojem elektromobilności, przy wykorzystaniu istniejącej infrastruktury, przyczyni się pośrednio do zmniejszenia zużycia surowców oraz redukcji emisji CO₂.

Energia Ciepło Ostrołęka

- Zgodnie z zatwierdzonym planem inwestycyjnym, wymieniono wyeksploatowane sieci kanałowe na technologię rur preizolowanych. Nowe rurociągi charakteryzują się lepszymi parametrami i pozwalają znacząco zredukować straty ciepła.

Energia Operator prowadziła działania w zakresie:

- wymiany 8 transformatorów WN/SN oraz 167 transformatorów SN/nn,
- wymiany 106,627 km linii napowietrznych SN na kablowe,
- wymiany 170,347 km linii nn na izolowane,
- modernizacji 7 stacji słupowych,
- wymiany 32,244 km przewodów linii SN na niepełnoizolowane,
- wymiany 3109 szt. przyłączy na przyłącza izolowane,
- montażu 473 nowych platform pod gniazda bocianie oraz naprawy lub wymiany 190 platform,
- montażu 18 szt. separatorów elektroizolacyjnych dla ptaków (Oddział w Koszalinie).

Przedsięwzięcia planowane w 2022 roku:

- Kontynuacja programu inwestycyjnego w Elektrociepłowni Elbląg (Energia Kogeneracja).
- Modernizacja infrastruktury oświetlenia drogowego realizowana przez Energę Oświetlenie.
- Kontynuacja inwestycji związanych z ograniczaniem strat ciepła podczas przesyłu w Ostrołęce. Planowane przez Energę Ciepło Ostrołęka zadania dotyczą przebudowy sieci ciepłowniczych – kanałowych i napowietrznych.
- Na obszarze działania spółki Energia Operator planujemy kontynuację wymiany transformatorów WN/SN oraz SN/nn, wymiany linii napowietrznych SN na kablowe, wymiany linii nn na izolowane oraz montaż platform pod gniazda bociana białego.

4.1.2. Kluczowe projekty realizowane w obszarze Badań, Rozwoju i Innowacji

SERENE

Celem projektu SERENE jest opracowanie mechanizmów i modeli biznesowych dla nowych usług sieciowych, zwiększających elastyczność sieci dystrybucyjnej średniego i niskiego napięcia, zastosowanie rozwiązań technicznych pozwalających na aktywne zarządzanie siecią niskiego napięcia z wykorzystaniem liczników AMI (inteligentne liczniki zdalnego odczytu). W ramach projektu przeprowadzone zostanie badanie w trzech obszarach demonstracyjnych na terenie trzech krajów europejskich: Danii, Holandii i Polski (w gminie Przywidz). Badanie to dotyczyć będzie analizy potencjału wykorzystania rozwiązań z obszaru V2G, DSR na obiektach przemysłowych, mobilnych magazynów energii w sieci niskiego napięcia oraz inteligentnych budynków zeroemisyjnych, do świadczenia usług OSD zwiększających elastyczność pracy sieci. Projekt uzyskał dofinansowanie z programu Komisji Europejskiej *Horizon 2020* w grudniu 2020 roku. W 2021 roku przygotowana została kampania informacyjna o działaniach w projekcie, rozpoczęto zbieranie zgód mieszkańców na powierzenie danych osobowych, wymieniono liczniki AMI na obszarach demonstracyjnych wskazanych w założeniach projektowych, co stanowiło prace przygotowawcze do rozpoczęcia badań. Termin rozpoczęcia prac badawczych planowany jest na maj 2022 roku. Projekt realizowany jest zgodnie z przyjętym harmonogramem, a jego zakończenie zaplanowane zostało na 30 czerwca 2025 roku. Projekt ten przyczyni się do rozwoju społeczno-energetycznych neutralnych pod względem emisji gazów cieplarnianych.

rSOC

W marcu 2020 roku Centrum Badawczo-Rozwojowe im. M. Faradaya podpisało umowę z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR) na dofinansowanie ze środków unijnych projektu rSOC, czyli budowy modułowej instalacji odwracalnych ogniw stałotlenkowych wytwarzających wodór. Celem projektu jest opracowanie i konstrukcja układu wytwarzającego wodór z użyciem pary technicznej – power-to-gas (P2G) – opartego na stosie stałotlenkowych ogniw elektrochemicznych (ang. SOC – *solid oxide cell*) pracujących w trybie elektrolizera, przewidzianego również do pracy w trybie odwracalnym (ang. rSOC – *reversible solid oxide cell*). Taka instalacja może być kluczowym elementem układów do magazynowania energii, z wykorzystaniem nadmiarowej energii, w szczególności pochodzącej z odnawialnych źródeł energii o niestabilnym charakterze pracy (energia wiatrowa, słoneczna), a ogniwa elektrotechniczne, pracujące w trybie odwracalnym (rSOC), umożliwią poprawę elastyczności pracy konwencjonalnych bloków energetycznych. W roku 2021 w ramach realizacji projektu m.in. zakupione zostały kontenery oraz podzespoły i komponenty niezbędne do budowy stosów, przeprowadzone zostały testy komponentów u podwykonawcy (IEN) oraz przygotowana została do uruchomienia instalacja testowa w Elblągu. Projekt realizowany jest zgodnie z przyjętym harmonogramem, a planowany termin jego zakończenia to 31 grudnia 2022 roku. Technologie wodorowe to ważne narzędzie dekarbonizacji energetyki.

OneNet

Projekt OneNet rozpoczął się w listopadzie 2019 roku i jest realizowany przez Enerę Operatora w zakresie testu świadczenia usług elastyczności na rzecz OSD i OSP, z wykorzystaniem platformy cyfrowej, gdzie usługi elastyczności w zakresie bilansowania, zarządzania ograniczeniami i usługi pomocnicze w zakresie regulacji napięcia będą zamawiane i aktywowane w celu świadczenia usług dla OSP i OSD oraz optymalizacji zakresów inwestycji umożliwiających zapewnienie wysokiej jakości dostaw energii elektrycznej i rozwoju generacji rozproszonej. Celem projektu jest opracowanie nowych mechanizmów i modeli biznesowych dla nowych usług sieciowych zwiększających elastyczność sieci przesyłowej i dystrybucyjnej WN, SN i nn, opracowanie nowej platformy w otwartym standardzie umożliwiającej zakup i sprzedaż usług sieciowych dla OSD i OSP przez uczestników rynku, zbudowanie obszaru demonstracyjnego do przeprowadzenia testów (m.in. pozyskanie klientów, integracja i rozbudowa systemów IT) oraz przebadanie potencjału wykorzystania usług sieciowych do poprawy efektywności i elastyczności sieci. W ramach projektu wyznaczono potencjalne obszary do świadczenia usług elastyczności, wykonano prace nad przygotowaniem biznesowych przypadków użycia oraz modelu architektury IT. Projekt realizowany jest w europejskim konsorcjum, dofinansowany z programu *Horizon 2020*, a jego łączne koszty (całe konsorcjum w zakresie kosztów bezpośrednich i pośrednich) wynoszą 28,07 mln euro. W 2021 roku opracowano i uruchomiono prototyp platformy informatycznej, umożliwiającej zakup i sprzedaż usług sieciowych dla OSD i OSP przez uczestników rynku, opracowany został zestaw zstandaryzowanych usług OSP-OSD-Klient oraz przeprowadzona została na wytypowanych obszarach sieci SN (tj. m. in. Przywidz, Puck, Kalisz) analiza potencjalnych klientów, którzy mają możliwości techniczne do świadczenia usługi elastyczności. Działania te prowadzone były przy współpracy Enspiron i miały na celu włączenie do projektu klientów chętnych do pełnienia funkcji dostawców usług elastyczności w ramach demonstracji. W czwartym kwartale 2021 roku opracowany został wstępny plan wykonywania testów w ramach polskiego demo oraz przetestowano na platformie elastyczności nowe funkcjonalności usług elastyczności w zakresie bilansowania, takie jak rejestracja i pre-kwalifikacja agregatorów (FSPA) i podmiotów odpowiedzialnych za bilansowanie (BSP). Projekt realizowany jest zgodnie z przyjętym harmonogramem, a jego zakończenie planowane jest na wrzesień 2023 roku.

EUUniversal

Projekt EUUniversal rozpoczął się w czerwcu 2018 roku i jest realizowany przez spółkę Enerę Operator w zakresie rozwoju elastyczności sieci i możliwości wykorzystania usług elastyczności na rynku energii w celu m.in. zwiększania udziału generacji rozproszonej w tym mikroinstalacji OZE. Projekt realizowany jest w europejskim konsorcjum przez 18 europejskich podmiotów związanych z branżą energetyczną i dofinansowany w zakresie badań oraz innowacji z unijnego programu *Horizon 2020*. Przedmiotowy projekt umożliwi wprowadzenie zmian w poborze lub produkcji energii, także tej wytwarzanej z odnawialnych źródeł, w celu wyeliminowania zagrożeń w pracy infrastruktury energetycznej. W ramach projektu opracowana zostanie m.in. nowa stacja transformatorowa SN/nn (średnie napięcie/niskie napięcie), która będzie monitorowała i sterowała pracą sieci niskich napięć. W 2021 roku w projekcie zrealizowane zostały prace związane z przygotowaniem środowiska IT dla instalacji Systemu AMS, a w grudniu 2021 roku spółka Enerę Operator podpisała umowę z wykonawcą w przedmiocie wykonania robót budowlanych dla zadania *Przebudowa 3 stacji transformatorowych na nowe innowacyjne inteligentne stacje SN/nn w Oddziałach w Gdańsku, Płocku i Kaliszu oraz na dostawę prototypów inteligentnych stacji transformatorowych FS (Flex Station – stacja inteligentna)*. Projekt realizowany jest zgodnie z przyjętym harmonogramem, a termin jego zakończenia zaplanowano na 31 lipca 2023 roku.

Baterijny magazyn energii Bystra (NEDO)

We wrześniu 2021 roku, zgodnie z harmonogramem, spółka Enerę OZE SA zakończyła realizację rozpoczętego w maju 2017 roku projektu NEDO, którego celem było zdobycie wiedzy i doświadczenia nt. możliwości wykorzystania technologii magazynowania energii w celu zwiększenia elastyczności pracy Krajowego Systemu Elektroenergetycznego (KSE). W ramach projektu wybudowany został hybrydowy baterijny magazyn energii na Farmie Wiatrowej Bystra w pobliżu Gdańska. Budowa magazynu energii była częścią projektu *Smart Grid Demonstration Project in Poland*, realizowanego przez japońską organizację rządową NEDO. Projekt realizowany był przy współpracy polskich i japońskich podmiotów. Enerę OZE odpowiadała za wybudowanie infrastruktury niezbędnej dla posadowienia elementów magazynu, integrację magazynu z KSE oraz eksploatację magazynu w okresie demonstracyjnym, a także testowanie wszystkich funkcji pracy magazynu. W 2021 roku magazyn został przyłączony do farmy wiatrowej Bystra oraz został przekazany do eksploatacji.

System oceny stanu technicznego i ryzyka awarii linii kablowych SN (SORAL)

Enerę Operator kontynuowała realizację projektu SORAL dotyczącego wdrożenia systemu oceny stanu technicznego i ryzyka awarii linii kablowych SN, opartego o badania diagnostyczne wykonywane w trybie offline, który uzyskał dofinansowanie z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. W ramach projektu przeprowadzone zostały prace badawczo-rozwojowe, w wyniku których opracowany został system oceny ryzyka wystąpienia awarii kabli SN w oparciu o dane techniczne, eksploatacyjne i diagnostyczne. W 2021 roku wykonane zostały prace, w ramach których opracowany został prototyp systemu

informatycznego SORAL z zaimplementowanym wskaźnikiem zdrowia linii (Health Index), pozwalając na rzeczywistą ocenę stopnia ryzyka wystąpienia awarii na danym odcinku kablowym. W trakcie prowadzonych prac projektowych przetestowano i zweryfikowano prototyp systemu IT w oparciu o dane sieci kablowej SN z obszaru pilotażowego, obejmującego rejon dystrybucji w Elblągu. Projekt realizowany był zgodnie z przyjętym harmonogramem i zakończył się 15 grudnia 2021 roku. Na podstawie uzyskanych wyników z prac badawczo-rozwojowych podjęto decyzję o powołaniu nowego projektu mającego na celu wdrożenie w Enerdze Operatorze systemu informatycznego, umożliwiającego ocenę stanu technicznego linii kablowych w oparciu o wykorzystanie wyników pomiarów diagnostycznych dokonywanych w sieci kablowej SN. Rozpoczęcie nowego projektu planowane jest w 2022 roku. To projekt zwiększający odporność Grupy Energa na skutki zmian klimatu.

4.2. Zużycie surowców

Wykorzystane surowce/materiały według wagi i objętości

Surowce/materiały	2020	2021
NIEODNAWIALNE		
węgiel [Mg]	831 183	1 257 163
gaz ziemny [m ³]	871 065	3 773 265
olej opałowy [Mg]	4 938	8 806
olej napędowy [Mg]	3 522	3 613
benzyna [Mg]	794	835
inne nieodnawialne [Mg]	171	259
zużycie pozostałych surowców nieodnawialnych i materiałów [Mg]	18 068	34 085
ŁĄCZNE ZUŻYCIE SUROWCÓW NIEODNAWIALNYCH [m³]	871 065	3 773 265
ŁĄCZNE ZUŻYCIE SUROWCÓW NIEODNAWIALNYCH [Mg]	858 677	1 304 761
ODNAWIALNE		
biomasa [Mg]	148 839	84 644
ŁĄCZNE ZUŻYCIE SUROWCÓW ODNAWIALNYCH [Mg]	148 839	84 644
zużycie materiałów bezpośrednich (np. stal) [Mg]	167	5
ŁĄCZNE ZUŻYCIE SUROWCÓW [m³]	871 065	3 773 265
ŁĄCZNE ZUŻYCIE SUROWCÓW [Mg]	1 007 683	1 389 410

W roku 2021 zużyto **1 389 410 Mg** surowców (w tym węgla i gazu), czyli o 381 727 Mg więcej niż w roku ubiegłym. Zużycie węgla znacznie wzrosło w związku ze zwiększoną produkcją energii w Elektrowni B w Ostrołęce. Energa Elektrownie Ostrołęka jest jednostką pracującą na potrzeby Krajowego Systemu Elektroenergetycznego (KSE). Czynnikiem determinującym wielkość produkcji energii elektrycznej w tej spółce jest konieczność pokrycia zapotrzebowania KSE na energię, co wynika z potrzeb odbiorców, uwarunkowań pracy sieci i jednostek wytwórczych oraz wymagań bezpieczeństwa pracy systemu. Przyczyną zwiększonej produkcji energii elektrycznej z węgla w 2021 roku był wyraźny wzrost popytu na energię oraz warunki pogodowe niesprzyjające odnawialnym źródłom energii – elektrowniom wiatrowym i fotowoltaicznym.

W 2021 roku wzrosła ilość zużytego gazu ziemnego w spółce Energa Kogeneracja w związku z jego wykorzystaniem w procesach testowania zainstalowanych urządzeń podczas modernizacji Elektrociepłowni Elbląg.

Energia Operator kontynuowała podjęte w roku 2021 działania w celu ograniczenia zużycia papieru i paliw transportowych:

- W grudniu 2021 roku został zakończony projekt *Wdrożenie systemu do monitorowania i zarządzania flotą pojazdów z wykorzystaniem technologii GPS*. Oczekiwany korzyściami są m.in. zmniejszenie zużycia paliwa, usprawnienie procesu ewidencji i rozliczania pracy samochodów dyspozycyjnych. Jednocześnie rozpoczęto wdrażanie systemu WFM (*Workforce Management*). Celem projektu jest uzyskanie optymalizacji wykorzystania czasu pracy pracowników realizujących zlecenia w terenie oraz osób rozliczających ich pracę poprzez wdrożenie narzędzia informatycznego wspomagającego zarządzanie pracami zespołów technicznych. W ramach wspomnianej optymalizacji nastąpi cyfryzacja zasobów papierowych oraz ograniczenie konieczności wydruków. Projekt trwał przez cały 2021 rok i będzie kontynuowany w 2022 roku.
- Spółka uruchomiła aplikację ZET Mobile, która przyczyniła się do automatyzacji pracy w obszarze Technicznej Obsługi Odbiorców. Umożliwiła całkowite odejście od papierowych dokumentów na rzecz przekazywania informacji w formie elektronicznej.

4.3. Zużycie wody

Biorąc pod uwagę specyfikę prowadzonej działalności, spółki pobierają wodę przede wszystkim z ujęć powierzchniowych (rzeki, jeziora) oraz studni głębinowych. W roku 2021 pobraliśmy łącznie **35 968 185 377 m³**, czyli o 147 967 411 m³ więcej niż w roku ubiegłym. Woda wykorzystywana jest głównie do produkcji energii elektrycznej w elektrowniach wodnych oraz chłodzenia instalacji wytwórczych.

Największy pobór wody 35 534 456 354 m³ odnotowaliśmy w spółce **Energia OZE**. Jest to jednak **pobór zwrotny**, tzn. woda przepływa przez turbiny elektrowni wodnych i oddawana jest środowisku w tej samej ilości, bez istotnej zmiany parametrów fizykochemicznych. Spółka stopniowo modernizuje obiekty wytwórcze i optymalizuje ich pracę, co umożliwia bardziej wydajną produkcję przy zachowaniu podobnych parametrów poboru.

Energia Elektrownie Ostrołęka pobiera wodę z rzeki Narew oraz ze studni głębinowych, przestrzegając limitów określonych w pozwoleniach wodnoprawnych i pozwoleniu zintegrowanym. Oddana w 2020 roku oczyszczalnia ścieków Instalacji Odsiarczania Spalin II, dzięki ściśle nadzorowanym procesom, przyczynia się do tego, że odprowadzane do rzeki Narew ścieki spełniają obowiązujące od 18 sierpnia 2021 roku wymagania unijnych konkluzji BAT.

W roku 2021, w ramach działań inwestycyjnych, w Elektrowni B została przeprowadzona wymiana pompy PC-2, natomiast aktualnie trwają prace modernizacyjne pompy PC-1. Parametry pracy pomp zostały dostosowane do rzeczywistych potrzeb instalacji wody chłodzącej. Przeprowadzone działania przyczyniły się do zwiększenia sprawności pomp, zwiększając również efektywność procesów produkcyjnych.

Energia Ciepło Ostrołęka w roku 2020 zakończyła przebudowę kanalizacji deszczowej przy budynku biurowym. Inwestycja polegała na odprowadzeniu wody deszczowej poprzez system studzienek oraz studni z osadnikiem substancji ropopochodnych, do szczelnego zbiornika. W wyniku przebudowy woda opadowa jest magazynowana i wykorzystywana do podlewania terenów zielonych. System przynosi wymierne oszczędności wody pobieranej z sieci wodociągowej. W 2021 roku nastąpiło zmniejszenie o 28 m³ zużycia wody wodociągowej na cele podlewania roślin.

Spółki Grupy nie prowadzą procesu recyklingu wody w celu jej ponownego wykorzystania.

Większość wody pobieranej przez nas służy do produkcji energii w elektrowniach wodnych. Woda przepływa przez elektrownie, ale nie jest praktycznie przez nie zużywana. Energia nie przyczynia się zatem do powstawania obszarów dotkniętych niedoborem wody.

Łączny pobór wody według źródła

Linia Biznesowa/ spółka	Łączna objętość wody pobranej ze wszystkich uwzględnionych źródeł		Rzeki (do celów chłodniczych)		Rzeki (do celów innych niż chłodnicze)		Jeziora (do celów chłodniczych)		Jeziora (do celów innych niż chłodnicze)		Wody podziemne (do celów innych niż chłodnicze)		Wody z sieci miejscowej	
	[m³/rok]		[m³/rok]		[m³/rok]		[m³/rok]		[m³/rok]		[m³/rok]		[m³/rok]	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Usługi i Pozostałe	3 543	3 105	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3 543	3 105
Linia Biznesowa Dystrybucji	55 799	51 574	0	0	0	0	0	0	0	0	215	204	55 583	51 370
Linia Biznesowa Sprzedaży	3 440	3 437	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3 440	3 437
Linia Biznesowa Wytwarzania	29 820 155 184	35 968 127 261	334 794 054	440 813 900	29 137 300 998	35 115 011 017	3 484 820	3 883 300	344 198 160	407 985 240	319 268	384 784	57 884	49 021
Energa OZE SA	29 490 973 525	35 534 456 354	10 786 210	12 452 112	29 132 499 620	35 110 131 204	3 484 820	3 883 300	344 198 160	407 985 240	1 815	1 734	2 900	2 764
Energa Elektrownie Ostrołęka SA	316 130 654	419 456 252	311 167 681	414 366 696	4 645 520	4 706 314	0	0	0	0	317 453	383 050	0	192
Energa Serwis Sp. z o.o.	1 794	1 087	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 794	1 087
Energa Ciepło Ostrołęka Sp. z o.o.	447	391	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	447	391
Energa Ciepło Kaliskie Sp. z o.o.	6 723	6 397	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6 723	6 397
Energa Kogeneracja Sp. z o.o.	13 042 042	14 206 781	12 840 163	13 995 092	155 858	173 499	0	0	0	0	0	0	46 021	38 190
Grupa Energa	29 820 217 966	35 968 185 377	334 794 054	440 813 900	29 137 300 998	35 115 011 017	3 484 820	3 883 300	344 198 160	407 985 240	319 484	384 988	120 451	106 933

4.4. Efektywność energetyczna i zużycie energii

W ramach doskonalenia systemu zarządzania środowiskowo-energetycznego, w roku 2021 przeprowadziliśmy aktualizację przeglądów energetycznych spółek o dane za rok 2020. Podczas przeglądów zidentyfikowaliśmy obszary poprawy wyniku energetycznego, dzięki czemu możliwe było wyznaczenie do realizacji m.in. poniższych celów i zadań:

Energia Ciepło Kaliskie

- Wymieniono 28 agregatów pompowych na nowe energooszczędne sterowane elektronicznie pompy obiegowe w 24 węzłach ciepłowniczych oraz zmodernizowano 2 węzły indywidualne;
- Wspólnie ze Spółdzielniami mieszkaniowymi spółka prowadzi akcję rozdzielania grupowych węzłów ciepłowniczych na oddzielne – indywidualne. Ponadto Spółdzielnie zastępują gazowe mieszkaniowe piecyki podgrzewające ciepłą wodę zasilanymi z tych węzłów układami centralnego przygotowania ciepłej wody użytkowej (c.w.u.), korzystającymi z ciepła sieciowego. W roku 2021 ww. działania objęły 6 węzłów grupowych, w wyniku czego powstało 17 węzłów indywidualnych, w tym 3 z pracującymi już sekcjami przygotowania ciepłej wody użytkowej.

Energia Elektrownie Ostrołęka

- Przeprowadzono modernizację pompy PC-2, która przyniosła roczną oszczędność energii w wysokości 160,721 Toe raz modernizację wentylatorów powietrza WP na bloku nr 1, która spowodowała oszczędność roczną energii w wysokości 171,453 Toe.

Energia Operator

- Kontynuowano projekt *Przebudowa sieci do standardów Smart Grid poprzez instalowanie inteligentnego opomiarowania i automatyzację sieci w celu aktywizacji odbiorców dla poprawy efektywności użytkowania energii oraz efektywnego zarządzania systemem elektroenergetycznym dla poprawy bezpieczeństwa dostaw*, w tym w roku 2021:
 - Zamontowano na sieci 275 szt. rozłączników SN. Od początku projektu do końca 2021 roku zamontowano łącznie 1 180 z 1 799 rozłączników napowietrznych.
 - Zamontowano ponad 600 rozdzielnic wewnątrzowych. Od początku projektu do końca 2021 roku zamontowano 1 108 z 1 148 rozdzielnic wewnątrzowych wraz z zestawami telesterowania i modemami komunikacyjnymi TETRA.

Energia Informatyka i Technologie

- Wykonano w biurowcu w Płocku kompleksową instalację paneli fotowoltaicznych, w tym montaż 60 modułów paneli o mocy 22,5 kWp na gruncie oraz 14 modułów o mocy 5,25 kWp na dachu biurowca.

Energia Logistyka

- Uruchomiono w Płocku gruntową instalację fotowoltaiczną o łącznej mocy zainstalowanej 30,1750 kWp. Instalacja będzie produkować energię na potrzeby funkcjonowania biur i magazynu spółki.

Energia Ciepło Ostrołęka

- W roku 2020 oddano do użytkowania gruntową instalację fotowoltaiczną o łącznej mocy 18,48 kWp. Energia elektryczna wytwarzana jest w 56 modułach o mocy 330 Wp każdy. Do 31 października 2021 roku wprowadzono do sieci około 20 MWh, co w całości pokryło zapotrzebowanie należących do spółki budynków technicznych położonych w Ostrołęce przy Alei Wojska Polskiego 24A. W pierwszym kwartale 2022 roku planowane jest uruchomienie instalacji fotowoltaicznej o łącznej mocy 22,5 kWp na wiacie parkingowej zlokalizowanej w Ostrołęce przy ul. Celnej 13. Zero-emisyjna energia elektryczna wytwarzana będzie w 60 modułach o mocy 375Wp każdy. Energia ta w części wykorzystana będzie do prac stanowiska badawczego w ramach projektu *Innowacyjne zmiennofazowe magazyny ciepła i chłodu w nowoczesnej instalacji ciepła sieciowego*. Dodatkowo w celu zwiększenia efektywności energetycznej wymieniamy oprawy oświetleniowe, pompy obiegowe i cyrkulacyjne na energooszczędne. Następuje również systematyczna wymiana sieci ciepłowniczej wykonanej w technologii kanałowej na technologię rur preizolowanych.

Energia OZE

- W drugim kwartale 2021 wykonano modernizację części elektroenergetycznej elektrowni wodnych Rosnowo i Strzegomino wraz z wymianą transformatorów. Działania modernizacyjne poprawiły bezpieczeństwo obsługi elektrowni i niezawodność procesu wytwórczego. Średnioroczne oszczędności energii finalnej to 5,08 Toe dla EW Rosnowo i 2,17 Toe dla EW Strzegomino.

W roku 2021 całkowite zużycie energii w Grupie Energia zwiększyło się do poziomu 8 843 774 GJ. Wzrost jest wynikiem zwiększonej produkcji w spółce Energia Elektrownie Ostrołęka (więcej na ten temat w punkcie dotyczącym zużycia surowców).

Zużycie energii z surowców nieodnawialnych w podziale na rodzaje surowców

Linia Biznesowa/ spółka	Całkowita energia zużyta z surowców [GJ]		Całkowita energia zużyta/ wykorzystana z paliw z surowców nieodnawialnych (własnych bądź zakupionych) w podziale na rodzaj surowca [GJ]		Węgiel [GJ]		Gaz ziemny [GJ]		Olej opałowy [GJ]		Olej napędowy [GJ]		Benzyna [GJ]	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Usługi i Pozostałe	82 981	11 259	13 000	11 259	0	0	1105	714	36	0	5 949	5523	5 911	5 022
Linia Biznesowa Dystrybucji	165 694	170 170	165 455	169 884	103	103	19 383	21 150	2 772	2 240	125 021	126 403	18 176	19 988
Linia Biznesowa Sprzedaży	17 989	18 832	17 950	18 791	0	0	639	769	0	0	10 221	10 657	7 090	7 364
Linia Biznesowa Wytwarzania	25 651 007	34 338 077	18 818 204	28 061 964	18 586 408	27 562 990	10 176	115 763	203 406	367 186	14 188	11 494	4 026	4 531
Energa OZE SA	4 444 564	4 902 860	5 073	5 824	0	0	836	901	0	0	2 076	2 403	2 160	2 520
Energa Elektrownie Ostrołęka SA	17 408 660	25 345 383	15 828 677	25 345 383	15 651 811	25 164 180	0	0	168 379	176 045	7 912	4 626	575	531
Energa Serwis Sp. z o.o.	3291	3 657	3 291	3 657	0	0	0	0	0	0	2 748	3 054	543	603
Energa Ciepło Ostrołęka Sp. z o.o.	334	328	313	306	0	0	0	0	0	0	287	278	25	28
Energa Ciepło Kaliskie Sp. z o.o.	332 972	374 947	332 972	374 947	322 709	364 771	9 340	9 224	0	0	785	810	138	142
Energa Kogeneracja Sp. z o.o.	3461 186	3 710 902	2647 879	2 331 847	2 611 888	2 034 039	0	105 638	35 027	191 141	379	322	585	706
Grupa Energa	25 917 671	34 538 338	19 014 609	28 261 898	18 586 511	27 563 093	31 303	138 396	206 214	369 426	155 379	154 077	35 203	36 906

Zużycie energii z surowców odnawialnych w podziale na rodzaje surowców

Linia Biznesowa/ spółka	Całkowita energia zużyta z surowców [GJ]		Całkowita energia zużyta/wykorzystana z paliw z surowców odnawialnych (własnych bądź zakupionych) w podziale na rodzaj surowca [GJ]		Biomasa [GJ]		Energia wiatrowa [GJ]		Energia słoneczna [GJ]		Energia wodna [GJ]	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Usługi i Pozostałe	82 981	11 259	69 981	0	0	0	69 981	0	0	0	0	0
Linia Biznesowa Dystrybucji	165 694	170 170	239	285	0	0	0	0	239	285	0	0
Linia Biznesowa Sprzedaży	17 989	18 832	39	41	0	0	0	0	39	41	0	0
Linia Biznesowa Wytwarzania	25 651 007	34 338 077	6 832 803	6 276 113	2 393 290	1 379 055	1 757 193	1 662 634	17 934	17 561	2 664 386	3 216 863
Energa OZE SA	4 444 564	4 902 860	4 439 492	4 897 036	0	0	1 757 193	1 662 634	17 913	17 539	2 664 386	3 216 863
Energa Elektrownie Ostrołęka SA	17 408 660	25 345 383	1 579 983	0	1 579 983	0	0	0	0	0	0	0
Energa Serwis Sp. z o.o.	3 291	3 657	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Energa Ciepło Ostrołęka Sp. z o.o.	334	328	21	22	0	0	0	0	21	22	0	0
Energa Ciepło Kaliskie Sp. z o.o.	332 972	374 947	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Energa Kogeneracja Sp. z o.o.	3 461 186	3 710 902	813 307	1 379 055	813 307	1 379 055	0	0	0	0	0	0
Grupa Energa	25 917 671	34 538 338	6 903 062	6 276 439	2 393 290	1 379 055	1 827 174	1 662 634	18 212	17 888	2 664 386	3 216 863

Całkowita energia zakupiona w podziale na elektryczną, ciepło, chłodzenie oraz parę

Linia Biznesowa/spółka	Całkowita zużyta/ wykorzystana energia zakupiona [GJ]		Energia elektryczna [GJ]		Ciepło [GJ]		Chłodzenie [GJ]		Para [GJ]	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Usługi i Pozostałe	19 652	19 563	14 716	14 869	3 916	3 419	1 020	1 275	0	0
Linia Biznesowa Dystrybucji	4 920 775	4 408 357	4 867 919	4 342 527	52 856	65 830	0	0	0	0
Linia Biznesowa Sprzedaży	384 813	350 454	381 619	347 334	2 884	3 078	309	42	0	0
Linia Biznesowa Wytwarzania	1 423 046	1 562 018	21 605	25 296	1 211 335	1 347 473	0	0	190 107	189 250
Energa OZE SA	7 984	12 063	6 656	10 343	1 328	1 720	0	0	0	0
Energa Elektrownie Ostrołęka SA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Energa Serwis Sp. z o.o.	9 720	10 470	1 220	1 408	8 501	9 062	0	0	0	0
Energa Ciepło Ostrołęka Sp. z o.o.	913 953	1 003 185	2 945	2 873	720 901	811 062	0	0	190 107	189 250
Energa Ciepło Kaliskie Sp. z o.o.	485 887	531 117	5 282	5 489	480 605	525 628	0	0	0	0
Energa Kogeneracja Sp. z o.o.	5 502	5 183	5 502	5 183	0	0	0	0	0	0
Grupa Energa	6 748 287	6 340 392	5 285 860	4 730 025	1 270 991	1 419 801	1 329	1 316	190 107	189 250

Całkowita energia sprzedana w podziale na elektryczną, ciepło oraz parę

Linia Biznesowa/spółka	Energia sprzedana przez organizację [GJ]		Energia elektryczna [GJ]		Ciepło [GJ]		Para [GJ]	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Usługi i Pozostałe	69 981	0	69 981	0	0	0	0	0
Linia Biznesowa Dystrybucji	0	0	0	0	0	0	0	0
Linia Biznesowa Sprzedaży	1 121	1162	1 121	1162	0	0	0	0
Linia Biznesowa Wytwarzania	23 818 098	32 033 795	19 195 333	26 914 077	3 935 356	4 400 299	687 409	719 419
Energia OZE SA	4 357 130	4 807 599	4 357 130	4 807 599	0	0	0	0
Energia Elektrownie Ostrołęka SA	15 623 066	23 024 318	14 489 399	21 798 169	735 041	823 268	398 626	402 881
Energia Serwis Sp. z o.o.	0	0	0	0	0	0	0	0
Energia Ciepło Ostrołęka Sp. z o.o.	798 381	898 709	0	0	603 326	686 061	195 055	212 648
Energia Ciepło Kaliskie Sp. z o.o.	651 068	727 456	0	0	651 068	727 456	0	0
Energia Kogeneracja Sp. z o.o.	2 388 453	2 575 713	348 804	308 309	1 945 921	2 163 514	93 728	103 890
Grupa Energa	23 889 199	32 034 956	19 266 434	26 915 239	3 935 356	4 400 299	687 409	719 419

Całkowite zużycie energii w organizacji

Linia Biznesowa/spółka	Całkowite zużycie energii w organizacji [GJ]	
	2020	2021
Usługi i Pozostałe	32 653	30 822
Linia Biznesowa Dystrybucji	5 086 469	4 578 527
Linia Biznesowa Sprzedaży	401 682	368 124
Linia Biznesowa Wytwarzania	3 255 956	3 866 301
Energa OZE SA	95 419	107 324
Energa Elektrownie Ostrołęka SA	1 785 594	2 321 065
Energa Serwis Sp. z o.o.	13 011	14 127
Energa Ciepło Ostrołęka Sp. z o.o.	115 906	104 804
Energa Ciepło Kaliskie Sp. z o.o.	167 791	178 608
Energa Kogeneracja Sp. z o.o.	1 078 235	1 140 372
Grupa Energa	8 776 759	8 843 774

Moc wytwórcza
Maksymalna osiągalna moc wytwórcza w podziale na główne rodzaje surowca

Spółka	Źródło energii	2020		2021	
		Energia elektryczna [MW]	Ciepło [MW]	Energia elektryczna [MW]	Ciepło [MW]
Ciepło Kaliskie Sp. z o.o.	węgiel	0	58,00	0	58,00
Energa Elektrownie Ostrołęka SA	węgiel	633,00	201,4	633,00	201,4
	biomasa	57,00	18,1	57,00	18,1
Energa OZE SA	woda	359,29	0	359,29	0
	wiatr	243,85	0	243,85	0
	fotowoltaika	5,41	0	5,41	0
Energa Kogeneracja Sp. z o.o.	węgiel	47	313,66	47	192,69
	biomasa	25,26	60,24	25,26	60,24
OGÓŁEM		1370,80	651,40	1370,81	530,43

Energia wyprodukowana

Ilość energii wyprodukowanej netto w podziale na główne źródła energii

Źródło energii	2020		2021	
	Energia elektryczna [MWh]	Ciepło [MWh]	Energia elektryczna [MWh]	Ciepło [MWh]
węgiel	1 513 050	735 360	2 386 213	745 187
biomasa	179 964	179 830	76 128	193 138
woda	788 298	0	935 067	0
wiatr	474 441	0	453 469	0
gaz	0	8 865	0	56 433
fotowoltaika	4 904	0	4 871	0
OGÓŁEM	2 960 657	924 054	3 855 748	994 759

4.5. Emisja gazów cieplarnianych

W roku 2021, według Międzynarodowej Agencji Energetycznej (IEA), światowa emisja CO₂ wzrosła o 6 proc. – do najwyższego, jak dotąd, poziomu 36,3 mld ton. Według najnowszej analizy, to wynik odbijania się światowej gospodarki, przy wykorzystaniu węgla, od spowodowanego pandemią kryzysu. Licząc w wartościach absolutnych, wynoszący 2 mld wzrost emisji CO₂ w ubiegłym roku był największy w historii. W roku 2021 wyemitowaliśmy 2 585 559 Mg CO₂, czyli o 817 903 Mg więcej niż w roku ubiegłym. Wzrost emisji bezpośredniej związany był głównie z wytwarzaniem energii elektrycznej w Elektrowni B w Ostrołęce. To jedyna elektrownia systemowa w północno-wschodnim regionie Polski, która zapewnia bezpieczne prowadzenie ruchu Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Czynnikiem silnie oddziałującym na zwiększenie poziomu bezpośredniej emisji gazów cieplarnianych był nie tylko znaczny wzrost zapotrzebowania na energię, ale także niestabilność energetyki opartej na źródłach odnawialnych. W 2021 roku niesprzyjające OZE warunki pogodowe zwiększyły liczbę rozruchów i odstawień węglowych bloków energetycznych Elektrowni B. Duże obciążenie systemu spowodowane było mniejszą krajową produkcją zero-emisyjnej energii z wiatru i źródeł fotowoltaicznych.

Natomiast pośrednia emisja gazów cieplarnianych w 2021 rok w odniesieniu do 2020 rok została zmniejszona m.in. dzięki poprawie efektywności energetycznej w spółkach Grupy Energia. W celu redukcji emisji pośredniej, wynikającej z zakupu energii elektrycznej, na pokrycie strat w sieci dystrybucyjnej Energia Operator:

- systematycznie wymieniała transformatory i modernizowała infrastrukturę sieciową, ograniczając te straty energii. Uzyskana emisja uniknięta CO₂ w roku 2021 wyniosła 364,76 Mg.

W Grupie Energia kontynuujemy działania operacyjne oraz inwestycyjne przekładające się na bezpośrednią i pośrednią emisję CO₂, nie tylko w zakresie systematycznego rozwoju OZE. Pracujemy także nad optymalizacją obiektów wytwórczych odnawialnych źródeł energii. Ponadto wykorzystujemy energię i surowce w sposób racjonalny oraz prowadzimy efektywny system gospodarowania odpadami, wpisując się w ideę gospodarki o obiegu zamkniętym. Działania te są szczegółowo opisane w podrozdziałach raportu.

Liczba przyznanych nieodpłatnych uprawnień do emisji CO₂

Uprawnienia do emisji CO ₂ w Linii Wytwarzania	12 m-cy 2020	12 m-cy 2021
Emisyjność instalacji	1 742	2 581
Liczba przyznanych darmowych uprawnień do emisji	79	46
Wolumen zakupu CO ₂ [tys. MWh]	1 662	2 535
Koszt zakupu CO ₂ [tys. zł]	1 973	5 843
Cena	119	230

Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych

Linia Biznesowa/ spółka	Emisja gazów cieplarnianych [MgCO ₂]												Emisja biogenna	
	Suma emisji bezpośrednich		Emisja związana z wytwarzaniem energii elektrycznej		Emisja związana z wytwarzaniem ciepła		Emisja z wycieków gazów, w tym związana z wystąpieniem awarii		Emisja z procesów chłodniczych i pary		Emisje związane z transportem materiałów, produktów i odpadów			
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Usługi i Pozostałe	934*	826	0	1	57	69	46	0	0	0	831*	757	0	0
Linia Biznesowa Dystrybucji	14 175	12 939	385	859	1 288	1 259	2 423	867	0	0	10 081	9 954	0	0
Linia Biznesowa Sprzedaży	1 290	1 351	0	0	36	43	5	8	0	0	1 249	1 300	0	0
Linia Biznesowa Wytwarzania	1 751 257	2 570 443	1 417 472	2 225 387	331 618	342 749	48	58	1 092	1 101	1 027	1 148	236 996	133 380
Energa OZE SA	368	406	4	4	42	50	22	3	0	0	300	349	0	0
Energa Elektrownie Ostrołęka SA	1 477 938	2 330 815	1 369 580	2 201 541	107 999	128 844	25	54	0	0	334	376	157 998	0
Energa Serwis Sp. z o.o.	241	268	0	0	0	0	0	0	0	0	241	268	0	0
Energa Ciepło Ostrołęka Sp. z o.o.	1 110	1 115	0	0	0	0	1	0	1 092	1 101	17	14	0	0
Energa Ciepło Kaliskie Sp. z o.o.	27 906	32 164	0	0	27 839	32 095	0	0	0	0	67	69	0	0
Energa Kogeneracja Sp. z o.o.	243 694	205 674	47 888	23 842	195 738	181 760	0	0	0	0	68	72	78 998	133 380
Grupa Energa	1 767 656*	2 585 559	1 417 857	2 226 247	332 999	344 120	2 522	932	1 092	1 101	13 187*	13 159	236 996	133 380

* Korekta danych za rok 2020 dotycząca doszacowania emisji związanych z transportem w linii usługi i pozostałe.

Pośrednie emisje gazów cieplarnianych

Linia Biznesowa/spółka	Pośrednia emisja gazów cieplarnianych [MgCO₂]	
	2020	2021
Usługi i Pozostałe	2 979	3 386
Linia Biznesowa Dystrybucji	982 788	848 320
Linia Biznesowa Sprzedaży	1 662	1 717
Linia Biznesowa Wytwarzania	98 587	118 810
Energa OZE SA	1 580	2 143
Energa Elektrownie Ostrołęka SA	0	0
Energa Serwis Sp. z o.o.	1 172	1 147
Energa Ciepło Ostrołęka Sp. z o.o.	93 832	113 655
Energa Ciepło Kaliskie Sp. z o.o.	1 055	1 064
Energa Kogeneracja Sp. z o.o.	948	800
Grupa Energa	1 086 016	972 233

4.6. Emisja zanieczyszczeń, w tym tlenków azotu i siarki

Energa Kogeneracja w Elektrociepłowni Elbląg wyłączyła z eksploatacji dwa kotły węglowe OP-130 K-5 i K-6. Trzeci kocioł węglowy OP-130 K-7 został zredukowany do mocy 42 MWt i pozostanie w eksploatacji jeszcze do końca 2024 roku. Przez większość tego czasu kocioł będzie stanowił jednak źródło rezerwowe i awaryjne. Pod koniec marca 2021 rok zamontowano trzy kotły wodne wysokotemperaturowe typu UNIMAT UT-HZ o mocy cieplnej 38 MWt każdy. Nowe kotły Elektrociepłowni Elbląg pozwolą osiągnąć najwyższą możliwą efektywność energetyczną procesu produkcji ciepła. Urządzenia mogą spalać gaz ziemny, a w przyszłości – biogaz/biometan lub wódór.

Od 2020 roku Energa Elektrownie Ostrołęka dysponuje dwiema instalacjami odsiarczania spalin, wykorzystującymi metodę mokrą wapienną z mączką kamienia wapiennego stosowanego jako sorbent. Instalacja gwarantuje redukcję zawartości dwutlenku siarki (SO₂) w spalinach poniżej poziomu 200 mg/Nm³, określonego w Dyrektywie 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 roku, a także spełnienie przez spółkę dopuszczalnych wielkości emisji zanieczyszczeń wynikających z konkluzji BAT (HCl, HF, Hg, NH₃), które obowiązują od 18 sierpnia 2021 roku. Ponadto spółka na bieżąco prowadzi prace remontowe i modernizacyjne na blokach energetycznych, utrzymując je w wysokiej sprawności i dyspozycyjności. Skutkuje to poprawą współczynnika jednostkowego zużycia paliwa na jednostkę wyprodukowanej energii, powodując zmniejszenie poziomu emisji zanieczyszczeń. W 2021 spółka rozpoczęła prace nad uwzględnieniem możliwości współspalania biomasy w ilości umożliwiającej osiągnięcie przez blok nr 3 emisyjności poniżej 550 g CO₂/kWh oraz współspalania biomasy w kotłach 1 i 2 w ilości do 10% udziału energetycznego w stosunku do węgla.

W 2021 roku, w związku ze wzrostem wytwarzania energii elektrycznej w spółce Energa Elektrownie Ostrołęka (wynikającym z zapotrzebowania KSE), zwiększona została także emisja zanieczyszczeń w Grupie Energa do 6 095 Mg, czyli o 1 484 Mg w stosunku do roku 2020.

Energa Ciepło Kaliskie kontynuowała inwestycje mające na celu poprawę jakości powietrza w Kaliszu poprzez rozbudowę miejskiej sieci ciepłowniczej i przyłączenie nowych odbiorców. W roku 2021 zlikwidowano w ten sposób 1 lokalną kotłownię węglową oraz 10 mieszkaniowych układów grzewczych wykorzystujących inne źródła ciepła w tym piece węglowe.

Emisje związków azotu i siarki oraz innych emisji do powietrza

Linia Biznesowa/spółka	Suma wszystkich emisji do powietrza [Mg]		NO _x [Mg]		SO _x [Mg]		Lotne związki organiczne (LZO) [Mg]		HCL [Mg]		Pył (PM) [Mg]		Inne emisje związków do powietrza [Mg]	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Usługi i Pozostałe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Linia Biznesowa Dystrybucji	96	119	3	3	1	1	34	42	0	0	0	2	58	72
Linia Biznesowa Sprzedaży	2	2	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0
Linia Biznesowa Wytwarzania	4 513	5 973	1 525	2 011	2 035	2 096	1	5	167	221	185	176	601	1 464
Energa OZE SA	22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	22	0
Energa Elektrownie Ostrołęka SA	2 840	4 256	1 060	1 521	1 104	1 206	0	3	61	48	77	58	539	1 420
Energa Serwis Sp. z o.o.	1	2	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0
Energa Ciepło Ostrołęka Sp. z o.o.	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Energa Ciepło Kaliskie Sp. z o.o.	176	174	37	39	100	95	0	0	8	9	5	5	25	26
Energa Kogeneracja Sp. z o.o.	1 473	1 540	427	450	830	795	0	0	98	164	103	113	15	18
Grupa Energa	4 611	6 095	1 528	2 013	2 035	2 097	37	49	167	221	186	178	659	1 536

4.7. Zagospodarowanie odpadów

Całkowita ilość odpadów zagospodarowanych w naszych spółkach w roku 2021 wyniosła 109 088 Mg, czyli o 90 536 Mg mniej niż w roku poprzednim. Dbamy przede wszystkim o to, aby ograniczać powstawanie odpadów. W ramach gospodarowania wytworzonymi odpadami segregujemy, magazynujemy, odzyskujemy oraz przekazujemy je do unieszkodliwienia uprawnionym podmiotom zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wszystkie spółki podlegają rejestracji w BDO (Bazie Danych o Odpadach).

W styczniu 2021 roku Energia Elektrownie Ostrołęka uzyskała decyzję zatwierdzającą nową instrukcję prowadzenia składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne – Łęg, na podstawie której odpady o kodzie 10 01 21, składowane dotychczas na składowisku, dopuszczone zostały do wydobycia. Wytwarzane odpady o kodzie 19 09 02, pochodzące z oczyszczania pobieranej wody na cele przemysłowe, wykorzystywane są aktualnie w procesie R3 do kształtowania powierzchni korony składowiska odpadów. Ponadto 2 czerwca 2021 roku spółka złożyła do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego wniosek o zmianę decyzji w zakresie rozszerzenia wykorzystania gipsu syntetycznego, uznanego za produkt uboczny, jako dodatku do produkcji podłoża pod uprawę pieczarek. Pozyskanie nowego kierunku gospodarczego wykorzystania gipsu przyczyni się do zmniejszenia ilości wytwarzanych odpadów.

Energia OZE zamontowała czyszczarkę krat w elektrowni wodnej Kępice. Zmechanizowanie procesu oczyszczania krat ze stałych zanieczyszczeń pozwoli na skuteczne usuwanie odpadów płynących nurtem rzeki, poprawę bezpieczeństwa obsługi elektrowni oraz nieznaczną poprawę parametrów produkcji.

Energia Ciepło Ostrołęka w 2021 roku zakupiła trzy kompostowniki. Pozwoli to na częściowe zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów komunalnych i uzyskanie nawozu naturalnego do utrzymania roślin na posesji.

W roku 2021 w ramach prowadzonej działalności nie odnotowaliśmy istotnych wycieków do środowiska.

Całkowita waga odpadów według rodzaju odpadu oraz metody postępowania z odpadem

Linia Biznesowa/spółka	Całkowita waga odpadów [Mg]		Waga odpadów niebezpiecznych [Mg]		Waga odpadów innych niż niebezpieczne [Mg]		Waga popiołu/żużli [Mg]	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Usługi i Pozostałe	128	163	0	1	128	162	0	0
Linia Biznesowa Dystrybucji	5 945	6 604	2 265	1 840	3 681	4 764	0	0
Linia Biznesowa Sprzedaży	663	421	14	9	649	412	0	0
Linia Biznesowa Wytwarzania	192 888	101 899	138	94	2 000	7 027	190 750	94 779
Energa OZE SA	364	473	70	34	294	439	0	0
Energa Elektrownie Ostrołęka SA	160 565	78 338	26	33	1 267	1 562	159 272	76 742
Energa Serwis Sp. z o.o.	255	671	1	10	254	661	0	0
Energa Ciepło Ostrołęka Sp. z o.o.	1	1	0	0	1	1	0	0
Energa Ciepło Kaliskie Sp. z o.o.	3 939	4 822	2	2	33	25	3 904	4 794
Energa Kogeneracja Sp. z o.o.	27 764	17 594	39	14	151	4 338	27 573	13 242
Grupa Energa	199 624	109 088	2 417	1 944	6 457	12 365	190 750	94 779

Całkowita waga odpadów według rodzaju odpadu oraz metody postępowania z odpadem

Linia Biznesowa/spółka	Całkowita waga odpadów [Mg]		Recykling [Mg]		Odzyskiwanie (w tym odzysk energii) [Mg]		Składowanie na składowiskach odpadów [Mg]		Przechowywanie na terenie zakładu [Mg]		Inne metody postępowania z odpadem [Mg]	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Usługi i Pozostałe	128	163	0	0	0	0	0	0	0	0	128	163
Linia Biznesowa Dystrybucji	5 945	6 604	0	0	0	0	0	0	0	0	5 945	6 604
Linia Biznesowa Sprzedaży	663	421	0	0	0	0	0	0	0	0	663	421
Linia Biznesowa Wytwarzania	192 888	101 899	3 924	4 820	27 358	15 139	1 067	1 318	561	384	159 978	80 239
Energa OZE SA	364	473	0	0	0	0	0	0	0	1	364	472
Energa Elektrownie Ostrołęka SA	160 565	78 338	0	0	101	140	960	1185	194	14	159 310	76 998
Energa Serwis Sp. z o.o.	255	671	0	0	0	0	0	0	0	0	255	671
Energa Ciepło Ostrołęka Sp. z o.o.	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Energa Ciepło Kaliskie Sp. z o.o.	3 939	4 822	3 924	4 820	15	0	0	0	0	2	0	0
Energa Kogeneracja Sp. z o.o.	27 764	17 594	0	0	27 242	14 999	107	133	366	366	49	2 097
Grupa Energa	199 624	109 088	3 924	4 820	27 358	15 139	1 067	1 318	561	384	166 714	87 427

4.8. Zagospodarowanie ścieków

Całkowita objętość ścieków według jakości i całkowitego miejsca przeznaczenia

Linia Biznesowa/spółka	Całkowita objętość ścieków [m³]		Ścieki odprowadzane do kanalizacji [m³]		Ścieki odprowadzane za pomocą środków transportu do oczyszczalni ścieków [m³]		Ścieki odprowadzane do wód powierzchniowych (jezioro, rzeka itp.) [m³]	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Usługi i Pozostałe	3 516	3 091	3 516	3 024	0	67	0	0
Linia Biznesowa Dystrybucji	56 149	51 305	54 361	46 145	1 787	5 159	0	0
Linia Biznesowa Sprzedaży	3 440	3 437	3 440	3 437	0	0	0	0
Linia Biznesowa Wytwarzania	339 966 543	447 503 756	61 321	53 250	1 308	1 519	339 903 915	447 448 987
Energa OZE SA	14 373 270	16 444 594	1 432	1 429	1 308	1 264	14 370 531	16 441 901
Energa Elektrownie Ostrołęka SA	312 524 622	416 829 859	34 732	32 431	0	255	312 489 890	416 797 173
Energa Serwis Sp. z o.o.	1 794	1 087	1 794	1 087	0	0	0	0
Energa Ciepło Ostrołęka Sp. z o.o.	396	356	396	356	0	0	0	0
Energa Ciepło Kaliskie Sp. z o.o.	816	767	816	767	0	0	0	0
Energa Kogeneracja Sp. z o.o.	13 065 645	14 227 094	22 151	17 181	0	0	13 043 494	14 209 913
Grupa Energa	340 029 648	447 561 589	122 638	105 856	3 095	6 745	339 903 915	447 448 987

4.9. Bioróżnorodność oraz ochrona źródeł wody

Kontynuujemy politykę ochrony bioróżnorodności i utrzymania stabilności ekosystemów w szczególności na obszarach, na których zlokalizowane są nasze instalacje i obiekty. Dokładamy starań, aby minimalizować negatywny, lokalny wpływ spółek na otoczenie.

Przykładem takich działań jest inicjatywa *Energia bioróżnorodności*, stanowiąca kompleksowy projekt prośrodowiskowy i edukacyjny. Polega na zakładaniu wieloletnich łąk kwietnych, a tym samym – odtwarzaniu ekosystemów w celu wzrostu bioróżnorodności. Łąki kwietne pozwalają ocalić ginące gatunki roślin i zwierząt, a także zapewniają pożywienie dzikim pszczołom, dając im latem przestrzeń do życia, a zimą – schronienie. Rośliny na łąkach wytapują też pyły tworzące smog i przyczyniają się do obniżenia temperatury powietrza. Projekt zainaugurowaliśmy w 2020 roku w Ostrołęce, tworząc blisko 2,7 hektara łąk na obszarze składowiska odpadów paleniskowych i przed siedzibą spółki Energa Elektrownie Ostrołęka. W sierpniu 2021 przeprowadziliśmy kolejne etapy prac – koszenie, wysiewy oraz prace związane z pielęgnacją tego ekosystemu. W pierwszym roku, poprzez koszenie, utrzymywany jest niski stan łąki, aby zapewnić jak najwięcej światła dopiero rozwijającym się roślinom wieloletnim. Usuwane są również gatunki inwazyjne.

Energa Elektrownie Ostrołęka w 2021 roku rozpoczęła realizację badań wpływu Elektrowni Ostrołęka B na ichtiofaunę rzeki Narew. Badania mają na celu ocenę obecnego stanu ichtiofauny rzeki oraz zaplanowanie ewentualnych działań prowadzących do wyeliminowania potencjalnego negatywnego wpływu elektrowni na stan ichtiofauny rzeki Narew. Prace badawcze i monitoringowe realizujemy w okresie od kwietnia 2021 roku do końca marca 2022 roku. W pierwszym etapie prowadziliśmy obliczenia składu, liczebności oraz struktury wiekowej ichtiofauny przepływającej w rzece oraz szacowaliśmy jej straty w wyniku poboru wody do układu chłodzenia. Badaliśmy również skład gatunkowy i kondycję ichtiofauny wychwyconej i zrzuconej z powrotem do rzeki. Jednocześnie wykonamy analizę wpływu temperatur na poszczególne siedliska objęte terenem badań w 43 wyznaczonych punktach badawczych. Podsumowaniem projektu będzie raport zawierający opis wszystkich przeprowadzonych badań i pomiarów, analizę i omówienie uzyskanych wyników i ewentualne przedstawienie rozwiązań optymalnych z punktu widzenia operacyjnego i środowiskowego.

Energa OZE przeciwdziała wpływowi elektrowni wodnych na bioróżnorodność rzek i jezior oraz uczestniczy w monitorowaniu efektów swojej działalności w tym zakresie poprzez:

- partycypację w cyklicznych zarybieniach rzek i jezior wykonywanych w porozumieniu z właściwymi terenowo oddziałami Polskiego Związku Wędkarskiego. Celem zarybień jest niwelowanie ewentualnych strat w ichtiofaunie poprzez utrzymywanie liczebności wybranych gatunków ryb na stałym poziomie. Koszty zarybiania poniesione przez spółkę w roku 2021 wyniosły 149 680,93 zł;
- stopniowe wyposażanie kolejnych elektrowni wodnych w przepławki, umożliwiające pokonanie stopnia wodnego nie tylko gatunkom ryb wędrownych, ale również innym organizmom wodnym, które w poszczególnych fazach cyklu życiowego podejmują krótkodystansowe migracje;
- współpracę z Polskim Związkiem Wędkarskim przy cyklicznym przenoszeniu osobników wybranych gatunków ryb powyżej budowli piętrzącej, aby umożliwić im migrację w górę rzeki;
- współpracę z instytucjami badawczymi zajmującymi się monitoringiem przyrody, m.in. z Instytutem Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie, który na terenie wybranych elektrowni wodnych prowadzi obserwację wstępującego węgorza.

Ponadto na terenie MEW Rościno Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty, współpracując z Instytutem Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie, poprzez własne urządzenia, monitoruje działanie przepławki przy MEW Rościno. W ramach projektu unijnego *Ochrona łosia atlantyckiego i minoga rzeczno na Specjalnym Obszarze Ochrony Siedlisk Dorzecze Parsęty PLH 320007*.

Tereny chronione, na których zlokalizowane są instalacje eksploatowane przez Energa OZE to:

- 10 obszarów siedliskowych SOOS Natura 2000,
- 7 obszarów ptasich OSO Natura 2000,
- 12 obszarów chronionego krajobrazu,
- 3 parki narodowe/krajobrazowe,
- 2 rezerwaty przyrody.

Energa Kogeneracja na terenie Elektrociepłowni Elbląg posadziła w 2021 około 60 drzew. To m.in. klony, jarzęby i świerki, które pochodzą z lokalnego gospodarstwa rolno-ogrodniczego. Nasadzenia zastępcze mają związek z programem inwestycyjnym prowadzonym na tym obszarze. Jednym z jego elementów jest budowa kotłowni rezerwowo-szczytowej (KRS) o zainstalowanej mocy cieplnej ok. 114 MWt. Dzięki niej (oraz zaplanowanej na kolejny etap budowie układu silników gazowych) węgiel nie będzie już głównym paliwem wykorzystywanym do produkcji ciepła w Elblągu.

Obszary chronione przecinane przez linie WN Energi Operatora

Obszary chronione	Liczba obszarów	Długość linii WN (km)
Parki krajobrazowe	17	178
Otuliny parków krajobrazowych	12	221
Rezerваты przyrody	12	5
Otuliny rezerwatów przyrody	6	5
Otuliny parków narodowych	1	5
Obszary chronionego krajobrazu	91	1277
Obszary sieci Natura 2000	68	617

Raporty oddziaływania na środowisko Energi Operatora umieszczone są na stronie internetowej <https://energa-operator.pl/raporty-i-liczby/raporty-srodowiskowe>.

Lista obszarów chronionych i obszarów o dużej wartości pod względem bioróżnorodności, w których Energa prowadzi działalność, umieszczona jest w Deklaracjach Środowiskowych dostępnych na stronie internetowej Grupy <https://grupa.energa.pl/otoczenie/polityka>.

Druga edycja Akademii Planety Energii z bioróżnorodnością

Od ponad 10 lat Energa prowadzi program edukacyjny *Planeta Energii* skierowany do uczniów szkół podstawowych. Popularyzuje wiedzę na temat energii elektrycznej, a także zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska. Ostatnim dwóm edycjom *Planety Energii* towarzyszy *Akademia Planety Energii*, w ramach której realizowane są m.in. warsztaty dla nauczycieli. Zajęcia te stanowią inspirację w przygotowaniu ciekawych zajęć lekcyjnych. W drugiej edycji *Akademii Planety Energii*, która była nagrodą dla zwycięskich nauczycieli w X edycji konkursu, podczas dwudniowych warsztatów zajęcia poprowadził m.in. Maciej Podyma z Fundacji Łąka. W czasie warsztatu nauczyciele mieli okazję poszerzyć swoją wiedzę na temat bioróżnorodności i poznać metody na skuteczne jej przekazanie dzieciom. Uczyli się m.in. jak zakładać przyszkolne łąki kwietne. Nauczyciele otrzymali także materiały edukacyjne i specjalne mieszanki nasion do zakładania łąk kwietnych.

Energa dla przyrody

Kontynuujemy prowadzenie programu *Energa dla przyrody*. Podejmowane przez nas działania są w szczególności skupione wokół bociana białego i polegają na:

- informowaniu i edukowaniu o bocianie białym i ochronie tego gatunku w Polsce (we współpracy z przyrodnikami),
- aktywnościach podejmowanych przez Enerę Operatora oraz Enerę SA na rzecz ochrony bocianów.

Od ponad 25 lat zabezpieczamy gniazda, które bociany założyły na słupach niskiego napięcia. Montujemy nowe oraz konserwujemy istniejące konstrukcje zabezpieczające gniazda. Liczba ptasich podestów, znajdujących się na obszarze naszej działalności, wynosi około 12 tys. W roku 2021 na terenie północnej oraz centralnej Polski umieściliśmy około 473 nowych i około 190 wyremontowanych platform.

Nadal współpracujemy z przyrodnikami z fundacji ProNatura w ramach projektu *bociany.pl*. Przyrodnicy edukują i pomagają w ochronie bociana w całym kraju. W roku 2021, we współpracy z fundacją, zrealizowaliśmy drugą edycję ogólnopolskiego konkursu *Lecą boćki*.

Przedszkolaki oraz uczniowie klas 0-3 szkół podstawowych z całego kraju poznali bocianie zwyczaje oraz sposoby ich ochrony, twórczo wykorzystując książeczkę *Lecą boćki*. Już pierwsza edycja konkursu – do której pomimo pandemii włączyło się łącznie około tysiąca dzieci – udowodniła, że wyobraźnia nie zna granic. Opiekunowie mają dzięki projektowi sposobność, by przez zabawę pobudzić dzieci nie tylko twórczo, ale zaangażować je w ochronę przyrody. Na zaproszenie do udziału w 2. edycji konkursu odpowiedziały 94 placówki oświatowe z całej Polski oraz 108 rodzin. Uczestnicy przestali ok. 300 prac plastycznych (w tym również prace przestrzenne) i 20 nagrań występów scenicznych.

4.10. Zgodność z Rekomendacjami TCFD

Ład korporacyjny

Grupa Energa spełnia wysokie wymagania ochrony środowiska. Zwraca szczególną uwagę na zapobieganie zanieczyszczeniom i ograniczanie negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze. Ryzyka i szanse związane ze zmianami klimatu są istotnym elementem zintegrowanego Systemu zarządzania środowiskowo-energetycznego, który funkcjonuje w spółkach Grupy Energa już od 2016 roku. System ten jest zgodny z unijnym Rozporządzeniem EMAS (ang. *Eco Management and Audit Scheme*) oraz normami: ISO 14 001 i ISO 50 001. W spółkach Grupy Energa działają koordynatorzy środowiskowo-energetyczni odpowiedzialni m.in. za proces oceny i zarządzania ryzykami oraz szansami klimatycznymi. Z koordynatorami środowiskowo-energetycznymi współpracują w każdej spółce komitety ds. energii, które odpowiadają za koordynację i doskonalenie wyniku energetycznego. Działania operacyjne w ramach Programu zarządzania środowiskowo-energetycznego (załącznik do Polityki środowiskowo-energetycznej GE) prowadzi tzw. koordynator programu (Energa Centrum Usług Wspólnych sp. z o.o.). Nadzór nad realizacją Polityki środowiskowo-energetycznej i Polityki klimatycznej w całej Grupie Energa pełni Wydział ESG – komórka organizacyjna w Enerdze SA.

Corocznie w spółkach odbywa się niezależny audyt zewnętrzny prowadzony przez akredytowanego weryfikatora środowiskowego. Audyt ten w 2021 roku objął 386 lokalizacji, w celu potwierdzenia spełniania niezbędnych wymogów i utrzymania Energi w unijnym rejestrze EMAS.

Na poziomie Zarządu Energi SA, zgodnie z podziałem kompetencji, Wiceprezes ds. operacyjnych, Dominik Wadecki, jest odpowiedzialny za politykę środowiskową, w tym w tym za zagadnienia związane z łagodzeniem skutków zmian klimatu przez Grupę Energa oraz przystosowaniem się do zmian klimatycznych w całym łańcuchu wartości organizacji.

Strategia

Strategia Grupy ORLEN do 2030 roku wyznacza m.in. następujące cele dla obszaru energetyki:

- Budowa gazowych jednostek wytwórczych w technologii CCGT. Do 2030 roku moc zainstalowana w aktywach gazowych wzrośnie 1,8-krotnie (w odniesieniu do 2019 roku) do 2 GW w 2030 roku;
- W produkcji energii elektrycznej i ciepłej – redukcja emisji CO₂/MWh o 33% (w porównaniu do 2019 roku), a w 2050 roku – uzyskanie neutralności emisyjnej.

Zaplanowane w Grupie Energa do 2030 roku działania ukierunkowane są na dekarbonizację (m.in. dalszy rozwój OZE, cyfryzacja sieci dystrybucyjnej, instalacja inteligentnych liczników zdalnego odczytu), a koszty związane z ich realizacją zostały zawarte w dokumentach strategicznych – w *Strategicznym Planie Rozwoju Grupy Energa do 2030 roku* oraz *Wieloletnim Planie Inwestycji Strategicznych Grupy Energa na lata 2021-2030*. W I kwartale 2022 roku, Zarząd Energi SA przyjmie regulację wewnętrzną, opracowaną w 2021 roku przez Wydział ESG, pt. *Polityka klimatyczna Grupy Energa do 2030 roku*.

Zmiany klimatu wpływają na procesy związane z funkcjonowaniem przedsiębiorstw energetycznych (zajmujących się m.in. wytwarzaniem i dystrybucją energii) oraz zjawiska rynkowe, takie jak popyt na energię elektryczną i ciepłą lub podaż mocy i stabilność dostaw nośników energii. Ryzyka klimatyczne w Enerdze to ryzyka fizyczne (krótkotrwałe i długotrwałe), będące pochodną zmiennych warunków pogodowych, w tym sytuacji ekstremalnych, oraz ryzyka związane z transformacją w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym, tj. gospodarki efektywnej energetycznie, niskoemisyjnej i odpornej na zmiany klimatu.

Krótkotrwałe ryzyko fizyczne związane jest ze wzrostem częstotliwości i intensywności wiatrów oraz wahaniami temperatur. W celu przeciwdziałania temu ryzyku (awarie sieci dystrybucyjnych), w Enerdze podejmowane są działania zmierzające do wzrostu odporności sieci – modernizacja linii dystrybucyjnych oraz wprowadzenie systemu cyfrowej łączności TETRA, który pozwala na szybkie ustalenie miejsca i przyczyn awarii. Wymiana napowietrznych przewodów na izolowane lub na podziemne linie kablowe zmniejsza liczbę zakłóceń wywołanych zmianami klimatycznymi, a zwłaszcza minimalizuje liczbę przerw w zasilaniu i prawdopodobieństwo powstawania pożarów wywołanych zwarciami. Ponadto działania na rzecz poprawy stabilności sieci oraz mniejszych strat energii elektrycznej w jej dystrybucji prowadzone są w ramach projektu Smart Grid i budowy nowych magazynów energii elektrycznej.

Długotrwałe ryzyko fizyczne dotyczy obniżania, zwłaszcza latem w wyniku długotrwałych susz, poziomu wód w rzekach i zbiornikach wodnych, co naraża elektrownie wodne na ryzyka postojów lub ograniczania produkcji zielonej energii. Aby zapobiec temu ryzyku, w Enerdze OZE prowadzone są systematyczne działania modernizacyjno-remontowe w celu wzrostu efektywności energetycznej elektrowni wodnych.

Ryzyka związane z transformacją w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym obejmują ryzyka: technologiczne, finansowe, regulacyjne i społeczne, w tym reputacyjne.

Aby zmniejszyć **ryzyka technologiczne i finansowe** Energa rozwija OZE oraz doskonali efektywne gospodarowanie wodą i surowcami nieodnawialnymi. W celu zapewnienia stabilnego systemu energetycznego z udziałem wciąż rosnącej liczby niesterowanych źródeł odnawialnych, Grupa Energa planuje budowę przejściowych niskoemisyjnych elektrowni gazowo-

-parowych w technologii CCGT, charakteryzujących się wysoką sprawnością oraz niską awaryjnością. Poprawia również funkcjonowanie pracy sieci dystrybucyjnej poprzez jej inteligentne oprogramowanie i budowę magazynów energii z OZE. Mitygacja ryzyka finansowania nastąpi wskutek poprawy osiąganych wyników finansowych Energi m.in. poprzez oszczędności (mniejsze zużycie surowców i energii, bardziej wydajną działalność operacyjną), zwiększenie zdolności produkcyjnej (a w efekcie przychodów) oraz wzrost zdolności kredytowej, zgodnie ze strategią zrównoważonego finansowania.

Aby zmniejszyć **ryzyko regulacyjne**, aspekty klimatyczne zostały uwzględnione w średnio- i długoterminowym modelu biznesowym Grupy Energa oraz w przyjętych wewnętrznych dokumentach strategicznych, m.in. w *Strategicznym Planie Rozwoju Grupy Energa do 2030 roku* oraz *Wieloletnim Planie Inwestycji Strategicznych Grupy Energa na lata 2021-2030*. Reakcją na ryzyka związane ze zmianą klimatu jest m.in. opracowanie w 2021 roku regulacji – *Polityki klimatycznej Grupy Energa do 2030 roku*.

Dla sektora energetycznego wpływ klimatu to także zmiany postaw i zachowań klientów. Energa zmniejsza **ryzyko społeczne**, tworząc inicjatywy skierowane do swoich interesariuszy, dotyczące łagodzenia skutków zmian klimatu i przystosowania się do tych zmian. Wspiera rozwój rozproszonych OZE, w szczególności mikroinstalacji, umożliwiając przyłączanie coraz większej liczby prosumentów do swojej sieci dystrybucyjnej. Linia Biznesowa Sprzedaży oferuje klientom kompleksowe usługi związane z projektowaniem i montażem paneli fotowoltaicznych, a także udostępnia audyty energetyczne. Energa Operator instaluje u odbiorców inteligentne liczniki oraz rozwija oprogramowanie i aplikacje dla konsumentów, co umożliwia im otrzymywanie informacji o aktualnym poziomie poboru energii i pozwala na lepsze zarządzanie urządzeniami poboru energii. Obecnie Energa ma najwięcej, spośród czterech największych grup energetycznych, inteligentnych liczników zainstalowanych u odbiorców (około $\frac{2}{3}$ liczników zdalnego odczytu działających w Polsce). Krajowe regulacje zakładają, że do 2026 roku liczniki AMI znajdą się u co najmniej 80% odbiorców. Według *Strategicznego Planu Rozwoju Grupy Energa do 2030 roku*, już w 2026 roku 100% klientów Grupy Energa zostanie wyposażonych w takie liczniki.

Dostosowywanie systemu energetycznego do zmian klimatu i przyjęte działania na rzecz zmniejszania negatywnego wpływu na klimat wzmocniają pozytywny wizerunek Energi wśród interesariuszy (mitygacja ryzyka reputacyjnego). Budowanie wizerunku marki zaangażowanej w ochronę klimatu odbywa się m.in. poprzez działania marketingowe, CSR i komunikacyjne Grupy Energa (promowanie produktów i usług wpływających na zmniejszanie emisji CO₂ np. PV, technologia LED w oświetleniu).

Szanse związane z klimatem w Grupie Energa to m.in.:

- Korzystanie z efektywnych, mniej emisyjnych procesów produkcji energii i jej dystrybucji;
- Rozwój odnawialnych źródeł energii;
- Korzystanie z bardziej efektywnych środków transportu;
- Ograniczenie zużycia zasobów (surowców, wody, energii);
- Udział w innowacyjnych projektach finansowanych z UE;
- Opracowywanie rozwiązań dotyczących adaptacji do zmian klimatycznych.

W celu **dostosowania się do zmian klimatycznych**, tj. wzrostu odporności modelu biznesowego, w Grupie Energa prowadzi się następujące działania:

- Zwiększenie bezpieczeństwa dostaw energii m.in. poprzez wprowadzanie narzędzi informatycznych w obszarze doskonalenia monitoringu i zarządzania wskaźnikami awaryjności oraz intensyfikację wdrażania inteligentnej sieci dystrybucyjnej;
- Systematyczne zmniejszanie zużycia surowców w celu budowania w łańcuchu wartości organizacji odporności wobec wyczerpujących się zasobów naturalnych;
- Wspieranie rozwoju rozproszonych OZE, w szczególności zeroemisyjnych mikroinstalacji prosumentów przyłączanych do sieci Energi.

Łagodzenie skutków zmian klimatu to ograniczanie bezpośrednich i pośrednich emisji gazów cieplarnianych. Aby efektywnie i systematycznie redukować tę emisję do atmosfery, Energa realizuje działania prowadzące do:

- redukcji udziału węgla w produkcji energii elektrycznej i ciepłej poprzez rozwój odnawialnych źródeł energii oraz przejściowych źródeł niskoemisyjnych;
- wzrostu efektywności energetycznej, w tym rozwoju świadomego oszczędnego zarządzania poborem energii wśród swoich klientów;
- modernizacji elektrowni, elektrociepłowni i ciepłowni, rozwój kogeneracji;
- zapewnienia warunków zwiększenia wykorzystania ciepła systemowego;
- rozwoju infrastruktury dystrybucyjnej (m.in. tworzenie infrastruktury energetycznej wymaganej do obniżenia emisyjności systemów energetycznych);
- budowy magazynów energii z OZE;
- rozwoju transportu niskoemisyjnego, w tym elektromobilności;
- badań naukowych i rozwoju innowacji energetycznych;
- wspierania bioróżnorodności i ochrony ekosystemów.

Ryzyko

Ryzyka klimatyczne włączone zostały do ryzyk środowiskowo-energetycznych Grupy Energa. Ryzyka te są obniżane poprzez planowanie strategiczne i zarządzanie ryzykiem.

Okresowa analiza i ocena ryzyk klimatycznych w każdej spółce Grupy jest prowadzona w ramach nadzoru nad realizowanym zintegrowanym Systemem zarządzania środowiskowo-energetycznego (zgodnie z *Polityką środowiskowo-energetyczną Grupy Energa*) oraz w ramach ZSZR – Zintegrowanego Systemu Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym (zgodnie z zapisami *Polityki zarządzania ryzykiem w Grupie Energa*).

1. ZSZR jest realizowany w oparciu o jednolity w całej Grupie proces zarządzania ryzykiem, bazujący na międzynarodowych standardach (*ISO 31000, COSO, FERMA*) oraz obejmujący wszystkie poziomy organizacji i Linie Biznesowe. Proces zarządzania ryzykiem składa się z etapów, które determinują się nawzajem i realizowane są w sposób ciągły. Przebiega on od poziomu komórek organizacyjnych do najwyższego kierownictwa, od poziomu podmiotów Grupy do Energi SA jako Podmiotu Dominującego.
2. Zidentyfikowane ryzyka poddawane są półrocznym, holistycznym przeglądom oraz bieżącym aktualizacjom. Wyniki analizy ryzyk raportowane są do Zarządu Energi SA w celu przedstawienia kompleksowej wiedzy na temat szans i zagrożeń, a tym samym wsparcia procesu planowania i decyzyjności. Zarząd Energi SA podejmuje decyzję o poziomie apetytu na ryzyko oraz akceptuje strategię zarządzania ryzykami lub wskazuje konieczne do podjęcia aktywności. Wyniki przeglądu ryzyk przekazywane są Właścicielom Ryzyk oraz raportowane do Komitetu Audytu.
3. W 2021 rok Wydział ESG Energi SA, w ramach ZSZR, opracował szczegółową Kartę ryzyka zmian klimatycznych, która swoim zakresem obejmuje takie aspekty jak: wpływ zmian klimatycznych na pracę sieci dystrybucyjnej oraz produktywność jednostek wytwórczych Grupy Energa, dostosowanie działalności biznesowej spółek Grupy Energa do wymogów w zakresie zarządzania ryzykiem klimatycznym oraz zmniejszanie negatywnego wpływu działalności spółek na klimat. Właścicielem Ryzyka jest Dyrektor Departamentu Zarządzania Korporacyjnego w Enerdze SA. Identyfikacja ryzyk klimatycznych, ich analiza i podejmowane działania w kierunku mitygacji, zarówno w kontekście wdrażania nowych rozwiązań prośrodowiskowych, jak i narzędzi kontroli, pozwala na skuteczne zarządzanie, przy jednoczesnej dbałości o wyniki finansowe Grupy Energa.

Wskaźniki i cele

Grupa Energa identyfikuje i analizuje wskaźniki służące do oceny ryzyk i szans związanych z klimatem, zgodnie z przyjętą *Polityką środowiskowo-energetyczną* i opisanymi wyżej procesami zarządzania ryzykiem. Na każdym etapie działalności Grupy, począwszy od spółki zarządzającej – Energi SA – poprzez wszystkie zależne spółki Grupy, do każdej instalacji i obiektu przyjęte zostały cele i mierniki. Wskaźniki do oceny ryzyk i szans związanych z klimatem identyfikowane są w ramach tzw. aspektów środowiskowych. Dotyczą one nie tylko działalności spółek Grupy Energa, ale także działań dostawców i kooperatorów zewnętrznych, które Grupa może kontrolować lub mieć na nie przynajmniej częściowy wpływ. Aspekty środowiskowe, w tym wskaźniki do oceny ryzyk i szans, można znaleźć w wydawanej co roku *Deklaracji środowiskowej Grupy Energa* dostępnej na stronie internetowej <https://grupa.energa.pl/otoczenie/polityka>.

Emitowane przez Grupę Energa gazy cieplarniane (GHG) to przede wszystkim dwutlenek węgla (CO₂), a w mniejszych ilościach: metan (CH₄), podtlenek azotu (N₂O), wodorofluorowęglowodory (HFC5), perfluorowęglowodory (PFC5) i heksafluorek siarki (SF₆). **Energa emituje głównie gazy cieplarniane w zakresie I (Scope 1) i zakresie II (Scope 2), monitorując zarządzanie emisyjnością.** Emisje gazów cieplarnianych w zakresie III (inne emisje pośrednie powstałe w całym łańcuchu wartości, nie będące konsekwencją działalności Grupy Energa, ani przez nią kontrolowane) w 2021 roku stanowiły niewielką część całkowitej emisji GHG.

Bezpośrednie emisje GHG (w zakresie I) to emisje wynikające z produkcji energii, z wycieku gazów, z procesów chłodniczych i pary oraz z transportu materiałów, produktów i odpadów, odbywającego się samochodami użytkowymi przez Energa. **W 2021 roku** emisja wynikająca z produkcji energii elektrycznej i ciepła stanowiła ok. 99% łącznej emisji bezpośredniej w Grupie Energa. W celu zmniejszania emisyjności gazów cieplarnianych Energa systematycznie modernizuje jednostki wytwórcze, a także rozwija niskoemisyjne i odnawialne źródła energii. Działania operacyjne dotyczą także racjonalnego wykorzystania surowców i zagospodarowania odpadów zgodnie z ideą gospodarki o obiegu zamkniętym. W 2021 roku emisja bezpośrednia z transportu zmniejszana była poprzez uruchomienie systemu GPS do monitorowania i zarządzania flotą pojazdów (optymalizacja tras i wyjazdów służbowych).

W 2021 roku w Grupie Energa **ok. 87%** emisji pośrednich (w zakresie II) pochodziło z dystrybucji energii. Emisja ta wynika z zakupu energii elektrycznej przez Energa Operatora na pokrycie strat energii w sieci dystrybucyjnej. Pozostałe **13%** emisji pośrednich to emisja wynikająca z zakupu energii na użytek własny przez spółki Grupy. Emisja ta w odniesieniu do 2020 roku zmniejszyła się na skutek wzrostu efektywności energetycznej w spółkach, głównie redukcji zużycia energii elektrycznej i ciepła na potrzeby administracyjno-gospodarcze związane z działalnością spółek (m.in. poprzez modernizację małych kotłowni, infrastruktury oświetleniowej, wymianę sprzętu IT, instalowanie własnych mikroinstalacji OZE oraz termomodernizację budynków).

W celu redukcji emisji pośredniej, która wynika ze strat energii w sieci dystrybucyjnej, podjęto działania zwiększające efektywność energetyczną poprzez:

- modernizację infrastruktury sieciowej, w tym wymianę transformatorów WN/SN i SN/nn, linii napowietrznych SN – na kablowe, linii nn – na izolowane (emisja uniknięta),
- dalsze wdrażanie inteligentnej sieci Smart Grid (w tym budowa magazynu energii),
- aktywizowanie odbiorców – prosumentów – do poprawy efektywności użytkowania energii (realizacja projektów badawczych spółki Energia Operator SA).

Zmierzając w kierunku neutralności klimatycznej, w 2026 roku Grupa Energia planuje zastąpienie wytwórczych jednostek węglowych przez przejściowe wysokosprawne i niskoemisyjne jednostki CCGT zasilane paliwem gazowym, o dwukrotnie wyższej mocy. Przy uwzględnieniu obecnych i prognozowanych cen gazu, węgla i emisji, technologia oparta o gaz ziemny pozwoli wytwarzać energię taniej niż rozwiązania bazujące na węglu kamiennym. Zatem jednostkowy koszt wytwarzania energii elektrycznej jest niższy dla bloku gazowego niż węglowego. Na rzecz rozwiązania gazowego przemawia także większa elastyczność bloków gazowych, umożliwiającą bilansowanie energii ze źródeł odnawialnych. Elektrownie CCGT będą przygotowane do możliwości współspalania w blokach gazowo-parowych mieszaniny gazu ziemnego z zielonym wodorem, pozyskiwanym z nadprodukcji OZE. Do 2030 roku podejmowane będą również inicjatywy rozwoju technologii dotyczących wykorzystania biomasy i biogazu. W latach 2028–2030, według WPIS, planowana jest budowa Morskich Farm Wiatrowych, co znacząco wzmocni Energę z Grupy ORLEN jako lidera transformacji energetycznej. Nakłady finansowe Energi w latach 2021–2030 na prośrodowiskowe inwestycje Linii Biznesowej Wytwarzanie (zgodnie z WPIS) wyniosą ok. 11,8 mld zł, Linii Biznesowej Dystrybucja – ok. 16 mld zł, a Linii Biznesowej Sprzedaż – ok. 503 mln zł.

4.11. Opis stosowanych polityk

Polityka środowiskowo-energetyczna Grupy Energia jest zgodna z Rozporządzeniem EMAS oraz normami: ISO 14001:2015 i ISO 50001:2018. Doskonalimy nasze działania m.in. w zakresie optymalizacji zużycia zasobów, redukcji emitowanych zanieczyszczeń i zmniejszania ilości wytwarzanych odpadów. Więcej na temat Polityki środowiskowo-energetycznej można przeczytać w Deklaracji Środowiskowej Grupy Energia, dostępnej na stronie internetowej <https://grupa.energia.pl/otoczenie/polityka>.

4.12. Procedury należytej staranności

System EMAS – Strategia zarządzania środowiskowego

W ramach Systemu zarządzania środowiskowo-energetycznego, zgodnego z Rozporządzeniem EMAS oraz normami ISO 14001:2015 i ISO 50001:2018, na bieżąco weryfikujemy zgodność naszych działań z obowiązującym prawem, monitorujemy realizację celów i zadań, wdrażamy działania minimalizujące ryzyka, a także poprawiamy efektywność środowiskową i energetyczną.

W okresie lipiec – wrzesień 2021 roku Bureau Veritas Polska Sp. z o.o. przeprowadziła w naszych spółkach niezależny audyt recertyfikacji Systemu zarządzania środowiskowo-energetycznego, obejmujący 386 lokalizacji i 16 spółek. Spółki Grupy otrzymały certyfikaty świadczące o zgodności systemu zarządzania z normą ISO 14001:2015 oraz normą ISO 50001:2018.

We wrześniu 2021 Energia SA w imieniu spółek Grupy złożyła wniosek o odnowienie rejestracji ww. spółek w rejestrze EMAS, prowadzonym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska. Pozytywne w tej sprawie zakończenie procedury administracyjnej w Generalnej Dyрекcji Ochrony Środowiska nastąpiło 4 października 2021 roku.

Więcej na temat polityki środowiskowo-energetycznej można przeczytać w Deklaracji Środowiskowej Grupy Energia dostępnej na stronie internetowej <https://grupa.energia.pl/otoczenie/polityka>.

Lista wskaźników zaprezentowanych w rozdziale:

GRI 103-1	Podejście zarządcze
GRI 103-2	
GRI 103-3	
GRI 102-12	Opis zewnętrznych, przyjętych lub popieranych przez organizację ekonomicznych, środowiskowych i społecznych deklaracji, zasad i inne inicjatywy
GRI 102-15	Opis kluczowych wpływów, szans i ryzyk
GRI 203-1	Wspierane inwestycje infrastrukturalne i usługi
GRI 301-1	Surowce według wagi i objętości
GRI 302-1	Zużycie energii w organizacji
GRI 303-3	Całkowity pobór wody według źródła
GRI 304-1	Lokalizacja i powierzchnia posiadanych, dzierżawionych lub zarządzanych gruntów zlokalizowanych w obszarach chronionych lub obszarach o dużej wartości pod względem bioróżnorodności poza obszarami chronionymi bądź przylegających do takich obszarów
GRI 304-3	Siedliska chronione lub zrewitalizowane
GRI 305-1	Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych
GRI 305-2	Pośrednie energetyczne emisje gazów cieplarnianych
GRI 305-5	Redukcja emisji gazów cieplarnianych
GRI 305-7	Emisje tlenków azotu, tlenków siarki i innych znaczących emisji do powietrza
GRI 306-1	Objętość ścieków według jakości i docelowego miejsca przeznaczenia
GRI 306-2	Odpady według rodzaju oraz metody postępowania z odpadem
GRI 306-3	Łączna liczba i objętość istotnych wycieków
G4 EU1	Maksymalna osiągalna moc wytwórcza w podziale na główne rodzaje surowca
G4-EU5	Liczba przyznaných nieodpłatnych uprawnień do emisji CO ₂
G4-EU2	Ilość energii wyprodukowanej netto w podziale na główne źródła energii

5. Trwałe relacje z klientami

5.1. Odbiorcy energii elektrycznej i usług Grupy Energa

Strategicznym celem Grupy Energa, w obszarze obsługi klienta, jest zapewnienie najwyższego poziomu niezawodności dostaw energii elektrycznej do naszych odbiorców. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom klientów, podjęliśmy szereg działań poszerzających ofertę, m.in. tworząc „zielone” produkty. Co roku prowadzimy dialog z klientem, a także dążymy do zwiększenia bezpieczeństwa dostaw energii oraz zapewnienia klientom i kontrahentom energii w przystępnych cenach i o odpowiednich parametrach jakościowych. Odpowiedzialnie prowadzimy działania marketingowe i komunikację. Monitorujemy także satysfakcję klienta.

Wdrażaniem modelu biznesowego opartego na spójnej i szerokiej ofercie produktów i usług zajmuje się spółka Energa Obrót SA, lider Linii Biznesowej Sprzedaży, natomiast nad rozwojem i utrzymaniem nowoczesnej infrastruktury elektroenergetycznej czuwa Energa Operator SA – lider Linii Biznesowej Dystrybucji.

Grupa Energa, działając na rynku energetycznym, prowadzi sprzedaż energii elektrycznej, gazu i dodatkowych usług oraz zajmuje się dystrybucją energii. Odbiorcami energii elektrycznej i usług są wszystkie segmenty klientów – przemysł, duży, średni i mały biznes oraz gospodarstwa domowe. W 2021 roku Grupa Energa obsługiwała około **3,2 mln klientów**, z czego ponad **2,8 mln to klienci indywidualni**. Na koniec 2021 roku sieć salonów sprzedaży Energi Obrotu obejmowała **9 własnych salonów sprzedaży oraz 56 placówek zewnętrznych**, prowadzonych przez agentów.

Salony sprzedaży i placówki zewnętrzne są zlokalizowane w województwach: pomorskim, zachodniopomorskim, kujawsko-pomorskim, warmińsko-mazurskim, mazowieckim, łódzkim oraz wielkopolskim.

Liczba odbiorców Energi Obrotu oraz wolumen sprzedaży energii elektrycznej w 2021 roku

Typ odbiorcy	Liczba PPE – Punktów Poboru Energii*	Wolumen energii elektrycznej (TWh)
klient indywidualny	2 999 800	7,55
klient/odbiorca komercyjny	65 700	4,17
instytucje publiczne	105 700	2,13
klient przemysłowy	26 700	4,65
wytwórcy	2 735	0,04
RAZEM	3 200 635	18,54

* Liczba klientów Energi Obrotu nie jest tożsama z liczbą punktów poboru energii (PPE) zareportowanych przez Energa Operatora, co wynika z faktu, że 1 klient może być użytkownikiem kilku punktów poboru energii elektrycznej.

Energa Operator jest operatorem systemu dystrybucyjnego działającym w północnej i środkowej części kraju. W zakresie tego obszaru obsługuje wszystkich klientów Grupy Energa oraz klientów TPA (*Third Party Access*), tj. klientów, którzy wybrali innego sprzedawcę niż Energa Obrót, a z którymi spółka ma zawarte umowy o świadczenie usług dystrybucji. Obszar działania spółki obejmuje niemal **75 tys. km²**. Liczba użytkowników systemu na koniec 2021 roku wyniosła 3 246 033, a łączna długość linii elektroenergetycznych to ponad **193 tys. km**.

Liczba użytkowników Energi Operatora na dzień 31 grudnia 2021 roku

Typ odbiorcy	Liczba użytkowników Energi Operatora
użytkownik indywidualny	2 941 191
użytkownik przemysłowy	9 225
użytkownik instytucjonalny	11 842
użytkownik komercyjny	283 775
OGÓŁEM	3 246 033

Długość naziemnych i podziemnych linii transmisyjnych i dystrybucyjnych według systemu regulacyjnego (km)

Oddział	Elektroenergetyczne sieci WN		Elektroenergetyczne sieci SN		Elektroenergetyczne sieci z przyłączami	
	Napowietrzne [km]	Kablowe [km]	Napowietrzne [km]	Kablowe [km]	Napowietrzne [km]	Kablowe [km]
Gdańsk	961	39	5121	4422	7683	12741
Kalisz	1099	0	9660	1829	14501	6542
Koszalin – Słupsk	1195	1	8612	3186	5475	8992
Olsztyn – Elbląg	1269	4	11584	2487	11716	7114
Płock	895	7	10744	1372	15896	4443
Toruń	1104	16	8785	2068	14294	7441
Energa Operator SA	6 523	67	54 506	15 364	69 565	47 273

5.2. Działania dialogowe adresowane do klientów

Kluczowa rola interesariusza, jakim jest klient, sprawia, że Spółka przykłada szczególną wagę do prowadzonego w sposób ciągły dialogu. Grupa Energa na bieżąco opracowuje i dostosowuje formy dialogu z klientami tak, aby współpraca przynosiła długofalowy efekt budowania lojalności.

Podstawowe formy dialogu prowadzonego z klientem i jego efekty

Interesariusz	Źródła dialogu	Kluczowe efekty dialogu
Klient	- strona www - social media - badania satysfakcji i opinii klienta - badania marketingowe jakościowe i ilościowe - skłonność do polecenia (<i>Net Promoter Score – NPS</i>) - rozwiązanie problemu klienta podczas kontaktu (<i>First Time Resolution – FTR</i>) - rzecznik klienta - kampanie edukacyjne - konkursy skierowane do klienta	- świadomość oczekiwań klienta - tworzenie produktów i usług dostosowanych do oczekiwań klienta - tworzenie przejrzystych warunków ofert i umów - upraszczanie języka w komunikacji z klientem - szybkie reagowanie na zgłoszenia o awariach i na skargi klientów - zrozumiały opis faktur

5.3. Odpowiedzialna komunikacja

Zarządzanie procesem komunikacji z klientem odbywa się za pomocą takich komórek jak: Wydział Relacji z Klientem, Wydział Wizerunku i Marki, Biuro Prasowe, komórki sprzedażowe Energi Obrotu, Biuro Zarządzania Obsługą Odbiorców oraz Biuro Komunikacji i Promocji Energi Operatora. Współpraca pomiędzy tymi komórkami pomaga wypracować jasny i spójny komunikat kierowany do klienta indywidualnego oraz do innych interesariuszy. Rok 2021 obfitował w nowe rozwiązania komunikacji z klientem – nie tylko ze względu na pandemię, ale również z powodu ciągłego doskonalenia procesu komunikacji.

Do najważniejszych działań usprawniania i budowania lepszej komunikacji z klientem indywidualnym należy zaliczyć:

1. Wdrożenie w Energdzie Operatorze systemu rezerwacji wizyt, który umożliwia umówienie przez klienta terminu wizyty lub konsultacji telefonicznej.
2. Dostosowanie kanałów kontaktu, będące konsekwencją COVID-19. Na znaczeniu zyskał kanał telefoniczny oraz live chat. Dzięki wdrożonej w 2019 roku nowej stronie www zawieranie umów online nie stanowi problemu.
3. Modernizacja elektronicznych systemów obsługi klienta – prowadzono bieżącą komunikację, w ramach której klienci otrzymywali m.in. informację, jakie usługi (np. dostęp do Energa24, doładowania liczników przedpłaconych i Rozliczeń Rzeczywistych) i w jakim czasie będą niedostępne.

4. Udostępnienie internetowego formularza, za pomocą którego można dokonać zgłoszenia do Energi Operatora sprawy do zrealizowania – <https://energa-operator.pl/formularz-zgloszeniowy/pytania-i-reklamacje>.
5. Wdrożenie książki standardów sprzedaży i obsługi klienta dla pracowników salonów sprzedaży.
6. Stworzenie i udostępnienie klientom przewodnika po fakturze – sześciu stron informujących o tym, jak prawidłowo odczytać i zrozumieć otrzymany rachunek za prąd.

Do klienta indywidualnego prowadzona była stała komunikacja w mediach ogólnopolskich oraz w mediach społecznościowych.

W ramach działań edukacyjnych skierowanych do klienta przeprowadziliśmy akcję komunikacyjną przedstawiającą korzyści z pozyskiwania energii z odnawialnych źródeł energii (OZE), a dokładnie paneli fotowoltaicznych. Kampania pod hasłem **Słońce na dachu każdej rodziny** uświadamiała naszych obecnych i potencjalnych klientów o korzyściach, jakie daje pozyskiwanie zielonej energii oraz korzyściach płynących z zamontowania paneli fotowoltaicznych na swoim dachu.

W mediach społecznościowych Energi SA – Twitterze, Facebooku, LinkedInie – prowadzono aktywną komunikację działalności wszystkich spółek i oddziałów firmy. Wszelkie komunikaty pojawiające się na stronie **v** pojawiają się również jako posty w social media (dalej SoMe). Klienci są na bieżąco informowani o działaniach firmy (podanych do publikacji) za pośrednictwem SoMe.

Komunikacja z klientem odbywa się również na poziomie reakcji i odpowiedzi na komentarze/wiadomości obserwujących. Na Facebooku i LinkedInie prowadzono komunikację na poziomie pojawiających się komentarzy, które można podzielić na:

1. komentarze pozytywne dotyczące treści postu,
2. komentarze dotyczące stricte obsługi klienta Energi Obrót lub Energi Operatora, zawierające określony problem, który przekazujemy do Energi Obrót lub Energi Operatora (w zależności od rodzaju problemu) z prośbą o pomoc w skonstruowaniu odpowiedzi i opublikowaniu jej,
3. komentarze negatywne, obelżywe, nienawiązujące do tematu postu lub problemu, na które nie odpowiadamy.

Na Twitterze sytuacja z komentarzami i oznaczeniami jest podobna. Energa stara się zawsze transparentnie odpowiadać na forum.

Ponadto w celu doskonalenia procesu komunikacji z klientem Energa Obrót konsekwentnie od 4 lat upraszcza język, którym pracownicy posługują się w komunikacji między sobą, ale przede wszystkim w komunikacji z klientami. Prosty język sprawia, że treści są klarowne i zrozumiałe. W pierwszej kolejności spółka uprościła umowę i ogólne warunki umowy, czyli dokumenty, które klient zabiera ze sobą do domu i często przechowuje przez wiele lat. W nowych dokumentach nasi pracownicy nie posługują się urzędniczym żargonem, nie piszą o kliencie w trzeciej osobie, a do wyjaśnienia definicji używają języka, którym klient posługuje się na co dzień. Dlatego energia elektryczna została tam nazwana prądem, a układ pomiarowo-rozliczeniowy – licznikiem. Oprócz prostych dokumentów proste są także zapowiedzi na infolinii spółki, pisma informacyjne i odpowiedzi na zgłoszenia klientów.

20 grudnia 2019 roku Energa Obrót uzyskała Certyfikat Towarzystwa Obrót Energii (Toe), który potwierdza przystąpienie do *Kodeksu dobrych praktyk sprzedawców energii elektrycznej i paliw gazowych*. Przyznanie certyfikatu poprzedził szczegółowy audyt jakości i rzetelności obsługi klienta, przeprowadzony przez zewnętrzną organizację certyfikującą. *Kodeks dobrych praktyk sprzedawców energii elektrycznej i paliw gazowych* to zbiór zasad i najwyższych standardów sprzedaży i uczciwej obsługi klienta – od zawarcia umowy, poprzez zmianę parametrów, aż po kwestie związane z reklamacjami czy rozwiązaniem umowy, opracowanych w 2018 roku przez członków Toe przy współpracy Urzędu Regulacji Energetyki.

Pod koniec 2021 roku Energa Operator rozpoczęła cykl kampanii edukacyjno-wizerunkowych w regionalnych mediach. Celem jest m.in. wskazywanie roli spółki jako Operatora Systemu Dystrybucyjnego, promowanie dostępnych kanałów kontaktu czy pokazywanie lokalnych inwestycji. Poprzez kampanie spółka edukuje społeczeństwo w zakresie podstawowej działalności i tożsamości Energi Operatora w aspekcie wymogów *Programu Zgodności** oraz podkreśla znaczenie ciągłości w dostarczaniu energii elektrycznej. Promocja elektronicznych sposobów załatwiania spraw klienckich wpływa na usprawnienie kontaktu klienta ze spółką, co w czasie pandemii ma szczególne znaczenie. W kampanii wykorzystywane są regionalnie media (prasa, internet) obejmujące zasięgiem tereny działania Energi Operatora.

* Program Zgodności – program zapewnienia niedyskryminacyjnego traktowania użytkowników systemu dystrybucyjnego, mający na celu zapewnienie jednakowej jakościowo obsługi wszystkich naszych klientów, potencjalnych klientów i podmioty z nami współpracujące. Procedura ściśle określa pojęcia klientów oraz podmiotów współpracujących.

5.4. Monitorowanie satysfakcji klientów

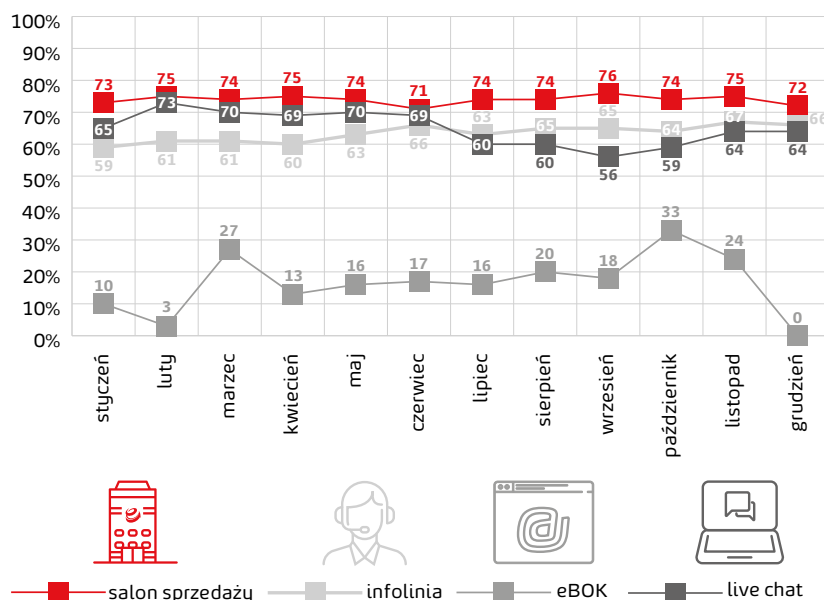
Energa Obrót odpowiada w Grupie Energa za sprzedaż oraz obsługę posprzedażną klientów indywidualnych oraz biznesowych. Klienci wykazują coraz wyższe oczekiwania wobec firmy w zakresie jakości obsługi, dlatego spółka prowadzi ciągły monitoring standardów jakościowych w kanałach sprzedażowo-obslugowych, realizując w tym celu projekty badawcze przedstawione poniżej.

Pomiar wskaźników *Customer Experience* odbywa się w trybie ciągłym z wykorzystaniem nagrań głosowych IVR poprzez realizację automatycznych rozmów telefonicznych z klientami, którzy odwiedzili salon sprzedaży, skorzystali z infolinii, wypełnili formularz w eBOK, live chat lub korespondowali listownie z Działem Obsługi Zgłoszeń (DOZ). Należą do nich następujące wskaźniki:

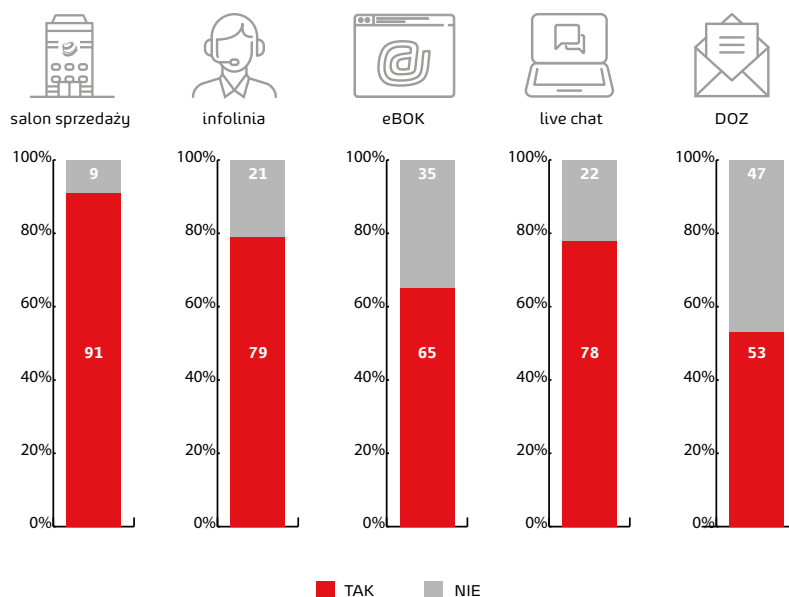
- skłonność do polecenia NPS (*Net Promoter Score*),
- rozwiązanie problemu klienta podczas kontaktu FTR (*First Time Resolution*),
- satysfakcja klienta CSS (*Customer Satisfaction Score*).

Wskaźniki *Customer Experience* w 2021 roku dla poszczególnych kanałów wyniosły odpowiednio:

Wyniki pomiaru NPS. Czy polecilibyś swoim znajomym kanał kontaktu?

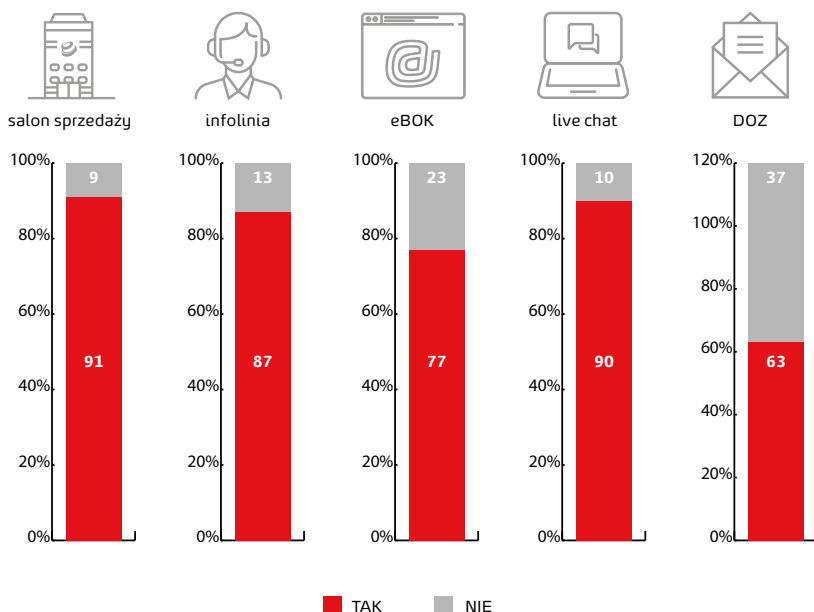

Wyniki pomiaru FTR. Czy rozwiązaliśmy Twoją sprawę podczas kontaktu?

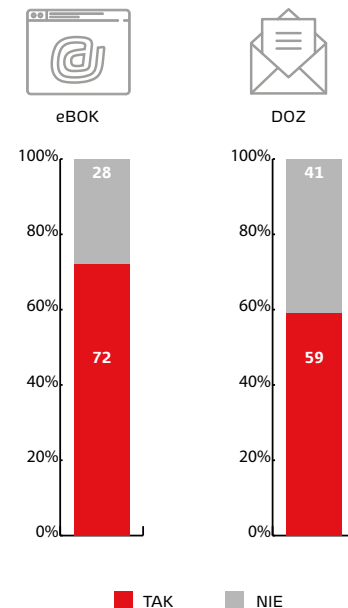

Wyniki pomiaru CSS. Satysfakcja klientów

Czy przekazaliśmy informację w zrozumiały sposób?

Czy czas uzyskania odpowiedzi jest dla Ciebie zadowalający?

Podsumowanie wyników pomiarów:

- wszystkie mierzone kanały wykazują stały poziom wskaźnika polecenia (NPS), co wskazuje na utrzymywanie stałego poziomu jakości obsługi klientów;
- kanały, w których pracownik ma bezpośredni kontakt z klientem uzyskują wyższe wskaźniki rozwiązywania problemów (FTR) i satysfakcji (CSS);
- niższy poziom rozwiązywania problemów (FTR) oraz satysfakcji (CSS) w eBOK i DOZ jest naturalnym zjawiskiem z uwagi na brak bezpośredniego kontaktu z klientem. Wynik ten jednak wymaga szczegółowej analizy w celu weryfikacji możliwości poprawienia wskaźników.

Badanie „Tajemniczy klient”

Spółka realizuje comiesięczne badania standardów usługowych w salonach sprzedaży metodą „Tajemniczy klient”. Badanie polega na wizycie „tajemniczego klienta”, czyli przeszkolonego audytora będącego prawdziwym klientem Energi Obrótu SA w salonie sprzedaży. Celem badania jest weryfikacja jakości obsługi świadczonej przez pracowników. W każdym salonie przeprowadzana jest jedna wizyta w miesiącu, a badanie realizowane było od marca do grudnia 2021 roku. W badanym okresie salony sprzedaży uzyskały średnio **83% pozytywnych ocen**.

Ocena jakości obsługi w badaniu „Tajemniczy klient”

Salon sprzedaży	Placówka zewnętrzna
82%	83%

Badanie satysfakcji

Celem badania było poznanie satysfakcji klientów ze współpracy z Energa. Badanie przeprowadzone zostało w podziale na klientów indywidualnych, SOHO oraz biznesowych. Ocenie poddane zostały m.in.: oferta produktowa (w tym świadomość w zakresie posiadania oferty paneli fotowoltaicznych), rozliczenia i faktury, kontakt z działem obsługi klienta (BOK, Infolinia, eBOK, live chat, pismo tradycyjne). Badanie zrealizowane zostało metodą wywiadów telefonicznych.

Głównymi ustaleniami po analizie wyników badania są poniższe wnioski:

Wskaźnik	Klient indywidualny	SOHO	Klient biznesowy
Satysfakcja ogólna	72%	68%	68%

Klienci indywidualni:

- Niemal ¾ klientów Energi (72%) wyraża ogólne zadowolenie z jej usług. Wskaźnik ten wzrósł znacząco w stosunku do pomiaru w 2019 roku (o 8 punktów procentowych). Osoby niezadowolone jako powód podają zbyt wysokie ceny.
- ¾ badanych klientów Energi jest skłonnych do ponownego skorzystania z oferty firmy.
- Klienci Energi, którzy w ostatnim czasie podpisali umowę na zakup energii elektrycznej (proces sprzedażowy), charakteryzują się zdecydowanie wyższym poziomem satysfakcji i wyższą skłonnością do polecenia firmy w porównaniu do ogółu klientów. Z kolei stopień zadowolenia klientów załatwiających sprawę obsługową jest zdecydowanie niższy.
- Analizy, których celem było zbadanie wpływu poszczególnych obszarów współpracy na satysfakcję, pokazały, że obszarami do pilnej poprawy, czyli charakteryzującymi się wysoką ważnością, ale ocenianymi relatywnie słabo przez klientów Energi są: zrozumiałość cennika usług, cena za kWh energii elektrycznej, możliwość kontaktu z firmą oraz zrozumiałość umowy.
- W przypadku klientów, którzy wzięli udział w procesie sprzedażowym do obszarów wymagających poprawy należą: wysokość opłat innych niż cena za kWh, zrozumiałość cennika usług oraz zadowolenie z produktów/usług dodatkowych. Dwa ostatnie wymienione obszary oraz możliwość kontaktu z firmą i zrozumiałość umowy to obszary ważne dla klientów z procesu obsługowego.

Klienci SOHO:

- 68% klientów SOHO wyraziło zadowolenie z usług firmy, 70% zadeklarowało skłonność do ponownego wyboru firmy.
- W przypadku klientów Energi, którzy w ostatnim czasie podpisali umowę na zakup energii elektrycznej (proces sprzedażowy), poziom zadowolenia, lojalności oraz skłonności do polecenia jest wyższy niż w przypadku ogółu klientów. Z kolei klienci, którzy załatwiali sprawę obsługową, wyrażali zdecydowanie bardziej krytyczne opinie wobec firmy.
- Analizy, których celem było zbadanie wpływu poszczególnych obszarów współpracy na satysfakcję, pokazały, że obszarami charakteryzującymi się wysoką ważnością, ale ocenianymi relatywnie nisko przez klientów Energi są: możliwość kontaktu z firmą, zadowolenie z produktów/usług dodatkowych, zadowolenie z umowy, taryfy, cena za kWh energii oraz wysokość pozostałych opłat.
- Podobne obszary zidentyfikowane zostały jako szczególnie ważne z perspektywy klientów biorących udział w procesie sprzedażowym. Według klientów, w ramach procesu obsługowego, obszarami wymagającymi poprawy są możliwość kontaktu z firmą, rzetelność rozliczeń, długość umowy oraz zrozumiałość cennika usług.

Klienci biznesowi:

- Ogólny poziom satysfakcji klientów biznesowych z usług Energi można uznać za wysoki. 68% badanych wyraziło zadowolenie z firmy, co trzeci klient w stopniu najwyższym.
- Grupą klientów wyróżniającą się pozytywnie pod względem poziomu satysfakcji są klienci strategiczni. Wyniki badania pokazują, że potrzeby tej grupy dotyczące zarówno oferty, jak i kwestii obsługowych, są zaspokojone. Dotyczy to zwłaszcza opieki ze strony opiekuna klienta oraz kontaktu z Energią.
- Klienci SME wyróżniają się wysokim poziomem satysfakcji z kontaktu, zwłaszcza jeśli chodzi o szybkość otrzymania odpowiedzi na swoje reklamacje.
- Klienci pozyskani za pośrednictwem sprzedaży agencyjnej najrzadziej objęci są opieką doradcy – tylko co drugi badany zadeklarował znajomość swojego opiekuna. Charakteryzują się oni najniższym poziomem skłonności do polecenia swojego sprzedawcy energii. Dodatkowo w grupie tej utrzymuje się niska ocena oferty i wyraźna jest wysoka wrażliwość na koszty oraz oczekiwanie obniżenia cen.

Grupą klientów o najniższym poziomie satysfakcji są instytucje publiczne. Niska ocena dotyczy nie tylko samej oferty, ale przede wszystkim kwestii obsługowych – zadowolenia z kontaktu i szybkości odpowiedzi (44% klientów odpowiedziało, że zgłoszona sprawa nie została rozwiązana, przy czym należy zaznaczyć, że zgłoszenia dotyczyły najczęściej umów). Bardzo niska na tle pozostałych grup jest również ocena opiekuna klienta, pomimo, że jest on znany większości badanych z tej grupy.

5.5. Spełnianie oczekiwań klientów poprzez produkty i usługi

Ciągła komunikacja z klientem w wielu kanałach oraz mierzenie jego satysfakcji pozwala na systematyczne dostosowywanie oferty produktowej do zmieniających się potrzeb odbiorcy. W budowaniu portfela produktowego kierowano się wytycznymi zrównoważonego rozwoju oraz działaniami w dążeniu do osiągnięcia zeroemisyjności, a także dostosowaniem do zmian regulacyjnych.

W 2021 roku Energa Obrót przeprowadziła na szeroką skalę efektywnościową kampanię marketingową oraz kampanię o charakterze świadomościowym w obszarze sprzedaży paneli fotowoltaicznych, co przełożyło się na zwiększone zainteresowanie klientów ofertą spółki. Dodatkowo proces sprzedaży był wspierany przez uruchomiony program poleceń.

Portfolio produktowe dla klientów indywidualnych oraz SOHO (*Small or Home Office*) zostało zmodyfikowane i dopasowane do aktualnych potrzeb i oczekiwań klientów. Był to efekt wyników przeprowadzonych w IV kwartale 2020 roku badań marketingowych oraz cyklicznych rozmów ze sprzedawcami.

W ramach nowego portfolio jednymi z najczęściej wybieranych produktów są oferty z kartami rabatowymi na stacje ORLEN i BLISKA. Korzystać z nich mogą zarówno klienci indywidualni, jak i klienci SOHO. Ich wdrożenie było elementem kluczowych inicjatyw produktowych realizowanych w ramach współpracy z PKN ORLEN, które miały dać klientom realną korzyść z przynależności Energi do Grupy ORLEN. Uruchomiono również sprzedaż oferty o charakterze charytatywnym – **Radość pomagania** – każda zawarta umowa to 100 zł wsparcia dla wybranych ośrodków pomocy dzieciom.

W IV kwartale 2021 roku została wdrożona do sprzedaży nowa oferta o charakterze ekologicznym – **Pakiet zielonej energii**. Oferta przygotowana została z myślą o gospodarstwach domowych – do tej pory z podobnych możliwości zakupu energii elektrycznej od Energi Obrót korzystali jedynie firmy. Wybierając **Pakiet zielonej energii** klienci decydują się na fakturę w wersji elektronicznej, dzięki czemu mają wpływ na zmniejszenie zużycia papieru. Otrzymują również certyfikat z gwarancją pochodzenia zakupionej energii z odnawialnych źródeł (OZE), który potwierdza ich zaangażowanie w zmniejszenie emisji CO₂ do atmosfery. Częścią pakietu jest także 5 energooszczędnych żarówek LED. W ramach wprowadzenia nowej oferty Energa Obrót współpracuje z organizacją dotlenieni.org, która działa na rzecz ekologii, powiększając tereny zielone. Dwa razy do roku, jesienią i wiosną, organizacja zajmie się nasadzeniami nowych drzew w imieniu spółki.

W ramach ofert dla firm z segmentu SOHO w 2021 roku naszym klientom zaproponowaliśmy nowe oferty: **Stać i pewna cena** oraz **Oferta podstawowa z rabatem na paliwo**. Pierwsza ze wspomnianych ofert powstała w odpowiedzi na zapotrzebowanie klientów dotyczące niezmienności kosztów energii elektrycznej. Propozycja spotkała się z dużym zainteresowaniem i często jest liderem w sprzedaży ofert z kontraktem dwuletnim.

Kolejną nowością w 2021 roku była oferta stworzona przy współpracy z PKN ORLEN, zawierająca kartę rabatową na paliwo na stacjach ORLEN, na których wysokość rabatu wynosi od 8 gr/litr (paliwa standardowe) do 15 gr/litr (paliwa premium). Dodatkowo klient otrzymuje 15% rabatu na myjnię i 10% rabatu na płyn do spryskiwaczy.

W 2021 roku po raz pierwszy oferty **Pakiet Eko Firma** i **Pakiet Eko Firma+** dedykowane klientom posiadającym mniejsze firmy, czyli z segmentu SOHO (*Small or Home Office*), otrzymały certyfikat Towarowej Giełdy Energii potwierdzający, że cała zużyta przez nich w 2020 roku energia została zakupiona ze źródeł odnawialnych.

5.6. Rozwój indywidualnej energetyki prosumenckiej

Rosnąca świadomość społeczna dotycząca ochrony środowiska oraz wzrost cen za energię elektryczną powodują coraz większe zainteresowanie indywidualnych odbiorców korzystaniem z energii elektrycznej wytwarzanej poprzez odnawialne źródła energii. Uproszczenie procedur formalno-technicznych, program rządowy z dofinansowaniem dla przyłączenia mikroinstalacji oraz magazynowanie nadwyżek wyprodukowanej energii w zawodowej sieci elektroenergetycznej wpłynęły na intensywny wzrost ilości prosumenckich instalacji fotowoltaicznych. Dominującą część stanowią mikroinstalacje prosumenckie przyłączone do sieci niskich napięć na podstawie zgłoszenia, bez konieczności zmiany warunków przyłączenia do sieci.

Rok 2021 był drugim z rzędu, w którym to następował bardzo szybki rozwój indywidualnej energetyki prosumenckiej, wykorzystującej energię promieni słonecznych. Na przestrzeni 2021 roku Energa Operator przyłączyła do sieci blisko **77 tys. mikroinstalacji fotowoltaicznych**. To ponad 27% więcej w porównaniu do ubiegłego roku. Stanowiło to duże wyzwanie organizacyjne. Zgodnie z art. 7 ust. 8d⁷ ustawy Prawo Energetyczne OSD ma obowiązek przyłączenia mikroinstalacji w terminie 30 dni od dokonania zgłoszenia przez odbiorcę. Poprzez wdrożenie zmian w procesie obsługi zgłoszeń w całym roku uzyskano **99,7% terminowości obsługi**, znacząco polepszając wyniki wobec roku 2020.

Równolegle z ilością podłączanych mikroinstalacji rosła ich sumaryczna moc zainstalowana, osiągając pułap **1 266 MW** na koniec 2021 roku.

2021

Mikroinstalacje fotowoltaiczne przyłączone do sieci	Terminowość obsługi przyłączeń	Poziom sumarycznej mocy zainstalowanej
77 000	99,7%	1 266 MW

Ilość przyłączonych mikroinstalacji do sieci Energi Operatora w Oddziałach w latach 2019-2021 w trybie na zgłoszenie

Oddział	stan na 31.12.2019 roku	stan na 31.12.2020 roku	stan na 31.12.2021 roku
Gdańsk	4 040	16 078	32 014
Kalisz	8 622	24 078	41 592
Koszalin	3 220	9 831	19 974
Olsztyn	4 005	12 929	23 965
Płock	3 964	12 448	23 158
Toruń	4 131	12 837	24 439
Suma	27 982	88 201	165 142

W celu ciągłego podnoszenia standardu obsługi klientów Energa Operator wdrożyła i uruchomiła System Rezerwacji Wizyt (SRW). Jest to kolejne rozwiązanie, dzięki któremu klient zostanie obsłużony szybko i sprawnie nie tylko w czasie pandemii, ale także wtedy, gdy zostaną zniesione ograniczenia sanitarne. SRW został uruchomiony jako dodatkowy kanał kontaktu dostępny na stronie internetowej spółki. Umożliwia klientom umówienie się w interesującej ich sprawie w dostępnym terminie.

Obecnie zgłoszenia te są realizowane głównie w formie kontaktu telefonicznego lub poprzez formularz internetowy.

Klienci mogli też umówić się na wizytę bezpośrednią w Oddziale Energi Operatora. Za realizację zgłoszeń odpowiadają pracownicy Departamentu Usług Dystrybucyjnych oraz pracownicy Punktów Obsługi Przyłączeń.

5.7. Postępowanie na wypadek skargi

Każdy klient Energi Obrót ma prawo do złożenia reklamacji, wniosku, skargi lub zgłoszenia. Może je przestać na adres siedziby spółki, zgłosić na infolinię, do elektronicznego biura obsługi klienta, w placówkach lub poprzez stronę www. Sprawa klienta musi być rozpatrzona w ciągu 30 dni od jej otrzymania, chyba że prawo energetyczne, taryfa, taryfa dystrybutora lub instrukcja ruchu i eksploatacji sieci dystrybucyjnej przewidują inny termin. Wniosek lub reklamacja klienta w sprawie zasad rozliczeń powinny być rozpatrzone w terminie do 14 dni od ich otrzymania.

Terminowość udzielania odpowiedzi na reklamacje i zgłoszenia

	Kontakt pisemny		Kontakt e-mail	
	Reklamacja	Zgłoszenie	Reklamacja	Zgłoszenie
2021	97%	99%	98%	98%
Zmiana (wzrost/spadek) w stosunku do roku 2020	↑ 3%	↑ 5%	↑ 2%	↑ 1%

Dla spraw, których pierwsze rozwiązanie okazało się niesatysfakcjonujące, istotnym wsparciem dla klientów jest Rzecznik Klienta Energi Obrót. Energa Obrót jest jedynym podmiotem na rynku energetycznym posiadającym Rzecznika Klienta.

Rolą rzecznika jest również udzielanie rad i szukanie najlepszego rozwiązania dla klientów w skomplikowanych i długotrwałych sprawach. Główną zasadą działań rzecznika jest niezależność od kanałów obsługi klienta działających w spółce. Rzecznik nie zajmuje się rozpatrywaniem reklamacji i zgłoszeń ani procesem windykacyjnym, lecz analizą przesyłanych odpowiedzi oraz weryfikacją poprawności procesu rozwiązywania reklamacji. Skargi i opinie do rzecznika klienta można przysyłać przez specjalny formularz dostępny na stronie: <https://www.energa.pl/dom/obsługa/reklamacje-i-zgloszenia.html>.

W 2021 roku Rzecznik Klienta Energi Obrót zrealizował 675 spraw.

Energa Operator umożliwia zgłaszanie zapytań oraz reklamacji zarówno sprzedawcom, jak i klientom. Dedykowanym narzędziem informatycznym do wymiany komunikacji ze sprzedawcami jest Portal Sprzedawców dostępny pod adresem <https://swi.Energa.Operator.pl>, poprzez który mają oni możliwość zgłaszania zapytań i reklamacji. Każdy sprzedawca otrzymuje dostęp do portalu oraz swój login i hasło. Dodatkowo wsparciem w zakresie obsługi pilnych i nagłych przypadków są dedykowani Doradcy Sprzedawcy. Postępowanie w zakresie reklamacji oraz terminowość są opisane w IRIEDS (*Instrukcja Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej*) w punkcie H: *Postępowanie reklamacyjne i obowiązki informacyjne*.

Reklamacje klientów Energi Operatora są przyjmowane przez wszystkie standardowe kanały kontaktu, tj. drogą elektroniczną, telefoniczną, pocztą i w trakcie wizyty osobistej. W roku 2021 wpłynęło 7 248 zasadnych reklamacji zgłoszonych przez klientów.

Liczba zgłoszeń w poszczególnych kanałach kontaktu

E-mail	Korespondencja	Telefon	Osobiste
79,75%	15,82%	0,88%	1,32%

Całkowita terminowość udzielania odpowiedzi na zgłoszenia na koniec roku 2021 wynosi

98%

Wartość pieniężna istotnych kar z tytułu niezgodności z prawem i regulacjami dotyczącymi dostawy i użytkowania produktów i usług [zł]

Spółka	Łączna wartość kar [zł] nałożonych na organizację z tytułu niezgodności z prawem i regulacjami dotyczącymi dostawy i użytkowania produktów i usług		
	2019	2020	2021
Energa Operator SA	831 000*	0	50 000*
Energa Obrót SA	353 216,23	0	0

* Postępowania, w wyniku których zostały nałożone kary, jednak nie zostały opłacone w roku 2021 ze względu na podjęte środki odwoławcze.

5.8. Spadek przerw w dostawie energii i czasu ich trwania

Strategicznym celem Grupy Energa jest zapewnienie najwyższego poziomu niezawodności dostaw energii elektrycznej do odbiorców, dlatego też od kilku lat konsekwentnie realizowane są kluczowe inwestycje modernizacyjne i inicjatywy operacyjne ukierunkowane na poprawę ciągłości zasilania.

Pomimo realizacji ww. działań mających na celu, w głównej mierze, wzmocnienie odporności sieci na anomalie pogodowe oraz ograniczenie rozmiarów i czasów wyłączeń odbiorców Energi Operatora, istotny wpływ na uzyskiwane wyniki w ramach wskaźników niezawodności zasilania mają nasilające się i występujące ze zwiększoną częstotliwością w ostatnich latach, zmienne i niekorzystne zjawiska meteorologiczne. Przyczyniają się one do powstawania zarówno zakłóceń w pracy sieci dystrybucyjnej, jak i rozległych awarii oraz znacznych zniszczeń infrastruktury elektroenergetycznej, która w przeważającej mierze jest siecią napowietrzną.

Anomalie pogodowe, które wystąpiły w 2021 roku, skutkujące wystąpieniem masowych oraz zwiększonych ilości awarii w sieci Energi Operatora, przełożyły się na wzrost wskaźników niezawodności zasilania. We wskaźniku SAIDI, którego wykonanie za 2021 rok wyniosło 208,1 min./odb., aż 74,9 min./odb. stanowiło SAIDI dla awarii masowych spowodowanych anomaliami pogodowymi. W przypadku wskaźnika SAIFI wpływ awarii masowych spowodowanych anomaliami pogodowymi wyniósł 0,30 przerw/odb., przy łącznym wykonaniu za 2021 rok 2,45 przerw na odbiorcę.

Częstotliwość przerw w dostawie energii do odbiorców spółki Energa Operator w 2021 roku

Rodzaje przerw	SAIFI ² (liczba przerw/odbiorcę/rok)
przerwy planowane oraz przerwy nieplanowane z katastrofalnymi (bez uwzględniania awarii masowych)	2,15
przerwy związane z awariami masowymi	0,30

Przeciętny czas trwania przerw w dostawie energii dystrybuowanej przez spółkę Energa Operator w 2021 roku

Rodzaje przerw	SAIDI ¹ (minuty/odbiorcę/rok)
przerwy planowane oraz przerwy nieplanowane z katastrofalnymi (bez uwzględniania awarii masowych)	133,2
przerwy związane z awariami masowymi	74,9

5.9. Najważniejsze inwestycje modernizacyjne

Strategicznym obszarem działalności Energi Operatora jest modernizacja istniejącej infrastruktury dystrybucyjnej, ukierunkowana na poprawę niezawodności dostaw energii elektrycznej poprzez zmniejszenie awaryjności sieci, poprawę parametrów jakości dostarczanej energii elektrycznej oraz skrócenie czasów przywracania zasilania. To główne zadanie Energi Operatora jako Operatora Systemu Dystrybucyjnego. Zgodnie z wymogami koncesji na działalność dystrybucyjną, spółka odpowiada za rozwój, eksploatację i modernizację infrastruktury elektroenergetycznej na terenie funkcjonowania, w celu zapewnienia przyłączanym do sieci odbiorcom dostarczania energii o prawidłowych parametrach jakościowych. W ramach planu inwestycyjnego realizowane są zadania inwestycyjne związane z modernizacją i odtworzeniem majątku sieciowego. Realizacja zadań inwestycyjnych w tej grupie inwestycji ukierunkowana jest w szczególności na dalszą, cykliczną poprawę wskaźników niezawodności sieci SAIDI/SAIFI. W tym celu w roku 2021 podjęto się modernizacji wielu linii elektroenergetycznych.

¹ SAIDI (System Average Interruption Duration Index) – wskaźnik przeciętnego systemowego czasu trwania przerwy długiej i bardzo długiej, wyrażony w minutach na odbiorcę na rok, stanowiący sumę iloczynów czasu jej trwania i liczby odbiorców narażonych na skutki tej przerwy w ciągu roku, podzieloną przez łączną liczbę obsługiwanych odbiorców.

² SAIFI (System Average Interruption Frequency Index) – wskaźnik przeciętnej systemowej częstości przerw długich i bardzo długich, stanowiący liczbę odbiorców narażonych na skutki wszystkich tych przerw w ciągu roku, podzieloną przez łączną liczbę obsługiwanych odbiorców.

W 2021 roku zrealizowane inwestycje to m.in.:

- Przebudowa linii napowietrznej WN Kutno – Krośnice – dostosowanie linii do temperatury 80°C, wymiana starych stanowisk słupowych – 12,5 km.
- Przebudowa linii napowietrznej relacji Dębica Kaszubska – Słupsk Poznańska – 12,8 km.
- Przebudowa linii napowietrznej relacji Gałęźnia Mała – Dębica Kaszubska – 14,7 km.
- Modernizacja linii napowietrznej WN relacji Podolszyce – Plebanka – 7,5 km.
- Przebudowa stacji WN/SN Krośnice.
- Przebudowa stacji WN/SN Olsztyn Jaroty (wymiana rozdzielnic SN).
- Przebudowa stacji WN/SN Lubawa (wymiana rozdzielnic SN).
- Przebudowa stacji elektroenergetycznych w 01500 stacja WN/SN Zasp. Modernizacja oświetlenia zewnętrznego stacji. Demontaż masztu telekomunikacyjnego.
- Przebudowa stacji elektroenergetycznych stacji WN/SN Wielki Kack – modernizacja kompleksowa: wymiana wyłączników 110 kV (2 szt.), wymiana przekładników prądowych 110 kV (2 kpl.), wymiana przekładników kombinowanych 110 kV.
- Przebudowa stacji WN/SN Olsztyn Północ 03 – wymiana baterii akumulatorów 220V DC.
- Przebudowa stacji WN/SN Olsztyn Wschód 04 – wymiana baterii akumulatorów 220V DC.
- Przebudowa stacji WN/SN Reszel – modernizacja automatyki samoczynnego częstotliwościowego odciążenia (SCO).
- Modernizacja stacji WN/SN Morąg w zakresie wymiany terminali polowych, blokad elektromechanicznych odłączników, przekładników prądowych i napięciowych.
- Przebudowa stacji WN/SN Iława Wschód – wymiana baterii akumulatorów 220V DC.
- Modernizacja stacji WN/SN Radziejów – wymiana transformatorów, modernizacja rozdzielni SN; zadanie współfinansowane ze środków unijnych.
- Modernizacja stacji WN/SN Basen Górniczy.
- Modernizacja stacji WN/SN Mrągowo – montaż automatyki samoczynnego załączenia rezerwy rozdzielni 15kV.
- Modernizacja stacji WN/SN Kętrzyn – wymiana baterii akumulatorów 220V DC.
- Modernizacja stacji WN/SN Bartoszyce – wymiana baterii akumulatorów 220V DC.
- Przebudowa stacji WN/SN Górowo Iławeckie – modernizacja automatyki samoczynnego częstotliwościowego odciążenia (SCO).
- Modernizacja stacji WN/SN Nidzica – montaż automatyki SZR rozdzielni 15kV.
- Modernizacja stacji WN/SN Obłęż.
- Modernizacja stacji WN/SN Radziwie.
- Wykonano prace związane z dostosowaniem sieci WN/SN do wymagań kodeksu sieciowego na obiektach: GPZ Krośnice, GPZ Koło, GPZ Kępno, GPZ Kalisz Północ, GPZ Jarocin Południe, GPZ Lipno.

5.10. Opis stosowanych polityk

W Enerdze Operatorze stosowana jest polityka Grupy Energa, w zakresie Bezpieczeństwa Teleinformatycznego.

W 2021 roku obsługa klienta opierała się na procedurach:

- obsługi zgłoszeń klienta w obszarze dystrybucji i alarmowym,
- obsługi zgłoszeń sprzedawcy,
- określenia indywidualnego terminu płatności dla należności wynikających z umowy o świadczenie usług dystrybucji,
- obsługi zgłoszenia mikroinstalacji w trybie zgłoszenia/pozwolenia na użytkowanie modułu wytwarzania typu A do 50 kW mocy zainstalowanej,
- rozliczenia usługi dystrybucyjnej,
- rozwiązania umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej,
- tworzenia planu oraz wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii dla trybu normalnego,
- wyboru i zmiany sprzedawcy w ramach GUD,
- zawierania umów o świadczenie usług dystrybucji z odbiorcami energii elektrycznej (na podstawie wniosku) oraz zmiany sprzedawcy w ramach GUD,
- zawierania umów o świadczenie usług dystrybucji z odbiorcami energii elektrycznej (na podstawie oświadczenia) oraz zmiany sprzedawcy w ramach GUD,
- obsługi należności windykacyjnych,
- certyfikacji ogólnej w rynku mocy,
- aktualizacji Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej,
- certyfikacji Obiektów Redukcji w ramach Programu Bieżącego Uproszczonego,
- realizacji usługi operatora pomiarów dla OSD,
- zasady postępowania w przypadkach odebrania zgłoszenia o awarii z obszaru działania innego operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego,
- instrukcji obsługi automatycznych bonifikat (§ 43 Rozporządzenia Taryfowego),
- obsługi sprzedaży rezerwowej,
- zasady postępowania w zakresie potwierdzania odbioru faktur korygujących sprzedaż in minus.

Ponadto w spółce obowiązuje Program Zgodności określający przedsięwzięcia, jakie należy podjąć przez spółkę w celu zapewnienia niedyskryminacyjnego traktowania użytkowników systemu dystrybucyjnego.

Od czerwca 2021 roku w Energa Operator obowiązuje dokument *Polityka działań komunikacyjnych, CSR, dobroczynnych, marketingowych i sponsoringowych w Energa Operator*, który określa szereg działań w zakresie wymienionych obszarów.

W spółce Energa Obrót obsługa klienta w 2021 roku opierała się na 10 księgach standardów obsługi klienta:

- *Standardy sprzedaży i obsługi klienta dla pracowników salonów sprzedaży.*
- *Standard pracy dla doradców sieci sprzedaży stacjonarnej Pionu Rynku Masowego – salony własne.*
- *Standardy sprzedaży i obsługi z użyciem tabletu.*
- *Standardy obsługi klienta dla konsultantów, którzy obsługują pisma, e-maile i live chaty.*
- *Księga standardów obsługi dla mobilnego doradcy klienta biznesowego.*
- *Księga standardów obsługi dla stacjonarnego doradcy klienta biznesowego.*
- *Księga standardów obsługi klienta dla doradców sieci D2D rynku masowego.*
- *Księga standardów obsługi klienta dla konsultantów I i II linii obsługowej telefonicznego biura obsługi klienta.*
- *Księga standardów obsługi klienta dla doradców w sieci sprzedaży mobilnej rynku masowego.*
- *Księga standardów obsługi klienta dla telefonicznego kanału sprzedaży.*

Celem stosowania standardów jest zapewnienie profesjonalnej obsługi, a także budowanie świadomości pracowników – kim jest klient, jakie ma potrzeby i oczekiwania. Dbłość o relacje stanowi dla spółki podstawową wartość, a profesjonalna i rzetelna obsługa klienta jest priorytetem w działaniu.

5.11. Procedury należytej staranności

1. W Enerdze Operatorze obowiązuje *Kodeks Dobrych Praktyk OSD* opracowany w ramach PTPIREE.
2. W obszarze obsługi klienta stosujemy szereg procedur należytej staranności: Energa Obrót stosuje opracowane przez Towarzystwo Obrotu Energią *Dobre praktyki sprzedawców energii elektrycznej i paliw gazowych – czyli czego klient może oczekiwać od rzetelnego sprzedawcy*.
3. Działania usprawniania i budowania lepszej komunikacji z klientem indywidualnym opisane zostały w punkcie *Odpowiedzialna komunikacja*.
4. Certyfikat Towarzystwa Obrotu Energią (Toe), potwierdzający przystąpienie do *Kodeksu dobrych praktyk sprzedawców energii elektrycznej i paliw gazowych*, opisany jest w tym rozdziale w części *Odpowiedzialna komunikacja*.
5. Badania satysfakcji klienta opisane w podrozdziale *Monitorowanie satysfakcji klientów*.
6. Instytucja Rzecznika Klienta Energi Obrotu opisana jest w części *Postępowanie Energi na wypadek skargi*.
7. Informacja o powołaniu dodatkowego zespołu do przyjmowania zgłoszeń awaryjnych z numeru 991 jest zawarta w punkcie *Spełnianie oczekiwań klientów poprzez produkty i usługi*.
8. W obszarze bezpieczeństwa danych osobowych nasze praktyki należytej staranności są opisane w punkcie *Dbłość o bezpieczeństwo danych osobowych*.

Lista wskaźników zaprezentowanych w rozdziale:

GRI 103-1
GRI 103-2 Podejście zarządcze

GRI 103-3
GRI 102-2 Opis działalności organizacji, główne marki, produkty i/lub usługi

GRI 102-43 Podejście do angażowania interesariuszy, w tym częstotliwość angażowania według typu i grupy interesariuszy

GRI 102-44 Kluczowe kwestie i problemy poruszane przez interesariuszy

GRI 203-1 Wspierane inwestycje infrastrukturalne i usługi

GRI 418-1 Zasadne skargi dotyczące naruszenia prywatności klientów i utraty danych

GRI 419-1 Nieprzestrzeganie przepisów ustawowych i wykonawczych w obszarze społecznym i gospodarczym

G4-EU3 Liczba zarejestrowanych użytkowników indywidualnych, przemysłowych, instytucjonalnych oraz komercyjnych

G4-EU28 Częstotliwość przerw w dostawie energii

G4-EU29 Przeciętny czas trwania przerw w dostawie energii

6. Zaangażowanie społeczne

6.1. Społeczeństwo jako filar działań zrównoważonego rozwoju Grupy Energa

Procesy zarządcze w Grupie Energa w obszarze społecznej odpowiedzialności biznesu uwzględniają wszystkie grupy interesariuszy, w tym lokalne społeczności. Świadomie wypełniamy rolę odpowiedzialnego przedsiębiorcy, pracodawcy oraz członka społeczności lokalnej. Dążymy do tego, aby nasze działania były dostosowane do zasad zrównoważonego rozwoju. Cele biznesowe oraz cele społeczne traktujemy jak równe sobie, dzięki czemu budujemy wartość naszej firmy. Decyzje zarządcze o realizacji celów społecznej odpowiedzialności biznesu są podejmowane na podstawie ich istotnego wpływu na perspektywę i rozwój społeczności lokalnej oraz środowiska. Alokowanie środków finansowych w tym obszarze jest przemyślane i uwzględniane na etapie planowania działań biznesowych. Środki finansowe przeznaczane na działalność CSR-ową, charytatywną czy sponsoringową wspierają programy związane ze służbą zdrowia, edukacją, sportem zawodowym i amatorskim, promowaniem kultury i sztuki oraz rozwojem infrastruktury miejskiej. Wszystkie te działania pośrednio lub bezpośrednio wpływają na rozwój warunków społecznych, ekonomicznych i środowiskowych. Są również istotnym czynnikiem wpływającym na decyzje interesariuszy.

Planowanie działań na rzecz lokalnej społeczności stanowi podstawę koncepcji zrównoważonego rozwoju Grupy Energa. Realizacja działań w tym obszarze jest celem jednostek organizacyjnych takich jak: Wydział ESG, Fundacja Energa, Wydział Sponsoringu.

Podział odpowiedzialności i najważniejsze grupy odbiorców

Ramy działania	Strategiczny Plan Rozwoju Grupy Energa na lata 2021-2030		
	Strategia na rzecz zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnego biznesu Grupy Energa, Zasady działalności CSR, Statut Fundacji Energa		Zasady prowadzenia działalności Sponsoringowej Grupy Energa
Zaangażowane jednostki	Fundacja Energa	Wydział ESG Energi SA	Wydział Sponsoringu Energi SA
Główne grupy odbiorców	- osoby fizyczne, w tym: - pracownicy Grupy Energa i ich bliscy, dzieci, osoby dorosłe i osoby starsze, - osoby prawne, w tym: - organizacje pozarządowe/fundacje, - placówki medyczne, - placówki oświatowe, - instytucje kulturalne, - jednostki samorządu terytorialnego, w tym: - związki wyznaniowe, - instytucje państwowe.	- organizacje pozarządowe, - publiczne placówki oświatowe, - placówki opiekuńczo-wychowawcze, - kluby sportowe, - placówki medyczne, - ochotnicza straż pożarna, - podmioty ekonomii społecznej gminy, - związki wyznaniowe.	- klienci, - partnerzy biznesowi, - akcjonariusze, - inwestorzy, - pracownicy, - grupy opiniotwórcze, w tym władze miejskie, samorządowe, wojewódzkie i lokalne.

Strategia na rzecz zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnego biznesu Grupy Energa obejmuje swym zakresem wszystkie spółki. Do stycznia 2022 roku ww. strategia realizowana była głównie przez Wydział ESG w formie działań skierowanych do społeczności lokalnej, interesariuszy spółek, pracowników, klientów oraz ich otoczenia. Od lutego 2022 roku działania CSR realizowane są przez Departament Marketingu, jednak nadzór nad tymi działaniami sprawuje Wydział ESG. Podejmowane inicjatywy nie mają charakteru komercyjnego, nie wiążą się bezpośrednio z uzyskaniem określonego efektu ekonomicznego i przyjmują postać umów CSR. Kompetencje zarządzania działaniami z zakresu społecznej odpowiedzialności należą do Wydziału ESG (ang. *Environmental, Social, Governance*), który strukturalnie przypisany jest do Departamentu Zarządzania Korporacyjnego Energi SA.

Działania o charakterze charytatywnym są realizowane przez odrębny podmiot – Fundację Energia. **Fundacja Energia** została powołana w 2009 roku, a w roku 2011 uzyskała status organizacji pożytku publicznego co oznacza, że może prowadzić zbiórkę 1% podatku. Fundacja realizuje cele wynikające ze Statutu Fundacji, do których należą przede wszystkim: wspieranie pracowników, ich rodzin oraz bliskich, pomoc poszkodowanym przez los dzieciom oraz wspierającym je organizacjom i instytucjom, pomoc ofiarom klęsk żywiołowych, dofinansowywanie zakupów sprzętu ratującego zdrowie i życie ludzkie. Fundacja wspiera inicjatywy ukierunkowane na rozwój nauki, kultury, oświaty i życia religijnego w Polsce. Ponadto wspomaga rozwój publicznych placówek ochrony zdrowia i działalność służb ratowniczych oraz wspiera inicjatywy, których celem jest leczenie i opieka nad chorymi dziećmi i młodzieżą. Nadzór merytoryczny nad działalnością fundacji sprawuje Wydział ESG Energi SA.

Spośród podejmowanych przez Spółkę licznych działań skierowanych do lokalnych społeczności oraz inicjatyw wspierających sport i kulturę, warto wyszczególnić **działalność sponsoringową**. Należy jednak podkreślić jej charakter odmienny od inicjatyw CSR. Główne założenia dotyczące projektów sponsoringowych, a także instrukcja zakupu usług sponsoringowych zawarte są w *Zasadach prowadzenia działalności sponsoringowej Grupy Energia*. Kompetencje zarządzania działaniami sponsoringowymi należą do Wydziału Sponsoringu, który strukturalnie przypisany jest do Departamentu Marketingu. Działalność sponsoringowa, obok celu komercyjnego, wiąże się z kreowaniem i umacnianiem pozytywnego wizerunku marki poprzez działania publiczne kontrahentów i jest realizowana w czterech obszarach: sport, kultura, projekty społeczne i biznes. Formalny dokument potwierdzający wydatkowanie środków to *Umowa Sponsoringowa*.

6.2. Działania dialogowe prowadzone z lokalną społecznością i ich rezultaty

Energia co roku prowadzi działania dialogowe z lokalną społecznością i pozostałymi grupami interesariuszy. Działania te są jednym z najważniejszych narzędzi budowania ścisłych relacji i dobrej współpracy. Dialog prowadzony ze społecznością lokalną to również liczne spotkania z przedstawicielami naszego otoczenia. W celu ułatwienia kontaktu i podejmowania współpracy przy realizowanych działaniach, Energia z Grupy ORLEN posiada platformę *Wniosek o wsparcie finansowe w ramach działań CSR*. Jest to dedykowany kanał składania wniosków o wsparcie finansowe lub rzeczowe. Platforma przeznaczona jest dla interesariuszy, których projekty wpisują się w *Strategię na rzecz zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnego biznesu Grupy Energia*. Rozwiązania elektroniczne spotkały się z dużym zainteresowaniem, ponieważ umożliwiają szybkie i bezpieczne złożenie wniosku, dając jednocześnie możliwość ich sprawniejszej realizacji. Miało to szczególne znaczenie w przypadku inicjatyw związanych z walką z COVID-19. Wniosek elektroniczny dostępny jest na stronie internetowej <https://wniosekcsr.energia.pl/>. W 2021 roku do Wydziału ESG wpłynęło 71 wniosków CSR, z czego 25 wniosków zostało rozpatrzonych pozytywnie.

W 2021 roku w Fundacji Energia podpisano 683 umów, w tym 521 dla osób fizycznych oraz 153 dla osób prawnych. Fundacja udzieliła wsparcia 71 pracownikom Grupy Energia, a także ich rodzinom i bliskim, na łączną kwotę 884 tys. zł. Środki zostały przekazane przede wszystkim na systematyczną rehabilitację, zabiegi medyczne, operacje, zakup sprzętu medycznego i rehabilitacyjnego oraz leków ratujących życie. Udzielono wsparcia na walkę z chorobami takimi jak nowotwory, zawały, udary z porażeniem mózgowym, autyzmem, epilepsją, ciężkimi urazami wielonarządowymi czy też zespołem Downa. W 2021 roku do Fundacji Energia wpłynęło 1307 wniosków o wsparcie, w tym prośby o zmianę celu darowizny oraz wydłużenia terminu jej rozliczenia.

Wnioski dotyczące współpracy sponsoringowej składane są za pośrednictwem formularza *Wniosek sponsoringowy*, który jest dostępny na stronie <https://wnioseksporingowy.energia.pl/>. Strona przeznaczona jest dla interesariuszy, których projekty wpisują się w *Zasady prowadzenia działalności sponsoringowej Grupy Energia*. Do Departamentu Marketingu w 2021 roku wpłynęło za pośrednictwem formularza 417 wniosków, z czego niemalże 100 zostało pozytywnie rozpatrzonych. W roku 2021 sponsoring Energi SA objął wsparciem 56 różnych podmiotów. W bardzo specyficznym czasie, wciąż naznaczonym pandemią COVID-19, Energia pozostała wsparciem dla swoich kontrahentów. Wypracowano rozwiązania ekwiwalentne, tak aby z jednej strony lokalne społeczności mogły rozwijać zaplanowane, choć często zmodyfikowane projekty, a z drugiej, by Energia mogła czerpać z ich realizacji zamierzone korzyści.

6.3. Pośredni wpływ ekonomiczny na społeczność lokalne

Środki przeznaczane na wsparcie lokalnych społeczności stanowią element przemysłowej polityki budżetowej. Jako firma obejmująca zasięgiem sieci dystrybucyjnej 24% powierzchni Polski, jesteśmy świadomi strategicznej roli, jaką Energia odgrywa nie tylko w zapewnianiu bezpieczeństwa energetycznego kraju, ale także niwelowaniu ubóstwa energetycznego. Nasza działalność ma również wpływ na wiele wymiarów życia społecznego – na przedsiębiorstwa znajdujące się w naszym łańcuchu dostaw, a także na zapewnianie i tworzenie miejsc pracy w regionach o wyższej stopie bezrobocia. Dążymy również do realizacji działań, które w istotny sposób poprawiają warunki społeczne i środowiskowe. Inwestycje w nowoczesną infrastrukturę środowiskową, programy społeczne znacząco poprawiające życie społeczności lokalnej oraz świadomy sponsoring działań sportowych, to te działania, które mają również na celu uzyskanie większego mandatu społecznego dla prowadzonej działalności firmy. Zarówno przemysłane i świadome alokowanie środków finansowych na działalność społeczną, jak i oczekiwania rynkowe prowadzą do stałego poprawiania efektywności inwestowanych pieniędzy. Działania podejmowane w tym z kierunku znalazły swoje odzwierciedlenie w opracowanej przez PKN ORLEN, we współpracy ze spółkami zależnymi, w tym z Grupą Energia, nowej *Strategii Zrównoważonego Rozwoju 2021-2023 Grupy ORLEN* oraz w przygotowanej *Polityce Klimatycznej Grupy Energia do 2030 roku*.

Właściwy kierunek rozwoju został potwierdzony, po raz kolejny, przez agencję Vigeo Eiris, która przyznała Enerdze 46 punktów w corocznym ratingu ESG. Jest to najwyższy wynik w historii Spółki, który poprawił ubiegłoroczną ocenę o 9,52%. W celu poprawiania wyników Grupy w obszarze ESG, Energia stale rozszerza spektrum narzędzi wykorzystywanych do wewnętrznej analizy wskaźników. Rozpoczęte zostały prace nad *Kodeksem ESG*, który jest kompleksowym dokumentem usprawniającym proces agregacji danych, będących przedmiotem zainteresowania interesariuszy krajowych i międzynarodowych.

W styczniu 2021 roku Energia uzyskała status „Supporter” wobec inicjatyw *Task Force on Climate-Related Financial Disclosures* (TCFD). Jest to podmiot powołany przez Radę Stabilności Finansowej (FSB) w celu opracowania zaleceń dotyczących bardziej efektywnego ujawniania informacji związanych z klimatem. Tym samym rozpoczęto proces wdrażania rekomendacji TCFD. Jednocześnie Energia pozostaje w dalszym ciągu członkiem organizacji mających istotne znaczenie dla rozwoju społecznej odpowiedzialności biznesu czyli UN Global Compact oraz Forum Odpowiedzialnego Biznesu.

W 2021 roku realizowano działania zmierzające do realizacji *Celów Zrównoważonego Rozwoju* (SDG). Szczególną uwagę poświęcono inicjatywom na rzecz realizacji celu 7 – *Czysta i dostępna energia* – czego najlepszym przykładem jest nowy projekt własny – *Domy Dobrej Energii* – polegający na montażu paneli fotowoltaicznych na dachach domów dziecka. Zwiększono również działania zmierzające do osiągnięcia celu 13 – *Działania w dziedzinie klimatu* – realizując takie projekty jak: *bociany.pl*, *Łąki Kwietne w Ostrołęce*, *Sprzątanie Ziemi*, *Zaraczanie Rzeki Narew*. Projekty te stanowią początki do realizacji działań na rzecz bioróżnorodności i ochrony ekosystemów.

Prowadzony przez Energę dialog z interesariuszami i społecznościami lokalnymi pozwala zidentyfikować i zrozumieć potrzeby oraz oczekiwania społeczne. W celu dostosowania się do norm międzynarodowych w tym obszarze, w 2021 roku zakończono prace związane z przeglądem stosowania i implementacji wytycznych *Międzynarodowej Normy Społecznej Odpowiedzialności Biznesu ISO 26000*. Wynikiem realizacji tych prac było uwzględnienie wszystkich kluczowych rozwiązań normy ISO 26000 w codziennej działalności Energi SA, co zostało potwierdzone otrzymanym wyróżnieniem *Srebrny listek CSR*. Nagroda jest przyznawana przez tygodnik „Polityka”, firmę Deloitte oraz Forum Odpowiedzialnego Biznesu firmom stosującym wszystkie kluczowe rozwiązania normy ISO 26000 w sposób wyróżniający.

Zgłosiliśmy dziesięć dobrych praktyk Energi do raportu *Odpowiedzialny biznes w Polsce 2021. Dobre praktyki*. Raport ten to najważniejsza cykliczna publikacja Forum Odpowiedzialnego Biznesu wydawana od 2002 roku. Dobre praktyki przedstawione w raporcie prezentowane są w kontekście *Celów Zrównoważonego Rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych* z 2015 roku, czyli zgodnie z Agendą 2030 oraz zgodnie z obszarami *Międzynarodowej Normy ISO 26000*.

W Wydziale ESG środki finansowe zostały przeznaczone na realizację projektów własnych, takich jak *Domy Dobrej Energii*, *Planeta Energii* czy *Paczki dobrej energii*, jak również na realizację wniosków CSR otrzymanych od społeczności lokalnej. Ponadto duża część środków została przeznaczona na rozwój infrastruktury miejskiej. Do najbardziej istotnych obszarów zaliczyć należy: rozwój energetyki odnawialnej, rozwój transportu niskoemisyjnego, audyt energetyczny dla przedsiębiorstw, inwestycje w jakość dostaw.

6.4. Kluczowe inicjatywy prowadzone w lokalnych społecznościach

Wieloletnia dbałość o wzajemne relacje i obecność w codziennym życiu społeczności lokalnych sprawiają, że Energa z Grupy ORLEN od lat wspiera inicjatywy promujące i budujące świadomość wspólnotową. Co roku wdrażamy liczne inicjatywy na rzecz lokalnych społeczności.

Kluczowe inicjatywy Fundacji Energa

Wartość środków finansowych przeznaczonych przez Fundację Energa na poszczególne programy

Nazwa programu	Wydatkowana kwota
Fundacja Energa pracownikom, ich bliskim oraz byłym pracownikom	884 000 zł
Fundacja Energa dla Dzieci	1 466 400 zł
Fundacja Energa dla Osób Dorosłych	736 940 zł
Fundacja Energa dla Sportu	233 000 zł
Aktywni Charytatywni ACHA	200 000 zł
Fundusz Energa na rzecz ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	819 000 zł
Fundacja Energa na rzecz rozwoju edukacji, nauki, kultury, ekologii oraz wspierania postaw patriotycznych, wydarzeń historycznych oraz religijnych	438 900 zł
Fundacja Energa organizacjom pożytku publicznego oraz organizacjom działającym na rzecz ochrony zdrowia, mienia i ratownictwa	1 151 000 zł
Fundusz zdarzeń losowych	110 000 zł
Programy stypendialne	200 000 zł

Fundacja Energa pracownikom, ich bliskim oraz byłym pracownikom

W 2021 roku Fundacja Energa udzieliła wsparcia aż 71 pracownikom Grupy Energa na łączną kwotę 884 tys. zł. Przekazano wsparcie głównie na leczenie, rehabilitację, turnusy rehabilitacyjne oraz zabiegi medyczne. Fundacja wsparła także rodziny pracowników, którzy zmarli na COVID-19.

Fundacja Energa dla Dzieci

Przekazano wsparcie finansowe o wartości 1 466 400,00 zł. Głównym celem darowizn było leczenie, rehabilitacja, turnusy rehabilitacyjne, operacje w Polsce i za granicą oraz zakup sprzętu medycznego.

Fundacja Energa dla Osób Dorosłych

W 2021 roku Fundacja Energa wsparła osoby dorosłe w łącznej kwocie 736 940,00 zł. Wsparcie przekazano głównie na leczenie, rehabilitację i turnusy rehabilitacyjne.

Fundacja Energa dla Sportu

W ramach programu Fundacja wspierała m.in. realizację wydarzeń o charakterze sportowo-edukacyjnym i zakup sprzętu sportowego.

Aktywni Charytatywni ACHA

W 2021 roku odbyła się VIII edycja projektu Aktywni Charytatywni. Akcja ma na celu integrować pracowników Grupy Energa, ich bliskich i znajomych. Uczestnicy biegając, jeżdżąc na rowerze, rolkach czy maszerując, dążą do pokonania określonego limitu kilometrów. Podczas akcji w 2021 roku limit ten wynosił 500 000 km. Dzięki ich staraniom Fundacja Energa przekazała 300 000 zł na wsparcie dla Domów Dziecka oraz Domów Opieki Społecznej.

Fundusz Energa na rzecz ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego

Fundusz wsparł liczne działania zmierzające do ochrony materialnego i niematerialnego dziedzictwa narodowego. Jednym z takich przedsięwzięć było wsparcie finansowe dla Związku Harcerstwa Polskiego Chorągiew Gdańska.

Fundacja Energa na rzecz rozwoju edukacji, nauki, kultury, ekologii oraz wspierania postaw patriotycznych, wydarzeń historycznych oraz religijnych

W 2021 roku przekazano fundusze m.in. na organizację świątecznych paczek dla Polaków mieszkających na Wileńszczyźnie, doposażenie pracowni językowych i multimedialnych w szkołach oraz organizację wydarzeń charytatywnych. Wsparcie otrzymała także Fundacja Aktywnego Rozwoju Skowrońska-Fularczyk-Malinowski na organizację projektu EKOAKTYWNI, którego celem było m.in. kształtowanie zdrowego stylu życia i popularyzacja postaw proekologicznych wśród dzieci i młodzieży.

Fundacja Energa organizacjom pożytku publicznego oraz organizacjom działającym na rzecz ochrony zdrowia, mienia i ratownictwa

W ramach tego działania wsparto m.in. zakup środków ochrony osobistej (wykorzystywany m.in. w walce z COVID-19) czy zakup sprzętu medycznego (w tym defibrylatorów i wyposażeni karetek) dla wybranych szpitali. Udzielono wsparcia finansowego, przeznaczonego na zakup specjalistycznego sprzętu, zespołom ratowniczym pogotowia ratunkowego oraz licznym zespołom Ochotniczych Straży Pożarnych. Przekazano środki finansowe organizacjom pozarządowym działającym w obszarze m.in. pomocy dzieciom i seniorom. Dzięki wsparciu Fundacji Energa została przeprowadzona pierwsza w Polsce operacja skoliozy metodą VBT (*Vertebral Body Tethering*).

Fundusz zdarzeń losowych

Środki wykorzystano m.in. na wsparcie odbudowy mieszkań dla rodzin, które ucierpiały w skutek wybuchu gazu w budynku.

Programy stypendialne

Fundacja Energa po raz kolejny uczestniczyła w dwóch programach stypendialnych w 2021 roku. Współpracowała z Fundacją ORLEN oraz Politechniką Gdańską. Programy stypendialne pozwalają studentom oraz doktorantom rozwijać swoje umiejętności, przeprowadzać badania naukowe czy doszkalać się w różnych dziedzinach. W programie Politechniki Gdańskiej komisja wybrała 2 studentów oraz 1 doktoranta, którzy specjalizują się w dziedzinie energetycznej, elektroenergetycznej i przemyśle ciepłowniczym.

Darowizny rzeczowe

Fundacja Energa w 2021 roku przekazała również darowizny rzeczowe. Przekazała łącznie 28 monitorów, 52 komputery, 13 stacji dokujących i 43 zestawy cisco. Wsparcie otrzymały wybrane placówki oświatowe oraz samodzielna jednostka organizacyjna pomocy społecznej.

Kluczowe inicjatywy wspierane przez Departament Marketingu Energi SA

Działania sponsoringowe uzupełniane są projektami marketingowymi z elementami społecznej odpowiedzialności i należą do Wydziału Zarządzania Wizerunkiem i Marką, który mieści się w Departamencie Marketingu Energi SA. Energa od lat realizuje inicjatywy mające na celu zwiększanie rozpoznawalności i świadomości marki poprzez zachęcanie do udziału i aktywne włączanie do działania jak największej grupy społecznej.

Programy własne Wydziału Zarządzania Wizerunkiem i Marką

Świeć się z Energa

to ogólnopolska akcja wizerunkowo-dobroczynna, w której Polacy głosując na najpiękniej oświetlone świątecznie miasto, decydują jednocześnie, gdzie trafi wart 200 tys. zł sprzęt przeznaczony dla osób potrzebujących. Akcja pobudza lokalny patriotyzm, zachęca różne środowiska do współdziałania wokół idei głosowania na swoją małą ojczyznę oraz pozwala nieść charytatywne wsparcie w różne części kraju. W pierwszym etapie wyłanianych jest 16 mistrzów województw, którzy rywalizują następnie o tytuł Światłnej Stolicy Polski. W 12. edycji akcji zgłoszono 188 miast. Wygrał Chełm i do potrzebujących z tego miasta trafiła pomoc o wartości 50 tys. zł. Pozostałe 15 miast otrzymało nagrody po 10 tys. zł. Łącznie do osób indywidualnych, rodzin i instytucji pomocowych przekazano ok. 300 sztuk nowoczesnego sprzętu AGD oraz lamp UV-C ułatwiających walkę z wirusami i bakteriami. Od początku akcji wsparcie trafiło do podopiecznych z ponad 200 placówek w całej Polsce, a także setek rodzin. Co roku lodówki, pralki i inne sprzęty ułatwiają osobom potrzebującym codzienne życie i pozwalają ograniczyć zużycie prądu i wody, przyczyniając się do troski o środowisko naturalne.

Drużyna Energii

to projekt sportowo-edukacyjny realizowany od 2018 roku. Mając na uwadze problemy związane z coraz mniejszą aktywnością fizyczną i wzrostem otyłości wśród dzieci, które dodatkowo spotęgowała pandemia koronawirusa i nauka zdalna, Energa realizuje projekt, który zachęca młodzież klas 5-8 do wykonywania ćwiczeń i pokazuje, że sport może być dla każdego. Uczniowie otrzymują nagrania ćwiczeń przygotowanych przez wybitnych sportowców i Ambasadorów akcji. W realizowanej wiosną 2021 roku 4. edycji byli to m.in. Paulina Guba, Przemysław Świercz wraz z juniorami reprezentacji w amputacji futbolu oraz reprezentanci Polski w koszykówce kobiet i mężczyzn. Już samo zakwalifikowanie się szkoły do udziału w projekcie wiąże się z jej wsparciem. Każda z uczestniczących szkół otrzymuje zestawy markowych strojów sportowych.

Każdy uczestnik projektu, niezależnie od tego z jakiej jest szkoły i z jakiej miejscowości, ma możliwość czucia się na równi z uczniami z największych aglomeracji. W konkursie premiowana jest przede wszystkim zdrowa rywalizacja w duchu fair play i drużynowość – im więcej dzieci z danej szkoły, spośród całej populacji, weźmie udział i nagra ćwiczenia, tym większa szansa na wygraną, którą są czeki na wyposażenie szkoły w sprzęt sportowy, z którego korzystać będą wszyscy uczniowie. Ważnym aspektem jest też równość płci i nie dyskryminowanie żadnych uczniów – do wykonywania zadań oraz rywalizacji zapraszani są wszyscy uczniowie, niezależnie od płci, czy uzdolnień sportowych (w wielkim finale 4. edycji konkursu szkoły były zobligowane do wystawienia reprezentacji składających się po równo z dziewcząt i chłopców).

Działania sponsoringowe

Amp Futbol

to piłka nożna dla osób po amputacjach lub z wrodzonymi wadami kończyn. Zaangażowanie i determinacja piłkarzy grających w reprezentacji Polski Amp Futbolu pokazują, że marzenia nie mają barier. Energa wspiera zawodników od 2018 roku. W tym czasie do wspieranych inicjatyw dołączył projekt *Junior Amp Futbol*.

Reprezentacja seniorów w ciągu 8 lat od powstania uplasowała się w światowej czołówce. Projekt *Junior Amp Futbol* dopełnia tę misję, umożliwiając realizowanie piłkarskiej pasji dzieciom i młodzieży przez udział w bezpłatnych, regularnych i profesjonalnych zgrupowaniach i szkoleniach piłkarskich oraz meczach międzynarodowych. To właśnie te dzieci, często wyciągają na boisko swoje pełnosprawne rodzeństwo czy kolegów, stanowią wzór, świetny przykład i genialny czynnik motywujący dla wielu grup społecznych. Projekt ma wsparcie UEFA i PZPN oraz znanych ambasadorów i sympatyków – Roberta Lewandowskiego, Grzegorza Krychowiaka czy Kamila Grosickiego.

Energa wsparła również projekt organizacji Mistrzostw Europy w AMP Futbolu 2021 w Krakowie, podczas których sponzorowana reprezentacja Polski zdobyła brązowy medal. Mistrzostwa na trybunach śledziły tysiące kibiców, setki tysięcy przed telewizorami, a miliony śledziły relacje w social mediach. Informacje dotyczące Mistrzostw przekazywane były we wszystkich największych polskich mediach, a także w telewizjach krajów reprezentantów, m.in. w BBC World.

Reprezentacja AMP Futbol Polska, nominowana została również do Drużyny Roku w plebiscycie Przeglądu Sportowego, w tak prestiżowej kategorii, bez podziału na sport pełno- i niepełnosprawnych. To ogromne wyróżnienie dla Drużyny i kadry sportowej.

Giżycka Grupa Regatowa pod Żaglami ORLEN-u

W 2021 Energa przyłączyła się do realizowanego przez Fundację Żeglarską PRO NAUTIS projektu *Giżycka Grupa Regatowa pod żaglami ORLEN-u*. GGR od ponad 20 lat prowadzi szkolenie żeglarskie, obecnie zrzesza około 100 zawodników (w tym ponad siedemdziesięciu z licencjami PZZ) żeglujących w klasach Optimist, 420, Laser 4,7, Laser Radial, Laser Standard 29er i Techno (Windsurfing).

Realizacja projektu zapewnia zawodnikom udział w szkoleniach sportowych oraz zawodach żeglarskich na różnych szczeblach, poczynając od rywalizacji na poziomie wojewódzkim oraz ogólnopolskim aż po start najlepszych zawodników w mistrzostwach świata oraz mistrzostwach Europy. Beneficjentami projektu są młodzi żeglarze Giżyckiej Grupy Regatowej w wieku od 7 do 30 lat.

Akademia Piłkarska Beniaminek Krosno

Akademia prowadzi działalność sportową i szkoleniową w zakresie piłki nożnej dziewcząt i chłopców. Zespoły sklasyfikowane są w grupach wiekowych od drużyn poniżej 4 roku życia do drużyn do 15 roku życia, tym samym Akademia sprawuje opiekę nad ok. 500 młodymi sportowcami w ramach Przedszkola Piłkarskiego Beniaminek, Beniaminek Soccer Schools Liga, Beniaminek Girls i Beniaminek PRO. Dla najzdolniejszych sportowo podopiecznych i trenerów Akademia oferuje program rozwojowy. W 2021 roku organizacja została pozytywnie zweryfikowana przez Polski Związek Piłki Nożnej i otrzymała najwyższy Złoty Certyfikat PZPN na lata 2022-2023, co można poczytać za ogromny sukces całego Beniaminka, grupy zarządzającej, jak i samych trenerów. Akademia zwieńczyła 2022 rok zachęcając do udziału w XIII edycji konkursu Świeć się z Energa.

Takie jednostki jak Akademia Piłkarska Beniaminek Krosno mają olbrzymie znaczenie społeczne, ponieważ otwierają drogę do maksymalnego rozwinięcia talentu, ale przede wszystkim kształtują młodych ludzi dzięki kultywowaniu aktywności fizycznej, pracowitości czy umiejętności współpracy z rówieśnikami przy zachowaniu własnej odpowiedzialności, co stanowi wartość w każdej dziedzinie życia.

Polska Koszykówka – sukcesy koszykarzy 3x3

Rok 2021 obfitował w wydarzenia z udziałem kadr koszykówki 3x3, sponsorowanych przez Energa w randze sponsora strategicznego. Po udanych meczach w turniejach kwalifikacyjnych na Igrzyska Olimpijskie w Tokio, w lipcu KoszKadra 3x3 wzięła udział w tym prestiżowym wydarzeniu. Zakończyła zmagania na siódmym miejscu. Transmisje z wszystkich meczów można było oglądać w TVP Sport. Po nie do końca zadowalającym sportowców występie w Tokio, koszykarze udali się na Mistrzostwa Europy w Paryżu i po emocjonujących dwóch dniach zmagania, wrócili z Francji z brązowym medalem. Historyczne 3. miejsce mistrzostw Starego Kontynentu nastąpiło w dwa lata po wywalczeniu takiego samego krążka na Mistrzostwach Świata w Amsterdamie.

Doskonale wypadły także we wrześniu w Bukareszcie obie nasze reprezentacje U-23. Odbłył się tam finał Ligi Narodów w koszykówce 3x3 w tej kategorii wiekowej. Panowie ze stolicy Rumunii wyjechali ze złotym krążkiem, a panie zakończyły rywalizację na trzecim miejscu, zdobywając brąz. W ramach nagrody za wygranie finału Ligi Narodów męska kadra 3x3 weźmie udział w prestiżowym turnieju FIBA 3x3 Men's Pro Circuit.

Sukcesy dyscypliny przełożyły się na wzrost zainteresowania nią czynnie zarówno dzieci i młodzieży, jak i dorosłych. W ostatnich miesiącach można zaobserwować rosnącą liczbę tworzących się akademii koszykarskich, wydarzeń lokalnych z udziałem reprezentantów czy klubów z profesjonalnymi treningami koszykówki 3x3.

Gdański Festiwal Muzyczny

Poprzednia edycja, choć naznaczona ograniczeniami pandemii, przyczyniła się do tego, że w 2021 roku Gdański Festiwal Muzyczny bardzo dobrze poradził sobie w hybrydowej odstonie. Organizator festiwalu poprzez kampanię informował o on-line'owej formie wydarzenia i znalazł postuch wśród wiernych widzów muzycznego widowiska. Koncerty wielu znakomitych twórców muzyki ukoronowały wydarzenia z udziałem jednego z najwybitniejszych współczesnych chopinistów, Janusza Olejniczaka, wspaniałego skrzypka Jeana-Jacques'a Kantorowa, a także – już z udziałem publiczności – występ wybitnego pianisty i kompozytora Leszka Możdżera.

Pozostałe działania sponsoringowe

Działania sponsoringowe Grupy Energa, obok celu komercyjnego, wiążą się z kreowaniem i umacnianiem pozytywnego wizerunku marki poprzez działania publiczne w społecznościach lokalnych.

Sponsoring ekstraklasowej drużyny piłkarskiej Lechii Gdańsk, projektów koszykarskich we współpracy z Polskim Związkiem Koszykówki i lig ekstraklasowych, wyścigu Tour de Pologne, udziału w rozgrywkach ekstraklasowych drużyn siatkarskiej i piłki ręcznej klubu MKS Kalisz, drużyny żeglarskiej Energa 77 Racing czy hokeja na lodzie – drużyna KH Energa Toruń – to inicjatywy z obszaru sportu zawodowego ważne dla lokalnych społeczności, ale o charakterze ogólnopolskim. Widowisko w rocznicę wybuchu II Wojny Światowej czy festiwal Energa Camerimage to przykłady przedsięwzięć kulturalnych o charakterze ogólnopolskim lub międzynarodowym.

W ramach obszarów związanych ze sportem, kulturą, edukacją i biznesem realizowany jest też szereg projektów o charakterze społecznym. Projekty sportowe to drużyny seniorskie i akademie młodzieżowe, na przykład Beniaminek Krosno, Giżycka Grupa Regatowa, Energa Toruń, Gryf Słupsk, SKB Czarni, Energa MKS Truso Elbląg, Zawisza Bydgoszcz czy Bałtyk Gdynia. Obszar kultury to projekty takie jak współpraca z Polską Filharmonią Bałtycką, sponsoring Gdańskiego Festiwalu Muzycznego czy Festiwalu Kół Gospodyń Wiejskich. Wojewódzko-metropolitalny konkurs biblijny we współpracy z Diecezjalnym Instytutem Akcji Katolickiej Archidiecezji Gdańskiej na stałe wpisał się już w kalendarz działań edukacyjnych. Nie zabrakło też wydarzeń wspierających relacje biznesowe, takich jak Ogólnopolski Szczyt Energetyczny OSE w Gdańsku, Ogólnopolski Szczyt Gospodarczy w Lublinie, Europejski Kongres Samorządów czy Kongres Innowacji w Energetyce, a także coroczne obchody wydarzeń związanych Grudniem '70.

Działania sponsoringowe uzupełniane są projektami marketingowymi z elementami społecznej odpowiedzialności i należą do Wydziału Zarządzania Marketingowego Departamentu Marketingu Energi SA. Energa od lat realizuje inicjatywy mające na celu zwiększanie rozpoznawalności i świadomości marki poprzez zachęcanie do udziału i aktywne włączanie do działania jak największej grupy społecznej.

Kluczowe inicjatywy realizowane przez Wydział ESG Energi SA

Domy Dobrej Energii

Projekt, w ramach którego na dachach placówek opiekuńczo-wychowawczych zamontowane zostały panele fotowoltaiczne Energi Obrotu. Projekt wspiera również Fundacja ORLEN. W pierwszym etapie projektu w 2021 roku energia ze słońca zasilila dwa rodzinne domy dziecka: w Gostyninie i Szczawinie Kościelnym oraz dwa domy dziecka: w Rypinie i Kaczkach Średnich w powiecie tureckim. Domy, które przystąpiły do projektu, produkują zieloną energię na własne potrzeby. W ten sposób zmniejszają się ich koszty użytkowania obiektów, a placówki ograniczają swój bezpośredni wpływ na środowisko. Czyste i dostępne źródła energii elektrycznej pozwalają tworzyć bardziej zrównoważone i inkluzywne społeczności, a jednocześnie umożliwiają ograniczanie skutków zmian klimatycznych. Instalacje fotowoltaiczne od Energi Obrotu są wykonane z wysokiej jakości komponentów od renomowanych producentów, a ponadto posiadają długi okres gwarancyjny. Moc instalacji dobrano tak, aby jej produkcja w horyzoncie rocznym w pełni pokrywała bieżące zapotrzebowanie na energię elektryczną. Taka konfiguracja pozwoli zredukować rachunki za prąd nawet o 90%.

W ramach projektu podopieczni placówek poznali dodatkowo świat energetyki i innowacyjnych rozwiązań przyjaznych środowisku. Dzieci z domów dziecka w ramach programu odwiedziły między innymi Muzeum Energetyki w Toruniu czy farmę wiatrową w Przykonie.

Planeta Energii

Program edukacyjny realizowany od 2010 roku. Pomaga on od lat przekazywać dzieciom wiedzę o energii elektrycznej i ekologii w interaktywny i angażujący sposób, dzięki czemu mają one możliwość poznania w ciekawy sposób zagadnień związanych z funkcjonowaniem naszej planety. Aby wzmocnić działania na rzecz podnoszenia świadomości i szeroko pojętej edukacji ekologicznej, w 2020 roku została uruchomiona nowa część programu – *Kraina Odpadów*, w której dzieci dowiadują się, jak należy segregować odpady, co się z nimi dzieje po wrzuceniu do kosza oraz jak zapobiegać ich powstawaniu, a przez to oszczędzać cenne zasoby Ziemi.

W 2021 roku został rozstrzygnięty konkurs dla szkół, w którym jedna szkoła otrzymała tytuł Ambasadora Planety Energii i czek na 12 tys. zł, trzy zwycięskie placówki otrzymały 10 tys. zł na cele edukacyjne i wizytę ambasadora programu – dr Tomasza Rożka w szkole. W ramach konkursu wyróżnienia w postaci bonu o wartości 2 tys. zł otrzymało 10 szkół. Dodatkową nagrodą był udział w II edycji **Akademii Planety Energii** – dwudniowych warsztatach dla nagrodzonych i wyróżnionych nauczycieli.

Paczki pełne dobrej energii

Energa wsparła dzieci z domów dziecka, szpitali oraz osoby w kryzysie bezdomności. Paczki trafiły do dzieci z domów dziecka z Jarczewa (województwo kujawsko-pomorskie), Kaczkę Średnich (woj. wielkopolskie) i Rypina (woj. kujawsko-pomorskie), czyli terenów, na których spółki Grupy Energa prowadzą działalność biznesową. Obdarowani zostali również mali pacjenci wracający do zdrowia w gdańskich szpitalach – Szpitalu Dziecięcym Polanki im. Macieja Płazyńskiego oraz w Uniwersyteckim Centrum Klinicznym – Klinika Pediatrii, Onkologii i Chemioterapii. Energa przekazała dodatkowe paczki dla osób będących w kryzysie bezdomności. Tym wsparciem objęto łącznie 13 trójmiejskich ośrodków prowadzonych przez Towarzystwo im. św. Brata Alberta. Akcja *Paczki pełne dobrej energii* połączona została ze wsparciem podmiotów ekonomii społecznej, które tworzą miejsca pracy dla lokalnej społeczności i pomagają tym, którzy znajdują się w ciężkiej sytuacji. Znalazły się w nich produkty świąteczne wykonane przez podopiecznych organizacji, m.in. Fundacji Świat Wrażliwy, Fundacji HuManus, Fundacji Dla Was, Fundacji Twoja Rola, Spółdzielni Socjalnej Negocjator.

Zbiórka obuwia dla osób w kryzysie bezdomności

Pracownicy Energi w ramach akcji przekazali 374 pary zimowych butów podopiecznym Towarzystwa Pomocy św. Brata Alberta w Gdańsku. W ramach akcji organizowanej przez firmę WoshWosh niepotrzebne zimowe buty dostały „drugie życie”. Oczyszczone, odnowione lub naprawione przekazane zostały najbardziej potrzebującym. Dodatkowo Energa sfinansowała odnowienie tysiąca par obuwia zebranego podczas całej zbiórki.

Anioły Dobrej Energii

To akcja charytatywna zainicjowana przez gdańskie Hospicjum Pomorze Dzieciom. Dzięki zaangażowaniu pracowników Grupy Energa wsparliśmy ponad 960 godzin specjalistycznej opieki medycznej dla nieuleczalnie chorych dzieci. Akcja miała na celu zapewnienie opieki paliatywnej nieuleczalnie chorym dzieciom w ich własnych domach.

Wsparcie działalności domów pomocy społecznej

W ramach wsparcia udzielonego Towarzystwu Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Gdańskie, Energa sfinansowała wyposażenie sali komputerowej, a także boisko do boccie dla bezdomnych. Na potrzeby sali komputerowej wyremontowano jedno z pomieszczeń w placówce. Wyposażono je w meble i oświetlenie, a wszystko dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych. Salę wyposażono w sprzęt komputerowy i zapewniono stałe łącze internetowe.

Młodzieżowa Akademia Żeglarska

Młodzi adepci żeglarstwa na warsztatach poznawali sztuki żeglarskie i tajniki przygotowań jachtu do regat. Uczestnicy to członkowie pomorskich klubów żeglarskich w wieku 15-20 lat, którzy w minionym sezonie żeglarskim korzystali z zajęć Akademii Żeglarskiej 77 Racing. W ramach Młodzieżowej Akademii Żeglarskiej 77 Racing odbyły się także zajęcia żeglarskie dla przedszkolaków oraz dla podopiecznych z Gdańskich Domów Dziecka. Warsztaty odbywały się w bazie Energa 77 Racing przy Twierdzy Wisłoujście w Gdańsku.

BTT Boxing Team. Od wykluczenia do powodzenia

Program miał na celu przeciwdziałanie skutkom wykluczenia społecznego dzieci i młodzieży oraz hamowanie następstw dysfunkcji społecznych. Dzięki programowi najmłodsi otrzymali miejsce, w którym mogli znaleźć pomoc, ciepły posiłek i chwile spokoju. Poprzez stworzenie przestrzeni do treningów, została zapewniona dzieciom, zarówno tym z rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych wykluczeniem, jak i tym narażonym na choroby cywilizacyjne, odpowiednia opieka i miejsce do rozwoju. Lekcje wychowania fizycznego w formie boksu odbywały się cyklicznie przez całe I półrocze roku szkolnego 2021/2022 i wzięło w nich udział ok. 150 dzieci. Zajęcia prowadzone były przez klub sportowy Brzostek Top Team.

Kurs na Lego z Energa

Uczniowie Szkoły Podstawowej w Bierkowie projektowali i budowali modele pływające z zestawów klocków. Mali konstruktorzy pod okiem pedagogów zbudowali cztery statki. Następnie zaprogramowali je w wirtualnym języku Scratch tak, aby obiekty poruszały się w określony sposób. Wykonane przez uczniów modele jednostek pływających posłużyły do oczyszczania stawu znajdującego się w sąsiedztwie szkoły. Ponadto na poszczególnych modelach umieszczone zostały kamery, które umożliwiły młodzieży badanie podwodnego świata. Uczniowie przygotowali leksykon roślinności stawu w Bierkowie, a także wykaz okazów żywych, zamieszkujących podwodny świat niewielkiego zbiornika.

DZIĘKUJEMY!

Energia Integracji

Projekt miał na celu organizację wspólnych spotkań wychowanków domów dziecka z Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Młody Las w Toruniu z seniorami. Podstawowym miejscem spotkań była tzw. Kamienica Inicjatyw, jednak większość aktywności odbywa się na niezależnej przestrzeni. Uczestnicy projektu brali udział w różnorodnych inicjatywach, zabawach integracyjnych czy wspólnych wyjściach mających na celu praktyczną realizację dialogu międzypokoleniowego. Projekt został wznowiony po przerwie spowodowanej pandemią. Energa wspierała tę inicjatywę jako mecenas projektu.

Specjalistyczna sala do terapii biofeedback dla szkoły w Jezierzycach

W ramach projektu *MówiMY, gadaMY i miło wspólnie nasz czas spędzaMY*, Energa sfinansowała stworzenie specjalistycznej sali biofeedback-u, służącej do stymulacji rozwoju mowy i treningu mózgu u dzieci. Pomoc trafiła do Szkoły Podstawowej w Jezierzycach, do której uczęszcza piętnaścioro wychowanków z różnego rodzaju niepełnosprawnościami.

Muzyka czyni cuda

Muzyka czyni cuda to koncert charytatywny, z którego dochód przeznaczony został na wyposażenie medyczne nowej Kliniki Chirurgii i Urologii Dzieci i Młodzieży w Uniwersyteckim Centrum Klinicznym w Gdańsku.

Pomoc i wsparcie dla dzieci z FASD i ich rodzin

Projekt, w ramach którego Energa wsparła działania z zakresu terapii indywidualnych i grupowych oraz specjalistycznej diagnozy w kierunku FASD. Projekt prowadzony był we współpracy z Fundacją na Rzecz Dziecka i Rodziny FASCYNACJE. Skierowany był do mieszkańców Pomorza, a zwłaszcza Trójmiasta. W sposób szczególnie zaadresowany był do rodzin adopcyjnych i biologicznych, a także do rodzin zastępczych i do placówek specjalistycznych.

Wsparcie dzieci i rodzin, podopiecznych Hospicjum Pomorze Dzieciom

Energa sfinansowała miesiąc całodobowej opieki lekarskiej i pielęgniarskiej, w tym: wizyty planowe i interwencyjne, mające na celu łagodzenie uporczywych objawów, podniesienie jakości życia, uśmierzanie bólu i przeprowadzenie rodziny przez moment śmierci. Hospicjum obejmuje jednocześnie opieką paliatywną 20 rodzin dotkniętych nieuleczalną chorobą dziecka w promieniu 150 km od Gdańska.

Wsparcie gdańskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Walki z Mukowiscydozą. „Oddech pełen energii”

Projekt, w ramach którego dzieci chore na mukowiscydozę mogą korzystać z profilaktyki fizjoterapeutycznej, dietetycznej, psychologicznej, a także z aktywności fizycznej. W ramach projektu i współpracy CSR dzieci korzystają z konsultacji, uczą się jak na co dzień postępować, żeby nie doprowadzać do zaostrzeń choroby, a także jak poprawiać swoją codzienną kondycję. Oddech pełen energii to inicjatywa mająca na celu przede wszystkim uwiadomienie uczestnikom, że dbanie o każdą sferę życia tj. aktywność fizyczną, odżywianie, fizjoterapię i psychikę ma ogromne znaczenie w leczeniu i podejściu do choroby.

Wsparcie Gdyńskiego Stowarzyszenia Osób Niestyszących, ich Rodzin i Przyjaciół Effetha

Przekazaliśmy sprzęt komputerowy niezbędny do codziennej pracy oraz prowadzenia warsztatów dla osób niestyszących z Gdyńskiego Stowarzyszenia Osób Niestyszących, ich Rodzin i Przyjaciół Effetha. Celem Stowarzyszenia jest zrzeszanie, integracja i rehabilitacja osób niepełnosprawnych, głuchoniemych, głuchych i innych osób z uszkodzonym słuchem. W ramach dofinansowania zakupiono i zmodernizowano sprzęt elektroniczny oraz oprogramowanie. Będzie z niego korzystać około 1000 osób rocznie.

ENERGA pomaga chronić przyrodę - Bociany.pl

Projekt **Bociany.pl** polegał na kontaktowaniu się z osobami zainteresowanymi ochroną bocianów w Polsce, a także z miłośnikami tych ptaków oraz instytucjami, które angażują się w ich ochronę. W oparciu o witrynę internetową www.bociany.pl prowadzone były działania informacyjne, edukacyjne i pomocowe skierowane na czynną ochronę bociana białego i jego siedlisk w Polsce. Głównym celem projektu było prowadzenie ogólnopolskiej infolinii 801 BOCIAN.

Ponadto w ramach projektu prowadzone były akcje:

- **Poszukujemy zimujących bocianów** – akcja skierowana do wszystkich mieszkańców Polski, polegająca na zbieraniu informacji o nasilającym się zjawisku zimowania bocianów w naszym kraju.
- **Zbieraj sznurki – chroń bociany** – akcja polegająca na zachęcaniu społeczności do zbierania w terenie sznurków rolniczych, żytek itp. Bociany znoszą takie materiały do gniazd, a w konsekwencji doprowadza to do zaplątywania się piskląt, co stanowi dla nich śmiertelne zagrożenie.
- **Lecą boćki** – ogólnopolska akcja edukacyjna z konkursem dla dzieci, którego druga edycja odbyła się w 2021 roku. Udział w niej wzięło blisko 100 szkół i przedszkoli oraz ponad 100 rodzin. Uczestnicy przygotowali i opublikowali w internecie kilkaset różnorodnych prac plastycznych, nad którymi pracowało ok. 1200 dzieci. Jury wyróżniło 50 placówek oraz przyznało 50 nagród indywidualnych.
- **Dzień Bociana** – co roku w okolicy 31 maja, czyli Dnia Bociana, Energa podejmuje inicjatywy zwiększające świadomość potrzeby ochrony tego gatunku. W 2021 rok dzięki współpracy z Telewizją Polską oraz dziennikami Grupy Polska Press, pokazywano jak energetycy pomagają bocianom, zachęcano też widzów i czytelników z całego kraju do dbania o przyrodę, zwłaszcza do zbierania śmiecionośnych dla bocianich piskląt sznurków.

Energa wsparła najmłodszych hokeistów GKS Stoczniovec

Wsparliśmy szkolenia zawodników z roczników 2010-2012, którzy grają w hokeja w kategorii „żak młodszy”. W ramach umowy CSR m.in. zakupione zostały nowe kije do hokeja dla zawodników. Profesjonalny sprzęt jest niezbędny w procesie szkolenia dzieci nie tylko pod kątem występów w klubie, ale docelowo także w reprezentacjach kraju poszczególnych kategorii wiekowych i podczas najważniejszych imprez rangi krajowej i międzynarodowej.

Elbląski Klub Sportowy Mlexer

Wsparliśmy inicjatywę dotyczącą rozwijania tenisa stołowego wśród dzieci i młodzieży na terenie Elbląga. W celu przywrócenia potencjału sportowego w elbląskim tenisie stołowym, Elbląski Klub Sportowy Mlexer rozpoczął intensywną pracę w szkoleniu dzieci i młodzieży. Od dwóch lat trwają naborzy do sekcji dzieci z najmłodszych klas szkół podstawowych Elbląga. Klub współpracuje z SP 16 w Elblągu, której siedziba znajduje się blisko obiektu treningowego klubu. W ramach tej współpracy nastąpiło podwyższenie poziomu organizacyjnego zajęć sportowych, większe zaangażowanie dzieci i ich rodziców. Wzrosła frekwencja wśród osób uczestniczących w zajęciach treningowych oraz udział w licznych zawodach sportowych z których młodzi zawodnicy klubu przywieźli szereg medali i pucharów.

Inicjatywy realizowane przez pozostałe spółki Grupy Energa

Energ(i)a do Nauki!

Program współpracy ze szkołami średnimi i wyższymi, w ramach którego Energa Operator SA od 2012 roku obejmuje swoim patronatem klasy i kierunki kształcące w obszarach związanych z energetyką. Jednym z celów programu jest zapewnianie luki pokoleniowej poprzez pozyskiwanie z rynku najlepszych absolwentów szkół średnich i wyższych. W ramach programu młodzi ludzie, którzy w przyszłości będą stanowić kadrę elektromonterską i inżyniersko-techniczną, mają możliwość poznania pracy energetyka „od podszewki”. Najlepsi uczniowie i studenci otrzymują stypendia naukowe i nagrody rzeczowe, a szkoły średnie zyskują nowe wyposażenie laboratoriów elektroenergetycznych. Program obejmuje również wizyty uczniów szkół średnich w ciekawych miejscach spółki oraz praktyki i staże w tejże. Obecnie w programie uczestniczy 18 szkół średnich i 5 szkół wyższych. W 2021 roku spółka przyznała:

- stypendia naukowe 168 uczniom szkół średnich oraz 26 studentom uczelni wyższych,
- dofinansowanie do wyposażenia laboratorium elektroenergetycznego dla 4 szkół średnich,
- nagrody rzeczowe 40 najlepszym uczniom w przedmiotach zawodowych.

Efektywność mierzona na podstawie danych zebranych z placówek edukacyjnych, z którymi podjęto współpracę.

Poligon Szkoleniowy w Bąkowie

Należący do spółki Energa Operator poligon w Bąkowie to jednostka szkoleniowa, w której prowadzone są specjalistyczne szkolenia zarówno dla pracowników Grupy, jak i wykonawców zewnętrznych z branży energetycznej. Główną działalnością poligonu są szkolenia obejmujące bezpieczeństwo prac pod napięciem (PPN) na sieci niskiego, jak też średniego napięcia. W 2021 roku priorytetem była realizacja szkoleń pn. *Prace pod napięciem przy elektroenergetycznych liniach napowietrznych, kablowych i urządzeniach rozdzielczych do 1 kV oraz Prace pod napięciem w sieci napowietrznej 15 i 20 kV zarówno dla elektromonterów, jak i pracowników dozoru*. Ponadto przeprowadzano również szkolenia z zakresu bezpieczeństwa prac na wysokości, z odłączania i podłączania pod napięciem uziemień w liniach napowietrznych do 20 kV oraz przeglądu pod napięciem urządzeń elektroenergetycznych do 30 kV. W 2021 roku przeszkolono 1333 pracowników, w tym 46 pracowników firm zewnętrznych, oraz 75 osób z Państwowej Straży Pożarnej. Pozostałe osoby to pracownicy Oddziałów Energa Operator oraz spółek powiązanych. Prace w technologii PPN mają ogromne znaczenie, ponieważ duży nacisk kładziony jest na bezpieczeństwo pracowników. Świadomość zagrożeń, stosowany sprzęt elektroizolacyjny, a także skupienie szczególnej uwagi na bezpieczeństwie pracy zabezpiecza zespół przed potencjalnymi zagrożeniami podczas wykonywania obowiązków.

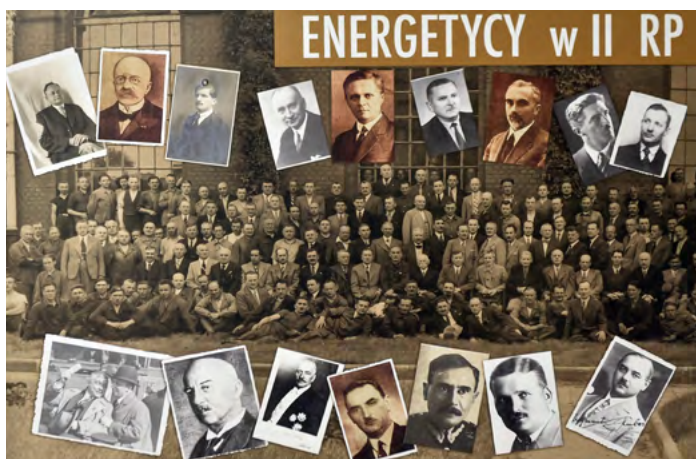

Muzeum Energetyki.

Ośrodek Tradycji Energetyków Polskich

Przedmiotem działalności Ośrodka Tradycji jest gromadzenie, zabezpieczanie, opracowywanie i udostępnianie zabytków elektrotechniki polskiej. Poprzez upowszechnianie i promowanie wiedzy o elektrotechnice polskiej Ośrodek wpływa na kształtowanie zainteresowania tą dziedziną nauki i jej tradycjami. Szczególne miejsce w zbiorach Ośrodka zajmują archiwalia i muzealia obrazujące narodziny elektrotechniki polskiej i dokonania energetyków w okresie II RP.

Ośrodek w 2021 roku znacznie poszerzył zakres opracowanych tematów. Zakończył prace nad przygotowaniem działu o rozwoju elektryfikacji Pomorza do 1939 roku i dodatkowo opisał i zilustrował towarzyszące temu wydarzenia polityczno-gospodarcze. Zgromadzono i wykonano blisko 600 skanów fotografii, map, dokumentacji technicznej i opracowano ponad 200 biogramów wybitnych elektryków.

Zasoby Ośrodka eksponowane są w salach wystawowych lub też udostępniane w celach naukowych, wydawniczych i promocyjnych dla zainteresowanych osób lub instytucji. W roku 2021 Ośrodek nawiązał współpracę m. in. z Muzeum Regionalnym w Stalowej Woli, przystępując do opracowywania działu historii elektryfikacji Centralnego Okręgu Przemysłowego oraz wspólnie z Pracownią Historyczną Stowarzyszenia Elektryków Polskich opracował i bogato zilustrował wybrane rozdziały monografii traktującej o życiu energetyków pomorskich (Koło Pomorskie, Grudziądzkie, Oddział Toruński i Wybrzeża Morskiego) w XX wieku.

Klasa patronacka w Ostrołęce

W czerwcu 2017 roku Energa Elektrownie Ostrołęka SA i Miasto Ostrołęka rozpoczęły współpracę w kwestii rozwoju szkolnictwa zawodowego i objęcia opieką oddziału szkolnego w Zespole Szkół Zawodowych nr 3 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Ostrołęce, kształcącego w zawodzie energetyka. Spółka zobowiązała się m.in. do wyposażenia w pomoce naukowe i narzędzia klasę oraz pracownie zajęć praktycznych, organizowania wyjazdów dla uczniów szkoły do elektrowni/elektrociepłowni/zakładów energetycznych Grupy Energa znajdujących się w innych miastach oraz objęcia klasy opieką koła Stowarzyszenia Energetyków Polskich.

W Enerdze Elektrowni Ostrołęka SA od maja do czerwca 2021 roku prowadzone były praktyki zawodowe dla uczniów klasy 3 Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 3 w Ostrołęce o specjalności Technik Energetyk. Klasa objęta programem praktyk liczyła 19 uczniów, którzy w formie nauczania zdalnego zostali zapoznani ze specyfiką działalności elektrowni. Zakres tematyczny przygotowany został przez osoby wyznaczone spośród pracowników Energi Elektrownie Ostrołęka.

Objęcie patronatem klas o profilu Technik Energetyk jest działaniem długofalowym, które w przyszłości przyniesie efekt zarówno w wymiarze gospodarczym i lokalnym, jak i zabezpieczającym interesy rozwojowe Grupy Energa.

Energia bioróżnorodności – łąki kwietne

Inicjatywa zmierzająca do odtworzenia ekosystemów łąkowych na terenach nieużytków i obszarach zmienionych w wyniku swojej działalności. Łącznie prawie 2,7 hektara łąk kwietnych firma wysiała na obszarze składowiska odpadów paleniskowych, a także przed siedzibą Energa Elektrownie Ostrołęka, w celu zwiększenia bioróżnorodności oraz docelowo ratowania pszczoły dzikiej oraz pszczoły miododajnej. Łąki kwietne pozwalają ocalić zapomniane gatunki roślin i zwierząt, zapewniają pożywienie dla dzikich pszczoł, dając im przestrzeń do życia, a zimą schronienie. Rośliny rosnące na łąkach przyczyniają się do obniżenia temperatury powietrza. Realizacja tego projektu pozwoli na zagospodarowanie nieużytków na terenie zalewu Narwi. W pierwszym etapie, razem z Fundacją Łąka, przygotowano i wysiano specjalną mieszankę nasion kwiatów. Pierwsze efekty wykonanych prac zaobserwowano wiosną 2021 roku. Wykonane zostały prace pielęgnacyjne (koszenie). Pełen potencjał różnorodności łąki powinny osiągnąć w 2022 roku.

Łąki kwietne dają schronienie nawet 300 gatunkom roślin i zwierząt. Rośliny rosnące na łąkach lepiej wytapują pyły tworzące smog, a także przyczyniają się do obniżenia temperatury powietrza. Rośliny łąkowe mają nawet 25 razy dłuższe korzenie niż trawniki. Dzięki temu ich zapotrzebowanie na wodę jest znacznie mniejsze. Łąka wchłania też dwa razy więcej wody, więc jest to ratunek nie tylko przed podtopieniami ale także w czasie suszy. Łąki wymagają również rzadszego koszenia niż trawnik, co przekłada się na mniejszą emisję hałasu oraz niebezpiecznych zanieczyszczeń do środowiska naturalnego.

6.5. Wolontariat pracowniczy

Od czerwca 2021 roku formalnie usystematyzowano działania wolontaryjne w Grupie Energia. W ramach nowej odsłony programu wolontariatu pracowniczego, pracownicy Grupy Energia mogą zgłaszać propozycje własnych inicjatyw i tym samym wesprzeć lokalną społeczność. Każdy pracownik, na zaplanowaną przez siebie akcję, może uzyskać grant w wysokości nawet 3 tys. zł. Warunkiem zgłoszenia projektu jest stworzenie co najmniej dwuosobowego zespołu. Do akcji mogą również przystąpić członkowie rodzin pracowników oraz ich przyjaciele. Koordynatorem wolontariatu pracowniczego jest Fundacja ORLEN, która w minionym roku podpisała 86 umów na wolontariat pracowniczy, w tym 11 akcji należało do pracowników Grupy Energia, były to:

1. Sprzątanie Wisły – oczyszczenie brzegów rzeki Wisły.
2. Oczyszczanie Omulwi – oczyszczenie brzegów rzeki Omulew.
3. Gwiazdy przyjazne innym gwiazdom (osobom niepełnosprawnym) – celem projektu była prezentacja osobom niepełnosprawnym kosmosu oraz edukacja w tym obszarze.
4. Hortiterapia – ogrodnictwo – zagospodarowanie terenu przy szkole specjalnej.
5. Podziel się swoją pasją! – przeprowadzenie warsztatów dla wychowanków Rodzinnego Domu Dziecka.
6. Movember. Miej odwagę – podnoszenie świadomości zarówno mężczyzn, jak i kobiet w zakresie profilaktyki i wczesnego wykrywania nowotworów jąder i prostaty.
7. Kącik czytelniczy Brzostek Top Team – pomoc dzieciom z rodzin ubogich czy dysfunkcyjnych, które przychodzą do klubu sportowego Brzostek Team. W ramach wolontariatu pracownicy Energi zagospodarowali przestrzeń, w której dzieci pochodzące ze środowisk wykluczonych społecznie będą mogły w spokoju i komfortowych warunkach spędzić czas, zjeść ciepły posiłek i poczytać подарowane książki.
8. Zostań pomocnikiem św. Mikołaja – trzy projekty polegające na obdarowaniu paczkami świątecznymi: mam i ich dzieci mieszkających w Domu Ochrony Poczętego Życia przy Zgromadzeniu Sióstr Jezusa Miłosiernego w Odolanowie (około 100 osób), pionierów, tj. pierwszych osadników w Koszalinie po zakończeniu II Wojny Światowej i seniorów Stowarzyszenia Przyjaciół Koszalina oraz seniorów z terenu Płocka.
9. Pier(w)si wygrywają!

Pier(w)si wygrywają!

Pilotażowa akcja profilaktyczna, która powstała z oddolnej inicjatywy pracowniczej przy współpracy merytorycznej Stowarzyszenia Różowy Motyl i Centrum Chorób Piersi działających przy Uniwersyteckim Centrum Klinicznym oraz organizacyjnej i komunikacyjnej poprzez Fundację ORLEN i Centrum Biznesowe Olivia Business Centre oraz Radio Gdańsk. Głównym celem akcji *Pier(w)si wygrywają!* było wspólne odczarowanie raka, czyli sprawienie, że społeczność przestanie się go bać i zacznie traktować jak każdą inną chorobę. Dzięki oddolnej inicjatywie pracowniczej udało się pogłębić wiedzę na temat nowotworu i zachęcić do regularnych badań nie tylko pracowników Grupy Energia, ale również mieszkańców województwa pomorskiego. W ramach akcji zorganizowano szereg działań m.in.: materiał wideo zachęcający do regularnych badań piersi zamieszczony w intranecie Grupy Energia oraz w social mediach, Bieg Różowej Wstążki połączony ze zbiórką na zakup kanap dla pacjentów oczekujących na chemioterapię w Centrum Chorób Piersi w gdańskim UCK, spotkanie z ekspertkami w dziedzinie onkologii, badania w mammobusie zorganizowanym na terenie kompleksu Olivia Business Centre dla kobiet w wieku od 50 do 69 lat.

Kropelka Energii

Kropelka Energii, współpracując z Fundacją Energia i ze spółką Energia SA, zorganizowała w 2021 roku łącznie siedem ambulansowych akcji zbiórek krwi na terenie kompleksu Olivia Business Centre. W ramach przeprowadzonych akcji zebrano 134,55 litrów krwi. Ponadto w zorganizowanych akcjach w innych miastach na terenie całego kraju zebrano 144,450 litry. Łącznie Fundacja zebrała 279 litrów krwi od 620 donatorów. W okresie od 1 marca do 31 grudnia 2021 roku Fundacja zorganizowała III Ogólnokrajową Akcję Zbiórki Krwi Energetyków, która była objęta Honorowym Patronatem Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Aktywności Państwowych. Każdy uczestnik miał możliwość wzięcia udziału w tej akcji zgłaszając swoją donację pod hasłem *Kropelka Energii*. Celem akcji było zintegrowanie środowiska rozproszonych Honorowych Dawców Krwi na terenie kraju i wsparcie lokalnych Banków Krwi (łącznie 21 Oddziałów RCKiK) w skutecznym docieraniu do Dawców z pilnymi apelami o oddanie krwi. W okresie październik-listopad *Kropelka Energii* podjęta się zorganizowania dodatkowego ambulansu na terenie Olivia Business Centre w odpowiedzi na pilne apele zbiórek krwi dla dwojga potrzebujących pracowników z Energi Operatora i PKN ORLEN. Zadaniem Fundacji było koordynowanie zbiórek na terenie kraju i przyjmowanie zgłoszeń od dawców. Akcja zakończyła się sukcesem – zebrano ponad 93 litry krwi.

W dniach od 2 do 10 grudnia 2021 roku *Kropelka Energii* zorganizowała **V Galę Zastużonych Honorowych Dawców Krwi** w formie korespondencyjnej ze względu na panującą epidemię COVID-19 i nałożone ograniczenia rządowe spowodowane nasilającą się IV falą epidemii. Gala to forma podziękowania dla najbardziej zaangażowanych osób w propagowanie idei honorowego krwiodawstwa i wspieranie rozwoju *Kropelki Energii*. W tym roku podziękowania należały się aż 120 Honorowym Dawcom Krwi. W tej grupie było również 15 Dawców, którzy otrzymali odznaczenia Zastużonych Honorowych Dawców Krwi I, II i III stopnia Polskiego Czerwonego Krzyża.

6.6. Liczba działań o negatywnym wpływie na lokalną społeczność

Spółki Grupy Energia w 2021 roku nie odnotowały żadnych działań, które spotkały się z negatywnym odbiorem społecznym. W 2020 roku wprowadziliśmy do funkcjonującego w Grupie Energia Zintegrowanego Systemu Zarządzania Środowiskowo-Energetycznego specjalną procedurę, która znacznie ograniczyła możliwość wystąpienia takich sytuacji. Celem tej procedury jest uprzedzanie opinii publicznej o wszelkich zmianach w środowisku spowodowanych funkcjonowaniem spółek. Uznaliśmy, że konieczne jest uprzedzanie społeczności lokalnych nawet o niewielkich, ale widocznych zmianach (w tym modernizacje i małe remonty niewymagające decyzji środowiskowej), które mogą spowodować pogorszenie turystyczno-rekreacyjnych walorów danego terenu. Przewidywane konsekwencje środowiskowo-energetyczne takich prac są z miesięcznym wyprzedzeniem przedstawiane w formie komunikatu zewnętrznego m.in. jednostkom samorządowym i lokalnym organizacjom pozarządowym.

6.7. Opis stosowanych polityk

Do funkcjonujących polityk i wewnętrznych aktów organizacyjnych dotyczących zagadnień społecznych należą m.in.:

Umowa o współpracy w Grupie Energia

20 grudnia 2017 roku 31 spółek Grupy Energia zawarło *Umowę o współpracy w Grupie Energia*. Umowa ta redefiniuje filozofię działania Grupy, opisuje najważniejsze zasady postępowania i określa kanony działania. Dokument jednoznacznie określa zmianę koncepcji funkcjonowania spółek Grupy Energia. Dzięki niemu zrezygnowano ze wcześniejszej swobody działania spółek na rzecz wewnątrzgrupowej synergii i dobrej współpracy. O synergii mowa jest wtedy, kiedy działa się według wspólnych wartości, wymienia się doświadczeniami, prowadzi spójną komunikację do interesariuszy, koordynuje działania operacyjne, a usługi zleca się i realizuje wewnątrz Grupy. Przyjęcie wspólnych i jednolitych zasad współpracy ma stanowić podstawę dla jej dalszego rozwoju. *Umowa o współpracy w Grupie Energia* to dokument, który pomaga stronom umowy odnaleźć się w nowych realiach i sprostać nowym wyzwaniom związanym z dynamiką otoczenia.

Strategiczny Plan Rozwoju Grupy Energia na lata 2021-2030

31 maja 2021 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o zatwierdzeniu *Strategicznego Planu Rozwoju Grupy Energia na lata 2021-2030* (dalej: SPR). SPR zastępuje *Strategię Grupy ENERGIA na lata 2016-2025*, wyznaczając ramy działania i rozwoju Grupy Energia w perspektywie do 2030 roku, zgodnie z ogłoszoną przez PKN ORLEN S.A., akcjonariusza strategicznego Spółki, *Strategią Grupy Kapitałowej ORLEN do 2030 roku*. SPR opisuje wkład Grupy Energia do realizacji ww. *Strategii Grupy Kapitałowej ORLEN*. Ponadto uwzględnia realizację najważniejszych inicjatyw wchodzących w zakres integracji obu grup oraz kluczowe trendy wpływające na kształt i funkcjonowanie krajowego rynku energii.

Strategia na rzecz zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnego biznesu Grupy Energia z dnia 17 grudnia 2018 roku oraz Zasady działalności CSR

Wyznacza kierunki działań z zakresu społecznej odpowiedzialności. Niniejszy dokument stanowi w dużej mierze realizację ze szczególnym uwzględnieniem roli Fundacji Energia, jako jednego ze sposobów na oddziaływanie Grupy Energia na otoczenie, w którym funkcjonuje.

W drugiej połowie roku 2021 opracowano *Strategię Zrównoważonego Rozwoju 2021-2023 Grupy ORLEN*. Nowa strategia została opracowana przez PKN ORLEN (przy współpracy Energi SA) oraz przyjęta przez Zarząd i Radę Nadzorczą PKN ORLEN. Energia SA opracowała na jej podstawie *Strategię Zrównoważonego Rozwoju 2021-2023 w Grupie Energia* i pod koniec roku 2021 rozpoczęła procedowanie wprowadzenia jej w spółkach Grupy. *Strategia Zrównoważonego Rozwoju 2021-2023 w Grupie Energia* zastąpi *Strategię na rzecz zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnego biznesu Grupy Energia z dnia 17 grudnia 2018 roku*.

Zasady prowadzenia działalności sponsoringowej Grupy Energia

Zasady przedstawiają kierunki i założenia prowadzenia działań sponsoringowych Grupy Energia. Przyjęte założenia wynikają z celów postawionych przed działaniami sponsoringowymi, które mają wspierać misję, wizję oraz wartości i cele strategiczne. W ramach integracji z PKN ORLEN SA, w 2021 roku regulacja została poszerzona o zapisy dotyczące instrukcji zakupu usług sponsoringowych obowiązujących w Grupie ORLEN, wprowadzające m.in. plan sponsoringowy jako główne narzędzie do planowania działalności i budżet sponsoringu w Enerdze SA.

Zasady stosowania standardu organizacyjnego w zakresie nadzoru nad Fundacjami, w których fundatorem jest PKN ORLEN lub Spółki należące do Grupy Kapitałowej ORLEN (dalej: Zasady)

Zasady zostały przyjęte w Grupie Energia 27 stycznia 2022 roku z mocą obowiązywania od 1 stycznia 2022 roku; określają zasady sprawowania nadzoru właścicielskiego nad fundacjami, którymi fundatorem są spółki Grupy Energia.

Statut Fundacji

Statut Fundacji wyznacza cele społecznie użyteczne. Fundacja prowadzi działalność społecznie użyteczną w sferze zadań publicznych określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego, na rzecz ogółu społeczności, a w szczególności osób, placówek, ośrodków i instytucji. Działalność ta jest wyłączną statutową działalnością Fundacji.

Polityka środowiskowo-energetyczna

Polityka środowiskowo-energetyczna Grupy Energa jest zgodna z Rozporządzeniem EMAS oraz normami: ISO 14001:2015 i ISO 50001:2018. Doskonaliśmy nasze działania, m.in. w zakresie optymalizacji zużycia zasobów, redukcji emitowanych zanieczyszczeń i zmniejszania ilości wytwarzanych odpadów. Więcej na temat Polityki środowiskowo-energetycznej można przeczytać w Deklaracji Środowiskowej Grupy Energa, dostępnej na stronie internetowej <https://grupa.energa.pl/otoczenie/polityka>.

Wyżej wymienione polityki i wewnętrzne akty organizacyjne wspierają sprawną realizację współpracy z najbliższym otoczeniem, co umacnia poczucie więzi i wspólnoty oraz pozwala na postrzeganie Grupy Energa jako solidnego partnera.

6.8. Procedury należytej staranności

Stosowane procedury należytej staranności wynikają z przyjętych polityk i wewnętrznych aktów organizacyjnych. Procedury są co roku doskonalone w wyniku oczekiwań otoczenia firmy. W roku 2020 zidentyfikowano potrzebę udoskonalenia działań w obszarze komunikacji środowiskowej. Energa SA w sierpniu 2020 roku wprowadziła do swojego systemu zarządzania środowiskowo-energetycznego szczegółową procedurę obligującą spółki Grupy Energa do wcześniejszego raportowania planowanych działań, w tym mniejszych prac remontowych lub modernizacyjnych, które mogą wywołać widoczne zmiany w środowisku, np. spowodować pogorszenie turystyczno-rekreacyjnych walorów danego terenu. Raporty takie będą z miesięcznym wyprzedzeniem przedstawiane w formie komunikatu zewnętrznego m.in. jednostkom samorządowym i lokalnym organizacjom pozarządowym.

W przypadku awarii i innych zdarzeń nieplanowanych mających istotny wpływ na środowisko, komunikat w sprawie podjętych przez Energe działań minimalizujących ewentualne szkody w środowisku zostanie przekazany do mediów, samorządów i lokalnych organizacji ekologicznych lub turystycznych.

Opisana wyżej procedura należytej staranności jest uzupełnieniem istniejącej *Procedury nr 7*, zawartej w *Programie Zarządzania środowiskowo-energetycznego Grupy Energa* (załącznik nr 2) i dotyczy działania pt. *Działalność marketingowa, edukacyjna oraz informacyjna realizowana przez komórki ds. komunikacji i marketingu*. Wprowadzenie szczegółowych zasad do ww. regulacji wzmocniło rolę społecznej odpowiedzialności (CSR) w funkcjonowaniu Grupy Energa. Zaktywizowało spółki do kontaktów z interesariuszami zewnętrznymi, głównie z organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządowymi. Przykładowo spółka Energa Elektrownie Ostrołęka rozpoczęła przegląd lokalnych organizacji pozarządowych, z którymi planuje nawiązać aktywny dialog w zakresie środowiskowo-energetycznym. Natomiast Energa OZE podpisała porozumienie dotyczące zasad współpracy z Zarządem Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego (OPZW) w Słupsku. Ponadto doszło do wzmocnienia wewnętrznej komunikacji dwustronnej i współdziałania pomiędzy koordynatorami środowiskowo-energetycznymi oraz koordynatorami CSR spółek Grupy Energa.

W ramach zasad stosowania standardu organizacyjnego w zakresie nadzoru nad fundacjami, w których fundatorem jest PKN ORLEN lub spółki należące do Grupy Energa, opracowano szereg procedur należytej staranności dotyczących nadzoru właścicielskiego nad fundacją, określając zasady funkcjonowania nadzoru właścicielskiego, merytorycznego oraz czynności niezbędne w ramach bieżącego nadzoru nad fundacjami. Określono też czynności wykonywane w ramach bieżącego monitorowania sytuacji w fundacjach poprzez członków Rad Fundacji oraz zasady współpracy pomiędzy członkami Rad Fundacji a wyodrębnionymi w PKN ORLEN i Enerdze SA komórkami organizacyjnymi dedykowanymi do sprawowania nadzoru właścicielskiego.

Lista wskaźników zaprezentowanych w rozdziale:

GRI 102-1	
GRI 102-2	Podejście zarządcze
GRI 102-3	
GRI 102-12	Opis zewnętrznych, przyjętych lub popieranych przez organizację ekonomicznych, środowiskowych i społecznych deklaracji, zasad i innych inicjatyw
GRI 102-43	Podejście do angażowania interesariuszy, w tym częstotliwość angażowania według typu i grupy interesariuszy
GRI 102-44	Świadczenia dodatkowe zapewniane pracownikom pełnoetatowym, które nie są dostępne dla pracowników czasowych lub pracujących w niepełnym wymiarze godzin
GRI 413-2	System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy

7. Odpowiedzialny pracodawca

7.1. Pracownicy – największa wartość Grupy Energa

Strategia działania Grupy Energa opiera się na budowaniu zaangażowania, lojalności i motywacji pracowników, dzieleniu się wiedzą i rozwoju kompetencji. Oferujemy korzystniejsze warunki pracy od wynikających z przepisów prawa powszechnie obowiązującego.

Naszą najważniejszą wartością są ludzie. Wspólnie tworzymy organizację, która jest otwarta, akceptuje różnorodność, ceni doświadczenie, umiejętności i wiedzę. Naszym zadaniem jest zapewnienie warunków do rozwoju i realizacji nowych wyzwań. Naszym celem jest, aby wszyscy pracownicy wykonywali swoje obowiązki bezpiecznie, w przyjaznej atmosferze i wzajemnym poszanowaniu. Kładziemy również duży nacisk na kształtowanie wynagrodzenia odpowiednio do specyfiki wykonywanej pracy, kwalifikacji i doświadczenia zawodowego. Umowa o pracę na czas nieokreślony stanowi dominującą formę zatrudnienia. Działania te wpływają na wizerunek Grupy Energa jako atrakcyjnego miejsca pracy.

W 2021 roku fakt integracji z Grupą ORLEN nadal odgrywał kluczową rolę w kształtowaniu procesów realizowanych przez Grupę Energa. Wiele działań w obszarze personalnym zostało uspołnionych, co pozwoliło na stworzenie dla pracowników otoczenia równych szans, gwarantujących sprawiedliwe i bezpieczne warunki pracy w ramach całej Grupy ORLEN. Na bieżąco realizujemy priorytety i najważniejsze zadania związane z polityką personalną opracowane na podstawie najlepszych praktyk rynkowych.

W Grupie Energa obowiązuje szereg regulacji określających jasne i przejrzyste systemy wynagrodzeń, wśród nich zakładowe układy zbiorowe pracy, *Porozumienie w sprawie zabezpieczenia praw pracowniczych, socjalnych i związkowych* czy regulaminy wynagradzania. Niezmiennie podejmujemy działania w celu stworzenia środowiska pracy sprzyjającego efektywnej współpracy i zachowaniu równowagi pomiędzy aktywnością zawodową a życiem prywatnym.

7.2. Struktura zatrudnienia w Grupie Energa

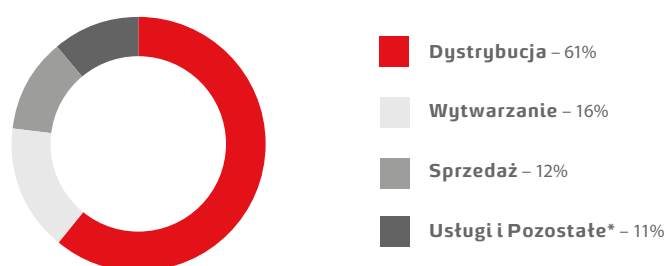
Grupa Energa na koniec 2021 roku zatrudniała **8888 osób**. Zmiana widoczna w stosunku do zeszłego roku wynika z faktu integracji z GK ORLEN. Dwie spółki Grupy Energa (Energa Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o. oraz Energa Ochrona Sp. z o.o.) wraz z pracownikami zostały przejęte odpowiednio przez ORLEN Centrum Usług Korporacyjnych Sp. z o.o. oraz ORLEN Ochrona Sp. z o.o. Największą część Grupy Energa stanowią pracownicy Linii Biznesowej Dystrybucji – Energi Operatora oraz Energi Operatora Wykonawstwa Elektroenergetycznego.

Grupa Energa posiada charakterystyczną dla profilu działalności strukturę zatrudnienia. Aż **74%** to mężczyźni, co wynika ze specyfiki branży.

52% zatrudnionych to osoby z wykształceniem wyższym, a drugą największą grupę stanowią wyspecjalizowani pracownicy techniczni z wykształceniem średnim. Ponad **99%** pracowników Grupy Energa zatrudnionych jest w pełnym wymiarze pracy.

Mając na uwadze szeroki zasięg terytorialny działalności Grupy Energa, a także nowe możliwości jakie daje połączenie z GK ORLEN i wynikające z tego benefity, takie jak np. program mobilności, pracownicy zyskali nowe możliwości w zakresie rozwoju zawodowego, uwzględniającego ich oczekiwania zawodowe i czynniki prywatne. Aż **92%** pracowników zatrudnionych jest na umowę o pracę na czas nieokreślony, co pozwala nam na określanie się mianem solidnego pracodawcy gwarantującego stabilne zatrudnienie.

Zatrudnienie w Grupie Energa według Linii Biznesowych

* Na dzień 31 grudnia 2021 roku bez spółki Energa Ochrona Sp. z o.o. i Energa Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o.

Pracownicy Grupy Energa według poziomu wykształcenia*

* Na dzień 31 grudnia 2021 roku bez spółki Energa Ochrona Sp. z o.o. i Energa Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o.

Pracownicy Grupy Energa według poziomu wykształcenia

	2020				2021			
	Podstawowe	Zawodowe	Średnie	Wyższe	Podstawowe	Zawodowe	Średnie	Wyższe
Usługi i Pozostałe*	58	82	347	1 082	2	41	165	749
Linia Biznesowa Dystrybucja	51	696	2 274	2 589	42	662	2 213	2 538
Linia Biznesowa Sprzedaż	2	43	254	795	2	40	244	787
Linia Biznesowa Wytwarzanie	48	295	571	544	44	278	551	530
Grupa Energa	159	1 116	3 446	5 010	90	1 021	3 173	4 604

* Na dzień 31 grudnia 2021 roku bez spółki Energa Ochrona Sp. z o.o. i Energa Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o.

Pracownicy Grupy Energa w podziale na płeć, wiek, typ zatrudnienia, region

Specyfikę zatrudnienia w Grupie Energa w 2021 roku prezentują poniższe tabele. Analizując dane rok do roku, struktura zatrudnienia nie uległa dynamicznym zmianom.

Liczba pracowników w podziale na płeć

	2020		2021	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Usługi i Pozostałe*	649	920	360	597
Linia Biznesowa Dystrybucja	1 124	4 486	1 084	4 371
Linia Biznesowa Sprzedaż	627	467	617	456
Linia Biznesowa Wytwarzanie	224	1 234	215	1 188
Grupa Energa	2 624	7 107	2 276	6 612

* Na dzień 31 grudnia 2021 roku bez spółki Energa Ochrona Sp. z o.o. i Energa Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o.

Liczba pracowników w podziale na płeć i grupy wiekowe

	2020						2021					
	Kobiety			Mężczyźni			Kobiety			Mężczyźni		
	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat
Usługi i Pozostałe*	75	440	134	85	552	283	45	263	52	54	402	141
Linia Biznesowa Dystrybucja	78	715	331	386	2 276	1 824	70	669	345	335	2 153	1 883
Linia Biznesowa Sprzedaż	61	498	68	44	338	85	45	482	90	38	330	88
Linia Biznesowa Wytwarzanie	18	138	68	72	521	641	17	133	65	66	481	641
Grupa Energa	232	1 791	601	587	3 687	2 833	177	1 547	552	493	3 366	2 753

* Na dzień 31 grudnia 2021 roku bez spółki Energa Ochrona Sp. z o.o. i Energa Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o.

Liczba pracowników w podziale na płeć i wymiar czasu pracy

	2020				2021			
	Cały etat		Część etatu		Cały etat		Część etatu	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Usługi i Pozostałe*	627	895	22	25	350	585	10	12
Linia Biznesowa Dystrybucja	1 120	4 485	4	1	1 077	4 370	7	1
Linia Biznesowa Sprzedaż	622	466	5	1	613	454	4	2
Linia Biznesowa Wytwarzanie	222	1 231	2	3	215	1 184	0	4
Grupa Energa	2 591	7 077	33	30	2 255	6 593	21	19

* Na dzień 31 grudnia 2021 roku bez spółki Energa Ochrona Sp. z o.o. i Energa Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o.

Liczba pracowników w podziale na rodzaj umowy i region w 2021 roku

	Usługi i Pozostałe*				Linia Biznesowa Dystrybucja				Linia Biznesowa Sprzedaż				Linia Biznesowa Wytwarzanie				Grupa Energa			
	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
kujawsko - pomorskie	5	67	0	0	44	710	1	3	1	59	2	1	1	30	0	0	51	866	3	4
łódzkie	0	4	0	0	5	79	1	0	0	0	0	0	0	25	0	0	5	108	1	0
mazowieckie	33	184	4	0	53	646	3	1	2	108	0	0	28	751	1	0	116	1689	8	1
pomorskie	62	438	4	5	94	1539	17	7	44	583	5	10	12	156	5	1	212	2716	31	23
warmińsko - mazurskie	5	46	0	0	77	748	9	2	5	115	0	0	1	202	0	0	88	1111	9	2
wielkopolskie	0	64	0	0	45	868	6	5	3	81	0	2	7	135	0	0	55	1148	6	7
zachodniopomorskie	3	33	0	0	44	441	5	2	1	51	0	0	1	47	0	0	49	572	5	2

LEGENDA: A - Czas określony, B - Czas nieokreślony, C - Na okres próbny, D - Umowa na zastępstwo

* Na dzień 31 grudnia 2021 roku bez spółki Energa Ochrona Sp. z o.o. i Energa Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o.

Fluktuacja pracowników Grupy Energa

Fluktuacja pracowników w 2021 roku utrzymywała się na podobnym poziomie jak w roku poprzednim. W 2021 roku w Grupie Energa występowały naturalne odejścia pracowników, w tym odejścia na emeryturę. Jednym z czynników, który także rzutuje na fluktuację pracowników w Grupie, jest dynamiczna zmiana na rynku energetycznym i rozwój branży związanej z fotowoltaiką.

Liczba nowo zatrudnionych pracowników w podziale na płeć i wiek

	2020						2021					
	Kobiety			Mężczyźni			Kobiety			Mężczyźni		
	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat
Usługi i Pozostałe	13	21	3	15	35	9	19	37	5	28	31	11
Linia Biznesowa Dystrybucja	16	22	0	61	65	10	8	19	2	81	65	3
Linia Biznesowa Sprzedaż	13	23	2	14	19	1	11	15	0	9	17	2
Linia Biznesowa Wytwarzanie	1	5	0	17	27	6	3	4	0	3	11	1
Grupa Energa	43	71	5	107	146	26	41	75	7	121	124	17

Procent nowo zatrudnionych pracowników w podziale na płeć i wiek*

	2020						2021					
	Kobiety			Mężczyźni			Kobiety			Mężczyźni		
	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat
Usługi i Pozostałe	0,8%	1,3%	0,2%	1,0%	2,2%	0,6%	1,2%	2,4%	0,3%	1,8%	2,0%	0,7%
Linia Biznesowa Dystrybucja	0,3%	0,4%	0,0%	1,1%	1,2%	0,2%	0,1%	0,3%	0,0%	1,5%	1,2%	0,1%
Linia Biznesowa Sprzedaż	1,2%	2,1%	0,2%	1,3%	1,7%	0,1%	1,0%	1,4%	0,0%	0,8%	1,6%	0,2%
Linia Biznesowa Wytwarzanie	0,1%	0,3%	0,0%	1,2%	1,9%	0,4%	0,2%	0,3%	0,0%	0,2%	0,8%	0,1%
Grupa Energa	0,4%	0,7%	0,1%	1,1%	1,5%	0,3%	0,4%	0,8%	0,1%	1,3%	1,3%	0,2%

* Wskaźniki w Liniach Biznesowych liczone są w stosunku do łącznej liczby zatrudnionych w danej linii.

Liczba odejść pracowników w podziale na płeć i wiek

	2020						2021					
	Kobiety			Mężczyźni			Kobiety			Mężczyźni		
	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat
Usługi i Pozostałe	15	34	20	8	56	46	8	39	23	23	53	22
Linia Biznesowa Dystrybucja	7	23	40	22	57	141	2	18	46	42	60	167
Linia Biznesowa Sprzedaż	20	63	17	9	27	8	8	28	5	6	22	12
Linia Biznesowa Wytwarzanie	2	7	17	2	17	81	1	4	9	4	15	41
Grupa Energa	44	127	94	41	157	276	19	89	83	75	150	242

Procent odejść pracowników w podziale na płeć i wiek*

	2020						2021					
	Kobiety			Mężczyźni			Kobiety			Mężczyźni		
	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat
Usługi i Pozostałe	1,0%	2,2%	1,3%	0,5%	3,6%	2,9%	0,5%	2,6%	1,5%	1,5%	3,5%	1,4%
Linia Biznesowa Dystrybucja	0,1%	0,4%	0,7%	0,4%	1,0%	2,5%	0,0%	0,3%	0,8%	0,8%	1,1%	3,1%
Linia Biznesowa Sprzedaż	1,8%	5,8%	1,6%	0,8%	2,5%	0,7%	0,7%	2,6%	0,5%	0,6%	2,1%	1,1%
Linia Biznesowa Wytwarzanie	0,1%	0,5%	1,2%	0,1%	1,2%	5,6%	0,1%	0,3%	0,6%	0,3%	1,1%	2,9%
Grupa Energa	0,5%	1,3%	1,0%	0,4%	1,6%	2,8%	0,2%	0,9%	0,9%	0,8%	1,6%	2,6%

* Wskaźniki w Liniach Biznesowych liczone są w stosunku do łącznej liczby zatrudnionych w danej Linii.

7.3. Świadczenia dodatkowe dla pracowników

Sukcesy Grupy Energa są wynikiem energii pochodzącej z pasji, zaangażowania i rozwoju pracowników. Grupa Energa, będąc tego świadomą, oferuje szereg świadczeń pozapłatowych sprzyjających efektywnej współpracy dostępnych dla pracowników oraz ich rodzin, a wśród nich m.in.:

- dostęp do prywatnej opieki medycznej,
- ubezpieczenie na życie na preferencyjnych warunkach,
- świadczenia w ramach Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych,
- ulgowa odpłatność za energię elektryczną,
- Pracowniczy Program Emerytalny,
- Pracownicze Plany Kapitałowe,
- dodatkowe pieniężne świadczenia z okazji świąt,
- Karta Zakupowa ORLEN,
- dodatkowy dzień wolny z okazji Dnia Energetyka.

W ramach Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych pracownicy zatrudnieni na umowę o pracę, bez względu na wymiar etatu, mogą skorzystać m.in. z:

- dofinansowania do kart Multisport,
- dofinansowania do wypoczynku,
- pożyczki mieszkaniowej,
- zapomogi w przypadkach losowych,
- kart podarunkowych dla dzieci z okazji świąt.

Ponadto byli pracownicy Grupy Energa, przechodzący na emeryturę, mogą skorzystać ze wsparcia Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Otrzymują również karty podarunkowe z okazji świąt, a także mogą brać udział w spotkaniach organizowanych dla seniorów.

Program Pracodawca Przyjazny Rodzinie

Poza uprawnieniami wynikającymi z Kodeksu Pracy, pracownikom i ich rodzinom dedykowane są dodatkowe świadczenia związane z rodzicielstwem, będące częścią programu **Pracodawca Przyjazny Rodzinie**:

- dodatkowe dwa dni opieki nad dzieckiem do 3 roku życia,
- dodatkowe dwa dni opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym od 4 do 24 roku życia,
- dodatkowa godzina na karmienie,
- udział w ogólnopolskiej akcji „Dwie Godziny dla Rodziny”.

Powyższe rozwiązania wspierają pracowników w godzeniu życia zawodowego z życiem prywatnym, szczególnie z obowiązkami związanymi z rodzicielstwem.

Dodatkowy dzień wolny dla osób, które realizują projekt w ramach wolontariatu pracowniczego w Grupie ORLEN

Pracownik biorący udział w wolontariacie organizowanym przez Fundację ORLEN ma możliwość skorzystania z jednego dodatkowego dnia wolnego w każdym roku kalendarzowym.

Benefity rabatowe

Dzięki podpisanemu *Porozumieniu o współpracy pomiędzy PKN ORLEN a Energa SA oraz spółkami Grupy Energa*, Pracownikom Grupy Energa przyznano benefity rabatowe, które wynikają z harmonogramu wspólnej dla Grupy Kapitałowej ORLEN strategii HR, m.in.:

- zniżki na okulary i usługi okulistyczne,
- dedykowaną ofertę usług bankowych,
- rabaty na wynajem abonamentowy samochodów nowych i używanych, Indywidualny program finansowania aut, Car Platform wirtualny salon samochodowy, który umożliwia długoterminowy wynajem nowych samochodów różnych marek,
- rabaty na telefony i komputery,
- rabaty na produkty i usługi rowerowe,
- zniżki i promocje dla uczestników Pracowniczych Planów Kapitałowych,
- specjalną ofertę na abonamenty telefoniczne.

7.4. Oferta rozwojowa w Grupie Energa

Szkolenia

Spółki Grupy Energa stwarzają pracownikom możliwość rozwoju na każdym etapie ścieżki zawodowej. Ważnym elementem rozwoju pracowników jest stosowanie zdobytych umiejętności na stanowisku pracy, a także dzielenie się wiedzą w zespole.

W 2021 roku w spółkach Grupy Energa zostały przyjęte *Zasady realizacji szkoleń dla spółek Grupy Energa* – to spójne zasady szkoleniowe określające zasady planowania szkoleń, sposób wnioskowania oraz poziom dofinansowania.

W ramach dofinansowania pracownicy mają możliwość podnoszenia kwalifikacji specjalistycznych, nauki na studiach wyższych, podyplomowych, a także rozwijać umiejętności miękkie czy językowe.

W 2021 roku kadra menadżerska Grupy Energa przystąpiła do programu rozwoju menadżerów pod hasłem **Angażujące przywództwo**. Program bazuje na koncepcji Poziomów Przywództwa Zorientowanego na Rezultaty (Leadership Performance Pipeline – LPP) i został specjalnie dostosowany do potrzeb Grupy Energa. Ma na celu budowanie spójnego standardu rozwoju kompetencji menedżerskich, koncentrując się na kluczowych aspektach angażującego miejsca pracy m.in. docenianie i motywowanie pozafinansowe, przekazywanie informacji zwrotnej czy też rozwój podwładnych.

W Enerdze Operatorze elektromonterzy szkoleni są wewnętrznie na Poligonie Szkoleniowym, co pozwala na skuteczne zarządzanie kompetencjami zawodowymi pracowników.

W 2021 roku wiele szkoleń odbywało się w formie on-line, co wpłynęło na średnią liczbę godzin szkoleniowych przypadających na pracownika, która wzrosła w porównaniu do zeszłego roku.

Średnia liczba godzin szkoleniowych przypadająca na pracownika w podziale na kategorię zatrudnienia i płeć

	Pracownicy na stanowiskach kierowniczych i wyższych				Pracownicy na stanowiskach niższych niż kierownicze			
	2020		2021		2020		2021	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Usługi i Pozostałe	28	39	50	40	19	11	19	12
Linia Biznesowa Dystrybucja	20	11	78	10	7	13	20	22
Linia Biznesowa Sprzedaż	49	52	46	109	17	15	14	13
Linia Biznesowa Wytwarzanie	27	11	30	46	10	11	10	8
Grupa Energa	29	17	54	27	13	12	18	18

Programy stażowe

W 2021 roku Energa dołączyła do programu stażowego **Kierunek ORLEN**, który powstał z myślą o rozwoju zawodowym studentów i absolwentów uczelni wyższych. Celem programu jest zdobycie przez stażystów praktycznego doświadczenia zawodowego i unikalnej wiedzy we współpracy z ekspertami podczas realizacji projektów w firmie o strategicznym znaczeniu dla polskiej gospodarki.

Studenci i absolwenci mają okazję podczas praktyk:

- zapoznać się z funkcjonowaniem przedsiębiorstwa energetycznego,
- poznać obiekty i urządzenia energetyczne,
- poznać zasady bezpiecznej pracy w energetyce,
- sprawdzić swoje predyspozycje do pracy w określonym obszarze.

Ponadto od kilkunastu lat realizowany jest program **Energ(i)a do Nauki!**, którego celem jest propagowanie kształcenia w obszarach związanych z energetyką. Program skierowany jest do uczniów szkół średnich oraz studentów, którzy stanowią potencjalną przyszłą kadrę inżynierijno-techniczną, o której pozyskanie coraz trudniej na zewnętrznym rynku pracy. Obecnie Energa Operator w ramach programu współpracuje z 18 szkołami średnimi oraz 5 uczelniami wyższymi.

Program składa się z różnorodnych form współpracy:

- stypendia w szkołach średnich i wyższych,
- nagrody rzeczowe dla najlepszych uczniów szkół średnich z przedmiotów zawodowych,
- dofinansowanie laboratoriów elektroenergetycznych,
- organizacja praktyk i staży,
- wizyty terenowe,
- warsztaty interpersonalne.

W 2021 roku w szkołach objętych patronatem Energi Operatora:

- 168 najlepszym uczniom szkół średnich oraz 26 najlepszym studentom przyznane zostały stypendia naukowe,
- 40 najlepszych uczniów szkół średnich z przedmiotów zawodowych otrzymało nagrody rzeczowe,
- 4 laboratoria elektroenergetyczne w szkołach średnich otrzymały dofinansowanie.

Zarządzanie wiekiem

W tym roku w Grupie Energa została wdrożona także *Polityka Zarządzania Wiekiem*, mająca na celu budowanie świadomości kadry menadżerskiej odpowiedzialnej za stan kadrowy zarządzanego obszaru, kształtowanie różnorodności międzypokoleniowej i komunikacji, a także dbałości o transfer wiedzy i umiejętności. Menadżerowie nadzorują i monitorują zasoby kadrowe w swoich komórkach, zgłaszają zapotrzebowanie w zakresie zatrudnienia, szkolenia i awansów, w celu zabezpieczenia m.in. luki pokoleniowej, uwzględniając kierunki rozwoju biznesu i efektywność procesów.

7.5. Programy promocji zdrowia dla pracowników

W celu zapewnienia kompleksowej dbałości o zdrowie oraz wytworzenia nawyków regularnego badania się, na terenie Spółtek Energa są organizowane dedykowane akcje profilaktyczne polegające na przeprowadzaniu badań z różnego zakresu. W 2021 roku zorganizowano akcję **Pier(w)si wygrywają!**, której głównym celem było odczarowanie raka, tym samym spowodowanie poczucia sprawczości u pracowników i zachęcenie do regularnej profilaktyki.

W ramach projektu odbył się Bieg Różowej Wstążki oraz spotkanie z ekspertkami w dziedzinie onkologii. Osobom, które nie mogły osobiście wziąć udziału w spotkaniu, została udostępniona transmisja on-line oraz zapis relacji na Facebooku.

Ponadto każdy mógł zapisać się na badania profilaktyczne – w mammobusie i poradni gdańskiego UCK. Pracownicy mogli skorzystać ze zwolnienia z wykonywanej pracy, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia, na czas udziału w przedsięwzięciach związanych z akcją **Pier(w)si wygrywają!** Prowadzona była również akcja dotycząca raka prostaty, zachęcająca do badań profilaktycznych mężczyzn.

Pracownicy są na bieżąco informowani o różnego rodzaju akcjach zdrowotnych organizowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia czy dedykowane do tego Ośrodki zdrowia. W Intranecie Grupy Energa publikowane są również artykuły w zakresie psychoedukacji podejmujące temat zdrowego stylu życia, zdrowej, zbilansowanej diety, aktywności fizycznej i ogólnej dbałości o dobrostan psychiczny i fizyczny.

Co więcej, w ramach dodatkowej opieki medycznej, operator medyczny umożliwia przeprowadzenie raz w roku profilaktycznych programów prozdrowotnych, szkoleń z pierwszej pomocy, dostępu do rehabilitacji zawodowej, a także organizuje akcje edukacyjno-profilaktyczne, ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki chorób nowotworowych wraz z propozycją właściwych działań diagnostycznych i leczniczych. Ponadto w ramach posiadanego pakietu pracownicy mają możliwość zaszczepienia się przeciwko grypie i tężcowi.

Dodatkowy dzień wolny za zaszczepienie przeciwko COVID-19

W związku z programem mającym na celu wsparcie Narodowego Programu Szczepień i zachęceniem pracowników do udziału w szczepieniu przeciw COVID-19 pracownikom Grupy Energa został udzielony dodatkowo dzień wolny od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia.

Warunkiem skorzystania z uprawnienia było przedłożenie do wglądu dokumentu potwierdzającego fakt zaszczepienia dwiema dawkami lub w przypadku szczepionek jednodawkowych jedna dawką szczepionki przeciw COVID-19.

W 2021 roku we wszystkich jednostkach organizacyjnych Energi Operatora kontynuowano program prozdrowotny **Energ(i)a dla Zdrowia**, którego głównym celem jest dbanie o zdrowie psychofizyczne pracowników spółki.

Program *Energ(i)a dla Zdrowia* doskonale wpisuje się w politykę poprawy jakości życia i zdrowia oraz wzrostu świadomości konsumenckiej. W ramach koncepcji realizowane są liczne działania mające zwrócić uwagę pracowników na ważne aspekty dbałości o prawidłowe odżywianie, profilaktykę zdrowotną oraz aktywność fizyczną. Przekłada się to bezpośrednio na mniejszą absencję chorobową, lepszy komfort w środowisku pracy oraz wzrost poczucia identyfikacji ze spółką. Szkolenia związane z udzielaniem pierwszej pomocy przedmedycznej cieszą się dużym zainteresowaniem i uznaniem wśród pracowników firmy, dając poczucie większej pewności siebie w przypadku konieczności udzielenia pomocy poszkodowanemu w miejscu pracy.

Restrykcje związane z pandemią znacznie ograniczyły działania oraz przeprowadzenie akcji w ramach programu, mimo tego z sukcesem udało się zorganizować:

- owocowe czwartki – dostawa zdrowej żywności dla Pracowników Centrali Spółki w Gdańsku oraz Oddziałów w Koszalinie, Kaliszu oraz Gdańsku,
- paczki ze zdrową żywnością dla Pracowników Oddziału w Olsztynie,
- dostawę miódów oraz soków dla pracowników Oddziałów w Płocku oraz Toruniu.

7.6. Działania dialogowe z pracownikami Grupy Energa i organizacjami reprezentującymi pracowników

Szanujemy i przestrzegamy wszelkich wolności związkowych i pracowniczych, w tym swobody zakładania i zrzeszania się w związkach zawodowych. Przedstawiciele organizacji związkowych mogą swobodnie prezentować swoje stanowiska, które są brane pod uwagę przy podejmowaniu decyzji w obszarze pracowniczym.

Dialog społeczny to nieustający proces wzajemnych interakcji pomiędzy pracodawcami a partnerami społecznymi, skoncentrowany na poszukiwaniu konstruktywnych i trwałych rozwiązań w dziedzinie zbiorowego prawa pracy. Dialog prowadzony jest w oparciu o wspólne wartości i wzajemne zaufanie, głównie w formie regularnych spotkań informacyjnych, konsultacji, negocjacji i uzgodnień. Działania te w ubiegłym roku odbywały się głównie w formule zdalnej. Na koniec 2021 roku w Grupie Energa działały **33 międzyzakładowe i zakładowe organizacje związkowe**, posiadające przymiot reprezentatywności na szczeblu ogólnokrajowym – NSZZ „Solidarność”, Związek Zawodowy Inżynierów i Techników oraz Zrzeszenie Związków Zawodowych Energetyków. Według stanu na 31 grudnia 2021 roku **uzwiązkowanie w Grupie Energa wyniosło 61,7%**. Do związków zawodowych należało ok. **5,5 tys. osób**.

Uzwiązkowienie w Grupie Energa

Dialog społeczny w Grupie Energa prowadzony jest zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności zgodnie z postanowieniami Kodeksu pracy, Ustawy o związkach zawodowych z 23 maja 1991 roku, Ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych z 23 maja 1991 roku, a także zgodnie z Porozumieniem w sprawie zabezpieczenia praw pracowniczych, socjalnych i związkowych dla Pracowników Grupy Energa z dnia 18 września 2017 roku.

Przedmiotem dialogu w 2021 roku były m.in. kwestie dotyczące integracji Grupy Energa i Grupy ORLEN, wynagrodzeń oraz świadczeń dla pracowników i emerytów, majątku socjalnego, zmian organizacyjnych oraz ujednolicenia wewnątrz zakładowych źródeł prawa pracy.

W 2021 roku w Grupie Energa prowadzonych było **28 sporów zbiorowych**. Spory dotyczyły w większości wzrostu wynagrodzeń pracowników na rok 2022 (zgłoszone w grudniu 2021 roku) oraz zmian zakładowego układu zbiorowego pracy.

7.7. System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy

Obszar bezpieczeństwa i higieny pracy, będący jednym z kluczowych obszarów naszej odpowiedzialności, jest ściśle powiązany z prowadzoną działalnością biznesową Grupy. Aspekty BHP regulowane są przez przepisy zewnętrzne (Kodeks Pracy i inne ustawy, szczegółowe rozporządzenia oraz normy). Najważniejszą wewnętrzną regulacją, obowiązującą wszystkie spółki, jest *Polityka BHP Grupy Energa*, która opisuje najważniejsze wytyczne dla podmiotów Grupy dotyczące podejmowanych działań, w celu zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa zarówno pracowników, jak i wykonawców zewnętrznych. W realizację polityki zaangażowani są wszyscy pracownicy Grupy oraz kontraktorzy działający na zlecenie spółek Grupy Energa. Istotnym elementem kształtowania wewnętrznych aktów normatywnych są funkcjonujące w spółkach Regulaminy Pracy, a także układy zbiorowe pracy, umowy zawierane na szczeblu lokalnym w formie porozumień oraz protokoły dodatkowe wprowadzające zmiany do zakładowych układów zbiorowych pracy. W 2021 roku, w efekcie połączenia z Grupą Kapitałową ORLEN, spółki Grupy Energa rozpoczęły wdrażanie rozłożonej na okres trzech lat *Strategii BHP Grupy Energa na lata 2021–2023*. W ramach strategii opisano sześć kluczowych obszarów bezpieczeństwa procesowego i osobistego, w których scharakteryzowano kilkadziesiąt działań oraz inicjatyw do wdrożenia przez Grupę Energa w ciągu trzech kolejnych lat.

W 2021 roku w czterech spółkach Grupy funkcjonował *System Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy*:

- Spółki Energa Serwis oraz Energa Invest posiadają certyfikowany zewnętrznie system oparty o normę PN-ISO 45001:2001,
- Spółki Linii Biznesowej Dystrybucja (Energa Operator i Energa Operator Wykonawstwo Elektroenergetyczne) posiadają niecertyfikowany system oparty o normę OHSAS 18001:2007.

Powołana w spółkach Grupy służba BHP pełni funkcje doradcze i kontrolne, a jej działalność prowadzona jest zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa zewnętrznego oraz wymaganiami określonymi w *Polityce BHP Grupy Energa*.

Praca organizowana jest zgodnie z przepisami i zasadami BHP, w szczególności poprzez zapewnienie przestrzegania przepisów i zasad oraz reagowanie na wszelkie potrzeby w tym zakresie. Niezgodności wykrywane są podczas cyklicznych przeglądów, kontroli oraz audytów w obszarze BHP. Zgodnie z przepisami prawa, każdy pracownik ma prawo do powstrzymania się od wykonywania pracy w przypadku, gdy warunki pracy stwarzają bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia lub życia i nie odpowiadają obowiązującym wymaganiom bezpieczeństwa i higieny pracy.

Celem zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy prowadzona jest identyfikacja zagrożeń oraz ocena ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy zgodnie z przepisami prawa oraz obowiązującymi w spółkach procedurami.

Aktualizacja oceny ryzyka zawodowego następuje m.in. po zaistniałym wypadku, wprowadzonych zmianach na stanowisku pracy, zmianach w przepisach prawa, bądź w okresach ustalonych przez poszczególne spółki. Ponadto zagrożenia identyfikowane są również w związku z monitorowaniem warunków pracy w wyniku okresowych pomiarów środowiska pracy czy wystawiania poleceń pisemnych oraz pozwoleń na prace szczególnie niebezpieczne. Eliminowanie oraz ograniczanie ryzyka związanego z występującymi czynnikami środowiska pracy odbywa się m.in. poprzez właściwą organizację stanowisk pracy z uwzględnieniem zasad ergonomii, monitorowanie warunków pracy i realizację zaleceń pokontrolnych, systematyczne wykonywanie badań czynników środowiska pracy, dobór odpowiednich środków ochrony zbiorowej oraz indywidualnej, a także organizację szkoleń podnoszących poziom wiedzy i świadomości pracowników.

Na początku 2021 roku Energia wdrożyła do stosowania *Zasady zarządzania miernikami bezpieczeństwa osobistego i procesowego w Grupie Energia*, opracowane w oparciu o standard techniczny obowiązujący w Grupie ORLEN. Dodatkowo wydane i wdrożone do stosowania zostały *Zasady powiadamiania oraz analizy zdarzeń z obszaru BHP* – regulacja określająca jednolite zasady i tryb postępowania w zakresie natychmiastowego i skutecznego powiadamiania o zaistniałych wypadkach i pożarach, a także wprowadzająca mechanizmy prowadzenie pogłębionych analiz zaistniałych zdarzeń. Informacje o zaistniałych w Grupie Energia wypadkach są przekazywane do wszystkich spółek, podobnie jak wnioski z pogłębionych wypadków, celem wymiany wiedzy oraz implementacji działań korygujących.

Dobra praktyka

W 2021 roku Energia Operator zaktualizowała kompleksowo wszystkie procedury Systemu Zarządzania BHP oraz przeprowadziła serię wewnętrznych audytów BHP, mających na celu ocenę skuteczności funkcjonowania wdrożonych elementów systemu.

Podjęte działania w związku z zagrożeniem COVID-19

W związku z wprowadzonym w marcu 2020 roku na terenie Polski stanem epidemii, Grupa Energia kontynuowała w 2021 roku szereg działań minimalizujących zagrożenie zakażenia wirusem SARS-CoV-2, mając na uwadze ochronę zarówno pracowników, jak i wykonawców zewnętrznych.

Zadaniem powołanego Zespołu ds. zagrożenia COVID-19 jest koordynowanie działań, a w szczególności gromadzenie i analizowanie informacji w Grupie Energia o zagrożeniach związanych z COVID-19. Celem tych działań jest zapewnienie bezpiecznych warunków pracy oraz ciągłości działania podmiotów Grupy Energia w obliczu zagrożenia epidemiologicznego. Zespół wydaje rekomendacje i zalecenia dotyczące przeciwdziałania zagrożeniom związanym z COVID-19. Ponadto w spółkach Grupy Energia funkcjonowały sztaby kryzysowe, które na bieżąco reagowały na zmieniającą się sytuację. Kluczowe działania podjęte w celu zabezpieczenia pracowników przed zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 to m.in.:

- zakup oraz dystrybucja środków ochrony indywidualnej, a także innych materiałów niezbędnych do dezynfekcji oraz utrzymania wysokiego poziomu higieny i bezpieczeństwa,
- opracowanie, dystrybucja materiałów informacyjnych dla pracowników (plakatów i ulotek), które w szybki sposób pozwalają poznać zasady bezpieczeństwa,
- zmiany w organizacji pracy mające na celu ograniczenie bezpośrednich kontaktów pomiędzy pracownikami (np.: praca zdalna, praca w trybie rotacyjnym, rozpoczynanie pracy w odstępach 15-30 minutowych, ograniczanie delegacji oraz spotkań bezpośrednich, organizowanie spotkań online, kontrole w formie obserwacji z niezwłocznym reagowaniem w sytuacjach kryzysowych),
- objęcie szczególną ochroną dostępu do pomieszczeń, w których są realizowane procesy krytyczne, zapewniające ciągłość działania,
- realizację umów z laboratoriami zewnętrznymi w celu umożliwienia szybkiego testowania pracowników w kierunku zakażenia SARS-CoV-2.

Wypadki przy pracy i choroby zawodowe

W Grupie Energia przeprowadzane są cykliczne badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia. W ramach działań zapobiegawczych stosowane są środki ochrony zbiorowej, a pracownicy wyposażani są we właściwie dobrane środki ochrony indywidualnej.

Wszyscy pracownicy objęci są opieką medyczną, w ramach której odbywają badania wstępne, okresowe, a w razie konieczności również kontrolne.

W 2021 roku Grupa Energia odnotowała **46 wypadków przy pracy**, które były bezpośrednią przyczyną wystawienia zwolnienia lekarskiego. 43 zdarzenia zakwalifikowano jako wypadki lekkie, 3 wypadki zostały zaklasyfikowane jako ciężkie. Większość wypadków miała związek z przemieszczaniem się (przechodzenie, wchodzenie, wysiadanie ze środków transportu), natomiast pozostałe to zdarzenia mające miejsce podczas czynności związanych z utrzymaniem ruchu, konserwacją, pracami remontowymi, a także bieżącą obsługą instalacji i urządzeń.

Wykonywane czynności, podczas których odnotowano wypadki przy pracy pracowników w 2021 roku

Bieżąca obsługa instalacji i urządzeń	Przemieszczanie się	Utrzymanie ruchu, konserwacja i prace remontowe	Kierowanie środkami transportu	Operowanie przedmiotami	Transport ręczny	Obecność w strefie niebezpiecznej
7	20	9	3	4	2	2

Wskaźnik całkowity TRR (wskaźnik wypadkowości) Grupy Energa (z uwzględnieniem wypadków przy pracy oraz roboczo-godzin pracowników spółek oraz kontraktorów) na koniec 2021 roku osiągnął wartość **2,29**. Grupa w tym zakresie uzyskała progres – w postaci spadku wskaźnika TRR rok do roku o wartość 0,38 (14%). W 2021 roku w Grupie Energa nie odnotowano żadnych nowych sytuacji stwierdzenia wystąpienia choroby zawodowej.

Całkowity wskaźnik wypadkowości TRR w Grupie Energa

2020	2021
2,67	2,29

Udział pracowników w konsultacjach i komunikacji na temat bezpieczeństwa i higieny pracy

Pracodawcy spółek Grupy, zgodnie z wymaganiami *Polityki BHP*, konsultują z pracownikami lub ich przedstawicielami wszelkie istotne działania związane z bezpieczeństwem i higieną pracy. W spółkach, w których jest to wymagane przepisami prawa, powoływana jest Komisja BHP, stanowiąca organ doradczy i opiniodawczy dla pracodawcy.

Zgodnie z obowiązującymi zapisami Kodeksu pracy oraz przyjętym w 2021 roku jednolitym standardem funkcjonowania Komisji BHP w Grupie Energa, organ ten, składający się w równej liczbie z przedstawicieli pracodawcy oraz pracowników, wspiera pracodawcę w działaniach, mających na celu poprawę poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w zakładzie pracy.

Posiedzenia Komisji BHP odbywają się nie rzadziej niż raz na kwartał, a do jej zadań powołanych w spółkach Grupy należy okresowa ocena stanu BHP, dokonywanie przeglądów warunków pracy oraz formułowanie wniosków dotyczących poprawy warunków pracy, opiniowanie podejmowanych przez pracodawcę środków zapobiegających wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym, a także współdziałanie z pracodawcą w zakresie realizacji jego obowiązków w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy.

Poza udziałem w Komisji BHP przedstawiciele pracowników wchodzić m.in. w skład zespołów normy przydziału odzieży ochronnej, obuwia i środków ochrony indywidualnej, opiniują projekty rozwojowe w obszarze BHP, biorą udział w konsultacjach w sprawie posiłków profilaktycznych czy identyfikacji zagrożeń i ocenie ryzyka zawodowego.

Informacje dotyczące BHP udostępniane są pracownikom za pośrednictwem intranetu, tablic informacyjnych, poczty służbowej, plakatów, ulotek oraz poprzez bezpośrednie spotkania z kadrą kierowniczą i zarządzającą.

Dobra praktyka

W 2021 roku wszystkie spółki Grupy Energa wprowadziły ujednolicony standard opisujący zasady funkcjonowania Komisji BHP.

Dobra praktyka

W spółkach Linii Biznesowej Dystrybucja funkcjonuje praktyka opracowywania na każdy rok planów poprawy warunków BHP przez zespoły, w skład których obligatoryjnie wchodzi przedstawiciele strony społecznej.

Inicjatywy szkoleniowe i akcje informacyjne w zakresie BHP

Mając na uwadze bezpieczeństwo pracowników Grupy Energa oraz wykonawców zewnętrznych, każdy z nich zobligowany jest odbyć obligatoryjne szkolenie w dziedzinie BHP. Szkolenia, które mają charakter cykliczny, przeprowadzane są dla pracowników nieodpłatnie, w godzinach pracy.

Podczas szkoleń pracownicy zapoznawani są z zagrożeniami występującymi w procesach pracy, sposobami ochrony przed nimi, zasadami postępowania w razie wypadku i w sytuacjach zagrożeń, z rozmieszczeniem apteczek i punktów ratownictwa medycznego, zasadami udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, zasadami postępowania w przypadku wystąpienia pożaru, a także z zewnętrznymi oraz wewnętrznymi regulacjami z zakresu BHP. Szkolenia mają na celu podnoszenie świadomości w zakresie występujących potencjalnych ryzyk i skutków występujących zagrożeń.

W 2021 roku kontynuowano prace w ramach projektów mających na celu ujednolicenie modelu realizacji szkoleń okresowych BHP w spółkach Linii Biznesowej Dystrybucji.

W projekt szkoleń okresowych w formie wykładowej zaangażowanych na koniec 2021 roku było 32 trenerów wewnętrznych. W 2021 roku zespół trenerów przeszedł profesjonalne warsztaty z technik prowadzenia szkoleń TTT (Train The Trainers), a także przygotował kompletny materiał do realizacji szkoleń okresowych BHP dla najliczniejszej grupy pracowniczej – elektromonterów. Sytuacja związana z przedłużającym się w 2021 roku stanem epidemii spowodowała, że przeprowadzenie szkoleń pilotażowych oraz realizacja całego cyklu szkoleń zostały przełożone na kolejny rok.

Drugi zespół zadaniowy, którego celem jest opracowanie modelu szkoleń okresowych BHP w formie e-learningowej dla pracowników grup inżynierjno-technicznych i administracyjno-biurowych, zrealizował pełny zakres prac zaplanowanych na 2021 rok. Przygotowano kompletne materiały szkoleniowe w formie modułów na wewnętrznej platformie e-learningowej.

Od początku roku poszczególne grupy pracowników uzyskiwały dostęp do zasobów na platformie szkoleniowej i sukcesywnie przechodziły szkolenia zakończone egzaminem. W trakcie 2021 roku opracowano i udostępniono kolejny program szkoleniowy dla osób kierujących pracownikami (z komórek nietechnicznych). W ramach działań związanych z wdrażaniem nowego modelu szkoleń okresowych BHP, Linia Biznesowa Dystrybucja zaktualizowała wewnętrzną procedurę opisującą proces realizacji szkoleń BHP z uwzględnieniem platformy e-learningowej.

Godzina dla bezpieczeństwa

W celu poprawy przepływu informacji z obszaru BHP oraz wzmocnienia dialogu pomiędzy kadrą kierowniczą a pracownikami w 2021 roku w Linii Biznesowej Dystrybucji kontynuowano inicjatywę *Godzina dla bezpieczeństwa*. Kwartalne spotkania kadry kierowniczej z grupami elektromonterów dedykowane były tematyce bezpieczeństwa i higieny pracy. Prowadzone były na podstawie materiałów szkoleniowych opracowanych przez Biuro Zarządzania BHP Centrali Energi Operatora. Pracownicy w trakcie spotkań mieli możliwość zgłaszania swoich uwag oraz wymiany doświadczeń w zakresie organizacji bezpiecznej pracy. Dodatkowo w 2021 roku inicjatywę rozszerzono o kadrę inżynierjno-techniczną wszystkich komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za planowanie i koordynację prac na sieci elektroenergetycznej.

Dni Bezpieczeństwa 2021

W połowie września 2021 roku wszystkie spółki Grupy wzięły udział w realizacji ogólnogrupowej akcji *Dni Bezpieczeństwa 2021*. W ramach projektu spółki zrealizowały szereg autorskich inicjatyw wewnętrznych kierowanych do pracowników oraz wykonawców zewnętrznych, wśród których wymienić należy:

- przeglądy stanu technicznego i dokumentacji samochodów służbowych,
- pokazy tematyczne z zakresu używania środków ochrony indywidualnej,
- spotkania kadry zarządzającej i kierowniczej z pracownikami,
- konsultacje medyczne i spotkania tematyczne w ramach podpisanych umów z operatorem medycznym oraz organizowane przez NFZ,
- przeglądy stanowisk pracy przeprowadzone przez pracownika służby BHP i Społecznego Inspektora Pracy,
- wizyty BHP w terenie wyższego kierownictwa,
- ćwiczenia ewakuacji z budynków oraz pokazy użycia sprzętu gaśniczego,
- szkolenia z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej dla pracowników.

Dodatkowo z inicjatywy Energi Operatora *Dni Bezpieczeństwa 2021* były promowane podczas międzynarodowych targów energetycznych ENERGETAB organizowanych w dniach 14-16 września 2021 roku w Bielsku-Białej.

Poligon szkoleniowy w Bąkowie

Podstawą do zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy jest profesjonalne przeszkolenie zarówno pracowników, jak i wykonawców zewnętrznych. Tę możliwość daje poligon szkoleniowy w Bąkowie, który od lat szkoli ekspertów z dziedziny energetyki. Należący do spółki Energa Operator poligon szkoleniowy w Bąkowie to jednostka szkoleniowa, w której prowadzone są specjalistyczne szkolenia zarówno dla pracowników Grupy, jak i wykonawców zewnętrznych z branży energetycznej. Sztandarową działalnością poligonu są szkolenia obejmujące bezpieczeństwo prac pod napięciem (PPN) na sieci niskiego, jak też średniego napięcia.

W 2021 roku priorytetem była realizacja szkoleń pn. *Prace pod napięciem przy elektroenergetycznych liniach napowietrznych, kablowych i urządzeniach rozdzielczych do 1 kV dla elektromonterów oraz Prace pod napięciem w sieci napowietrznej 15 i 20 kV*. Ponadto przeprowadzano również szkolenia z zakresu bezpieczeństwa prac na wysokości. Pozostałe szkolenia dotyczyły m.in. odłączania i podłączania pod napięciem uziemień w liniach napowietrznych do 20 kV dla elektromonterów, przeglądu pod napięciem urządzeń elektroenergetycznych do 30 kV dla elektromonterów, pomiarów uziemień i ochrony przeciwporażeniowej. W 2021 roku przeszkolono **1333 pracowników oddziałów oraz spółek powiązanych**, w tym 46 pracowników firm zewnętrznych oraz 75 osób PSP (Państwowa Straż Pożarna). Prace w technologii PPN mają ogromne znaczenie, ponieważ duży nacisk kładziony jest na bezpieczeństwo pracowników.

Świadomość zagrożeń, stosowany sprzęt elektroizolacyjny, a także skupienie szczególnej uwagi na bezpieczeństwie pracy zabezpiecza zespół przed potencjalnymi zagrożeniami podczas wykonywania obowiązków. Wysoką jakość szkoleń zapewniają dobrze przeszkolona kadra instruktorów do prac pod napięciem oraz odpowiednio wyposażony ośrodek. Stanowi to gwarancję wykonywania prac w oparciu o jednolite standardy, ograniczając ryzyko wypadku do minimum.

7.8. Poszanowanie praw człowieka

Grupa Energa sprzeciwia się jakiegokolwiek formie łamania praw człowieka. Grupa funkcjonuje w ramach legislacji zabraniającej łamania praw człowieka. Jednocześnie wewnętrznie obowiązuje *Kodeks etyki Grupy Kapitałowej ORLEN*, który zobowiązuje każdego z pracowników do przestrzegania prawa, uczciwego postępowania, szacunku do innych, otwartej i rozważnej komunikacji, dbania o przyjazne i bezpieczne środowisko pracy, rzetelnej współpracy z kontrahentami, nienadużywania zasobów Grupy i neutralności światopoglądowej i politycznej. Kodeks ten reguluje kwestie etyczne związane z funkcjonowaniem Grupy Kapitałowej i jej pracowników, a co za tym idzie – zasady postępowania w relacjach z otoczeniem zewnętrznym i wewnątrz Grupy. Tworzymy kulturę, w której szanujemy różnorodność pracowników i wspieramy budowanie atmosfery godności i wzajemnego szacunku w miejscu pracy. Każdy pracownik jest źródłem inspiracji do doskonalenia i rozwoju. Dbamy też o to, aby w naszej organizacji nie było naruszeń w postaci jakichkolwiek form dyskryminacji, mobbingu czy molestowania.

7.8.1. Różnorodność i równość szans

Polityka różnorodności dotycząca pracowników ujęta jest w różnych dokumentach wewnętrznych i w 2021 roku nie posiadała formy jednego dokumentu. Polityka różnorodności jako odrębny dokument będzie wdrożona we wszystkich spółkach Grupy Energa w drodze umowy o współpracy w 2022 roku.

Zgodnie z zapisami *Kodeksu etyki Grupy Kapitałowej ORLEN* oraz *Polityką zarządzania potencjałem pracowników Grupy Kapitałowej ORLEN*, szanujemy godność człowieka i wszystkim pracownikom gwarantujemy równe traktowanie bez względu na płeć, wiek, wykształcenie, pozycję zawodową, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, zatrudnienie na czas określony lub nieokreślony, zatrudnienie w pełnym lub w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Podejmujemy wszechstronne działania, mające na celu zapewnienie wszystkim pracownikom równy i sprawiedliwy dostęp do następujących zasobów i aktywności:

- świadczeń pozapłatowych i benefitów,
- rozwoju i podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- swobodnego komunikowania i dzielenia się wiedzą,
- wypoczynku i równowagi pomiędzy aktywnością zawodową a życiem osobistym,
- swobodnego zrzeszania się,
- aktywności społecznych.

Wspieramy inicjatywy pozwalające na zachowanie równowagi pomiędzy aktywnością zawodową a życiem rodzinnym. Aby pogodzić obowiązki zawodowe i rodzicielskie, możliwe jest zastosowanie indywidualnego rozkładu czasu pracy, elastycznych godzin pracy, a także pracy zdalnej. Pracownicy na zasadach określonych w przepisach prawa powszechnie obowiązującego korzystają z uprawnień związanych z rodzicielstwem, tj. urlopów macierzyńskich, rodzicielskich, ojcowskich czy dni wolnych na opiekę nad dzieckiem. Pracodawcy spółek Grupy dofinansowują też prywatną opiekę medyczną dla całej rodziny, wypoczynek, refundują zakup podręczników szkolnych, a także oferują karty przedpłacone na zakup artykułów dla dzieci. W Grupie Energa obchodzony jest także Międzynarodowy Dzień Rodziny przypadający 15 maja. W tym dniu pracodawcy skracają czas pracy o 2 godziny, w ramach akcji *Dwie Godziny dla Rodziny*, zachęcając pracowników do spędzenia czasu z bliskimi.

Skład ciał nadzorczych w podziale na płeć i wiek. Liczba członków rady nadzorczej

	2020						2021					
	Kobiety			Mężczyźni			Kobiety			Mężczyźni		
	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat
Usługi i Pozostałe*	0	3	2	0	2	1	0	3	2	0	2	0
Linia Biznesowa Dystrybucja	0	2	1	0	1	1	0	3	0	0	4	2
Linia Biznesowa Sprzedaż	0	2	0	0	2	3	0	2	1	0	4	2
Linia Biznesowa Wytwarzanie	0	3	1	0	7	10	0	4	2	1	5	10
Grupa Energa	0	10	4	0	12	15	0	12	5	1	15	14
w tym obcokrajowcy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Skład zarządu w podziale na płeć i wiek. Liczba członków zarządu

	2020						2021					
	Kobiety			Mężczyźni			Kobiety			Mężczyźni		
	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat	wiek <30 lat	wiek 30-50 lat	wiek >50 lat
Usługi i Pozostałe*	0	4	2	0	13	2	0	3	0	0	14	2
Linia Biznesowa Dystrybucja	0	0	1	0	2	2	0	0	1	0	2	3
Linia Biznesowa Sprzedaż	0	2	1	0	6	0	0	2	0	0	6	2
Linia Biznesowa Wytwarzanie	0	0	1	0	8	7	0	1	1	0	12	6
Grupa Energa	0	6	5	0	29	11	0	6	2	0	34	13
w tym obcokrajowcy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

* Na dzień 31 grudnia 2021 roku bez spółki Energa Ochrona Sp. z o.o. i Energa Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o.

7.8.2. Przeciwdziałanie mobbingowi i dyskryminacji

Dbamy o kształtowanie właściwych relacji między pracownikami oraz o etyczną kulturę organizacji. Nie ustajemy w działaniach mających na celu zapobieganie, wykrywanie i reagowanie na wszelkie sygnały o zachowaniach niepożądanych w obszarze pracowniczym, w tym o charakterze dyskryminującym, mogącym nosić znamiona mobbingu i molestowania.

Realizowany program przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w Grupie Energa składa się z następujących elementów:

1. Regulacja wewnętrzna właściwa dla wszystkich spółek Grupy określająca jednolite zasady i standardy postępowania w zakresie przeciwdziałania, identyfikacji i postępowania z sygnałami o negatywnych zjawiskach w tym obszarze;
2. Struktura organizacyjna zapewniająca właściwą koordynację i nadzór nad prowadzonymi działaniami, uwzględniająca różnorodność spółek Grupy Energa z Radą ds. przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji oraz Komisją Wyjaśniającą w Enerdze SA oraz Zespołami Interwencyjnymi w spółkach Grupy;
3. Kanał zgłoszeń sygnałów dotyczących niewłaściwych zachowań, zakładający możliwość skierowania wątpliwości pracowników bezpośrednio do pracodawców (spółek Grupy) lub do Komisji Wyjaśniającej w Enerdze SA (tj. w podmiocie dominującym Grupy) osobiście, a także anonimowo – pocztą elektroniczną, tradycyjną i telefonicznie;
4. Działania szkoleniowe podnoszące świadomość pracowników w zakresie właściwych relacji pracowniczych.

Kanały zgłoszeń niewłaściwych zachowań

Skarga

– ustna lub pisemna informacja zgłoszona przez pracownika lub inną osobę, dotycząca możliwości zaistnienia mobbingu, dyskryminacji, innych zachowań niepożądanych lub konfliktu, mogąca zainicjować Postępowanie interwencyjne lub Postępowanie wyjaśniające.

Pracownik

– osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub na podstawie umowy cywilnoprawnej w podmiocie Grupy Energa lub jednostce organizacyjnej funkcjonującej w ramach podmiotu Grupy Energa.

Kanały zgłoszeń niewłaściwych zachowań:

listownie na adres pracodawcy (z dopiskiem „Zarząd – do rąk własnych”)

listownie na adres: **Energa SA, Al. Grunwaldzka 472, 80-390 Gdańsk**
(z dopiskiem „Koordynator Komisji Wyjaśniającej do rąk własnych”)

na adres e-mail wskazywany przez pracodawcę właściwego dla danego pracownika

osobiście: pisemnie lub ustnie do protokołu, na spotkaniu z przedstawicielami pracodawcy, dyrektorem komórki ds. personalnych lub bezpośrednim przełożonym

na adres e-mail koordynatora Komisji Wyjaśniającej: **antymobbing@energa.pl**

osobiście: pisemnie lub ustnie do protokołu, na spotkaniu z koordynatorem Komisji Wyjaśniającej lub członkiem Komisji Wyjaśniającej

W programie przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w Grupie Energa kierujemy się zasadami: bezzwłocznego działania, poufności, bezstronności oraz niezależności. Monitorowanym wyznacznikiem efektywności prowadzonych działań są liczba zgłoszeń sygnałów dotyczących niewłaściwych zachowań, terminowość i jakość postępowań wyjaśniających realizowanych przez Komisję Wyjaśniającą w Enerdze SA oraz Zespoły Interwencyjne w spółkach Grupy. W przypadku zidentyfikowania incydentów uznanych za zasadne, organizacja podejmuje dodatkowe działania w ramach wprowadzonego mechanizmu kontrolnego (pozwalającego na zapewnienie zgodności działań realizowanych przez poszczególne role w procesie przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w Grupie Energa zgodnie z przyjętą polityką):

1. Realizowane na bieżąco – wykonywane w ramach prowadzenia danego Postępowania wyjaśniającego/Postępowania interwencyjnego.
2. Realizowane okresowo (przynajmniej dwa razy w roku kalendarzowym) – związane z weryfikacją statusu realizacji wytycznych/rekomendacji wskazanych w Raportach (dokumentach, będących wynikami prac Zespołów Interwencyjnych/Komisji Wyjaśniającej) dotyczących działań, jakie Pracodawca powinien podjąć w związku ze złożonymi – w danym roku i roku poprzedzającym – skargami przez pracowników.

Realizowany w Grupie Energa program działań antymobbingowych uznany został za wzorcową praktykę CSR w Raporcie Odpowiedzialnego Biznesu w Polsce 2020 – corocznej publikacji Stowarzyszenia Forum Odpowiedzialnego Biznesu opisującej najlepsze praktyki polskich firm w obszarze społecznej odpowiedzialności biznesu.

Liczba skarg w 2021 roku

Liczba zgłoszonych skarg	13
Liczba rozstrzygniętych skarg	12
Liczba skarg w trakcie wyjaśniania	1
Liczba skarg uznanych za zasadne (łącznie)	5
w zakresie stosowania mobbingu	0
w zakresie stosowania dyskryminacji	1
w zakresie stosowania zachowań niepożądanych	4

Aktualnie w Grupie Energa trwają intensywne prace związane z dostosowaniem obowiązującej *Polityki przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w Grupie* do regulacji obowiązującej w PKN ORLEN.

7.9. Opis stosowanych polityk i procedury należytej staranności

Kodeks etyki Grupy Kapitałowej ORLEN zastąpił z dniem 29 grudnia 2021 roku *Kodeks etyki Grupy Energa*. Dokument ten opisuje zachowania, których należy przestrzegać w ramach Koncernu multienergetycznego w relacjach z interesariuszami i otoczeniem oraz w relacjach wewnętrznych pomiędzy spółkami Grupy i między pracownikami każdej ze spółek. *Kodeks* opisuje podstawowe wartości Grupy: odpowiedzialność, rozwój, ludzie, energia, niezawodność. Towarzyszą im również zasady postępowania stanowiące o zachowaniach preferowanych w organizacji. *Kodeks* obowiązuje wszystkich sygnatariuszy *Umowy o współpracy w Grupie Energa* i stanowi Załącznik nr 2 do umowy. Wyjątkiem jest Energa Operator, która będąc OSD, przygotowała swój kodeks w oparciu o wartości *Kodeksu etyki Grupy Kapitałowej ORLEN*. W kolejnym roku (2022) planowany jest wybór Rzeczników ds. Etyki, którzy w podmiotach Grupy Energa liczących więcej niż 100 pracowników, będą stać na straży przestrzegania *Kodeksu*. Aktualnie naruszenia *Kodeksu etyki* można zgłaszać na dedykowany adres mailowy: compliance@energa.pl lub bezpośrednio swoim przełożonym.

Polityka BHP

Obszar bezpieczeństwa i higieny pracy jest niezwykle istotnym obszarem naszej odpowiedzialności. Regulowany przez przepisy krajowe, rozporządzenia Unii Europejskiej oraz normy, poruszany również w wewnętrznych aktach prawnych. W Grupie obowiązuje *Polityka BHP Grupy Energa*, będąca kluczowym narzędziem wspierającym bezpieczne funkcjonowanie organizacji. Stanowi ona także nierozłączną część odpowiedzialnie prowadzonego biznesu. Jej podstawowym celem jest sformułowanie wytycznych dla podmiotów Grupy Energa odnośnie prowadzenia działań z zakresu BHP.

W realizację działań wynikających z *Polityki BHP* zaangażowani są pracownicy podmiotów Grupy Energa oraz wszyscy kontrahenci działający na zlecenie podmiotów Grupy.

Polityka BHP Grupy Energa, będąca nadrzędnym dokumentem, stanowi zbiór wytycznych z zakresu bezpieczeństwa pracy, poruszając m.in. kwestie roli i zadań w procesie zarządzania BHP, identyfikacji wymagań prawnych, oceny ryzyka zawodowego, nadzoru nad dokumentacją, szkoleń w dziedzinie BHP, monitorowania, reagowania na wypadki i awarie, organizowania prac szczególnie niebezpiecznych, komunikacji w obszarze BHP czy konsultacji społecznych. Regulacje wewnętrzne, zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, opracowywane są z uwzględnieniem specyfiki działalności spółek.

Procedury należytej staranności:

- Rada BHP Grupy Energa,
- System zarządzania zgodnością compliance.

Polityka przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w Grupie Energa

Polityka tworzy narzędzia wspierające pracodawcę w prowadzeniu działań mających na celu rozwiązywanie konfliktów, przeciwdziałanie mobbingowi, dyskryminacji i innym zachowaniom niepożądanym, w tym molestowaniu lub molestowaniu seksualnemu. Polityka obejmuje reguły przeciwdziałania i reagowania na konflikt, a także mobbing, dyskryminację lub inne zachowania niepożądane – występujące zarówno w miejscu wykonywania pracy, jak i w podróży służbowej oraz wszelkich innych miejscach związanych z pracą.

Zasady postępowania określone w *Polityce* nie ograniczają pracowników w obronie ich praw na innej, przewidzianej powszechnie obowiązującymi przepisami drodze. Skorzystanie przez pracownika z tych środków ochrony prawnej nie musi być poprzedzone skorzystaniem z reguł postępowania określonych w *Polityce*.

W celu profesjonalnego wsparcia pracodawców w rozwiązywaniu konfliktów oraz przeciwdziałania zachowaniom niepożądanym, w tym mobbingowi i dyskryminacji, w Grupie Energia utworzone zostały:

- Rada ds. przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w Grupie Energia,
- Komisja Wyjaśniająca.

Polityka przeciwdziałania nadużyciom i konfliktowi interesów w Grupie Energia

Grupa Energia zobowiązuje się do prowadzenia działalności w sposób uczciwy i zgodny z przepisami prawa oraz z *Kodeksem etyki Grupy Kapitałowej ORLEN*. Pracownicy Grupy Energia zobligowani są do realizacji obowiązków służbowych w oparciu o zasadę rzetelności, bezstronności, obiektywizmu i przejrzystości, w trosce o interes Grupy Energia, przy zachowaniu zgodności z przepisami prawa, regulacji wewnętrznych i standardów etycznych. Jakiegokolwiek przejawy nadużyć i konfliktów interesów nie są tolerowane. Procedury przewidziane w niniejszej *Polityce* mają na celu zarówno zapobieganie nadużyciom i konfliktom interesów, jak i dochowanie należytej staranności przy wyjaśnieniu wszelkich wątpliwości i podejrzeń co do prawidłowości działań pracowników Grupy Energia. W razie potwierdzenia wystąpienia nadużycia i konfliktu interesów, wobec ich sprawców wyciągane będą konsekwencje, zależne od rodzaju i skali nieprawidłowości. Osoby dokonujące zgłoszenia mają prawo do zachowania poufności ich danych, jak również do ochrony przed działaniami odwetowymi wynikającymi ze zgłoszenia.

Wszyscy pracownicy Grupy Energia zobowiązani są do stosowania niniejszej *Polityki* i reagowania na jakiegokolwiek przejawy naruszeń obowiązującego prawa, wewnętrznych regulacji i innych zasad i standardów, a w szczególności mogących być zakwalifikowane jako korupcja, defraudacja, inne formy nadużycia lub konfliktu interesów.

Polityka zarządzania potencjałem pracowników Grupy Kapitałowej ORLEN

Strategia obszaru HR Grupy ORLEN koncentruje się na wsparciu realizacji strategii Koncernu i osiągnięcia celów biznesowych w obszarze zarządzania ludźmi w oparciu o cztery podstawowe filary:

- partnerstwo HR i biznesu w realizacji strategii Koncernu,
- angażujące przywództwo,
- postawy i kompetencje pracowników: zaangażowanie, poszukiwanie inspiracji, organizacja ucząca się,
- nowoczesne rozwiązania HR i efektywne procesy dostosowane do potrzeb biznesu.

Celem wdrożenia strategii HR jest wsparcie w realizacji strategii Koncernu poprzez wzmocnienie zarządzania segmentowego, partnerstwo i elastyczność we współpracy z biznesem w realizacji strategii oraz kreowanie zmian w organizacji adekwatnie do potrzeb poszczególnych segmentów i obszarów biznesowych. Obszar HR buduje przewagę konkurencyjną poprzez zarządzanie potencjałem pracowników Koncernu, odpowiednie zarządzanie wewnętrznymi zasobami (m.in. unikatowa wiedza), dbałość o przewagi kompetencyjne i rozwijanie przywództwa.

Wspiera realizację strategii częściowych poszczególnych obszarów biznesowych poprzez sprawność i skuteczność działania oraz elastyczność wdrożonych rozwiązań, dostosowywanie się do potrzeb biznesu, partnerstwo we współpracy i doradztwo w zakresie HR.

Polityka zarządzania wiekiem w Grupie Energia

Grupa Energia jest świadoma wpływu obecnych i przyszłych zmian demograficznych na efektywny model biznesowego funkcjonowania na rynku. Czynniki takie jak: starzenie się społeczeństwa, spadająca liczba osób w wieku produkcyjnym, coraz większa rywalizacja o wykwalifikowanych pracowników oraz prognozowany niedobór określonych kompetencji/specjalizacji, są predyktorem definiowania konkurencyjności jako zależnej od efektywności wdrożonych strategii zarządzania potencjałem pracowników i relacjami z rynkiem pracy. Mając powyższe na uwadze, spółki Grupy Energia, jako odpowiedzialni pracodawcy, dbając o strategię rozwoju i konkurencyjność rynkową, świadomie wdrażają rozwiązania/programy zarządzania wiekiem, będące sposobem przeciwdziałania negatywnym skutkom zachwiania proporcji w strukturze wiekowej kadry przedsiębiorstwa.

Polityka zarządzania wiekiem obejmuje wszystkie spółki Grupy Energia i ma na celu utrzymanie ciągłości i efektywności procesów biznesowych poprzez zapobieganie lukom kompetencyjnym oraz zabezpieczenie transferu wiedzy i umiejętności.

Polityka zarządzania wiekiem jest złożona obszarowo oraz obejmuje działania w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi i działania powiązane jak np. organizacja przebiegu produkcji, cykle pracy, zmianowość czy czas pracy.

Zasady realizacji szkoleń dla spółek Grupy Energa

Zasady realizacji szkoleń dla spółek Grupy Energa są ogólnym dokumentem zobowiązującym spółki Grupy Energa do wdrożenia formalnego aktu wewnętrznego, w którym należy w szczególności:

- określić zakres odpowiedzialności wszystkich uczestników procesu zarządzania szkoleniami;
- określić proces planowania szkoleń i opracowania rocznego planu i budżetu szkoleń;
- uregulować zasady udziału pracowników w szkoleniach, uprawnienia przysługujące pracownikom oraz ich obowiązki;
- określić zasady finansowania szkoleń przez spółkę;
- uregulować ocenę jakości i efektów szkoleń;
- określić zasady zawierania przez Spółkę umów szkoleniowych z pracownikami, określające wzajemne zobowiązania stron w przypadku udziału pracownika w szkoleniu.

Wdrażane Zasady określają rekomendowane rozwiązania (m.in. w zakresie finansowania, rozliczania, planowania czy oceniania) do wdrożenia w spółkach. Co więcej, Zasady regulują kwestie podziału odpowiedzialności w procesie zarządzania szkoleniami. Regulacja pozwoliła na wdrożenie spójnych zasad szkoleniowych we wszystkich podmiotach Grupy Energa.

Dobre praktyki w zakresie mobilności pracowników w Grupie Energa

Jednym ze sposobów uzupełniania zasobów ludzkich wewnątrz Koncernu jest proces mobilności, który został uregulowany w dokumencie *Dobre praktyki w zakresie mobilności pracowników w Grupie Energa*.

Mobilność w Grupie Energa służy wspieraniu realizacji kluczowych celów biznesowych, kształtowaniu kultury organizacyjnej zintegrowanej z zasadami etyki obowiązującymi w GK ORLEN oraz efektywnemu wykorzystaniu kompetencji i potencjału pracowników.

Współpraca pomiędzy spółkami GK ORLEN w zakresie stosowania najlepszych praktyk, a także wymiana kompetencji i doświadczeń, umożliwia szybkie reagowanie na zmiany zachodzące w organizacji, lepsze rozumienie różnic kulturowych oraz wzrost zaangażowania pracowników i lepszą ich identyfikację z firmą.

Dobre praktyki w zakresie mobilności wpisują się również w strategiczne plany GK ORLEN w zakresie długofalowego budowania kapitału ludzkiego o bogatym doświadczeniu zawodowym.

Zasady nadawania w spółkach Grupy Energa tytułu „Zasłużony Pracownik”

Zasady umożliwiają pracodawcom uhonorowanie i wyróżnienie ponadprzeciętnych pracowników w trzech kategoriach:

- za całokształt wzorowej pracy zawodowej,
- za szczególne osiągnięcia zawodowe,
- za postawę prospołeczną.

Nagrodzeni pracownicy otrzymają dyplom honorowy oraz nagrodę finansową w wysokości jednego średniego wynagrodzenia brutto u pracodawcy w roku poprzedzającym wybór. Liczba osób wyróżnionych tytułem „Zasłużony pracownik” uzależniona jest od liczebności spółki.

Zasady rekrutacji w spółkach Grupy Energa

Celem wprowadzenia *Zasad rekrutacji w spółkach Grupy Energa* było określenie założeń oraz przebiegu procesu rekrutacji jednolitej we wszystkich spółkach Grupy Energa. Celem działań rekrutacyjnych jest obsadzenie poszczególnych stanowisk pracy w sposób umożliwiający efektywną realizację zadań na tych stanowiskach, a tym samym skuteczną realizację strategii biznesowej Grupy Kapitałowej ORLEN, w tym Grupy Energa. Proces rekrutacji zapewnia równe szanse uczestnikom oraz obiektywizm oceny kandydatów poprzez zastosowanie odpowiednich narzędzi dostosowanych do specyfiki stanowiska, na które prowadzony jest proces rekrutacji.

Zasady adaptacji pracowników w spółkach Grupy Energa

Celem wprowadzenia *Zasad adaptacji* było określenie jednolitych dla wszystkich spółek Grupy Energa założeń oraz zasad postępowania w procesie adaptacji, tak aby efektywnie wdrożyć osoby rozpoczynające pracę do nowych warunków, czynności, obowiązków, środowiska pracy oraz zapoznać z obowiązującymi w Spółce procedurami i zasadami, w tym *Kodeksem Etyki Grupy Kapitałowej ORLEN*.

Proces ten obejmuje również przyswojenie zasad kultury korporacyjnej oraz integrację z zespołem współpracowników. Ujednolicenie zasad z tego obszaru ma również na celu wsparcie skutecznej realizacji strategii biznesowej Grupy Kapitałowej ORLEN, w tym Grupy Energa.

Lista wskaźników zaprezentowanych w rozdziale:

GRI 103-1	
GRI 103-2	Podejście zarządcze
GRI 103-3	
GRI 102-8	Dane dotyczące pracowników oraz innych osób świadczących pracę na rzecz organizacji
GRI 102-41	Pracownicy objęci umowami zbiorowymi
GRI 401-1	Łączna liczba nowo zatrudnionych pracowników, wskaźnik fluktuacji pracowników
GRI 401-2	Świadczenia dodatkowe zapewniane pracownikom pełnoetatowym, które nie są dostępne dla pracowników czasowych lub pracujących w niepełnym wymiarze godzin
GRI 403-1	System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy
GRI 403-2	Identyfikacja zagrożeń, ocena ryzyka i badanie wypadków
GRI 403-3	Służby bezpieczeństwa i higieny pracy
GRI 403-4	Uczestnictwo pracowników, konsultacje i komunikacja w zakresie BHP
GRI 403-5	Szkolenie pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
GRI 403-6	Programy promocji zdrowia dla pracowników
GRI 403-7	Zapobieganie i łagodzenie skutków pracy bezpośrednio związanych z relacjami biznesowymi dla bezpieczeństwa i higieny pracy
GRI 403-9	Urazy związane z pracą
GRI 403-10	Związane z pracą problemy zdrowotne
GRI 404-1	Średnia liczba godzin szkoleniowych w roku przypadających na pracownika według struktury zatrudnienia i płci
GRI 405-1	Skład ciał nadzorczych i kadry pracowniczej w podziale na kategorie pracowników według płci wieku oraz innych wskaźników różnorodności
GRI 406-1	Całkowita liczba przypadków dyskryminacji oraz działania podjęte w tej kwestii

Informacje o sprawozdaniu

Niniejsze *Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych Grupy Energa za 2021 rok* (dalej: *Sprawozdanie*) obejmuje dane Grupy Energa, będącej częścią Grupy Kapitałowej PKN ORLEN za okres od 1 stycznia 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku.

Sprawozdanie zostało przygotowane zgodnie z:

- Art. 49b ust. 1 i art. 55 ust. 2b–e Ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku z późniejszymi zmianami, która implementuje wytyczne Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE z dnia 22 października 2014 roku zmieniającej dyrektywę 2013/34/UE w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy.
- GRI Standards (wersja Core).
- Wybranyymi wytycznymi dotyczącymi sprawozdawczości w zakresie informacji niefinansowych: *Suplement dotyczący zgłaszania informacji związanych z klimatem* (2019/C 209/01), a także Wytycznymi TCFD (*Recommendations of the Task Force on Climate-related Financial Disclosures*) (2017).
- Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 roku w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje (Taksonomia UE).
- Rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2021/2139 z dnia 4 czerwca 2021 roku uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 poprzez ustanowienie technicznych kryteriów kwalifikacji służących określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu lub w adaptację do zmian klimatu, a także określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządza poważnych szkód względem żadnego z pozostałych celów środowiskowych (Taksonomia UE).

Po zmianie dotyczącej formy własności Energi w 2020 roku, przejętej przez PKN ORLEN, przez cały rok 2021 trwał proces ich integracji. W wyniku tego procesu w strukturze Grupy Energa doszło do następujących, ważnych zmian:

- Energa Ochrona Sp. z o.o. z dniem 31 lipca 2021 roku została przejęta przez ORLEN Ochrona Sp. z o.o.
- Energa CUW Sp. z o.o. z dniem 22 grudnia 2021 roku została przejęta przez ORLEN CUK Sp. z o.o.

W związku z powyższym wszystkie wskaźniki, prezentujące stan na dzień 31 grudnia 2021 roku obejmują dane Grupy Energa bez spółek Energa Ochrona Sp. z o.o. i Energa Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o. Pozostałe informacje i wskaźniki uwzględniają dane za okresy, w którym ww. spółki znajdowały się w strukturze Grupy Energa.

W 2021 roku nie dokonano żadnych korekt *Sprawozdania* względem roku 2020.

Niniejsze *Sprawozdanie* zawiera dane i wskaźniki dotyczące Grupy Energa (nazywanej dalej zamiennie Grupą Energa lub Energią z Grupy ORLEN), a także będącej jednostką dominującą w Grupie Energa, spółki Energa SA (nazywanej dalej Energią). Poprzez określenie Grupy Energa na dzień 31 grudnia 2021 roku rozumiemy następujące spółki wchodzące w skład Grupy Energa:

Energa SA	
Energa Operator SA	
Energa Operator Wykonawstwo Elektroenergetyczne Sp. z o.o.	
Energa-Obrót SA	
Energa Oświetlenie Sp. z o.o.	
Energa Slovakia s.r.o.	
Enspirion Sp. z o.o.	
Energa OZE SA	
Energa Kogeneracja Sp. z o.o.	
Energa Ciepło Ostrołęka Sp. z o.o.	
Energa Ciepło Kaliskie Sp. z o.o.	
Energa Elektrownie Ostrołęka SA	
Energa Serwis Sp. z o.o.	
CCGT Grudziądz Sp. z o.o.	
CCGT Gdańsk Sp. z o.o.	
Energa MFW 1 Sp. z o.o.	
Energa MFW 2 Sp. z o.o.	
Centrum Badawczo-Rozwojowe im. M. Faradaya Sp. z o.o.	
Energa Finance AB	
ECARB Sp. z o.o.	
CCGT Ostrołęka Sp. z o.o.	
Energa Green Development Sp. z o.o.	

W obszarze środowiskowym i społecznym nie ujęto 9 spółek, których charakter oddziaływania uznano za niematerialny: CCGT Gdańsk Sp. z o.o., CCGT Grudziądz Sp. z o.o., CCGT Ostrołęka Sp. z o.o., Energa SLOVAKIA s.r.o., CBRF Sp. z o.o., Energa Finance AB, ECARB Sp. z o.o., Energa MFW 1 Sp. z o.o., Energa MFW 2 Sp. z o.o. Wykluczenie nie dotyczy wskaźników: 102-8, 401-1, 404-1, 405-1.

Sprawozdanie obejmuje rok finansowy 2021, tj. okres od 1 stycznia 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku (z zastrzeżeniem, przez analogię do ogólnych zasad sprawozdawczości finansowej, że mogą być w nim wskazane zdarzenia, które miały miejsce po 31 grudnia 2021 roku, a przed publikacją *sprawozdania*, o ile były istotne dla Grupy Energa z punktu widzenia jej wyników niefinansowych).

Proces raportowania w Grupie Energa odbywa się w cyklu rocznym. *Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych Grupy Energa za 2020 rok* zostało opublikowane 15 kwietnia 2021 roku, wraz ze *Sprawozdaniem Zarządu z działalności Grupy i Energa SA za 2020 rok*.

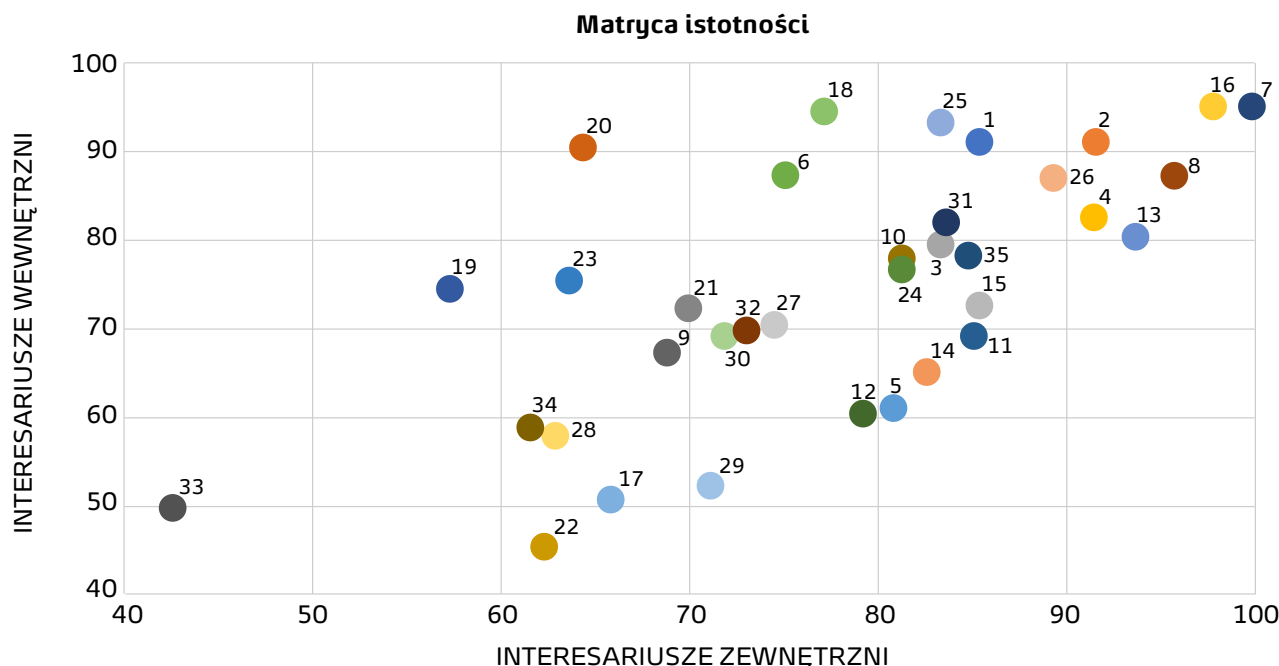
Standard raportowania

Niniejsze *Sprawozdanie* zostało opracowane według zasad standardu raportowania niefinansowego Global Reporting Initiative w wersji Core. W *Sprawozdaniu* zostały zaprezentowane wskaźniki opisane w standardach uniwersalnych GRI Standards z roku 2016 oraz wybrane wskaźniki tematyczne (topic-specific Standards): ekonomiczne (Economic, GRI 200), środowiskowe (Environmental, GRI 300) i społeczne (Social, GRI 400). W *Sprawozdaniu* uwzględnione zostały najbardziej aktualne wskaźniki dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy (GRI 403: Occupational Health and Safety 2018) oraz odpadów (GRI 306: Waste 2020).

Sprawozdanie obejmuje także wybrane wskaźniki sektorowe *Electric Utilities Sector Disclosures* (G4 EU). Wskaźniki opisane w niniejszym Sprawozdaniu zostały przedstawione na końcu każdego z rozdziałów. Indeks treści GRI prezentujemy na końcu Sprawozdania.

Metodyka raportowania

Szczegółowy, wielostopniowy proces przygotowania do raportowania został przeprowadzony w 2020 roku. Przeprowadzono wówczas analizę sytuacji makroekonomicznej w obszarach ESG oraz najnowszych trendów w raportowaniu wybranych, rozwiniętych gospodarczo krajach europejskich. Na podstawie zebranych informacji przeprowadzono warsztat online oraz ocenę istotnych elementów dla raportowania w branży. Kolejnym etapem było stworzenie Mapy Interesariuszy na podstawie analizy otoczenia bliższego i dalszego Grupy Energa oraz warsztatu z kadrą menedżerską spółek. Następnie skonstruowano kwestionariusz ankiety i skierowano do wybranych grup interesariuszy, a także przeprowadzono Panel Ekspercki. Zebrane dane oraz ich analiza pozwoliły na stworzenie narzędzia, jakim jest Matryca istotności, która posłużyła do decyzji o zawartych treściach w Sprawozdaniu za 2020 rok. Matryca istotności prezentuje 35 najważniejszych zagadnień poddanych analizie w obszarze społecznym, środowiskowym i ekonomicznym.

35 zagadnień w obszarach społecznym, środowiskowym i ekonomicznym poddanych analizie:

1. Wyniki finansowe uzyskane w 2020 roku przez Grupę Energa.
2. Strategia biznesowa, prognozy rozwoju Grupy na kolejne lata.
3. Zarządzanie ryzykiem w Grupie Energa przy uwzględnieniu zmian zachodzących w rynku oraz zmian klimatycznych.
4. Zakres zaangażowania Grupy Energa w inicjatywy wspierające rozwój gospodarczy i ekonomiczny kraju, w tym w rozwój infrastruktury oraz świadczenie usług na rzecz społeczeństwa.
5. Wpływ łańcucha dostaw Grupy Energa na otoczenie.
6. Ilość wyprodukowanej energii oraz osiągnięta moc wytwórcza w podziale na rodzaje surowca, z którego pochodzi.
7. Rozwój odnawialnych źródeł energii w produkcji energii elektrycznej i ciepłej.
8. Strategia zarządzania środowiskowo-energetycznego. Działania podjęte w celu przeciwdziałania zmianom klimatu.
9. Implikacje finansowe zmian klimatycznych.
10. Zużycie energii, w tym efektywność energetyczna oraz sposoby redukcji energii.
11. Zarządzanie i gospodarowanie wodą.
12. Wpływ na bioróżnorodność i jej ochrona.
13. Emisja gazów cieplarnianych i sposoby jej redukcji.
14. Gospodarowanie ściekami i odpadami. Transformacja w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym.
15. Emisja zanieczyszczeń, w tym tlenków azotu i siarki.
16. Kluczowe inwestycje mające wpływ na środowisko.
17. Uwzględnianie czynników ESG w funkcjonowaniu Grupy Energa.
18. Skala i polityka zatrudnienia.
19. Praktyki z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.
20. Szkolenia i edukacja pracowników.
21. Zarządzanie różnorodnością i równość szans.
22. Ocena i dobór dostawców pod kątem praktyk w zakresie zatrudnienia.
23. Polityka antydyskryminacyjna.
24. Poszanowanie praw człowieka.
25. Dialog z pracownikami.
26. Działania na rzecz społeczności lokalnych.
27. Zapobieganie korupcji.
28. Naruszenie zasad wolnej konkurencji.
29. Ocena i dobór dostawców pod kątem wpływu na społeczeństwo.
30. Wolontariat pracowniczy.
31. Działalność Fundacji Energa.
32. Wyniki badań pomiaru satysfakcji klientów Grupy Energa.
33. Przetwarzanie i ochrona danych klientów.
34. Wysokość kar pieniężnych i sankcji za nieprzestrzeganie prawa i regulacji dot. dostarczanego produktu.
35. Zwiększenie bezpieczeństwa dostaw energii i zapewnienie klientom/kontrahentom energii po przystępnych cenach.

Etap przygotowań do raportowania za 2021 rok miał charakter wielostopniowy. W pierwszej kolejności przeprowadzono aktualizację analizy sytuacji makroekonomicznej w obszarach ESG oraz najnowszych trendów w raportowaniu.

Na etapie identyfikacji zakresu raportowania niefinansowego przeprowadzono wewnętrzne konsultacje mające na celu weryfikację aktualności opracowanej w 2020 roku Matrycy istotności. W celu rewizji najbardziej istotnych zagadnień do raportowania niefinansowego za 2021 rok został zaplanowany i przeprowadzony panel ekspercki. Panel z pięcioma ekspertami zewnętrznymi odbył się w formie wywiadów bezpośrednich na platformie Zoom w dniach 13-19 grudnia 2021 roku.

W panelu wzięli udział eksperci z różnych dziedzin – organizacji związanych ze zrównoważonym rozwojem, środowiskiem, biznesem i rynkiem kapitałowym.

Eksperti przekazali opinie i rekomendacje dotyczące następujących kwestii:

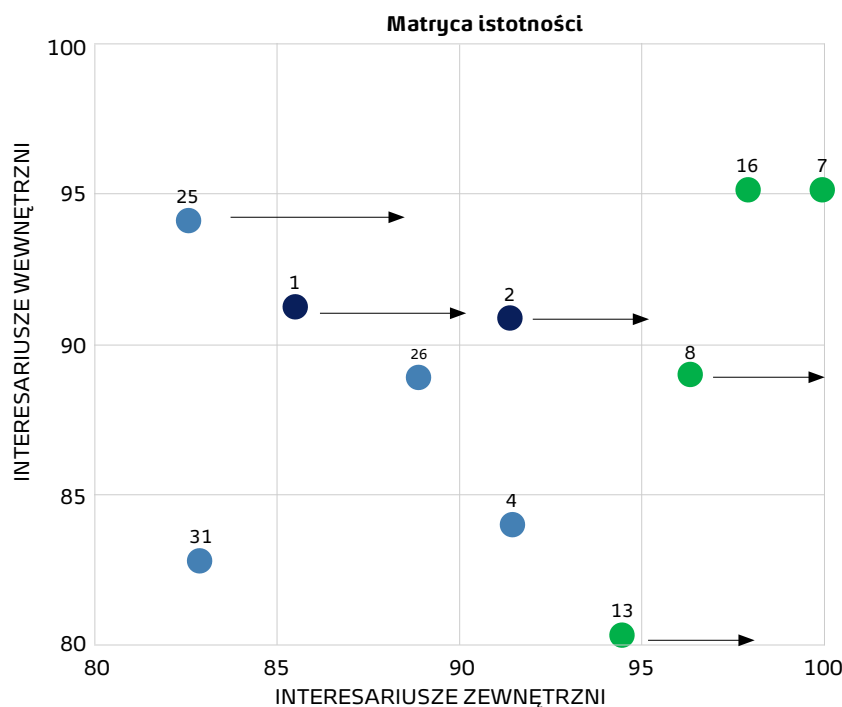
- Matrycy istotności: rekomendowali nowe istotne aspekty oraz wskazywali na zmianę wagi tematów już zdefiniowanych w procesie raportowania niefinansowego 2020.
- Sprawozdania niefinansowego: przekazali informację zwrotną na temat tematów, które powinny być opisane szerzej w sprawozdaniu lub których tam brakuje.

Dodatkowo interesariusze podzielili się opinią w zakresie inwestycji w ESG oraz szans i zagrożeń związanych z wprowadzeniem Taksonomii UE. Wszyscy rozmówcy zgodzili się, że największym wyzwaniem dla Grupy Energa jest neutralność klimatyczna i plan dekarbonizacji.

Tematy wskazane przez interesariuszy ekspertów zostały umieszczone w miejscu wskazanym przez badanych. Oceniali oni nie tylko wagę dla interesariusza zewnętrznego, ale również wagę i znaczenie danego tematu dla firmy.

W wyniku analizy została określona istotność wskaźników, zaktualizowano 9 aspektów uznawanych za najbardziej istotne oraz dokonano aktualizacji ich znaczenia i podziału na ekonomiczne, środowiskowe i społeczne.

10 wybranych w procesie istotnych aspektów:

Ekonomiczne	[1] Wyniki ekonomiczne uzyskane w 2021 roku przez Grupę Energa.	Środowiskowe	[16] Kluczowe inwestycje mające wpływ na środowisko.
Ekonomiczne	[2] Strategia biznesowa, w tym zarządzanie zrównoważonym rozwojem i ryzykami.	Spółeczne	[4] Świadczenie usług dla społeczeństwa jako element zaangażowania Grupy Energa w inicjatywy wspierające rozwój gospodarczy i ekonomiczny kraju.
Środowiskowe	[7] Rozwój odnawialnych źródeł energii w produkcji energii elektrycznej i ciepłej.	Spółeczne	[25] Energa odpowiedzialnym pracodawcą – w tym dbałość o rozwój pracowników i dialog z pracownikami.
Środowiskowe	[8] Strategia zarządzania środowiskowo-energetycznego.	Spółeczne	[Połączony 26 i 31] Działalność na rzecz społeczeństwa (dotychczasowo: Działania na rzecz społeczności lokalnych + Działalność Fundacji Energa).
Środowiskowe	[13] Zapobieganie zmianom klimatu – dążenie do neutralności klimatycznej.		

Dane kontaktowe i przekazywanie informacji zwrotnej

Będziemy wdzięczni za wszelkie uwagi i opinie na temat *Sprawozdania*, sposobu prezentacji danych oraz realizowanych przez nas działań. Informacje, pytania i wątpliwości prosimy kierować pocztą elektroniczną na adres:

Maciej Boryń

Tel. 58 778 83 78

maciej.boryn@energa.pl

Monika Wasilewska

Tel. 58 778 83 83

monika.wasilewska@energa.pl

lub

Energa SA

Departament Zarządzania Korporacyjnego

Wydział ESG

al. Grunwaldzka 472

80-309 Gdańsk

esg@energa.pl

Adres ten jest właściwy m.in. jako mechanizm przekazywania informacji zwrotnych dla wszystkich opisanych w *Sprawozdaniu* obszarów, o ile w przypadku któregoś z nich nie wskazano inaczej.

Lista wskaźników zaprezentowanych w rozdziale:

GRI 102-1	Nazwa Organizacji
GRI 102-3	Lokalizacja siedziby głównej organizacji
GRI 102-44	Kluczowe kwestie i zagadnienia poruszone przez interesariuszy
GRI 102-45	Jednostki objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym
GRI 102-46	Proces definiowania treści raportu oraz granic aspektów
GRI 102-47	Zidentyfikowane istotne tematy
GRI 102-48	Wyjaśnienia dotyczące efektów jakichkolwiek korekt informacji zawartych w poprzednich raportach z podaniem powodów ich wprowadzenia oraz ich wpływu (np. fuzje, przejęcia, zmiana roku/okresu bazowego, charakteru działalności, metod pomiaru)
GRI 102-49	Zmiany w raportowaniu (znaczące zmiany względem poprzednich okresów objętych raportem dotyczące istotnych tematów i granic aspektów)
GRI 102-50	Okres raportowania
GRI 102-51	Data publikacji ostatniego raportu
GRI 102-52	Cykl raportowania
GRI 102-53	Osoba kontaktowa
GRI 102-54	Wskazanie, czy raport sporządzono zgodnie ze Standardem GRI w opcji Core lub Comprehensive

Tabela GRI

Wskaźnik	Opis wskaźnika	Nazwa Standardu GRI	Wartość/miejsce w raporcie
Wskaźniki profilowe			
GRI 102-1	Nazwa organizacji	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Grupa Energa i jej akcjonariusze Informacje o sprawozdaniu
GRI 102-2	Opis działalności organizacji, główne marki, produkty i/lub usługi	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Kluczowe spółki Główne produkty i marki Lokalizacja działalności i główne aktywa produkcyjne Spełnianie oczekiwań klientów poprzez produkty i usługi
GRI 102-3	Lokalizacja siedziby głównej organizacji	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Lokalizacja działalności i główne aktywa produkcyjne
GRI 102-4	Lokalizacja działalności operacyjnej	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Lokalizacja działalności i główne aktywa produkcyjne
GRI 102-5	Forma własności i struktura prawna organizacji	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Grupa Energa i jej akcjonariusze
GRI 102-6	Obsługiwane rynki	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Lokalizacja działalności i główne aktywa produkcyjne
GRI 102-7	Skala działalności	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Grupa Energa i jej akcjonariusze Lokalizacja działalności i główne aktywa produkcyjne Struktura zatrudnienia w Grupie Energa
GRI 102-8	Dane dotyczące pracowników oraz innych osób świadczących pracę na rzecz organizacji	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Struktura zatrudnienia w Grupie Energa
GRI 102-9	Łańcuch dostaw	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Dostawcy grupy
GRI 102-10	Znaczące zmiany w raportowanym okresie dotyczące wielkości organizacji, jej struktury, własności lub łańcucha dostaw	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Grupa Energa i jej akcjonariusze
GRI 102-11	Wyjaśnienie czy i w jaki sposób organizacja stosuje zasadę ostrożności	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Zarządzanie ryzykiem niefinansowym
GRI 102-12	Opis zewnętrznych, przyjętych lub popieranych przez organizację ekonomicznych, środowiskowych i społecznych deklaracji, zasad i innych inicjatyw	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Pośredni wpływ ekonomiczny na społeczności lokalne Bioróżnorodność oraz ochrona źródeł wody
GRI 102-13	Członkostwo w stowarzyszeniach i organizacjach	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Inicjatywy branżowe i organizacje
GRI 102-14	Oświadczenie kierownictwa najwyższego szczebla	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	List Prezes Zarządu
GRI 102-15	Opis kluczowych wpływów, szans i ryzyk	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Strategiczny Plan Rozwoju Grupy Energa Zgodność z Rekomendacjami TCFD Zarządzanie ryzykiem niefinansowym
GRI 102-16	Wartości organizacji, kodeks etyki, zasady i normy zachowań	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Wartości organizacji i normy zachowania
GRI 102-17	Mechanizmy rozstrzygania i zgłaszania wątpliwości	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Mechanizmy zgłaszania nieprawidłowości dotyczących przestrzegania etyki

Wskaźnik	Opis wskaźnika	Nazwa Standardu GRI	Wartość/miejsce w raporcie
GRI 102-18	Struktura nadzorcza organizacji wraz z komisjami podlegającymi pod najwyższy organ nadzorczy, które są odpowiedzialne za podejmowanie decyzji dotyczących wpływów ekonomicznych, środowiskowych i społecznych	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Struktura zarządcza
GRI 102-20	Odpowiedzialność na szczeblu kierowniczym za kwestie ekonomiczne, środowiskowe i społeczne	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Struktura zarządcza
GRI 102-22	Liczba i płeć członków najwyższego organu nadzorczego/zarządczego oraz jego komitetów	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Różnorodność i równość szans
GRI 102-40	Lista grup interesariuszy angażowanych przez organizację raportującą ujęta w formie schematu	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Interesariusze Grupy
GRI 102-41	Pracownicy objęci umowami zbiorowymi	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Działania dialogowe z pracownikami Grupy Energa i organizacjami reprezentującymi pracowników
GRI 102-42	Podstawy identyfikowania i selekcji interesariuszy angażowanych przez organizację	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Interesariusze Grupy
GRI 102-43	Podejście do angażowania interesariuszy, w tym częstotliwość angażowania według typu i grupy interesariuszy	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Interesariusze Grupy Działania dialogowe adresowane do klientów Działania dialogowe prowadzone z lokalną społecznością i ich rezultaty
GRI 102-44	Kluczowe kwestie i zagadnienia poruszone przez interesariuszy	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Informacje o sprawozdaniu Interesariusze Grupy Spełnianie oczekiwań klientów poprzez produkty i usługi Kluczowe inicjatywy prowadzone w lokalnych społecznościach
GRI 102-45	Jednostki objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Informacje o sprawozdaniu
GRI 102-46	Proces definiowania treści raportu oraz granic aspektów	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Informacje o sprawozdaniu
GRI 102-47	Zidentyfikowane istotne tematy	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Informacje o sprawozdaniu
GRI 102-48	Wyjaśnienia dotyczące efektów jakichkolwiek korekt informacji zawartych w poprzednich raportach z podaniem powodów ich wprowadzenia oraz ich wpływu (np. fuzje, przejęcia, zmiana roku/okresu bazowego, charakteru działalności, metod pomiaru)	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Informacje o sprawozdaniu
GRI 102-49	Zmiany w raportowaniu (znaczące zmiany względem poprzednich okresów objętych raportem dotyczące istotnych tematów i granic aspektów)	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Informacje o sprawozdaniu
GRI 102-50	Okres raportowania	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Informacje o sprawozdaniu
GRI 102-51	Data publikacji ostatniego raportu	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Informacje o sprawozdaniu
GRI 102-52	Cykl raportowania	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Informacje o sprawozdaniu

Wskaźnik	Opis wskaźnika	Nazwa Standardu GRI	Wartość/miejsce w raporcie
GRI 102-53	Osoba kontaktowa	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Informacje o sprawozdaniu
GRI 102-54	Wskazanie, czy raport sporządzono zgodnie ze Standardem GRI w opcji Core lub Comprehensive	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Informacje o sprawozdaniu
GRI 102-55	Indeks GRI	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Tabela GRI
GRI 102-56	Polityka i obecna praktyka w zakresie zewnętrznej weryfikacji raportu	GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016	Raport nie został poddany zewnętrznej weryfikacji

Wskaźniki szczegółowe – wyniki ekonomiczne

GRI 103-1	Wyjaśnienie tematów zidentyfikowanych jako istotne	GRI 103: MANAGEMENT APPROACH 2016	Strategiczny Plan Rozwoju Grupy Energa
GRI 103-2	Podejście do zarządzania i jego elementy	GRI 103: MANAGEMENT APPROACH 2016	
GRI 103-3	Ewaluacja podejścia do zarządzania	GRI 103: MANAGEMENT APPROACH 2016	
GRI 203-1	Wspierane inwestycje infrastrukturalne i usługi	GRI 203: INDIRECT ECONOMIC IMPACTS 2016	Strategiczny Plan Rozwoju Grupy Energa Najważniejsze inwestycje modernizacyjne Zarządzanie oddziaływaniem na środowisko w Grupie Energa
GRI 203-2	Znaczący pośredni wpływ ekonomiczny	GRI 203: INDIRECT ECONOMIC IMPACTS 2016	Pośredni wpływ ekonomiczny na społeczności lokalne
GRI 204-1	Część wydatków na lokalnych dostawców	GRI 204: PROCUREMENT PRACTICES 2016	Dostawcy Grupy

Wskaźniki szczegółowe – obszar środowisko

GRI 103-1	Wyjaśnienie tematów zidentyfikowanych jako istotne	GRI 103: MANAGEMENT APPROACH 2016	Zarządzanie oddziaływaniem na środowisko w Grupie Energa
GRI 103-2	Podejście do zarządzania i jego elementy	GRI 103: MANAGEMENT APPROACH 2016	Zgodność z Rekomendacjami TCFD Zużycie surowców
GRI 103-3	Ewaluacja podejścia do zarządzania	GRI 103: MANAGEMENT APPROACH 2016	Emisja gazów cieplarnianych Emisja zanieczyszczeń, w tym tlenków azotu i siarki
GRI 301-1	Surowce według wagi i objętości	GRI 301: MATERIALS 2016	Zużycie surowców
GRI 302-1	Zużycie energii w organizacji	GRI 302: ENERGY 2016	Efektywność energetyczna i zużycie energii
GRI 303-3	Całkowity pobór wody według źródła	GRI 303: WATER AND EFFLUENTS 2018	Zużycie wody
GRI 304-1	Lokalizacja i powierzchnia posiadanych, dzierżawionych lub zarządzanych gruntów zlokalizowanych w obszarach chronionych lub obszarach o dużej wartości pod względem bioróżnorodności poza obszarami chronionymi bądź przylegających do takich obszarów	GRI 304: BIODIVERSITY 2016	Bioróżnorodność oraz ochrona źródeł wody
GRI 304-3	Siedliska chronione lub zrewitalizowane	GRI 304: BIODIVERSITY 2016	Bioróżnorodność oraz ochrona źródeł wody

Wskaźnik	Opis wskaźnika	Nazwa Standardu GRI	Wartość/miejsce w raporcie
GRI 305-1	Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych	GRI 305: EMISSIONS 2016	Emisja gazów cieplarnianych
GRI 305-2	Pośrednie energetyczne emisje gazów cieplarnianych	GRI 305: EMISSIONS 2016	Emisja gazów cieplarnianych
GRI 305-5	Redukcja emisji gazów cieplarnianych	GRI 305: EMISSIONS 2016	Emisja gazów cieplarnianych Zgodność z Rekomendacjami TCFD
GRI 305-7	Emisje tlenków azotu, tlenków siarki i innych znaczących emisji do powietrza	GRI 305: EMISSIONS 2016	Emisja zanieczyszczeń, w tym tlenków azotu i siarki
GRI 306-1	Objętość ścieków według jakości i docelowego miejsca przeznaczenia	GRI 306: EFFLUENTS AND WASTE 2016	Zagospodarowanie ścieków
GRI 306-2	Odpady według rodzaju oraz metody postępowania z odpadem	GRI 306: EFFLUENTS AND WASTE 2016	Zagospodarowanie odpadów
GRI 306-3	Łączna liczba i objętość istotnych wycieków	GRI 306: EFFLUENTS AND WASTE 2016	Zagospodarowanie odpadów
GRI G4 EU1	Maksymalna osiągalna moc wytwórcza w podziale na główne rodzaje surowca	GRI G4 ELECTRIC UTILITIES SECTOR DISCLOSURES 2013	Efektywność energetyczna i zużycie energii
GRI G4-EU2	Ilość energii wyprodukowanej netto w podziale na główne źródła energii	GRI G4 ELECTRIC UTILITIES SECTOR DISCLOSURES 2015	Efektywność energetyczna i zużycie energii
GRI G4-EU5	Liczba przyznanych nieodpłatnych uprawnień do emisji CO ₂	GRI G4 ELECTRIC UTILITIES SECTOR DISCLOSURES 2014	Emisja gazów cieplarnianych

Wskaźniki szczegółowe – obszar społeczeństwo

GRI 103-1	Wyjaśnienie tematów zidentyfikowanych jako istotne	GRI 103: MANAGEMENT APPROACH 2016	Spółeczeństwo jako filar działań w ramach zrównoważonego rozwoju Grupy Energa Działania dialogowe z pracownikami Grupy Energa i organizacjami reprezentującymi pracowników Kluczowe inicjatywy prowadzone w lokalnych społecznościach Liczba działań o negatywnym wpływie na lokalną społeczność Najważniejsze inwestycje modernizacyjne Pośredni wpływ ekonomiczny na społeczności lokalne
GRI 103-2	Podejście do zarządzania i jego elementy	GRI 103: MANAGEMENT APPROACH 2016	
GRI 103-3	Ewaluacja podejścia do zarządzania	GRI 103: MANAGEMENT APPROACH 2016	
GRI 401-1	Łączna liczba nowo zatrudnionych pracowników, wskaźnik fluktuacji pracowników	GRI 401: EMPLOYMENT 2016	Struktura zatrudnienia w Grupie Energa
GRI 401-2	Świadczenia dodatkowe zapewniane pracownikom pełnoetatowym, które nie są dostępne dla pracowników czasowych lub pracujących w niepełnym wymiarze godzin	GRI 401: EMPLOYMENT 2016	Świadczenia dodatkowe dla pracowników
GRI 403-1	System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy	GRI 403: OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY 2018	System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy

Wskaźnik	Opis wskaźnika	Nazwa Standardu GRI	Wartość/miejsce w raporcie
GRI 403-2	Identyfikacja zagrożeń, ocena ryzyka i badanie wypadków	GRI 403: OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY 2018	System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy
GRI 403-3	Służby bezpieczeństwa i higieny pracy	GRI 403: OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY 2018	System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy
GRI 403-4	Uczestnictwo pracowników, konsultacje i komunikacja w zakresie BHP	GRI 403: OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY 2018	System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy
GRI 403-5	Szkolenie pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	GRI 403: OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY 2018	System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy
GRI 403-6	Programy promocji zdrowia dla pracowników	GRI 403: OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY 2018	Programy promocji zdrowia dla pracowników
GRI 403-7	Zapobieganie i łagodzenie skutków pracy bezpośrednio związanych z relacjami biznesowymi dla bezpieczeństwa i higieny pracy	GRI 403: OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY 2018	Programy promocji zdrowia dla pracowników System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy
GRI 403-9	Urazy związane z pracą	GRI 403: OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY 2018	System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy
GRI 403-10	Związane z pracą problemy zdrowotne	GRI 403: OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY 2018	System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy
GRI 404-1	Średnia liczba godzin szkoleniowych w roku przypadających na pracownika według struktury zatrudnienia, płci i wieku	GRI 404: TRAINING AND EDUCATION 2016	Oferta rozwojowa w Grupie Energa
GRI 405-1	Skład ciał nadzorczych i kadry pracowniczej w podziale na kategorie pracowników według płci, wieku oraz innych wskaźników różnorodności	GRI 405: DIVERSITY AND EQUAL OPPORTUNITY 2016	Struktura zatrudnienia w Grupie Energa Różnorodność i równość szans
GRI 406-1	Całkowita liczba przypadków dyskryminacji oraz działania podjęte w tej kwestii	GRI 406: NON-DISCRIMINATION 2016	Przeciwdziałanie mobbingowi i dyskryminacji
GRI 413-2	Działania o znaczącym faktycznym i potencjalnym negatywnym wpływie na społeczność lokalną	GRI 413: LOCAL COMMUNITIES 2016	Liczba działań o negatywnym wpływie na lokalną społeczność
GRI 418-1	Zasadne skargi dotyczące naruszenia prywatności klientów i utraty danych	GRI 418: CUSTOMER PRIVACY 2016	Bezpieczeństwo danych osobowych
GRI 419-1	Nieprzestrzeganie przepisów ustawowych i wykonawczych w obszarze społecznym i gospodarczym	GRI 419: SOCIOECONOMIC COMPLIANCE 2016	Postępowanie Energi na wypadek skargi

Wskaźnik	Opis wskaźnika	Nazwa Standardu GRI	Wartość/miejsce w raporcie
Wskaźniki szczegółowe – sektorowe			
G4-EU1	Maksymalna osiągalna moc wytwórcza w podziale na główne rodzaje surowca	GRI G4 Electric Utilities Sector Disclosures 2013	Grupa Energa i jej akcjonariusze Efektywność energetyczna i zużycie energii
G4-EU2	Ilość energii wyprodukowanej netto w podziale na główne źródła energii	GRI G4 Electric Utilities Sector Disclosures 2013	Grupa Energa i jej akcjonariusze Efektywność energetyczna i zużycie energii
G4-EU3	Liczba zarejestrowanych użytkowników indywidualnych, przemysłowych, instytucjonalnych oraz komercyjnych	GRI G4 Electric Utilities Sector Disclosures 2013	Odbiorcy energii elektrycznej i usług Grupy Energa
G4-EU4	Długość naziemnych i podziemnych linii transmisyjnych i dystrybucyjnych według systemu regulacyjnego (km)	GRI G4 Electric Utilities Sector Disclosures 2013	Grupa Energa i jej akcjonariusze
G4-EU5	Liczba przyznanych nieodpłatnych uprawnień do emisji CO ₂	GRI G4 ELECTRIC UTILITIES SECTOR DISCLOSURES 2014	Emisja gazów cieplarnianych
G4-EU28	Częstotliwość przerw w dostawie energii	GRI G4 Electric Utilities Sector Disclosures 2013	Spadek przerw w dostawie energii i czasu ich trwania
G4-EU29	Przeciętny czas trwania przerw w dostawie energii	GRI G4 Electric Utilities Sector Disclosures 2013	Spadek przerw w dostawie energii i czasu ich trwania

Zatwierdzenie Sprawozdania na temat informacji niefinansowych Grupy Energa za 2021 rok

Niniejsze *Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych Grupy Energa i Energa SA za 2021 rok* zostało zatwierdzone przez Zarząd Jednostki Dominującej.

Iwona Wakszudka-Olejniczak

Prezes Zarządu Energi SA

Marek Kasicki

Wiceprezes Zarządu Energi SA ds. Finansowych

Adrianna Sikorska

Wiceprezes Zarządu Energi SA ds. Komunikacji

Dominik Wadecki

Wiceprezes Zarządu Energi SA ds. Operacyjnych

Janusz Szurski

Wiceprezes Zarządu Energi SA ds. Korporacyjnych